

Sosialidemokraattisen Nuorison
Keskusliitto r.y:n

IV varsinaisen liittokokouksen

P Ö Y T Ä K I R J A

Työväenliikkeen kirjasto

20008616 varasto
329.14-053.6(480) SNK 2 K SOSIALIDE
Sosialidemokraattisen nuorison teskusliit

Kotkassa

toukokuun 16.—18. päivänä 1970

Yhteiskunnallinen Neuvosto

Yhteiskunnallinen Neuvosto

Yhteiskunnallinen Neuvosto

POY TAKIRLA

ENSIMMÄINEN KOKOUPÄIVÄ

16. toukokuuta 1970

Väinö Vilponiemi SNK:n Liittokokouksen avauspuheessa 16. 5. -70

Olemme alkamassa nuorten sosialidemokraattien tärkeimmän järjestön, Sosialidemokraattisen Nuorison Keskusliiton (SNK) IV Liittokokousta. Edustajamääräänsä nähden kokous on aikaisempaa suurempi, mikä seikka ilmaisee kokousta kohtaan tunnettua voimakasta kiinnostusta ja osoitettua aktiivisuutta. Kokouksemme osakseen saama julkinen huomio viittaa siihen, että meidän snk-laisten ohella myös muut pitävät tämänkertaista kokoontumistamme tärkeänä.

Ennenmuuta me snk-laiset itse pidämme tätä kokousta hyvin merkittävänä. Onhan punnittavanamme kolmen taakse jääneen vuoden työ, joka viitoitettiin Jyväskylän liittokokouksessa. Niinikään liitollemme on valittava uudet johtoelimet sekä tehtävä ohjelmaa ja toimintaa koskevat päätökset seuraavia vuosia varten. Mutta erityisen merkittävä tämänkertainen kokoontumisemme on niiden muutosten vuoksi, joita yhteiskunnassa on tapahtunut ja niiden tehtävien vuoksi, joita nämä muutokset sosialidemokraattiselle nuorisoliikkeelle asettavat.

Elinkeinorakenteemme kiihtyvä muutos saattaa yhä useammat kansalaiset elämänolojensa osalta vaikeasti ylitettävien kynnysten eteen. Erityisesti koulutusolojemme takapajuisuus aiheuttaa sen, että lukuisille nuorille näyttää tie nousevan pystyyn elämänuraa etsiessään. Totean tässä yhteydessä, että sosialidemokraattinen nuorisoliike on yli kahdenkymmenen vuoden ajan vaatinut kouluuudistusta, mutta tänään joudumme toteamaan, että itse asiassa on saatu aikaan vasta periaatepäätökset. Käytännön työ on edelleen pahasti kesken. Jyväskylän liittokokouksessa SNK esitti vaatimuksen kokonaisvaltaisen kouluuudistuksen aloittamisesta, jolloin toteutettaisiin myös eri koulumuotojen samanarvoisuus, mutta tältäkin osin selvitystyö on vasta alussa. Sitäpaitsi työelämään siirtyvää nuorisoa valmentavan ammatillisen koulutuksen uudistaminen on viime vuosina jäänyt kokonaan kesannolle ammattikurssitoiminnan uudistamista lukuunottamatta. Edelleen ollaan käytännöllisesti katsoen juhlapuheiden asteella koulu- ja opintodemokratian sekä korkeakouluhallinnon demokratisoimisen osalta.

Elinkeinoelämän rakennemuutoksen ohella on nuorten kannalta erityistä merkitystä sillä, että ns. suuret ikäluokat ovat astuneet aikuisten maailmaan. Heidän esiinmarssinsa kärjistää koulutusongelmia ja synnyttää monimuotoisia ristiriitoja eri ikäpolvien välillä. Nuorten ikäluokkien tulviminen mm. työmarkkinoille on •meidän erikoislaatuissa työllisyysoloissamme vaikeuttanut vanhempien ikäluokkien sijoittumismahdollisuuksia ja tämä ei luonnollisestikaan tapahdu ilman kitkaa. Voi kysyä, mikä olisikaan ongelmamme, ellei taloudellinen noususuhdanne olisi niin voimakkaasti parantanut työpaikkojen lisääntymisedellytyksiä ja ellei puolestaan laajaan parlamentaariseen pohjaan perustunut hallituspolitiikka olisi onnistunut samaan suuntaan tähtäävissä pyrkimyksissään. Valitettavaa on, että äsken käytyjen vaalien tuloksena tämä työ on nyt ainakin tilapäisesti keskeytynyt ja ehkä pitemmälläkin tähtäyksellä jossakin määrin hidastunut. Yhteiskunnan tähänkin asti puutteellinen valmius huolehtia kansalaistensa toimeentuloedellytyksistä saattaa siten lähivuosina vaikeutua.

Ikäpolvien välisistä näkemyseroista sekä sosialidemokraattisen työväenliikkeen voiman kasvusta johtuen on päättäneellä liittokokouskaudella käyty runsaasti keskustelua sosialidemokratian tavoitteista ja menettelytavoista. Tähän keskusteluun ovat innokkaasti osallistuneet monet snk-laiset ja muut nuoret sosialidemokraatit. Keskustelussa ei ole säästetty edes niitä peruskiviä, joille sosialidemokraattinen aatemaailma on rakennettu.

Keskustelu on välttämätöntä kansanvaltaisessa liikkeessä. On tärkeää, että erityisesti nuoret osallistuvat siihen. Jokaisen sukupolven tulee keskustelemalla tehdä ennenmuuta itselleen selväksi sosialidemokratian aaterakennelma, jonka tulee jokaista liikkeen ihmistä toimissaan ohjata. Luullakseni sosialidemokratian aatemaailman peruskivet ovat siinä määrin historian aikana lujittuneet, että ne kestävät kriittillisenkin tarkastelun.

Mutta keskustelussa on hyvin tärkeätä ottaa huomioon, että jokaisen on lähdeittä samalta yhteiseltä pohjalta. Kenelläkään ei ole mitään erityisiä oikeuksia työväenliikkeessä — ei myöskään nuorilla. Nuorille tulee antaa tilaa työväenliikkeessä ja heidän äänensä täytyy kuulua, mutta heidän on myös alistuttava noudattamaan samoja sääntöjä, joita muutkin yhteisten päätösten pohjalta noudattavat. Niinpä keskustelun oikea paikka on yhteisissä järjestöissä, missä täytyy vallita arvostelun vapaus niin, että arvostelijat alistuvat myös itse arvosteltaviksi.

Mielestäni nämä toimintaperiaatteet ovat erityisesti korostamisen arvoisia sosialidemokraattisille nuorille, joita nyt ja tulevaisuudessa pidän merkittävänä ryhmänä toteuttaessa ja laajennettaessa demokratiaa ja sosialismia suomalaisessa yhteiskunnassa.

Jo periaatejulistuksessaan SNK yhdistää voimansa Suomen Sosialidemokraattisen puolueen voimaan. Meidän olennainen poliittinen ja aatteellinen tehtävämme on koulutus- ja kasvatustyömme kautta ohjata nuoria ihmisiä sosialidemokraattisen ajatustavan piiriin. SNK ei siis ole itsetarkoitus, vaan se toimii sosialidemokraattisen liikkeen hyväksi. Yhtä iloisia kuin me olemme jokaisesta nuoresta, joka tulee toimintamme piiriin, yhtä iloisia olemme, kun hän aikuiseksi vartuttuaan siirtyy pois SNK:sta erilaisiin tehtäviin työväenliikkeessä ja yhteiskunnassa. Vielä iloisempia olemme, jos hän pois siirtyessään on kypsynyt tietoisesti demokraattiseksi sosialistiksi.

Me luotamme siihen, että tulevaisuuden maailma on sosialistinen, mutta yhtä lujasti luotamme siihen, että tulevaisuuden maailma on demokraattinen, vapaan ihmisen maailma, jossa häntä ei pidetä minkäänlaisen riiston kohteena ja jossa hän on vapautettu puutteesta ja pelosta. Haluan korostaa erityisesti sitä sosialidemokraattisen puolueen periaateohjelman sanontaa, jossa todetaan, että "Sosialidemokratia ei ole voinut eikä voi hyväksyä mitään järjestelmää, joka johtaa ihmisoikeuksien kieltämiseen, kansalaisvapauksien mielivaltaiseen rajoittamiseen tai väkivallan käyttöön poliittisen vastustuksen nujertamiseksi". Tätä periaatetta meidän tulee omassa toiminnassamme kunnioittaa ja edellyttää, että koko maailmassa sitä kunnioitetaan. Erityisesti meidän aikamme, jolloin maailman mahdollimmat tulevat yhä mahtavammiksi ja jolloin ihmisestä uhkaa tulla tekniikan palvelija, on välttämätöntä, että ihmisten ja kansojen vapautta ja demokraattisia oikeuksia valvotaan.

Tarkasteltaessa liittomme toimintaa kuluneelta liittokokouskaudelta, voimme todeta, että kansainvälinen toimintamme on voimakkaasti lisääntynyt. Niiden perinteellisten yhteyksien lisäksi, joita meillä on ollut erityisesti pohjoismaiden, mutta myös muiden Euroopan maiden veliesjärjestöihin, olemme viime vuosina voineet rakentaa kiinteät suhteet Neuvostoliiton ja monien Itä-Euroopan maiden nuorisoon. Tällä tavoin olemme voineet edistää rauhan ja ystävyyden maailman rakentamista ja parantaa ymmärtämystä erilaisen maailmankatsomuksen omaavan nuorison kesken. Aktiivinen osallistumisemme nuorison Euroopan turvallisuuskonferenssin aikaansaamiseksi on vaikuttanut samaan suuntaan.

Ilahduttavaa on ollut todeta, että nuorison poliittinen aktiivisuus on viime vuosina lisääntynyt. Se on selvästi näkynyt myös SNK:n toiminnassa. Tuskin voidaan löytää toista kautta, jolloin SNK olisi yhtä aktiivisesti ja monipuolisesti ottanut kantaa sekä uiko- että sisäpoliittisiin tapahtumiin ja kansainvälisiin kysy-

myksiin kuin tällä liittokokouskaudella. Sitäpaitsi kantaa on otettu kaikilla järjestö-tasoilla aikaisempaa vilkkaammin.

Niinpä tähän kokoukseen valmistautumisessakin näkyy selvästi poliittisen aktiviteetin kasvu. Tämän liittokokouksen laajin ja tärkein ohjelmaesitys — SNK:n poliittinen toimintaohjelma — on vaatinut liittotoimikunnalta runsaasti työtä, mutta se on ollut myös perusjärjestöissä ja piirijärjestöissä vilkkaan käsittelyn kohteena. Ohjelma ei ole vielä valmiiksi hiottu, siinä on liittokokouksella paljon työtä, mutta se on merkittävä asiakirja, jossa hahmoitellaan liiton kannanotot koko yhteiskuntapolitiikan alueella. Kun tähän lisätään järjestöjen esitykset, sääntömuutokset, johtolimien vaalit ja mahdolliset "jäsentenväliset" koitokset, voimme olla yksimielisiä siitä, että kokous tulee olemaan työntäyteinen ja tiivis.

Kun tulen tässä kokouksessa iättömään liiton puheenjohtajan tehtävän nuorempiin käsiin, katson velvollisuudekseni kiittää taakse jääneistä vuosista. Kohdistan kiitokseni liiton johtolimille, toimihenkilöille ja kaikille snk-laisille työtovereille. Nämä ovat olleet henkisesti rikkaita ja opettavia vuosia. Tiedän kyllä, että en ole toiminnallani kaikkia liiton jäseniä tyydyttänyt. Se ei sinänsä ole joukkoliikkeessä mikään ihme, päinvastoin se on normaalia. Joskus kyllä on tuntunut siltä, että synniksi on luettu sellaistaikin, mihin ei ole voinut osallistua. Mutta sekin on ymmärrettävää.

Vaikkeinta on ollut kestää sitä harvainvaltaa ihannoivaa vivahdetta, jota on saanut havaita toimintaa koskevan arvostelun kohdistuessa kovin voimakkaana liiton keskusjohtoa ja keskustoimistoa kohtaan. On selvää, että näillä on oma vastuunsa toiminnan luonteesta ja tasosta. Mutta sosialidemokraattinen nuorisoliike on joukkoliike, kuten työväenliike yleensä. Se tarkoittaa, että liiton jäsenet määräävät toiminnan luonteen, laadun ja sisällön. Liiton johdon uudistaminen ei sinänsä uudista liikettä. Samalla kun yhdyin mielelläni vaatimukseen SNK:n uudistamisesta, totean että todellinen uudistuminen voi tapahtua ainoastaan siellä, missä jäsenjoukot ovat. Johdon uudistussuunnitelmat ovat paperin arvoisia, ellei jäsenkunnan piirissä löydy edellytyksiä uudistusten toteuttamiselle. Harvainvaltaa ihannoivat odottavat **Korkeimman** johdon tekävän kaiken. Demokraattisessa joukkoliikkeessä jäsenet luottavat omaan voimaansa.

Toivon SNK:n nyt alkavalle liittokokoukselle sekä sen vastaiselle työlle mitä parhainta menestystä. Tiedän, että SNK:n jäsenkunta on hengeltään tervettä ja luonteeltaan uudistushaluista suomalaista nuorisoa. Luotan siihen, että liiton tämä liittokokous ja sen jälkeen jatkuva toiminta etenee työläisnuorisoliikkeen parhaiten perinteiden hengessä.

Lausun arvovaltaisen uiiko- ja kotimaisen kutsuvierasjoukon sekä julkisen sanan edustajat ja kaikki Teidät, kokouksemme osanottajat, sydämellisesti tervetulleiksi sekä julistan Sosialidemokraattisen Nuorison Keskusliiton (SNK) IV. liittokokouksen alkaneeksi.

Nuorten vartio.

Hyvät toverit! Me voimme tänään jälleen erityisen suurella ilolla ja mieltymyksellä **todeta**, että näemme täällä joukossamme veteraaneja, liittomme kunniajäseniä, jotka ovat sitä perustaa olleet luomassa, jolla SNK — sosialidemokraattinen nuorisoliike — tänään toimii. Haluaisin ensin kutsua ne aikaisemmin nimitetyt kunniajäsenemme, jotka ovat läsnä, tänne korokkeelle. Me haluamme kaikki nähdä heidät. Pyydän ensin toveri Rafael Paasion tulemaan tänne korokkeelle. Ja sitten meidän kaikkien tuntema toveri Viljo Rantala, toveri Hannu Jyrkänne, Otto Toivonen, Juho Mikkonen. Liittotoimikunta on tälle liittokokoukselle päättänyt ehdottaa seuraavat uudet kunniajäsenet: Veikko Helle, s. 11. 12. 1911 Vihdissä, liittynyt nuorisoliittoon 1926, opiskellut Työväen Akatemiassa, itseopiskellut useilla puolueen ja nuorisoliiton kursseilla sekä opintokerhoissa jne. Toiminut kansanedustajana vuodesta 1951 ja ollut Koiviston hallituksen viimeisimpänä työministerinä viime kuukaudet. Hän itse sanoo, ettei ole hoitanut nuorisoliikkeessä mitään hienoja johtopaikkoja, mutta toiminut hyvin aktiivisesti erilaisissa nuorisoliikkeen tehtävissä. Hänellä on este olla kanssamme täällä, mutta taputukset hän ansait-

see. Kaarle Kukkonen, 15. 6. 1886 Kuopiossa, liittynyt Kuopion osastoon v. 1907, toiminut useissa nuorisoliikkeen tehtävissä, on tällä hetkellä Kuopion piirin kunniajäsen. Hänkään ei ole voinut tänne saapua. Yrjö Eskola, 23. 11. 1902 Tyrvällä asuu Porissa, liittynyt nuorisoliittoon 1908, ollut pitkään hyvin keskeinen henkilö satakuntalaisessa ja porilaisessa nuorisoliikkeessä ja valtakunnallisestikin tunnettu, toiminut pitkään piiritoimikunnan puheenjohtajana ja sihteerinä sekä Porin Nuorisoyhdistyksessä vastaavissa tehtävissä. Tehnyt varsin ansiokkaan päivätyön kulttuuritoiminnan alla, on nykyään Porin Sos.dem. Nuorisoyhdistyksen ja Porin piirin kunniapuheenjohtaja. Tommi Moilanen, s. 21. 8. 1912, toimiessaan leipätyönsä vuoksi useilla paikkakunnilla hän on aina jättänyt jälkeensä perustamansa uuden nuoriso-osaston toimien niissä erilaisissa tehtävissä. Viimeksi toiminut Pohjois-Karjalassa, ollut perustamassa sinne piirijärjestöä, toimien sen puheenjohtajana useita vuosia, ollut keskeisesti luomassa työillemme perustaa. Hän ei ole paikalla. Toimi Metsäranta, syntynyt Ilmajoella 12. 9. 1907, asuu Kokkolassa, liittynyt ensi kerran nuorisoliittoon 1927, toiminut eri paikkakunnilla osastojen toimihenkilönä sekä Vaasan läänin nuorisopiirissä erilaisissa tehtävissä. Ollessaan puolueen toimitsijan tehtävissä tehnyt perustavaa laatua olevaa työtä liikkeemme hyväksi Pohjanmaan usein varsin karulla kamaralla. Eelis Räisä, s. 7. 6. 1918, toiminut sodan jälkeisenä aikana useissa tehtävissä nuorisoliikkeessämme, nuoriso-osaston puheenjohtajana, ollut mm. liittokokousedustajana SNK:n perustavassa kokouksessa Porissa 1959, toiminut monipuolisissa tehtävissä edistäen liikkeemme yhteisiä päämääriä. Hän ei sairauden vuoksi ole voinut tänne saapua.

Te entiset ja nyt nimetyt kunniajäsenet olette rakentaneet sen perustan, jolla SNK, sosialidemokraattisten nuorten oma järjestö, toimii. Teidän henkinen toimintanne ja peräänantamaton luottamuksenne sosialidemokratian tulevaisuuteen on meillä esikuvana ja johdattajana omissa toimissamme. Annamme paljon arvoa sille, että olette täällä meidän keskuudessamme edustamassa nuorisoliikkeen perinnettä ja pysyvyyttä. Me tervehdimme teitä ja toivomme hyvää terveyttä tuleville vuosille ja toivomme, että jaksatte vielä edelleenkin kohdistaa ajatuksianne myös meille ja meidän työillemme.

Taistojen tiellä.

Rafael Paasio: Me toivomme, että Otto Toivonen olisi lausunut jonkun sanan tässä kiitokseksi, mutta hän luovutti nähtävästi tehtävän nuorempaan päähän. Sen vuoksi minä käytän tilaisuutta hyväkseni > kiittääkseni näistä kukista. Me olemme kaikki hämillämme näistä ystävällisistä sanoista, joita meille omistettiin, myöskin tästä kukkatulvasta, jota meille on jaettu. Me tietysti tässä seurassa muistelemme menneitä ja arvelemme, mikä onkaan teidän tienne ollut, kun joskus marssitte tänne näyttämölle ja saatte kukan rintaanne ja sanotaan "terve veteraani". Se on elämän kulku mutta se myöskin kertoo elämän jatkuvuudesta, niinkuin täällä sanottiin, se kertoo myös siitä mitä sosialidemokraattinen nuorisoliike on merkinnyt tässä maassa, ja mikä arvo sille työväenliikkeen kannalta on annettava. Totean omasta puolestani, että kokemus osoittaa, ettei meillä ole osattu antaa poliittisille nuorisojärjestöille sitä arvoa ja merkitystä, joka niille kuuluisi ja joka olisi välttämätöntä sen yhteiskunnallisen tehtävän hoitamiseksi, joka tehtäväpiiriimme kuuluu. Ne ovat asioita erikseen, niistä voidaan olla monta mieltä, mutta tovereitteni puolesta kiitän kuitenkin tästä ystävällisestä eleestä, kukista ja niin pois päin, ja toivomme yhteisesti, että liittokokous tulee tehtävässään onnistumaan. Kiitoksia.

Vilponiemi: Toverit. Emme ole tälläkään liittokokouskaudella voineet välttyä siltä, että keskuudestamme on poistunut lopullisesti hyviä nuorisoliittolaistovereita. Pian viime liittokokouksen jälkeen elokuussa 1967 kuoli Matti Valtonen, joka kahta kuukautta aikaisemmin oli valittu liittoneuvostoon. Matti, joka toimi Porin piirissä oli aktiivi nuorisoliittolainen jolla olisi ollut vielä paljon tehtävää kotkaliikkeessä, nuorisoliikkeessä ja puolueessa. Meidän kaikkien muistossa pysyy Matti Valtosen avoin mieli ja sosialidemokraattinen luonne. Lokakuussa 1967 kuoli niinkään yllättäen Pekka Ylivuori, joka suoritti merkittävää työtä

nuorisoliitossa 1950-luvulla ollen mm. nuorisoliiton sihteeri. Vaikka tiemme erosi-
vatkin vuosikymmenen lopulla, on todettava Pekka Ylivuoren suuret ansiot. Kuole-
mansa hetkellä hän oli Liikeliiton valistussihteerinä. Helmikuussa 1968 jouduimme
toteamaan Hannu Lamminmäen poissiirtymisen, nuorisoliittolaisen, joka 50-luvun
loppu- ja 60-luvun alkupuolella työskenteli mm. nuorisoliiton toimitsijana Turussa.
Myöhemmin Hannu työskenteli puolueen piirisihteerinä Tampereella. Hänen elä-
mänsä lanka katkesi pitkän ja vaikean sairauden jälkeen. Viime liittokokouksessa
kutsuttiin kunniajäseneksi Mauno Pelkonen. Nyt joudumme toteamaan, ettei Mani
enää ole keskuudessamme. Syyskuussa 1969 kuollut Mauno Pelkonen toimi nuoriso-
liitossa mm. Työläisnuorison päätoimittajana. Hän otti osaa myös järjestötoimin-
toihin monella tasolla. Tässä olen halunnut mainita muutamia keskeisesti nuoriso-
liikkeessä palvelleita tovereita, mutta tässä mainittujen lisäksi on monta entistä
nuorisoliittolaista saavuttanut matkansa pään. Me emme heitä enää tapaa. Ke-
tään heistä unohtamatta pyydän, että yhdessä kunnioitamme riveistämme poistu-
neiden muistoa hetken hiljaisuudella.

Vilponiemi: Me olemme saaneet kokouksemme hyvin arvovaltaisen kutsu-
vierasjoukon, ehkä esittelemme heidät: Pohjoismaista liittoamme ja SSU:ta edusta-
vat sihteeri Ulf Karlsson ja Frihet lehden toimitussihteeri. Norjan edustajat saa-
puvat kokouksemme myöhemmin. He ovat autolla tänne tulossa. Tanskan liitto
ei ole voinut edustajaa lähettää, koska heillä on liittokokous samaan aikaan.
Kotimaisia kutsuvieraita meillä on täällä runsaasti. Valtiovaltaa eli opetusminis-
terion urheilu- ja nuorisotoimistoa edustaa oman liittomme ja valtion nuorisotyö-
lautakunnan jäsen Pertti Paasio. Sosialidemokraattisen Puolueen edustajana on
puolueen puheenjohtaja, eduskunnan puhemies Rafael Paasio. On miellyttävää
nähdä hänet täällä. Kotkaliitto edustaa Sirkka-Liisa Oksanen, joka samalla
edustaa Kotkan Sos.dem. Naisyhdistystä ja Kymen Sos.dem. Naispiiriä. Nuorten
Kotkain Keskusliitolta on paikalla myös sihteeri Ilpo Rossi. Sos.dem. Raittiusliittoa
edustaa pääsihteeri Erkki Kuoppala. Kotkan kaupunkia edustaa päätoimittaja
Holger Salokangas. SONK Ilpo Manninen. TSL kulttuurisihteeri Aimo Kairamo.
Sos.dem. eduskuntaryttrnä edustavat Erkki Tuomioja ja Eero Laine. SAK Ari
Kekkinen. KK Veikko Oittinen. KKK K. A. Leväaho. TUK Jorma Koivisto. TUL
Matti Suhonen. SS Kauko Toivonen. Eteenpäin lehteä Erkki Mäntynen ja Pirkko
Ropa. SD Marianne Laxen.

Tässä meidän vieraamme tulivat esitellyiksi ja nyt minä haluaisin luovuttaa
puheenvuoron Sosialidemokraattisen puolueen puheenjohtajalle Rafael Paasiolle.
Ole hyvä.

Rafael Paasio: Hyvät liittoverit! Liittokokousedustajat! Te olette tulleet
koolle tänne Kotkaan ratkaistaksenne ne monet ja laajakantoiset kysymykset,
jotka liittokokouksen työstään on merkitty. Me eri järjestöjen edustajat ja kutsu-
vieraat olemme mukanaan seuraamassa kokouksenne kulkua. Henkilökohtaisesti
olen hyvin iloinen siitä, että puoluetoimikuntamme antoi minulle tehtäväksi osal-
listua liittokokoukseenne ja tuoda tänne puoluetoimikunnan toverillisen tervehd-
yksen ja lämpimät menestyksen toivotukset. Kotimaisten kutsuvieraiden puolesta
tervehdin kokousta ja toivotan sen työlle parhainta menestystä.. Toivomme, että
täällä tehtävät päätökset edistävät SNK:n toimintaa nuorten parissa ja nuorten
käsitysten ja tarpeiden ilmituomiseksi sekä täällä liittokokouksessa että sen jälkeen
käytännöllisessä työssä. Sosialidemokraattinen puolue on jo toimintansa aloitta-
misesta lähtien kiinnittänyt huomionsa työläisnuorisoon ja sen saamiseen mukaan
yhteistoimintaan puolueen kanssa sen yhteiskunnallisen ohjelman toteuttamiseksi,
jonka puolue on itselleen laatinut. Tiedämme, että työläisnuoriso jo varhain
vastasi tähän kutsuun ja vanhimmat nuorisojärjestömme syntyivätkin jo tämän
vuosisadan alkuaikoina. Vuosikymmenien kuluessa on sosialidemokraattisessa nuoriso-
liikkeessä tapahtunut tietenkin monia muutoksia, lähinnä toimintamuodoissa,
mutta myös itse perusasiassa. Suhteessa työväenliikkeeseen kokonaisuutena ja sen
tehtäviin ei ole muutosta sanottavasti tapahtunut, paitsi sitä että olojen muutoksen
myötä on kuljettu eteenpäin suurempia yhteiskunnan muutoksia seuraten. Sociali-
demokraattisen nuorisoliikkeen lähtökohhta on ollut, ja se tuskin on suuremmin
muuttunut, vetää nuoret henkilöt työväenliikkeen yhteyteen, tutustumaan siihen,

sen periaatteelliseen sisältöön ja käytännön toimiin, periaatteen soveltamiseen käytännön elämään. Tämä piti tapahtua nuorten omissa järjestöissä, joiden toimintamuodot ja tavat nuoret itse voivat kehittää tahtonsa ja ikäkautensa vaatimusten mukaisesti. Vuosi vuodelta on poliittisten tahojen puolelta ponnisteltu nuorten vetämiseksi tukemaan niiden toimintaa. Niiden ohella on voimistunut voimakkaasti ns. kaupallinen huviteollisuus, joka onkin onnistunut vetämään suurten nuorisojoukkojen huomion puoleensa ja ohjaamaan niiden harrastusten suuntaa suurimmaksi osaksi työväenliikkeen tarkoitusten vastaisesti. Näissä oloissa on aatteellisen nuorisotoiminnan työ vaikeampaa kuin se on ollut ennen, menneinä vuosikymmeninä. Tämä ilmiö on myös haaste aatteelliselle sosialidemokraattiselle nuorisoliikkeelle. Senkin on kyettävä kehittämään omaa työtään kilpailukykyisempään suuntaan. Tässä pyrkimyksessä tuskin on oikein omaksua kaupallisen huviteollisuuden keinoja, menetelmiä sellaisenaan, mutta mahdollista on, että jotakin käyttökelpoista siltäkin suunnalta on omaan toimintaamme saatavissa. Sitä mukaan kuin yhteiskunnan muutosten, nyky-yhteiskunnan perusteiden muutosten ajat ovat lähestyneet, on myös nuorison politisoituminen lisääntynyt, siitähän on viime aikoina paljon näyttöjä. Mutta suuret ovat yhä ne nuorisojoukot, jotka ovat tämän tapahtuman ulkopuolella. Sosialidemokraattisen työväenliikkeen konnalla näiden nuorisojoukkojen vetäminen sen taistelun piiriin, jota käymme, on ratkaisevan tärkeä asia. Se on puolueen asia mutta se on ennenkaikkea sosialidemokraattisen nuorisoliikkeen asia. Toivomme, että työnne tässäkin suhteessa laajenee ja voimistuu, siitä riippuu paljon se miten sosialidemokratian tarkoitukset pääsevät toteutumaan. Tässä tehtävässä ovat kaikki työväenliikkeen toimialat toisiaan lähellä ja yhteistyössä. Toivomme, että tämäkin liittokokouksenne edistää yhteistä asiaamme ja siksi me seuraamme täällä tapahtuvaa työtänne suurella mielenkiinnolla ja harrastuksella. Toivotan vielä kerran liittokokouksenne työlle parhaita menestyksiä.

Puheenjohtaja Vilponiemi: Puheenjohtajan luntta on ollut hieman sekaisin ja sen vuoksi täällä on unohtunut eräs tärkeä kohta. On unohtunut mainitsematta tässä kutsuvierasluettelossa olevat tämän maakunnan ja seudun järjestöt. Sallittaneen, että nyt vielä mainitsen heidän edustajansa. Kymenlaakson Nuorisopiiriä edustaa Raimo Räästi. Kotkan Sos. dem. Kunnallisjärjestöä Risto Tuominen. Kymenlaakson Nuorten Puolesta ja Kymenlaakson Nuoria Kotkia Erkki Hänninen. Kymenlaakson Osuusliikettä Urho Toivonen. Juuri nämä järjestöt ja liikkeet ovat olleet kovimmassa helteessä liittokokoustakin valmisteltaessa. Nyt minä haluan luovuttaa puheenvuoron valtion nuorisotyölautakunnan edustajalle Pertti Paasille.

Pertti Paasio: Hyvät liittokokousoverit. Mieluisa tehtäväni on tuoda valtion opetusministeriön urheilu- ja nuorisotoimiston tervehdys ja menestysten toivotukset. Me elämme aikaa, jolloin eräät poliittiset nuorisojärjestöt ovat totutulla tavalla eräitten tiettyjen lehtien hampaissa. On nimittäin taas jaettu valtion apu, joissa merkeissä pääsee nuorisotyölautakunta aina kiitettävästi julkisuuteen. Huolestunein äänenpainoin ja varoittavin sormin on ilmaistu paheksunta ns. poliittisista perusteista, joita kerrotaan määrärahojen jaossa sovelletun. Näillä väitteillä torjutaan se, että kansan vaaleissa saneleman kannan tulisi näkyä yhteiskunnan sanelemissa päätöksissä. Samalla torjutaan ajatus demokratiasta. Tosiasia on se, että esim. valtion nuorisotyölautakunnalla ei ole kuin erittäin pienissä määrin mahdollisuuksia harkita miten varat jaetaan. Ministeriön auktoriteetilla annettu ohje sisältää hyviin lyhyesti sanoen sen, että niille, joilla on ennestään paljon rahaa, annetaan tästä syystä enemmän ja paljon valtionapuakin. Tulot siis kasaantuvat julkisten päätösten myötä tällä tavalla. Mitä tulee erityisesti poliittisten nuorisojärjestöjen väitettyyn leijonanosaan valtionavusta on todettava, että erilaatuisen nuorisotoimintaan valtio jakaa nykyään n. 7,5 miljoonaa markkaa rahaa. Tällöin on otettava huomioon opetusministeriön jakamat veikkausvoittovaroista saatavat varat, joista SNK saa osuutensa, mutta myös Raha-automaattiyhdistyksen ja Maatalousministeriön jakamat avustukset. Tällöin on todettavissa, että puoluepoliittisten järjestöjen osuus on koko summasta vajaat 15 %. Voidaanko tätä kutsua leijonanosaksi, se on sitten jokaisen itsensä harkittavissa. Mielenkiintoista on lisäksi havaita että maatalouskernotyöhön keskittyvä 4 H liitto on jatkuvasti kuitannut

osalleen lähes puolet kaikista avustuksista. On kuultu sellaisiakin väitteitä, että tässäkin järjestössä olisi ideologinen kasvatus porkkananviljelyä tärkeämpi. Ideologiset seikat ja ideologinen toiminta ohjaavat toimintaamme yhteiskunnassa, vaikka sitä ei kaikkialla halutakaan myöntää. Ideologioiden toiminnallisina heijastumina poliittisilla järjestöillä on yhteiskunnan muovaamisessa täten keskeinen asema. Sosialidemokraattisen Nuorison Keskusliitolla on ja sillä tuleekin, merkittävimpiin poliittiseen puolueeseen kuuluvana olla, hyvin keskeinen rooli yhteiskunnan suuntaa viitoitettaessa. Siksi on erityisen tärkeää, että tämä kokous menestyy.

Vilponiemi: SSU:n ja FNSI:n sihteerin tervehdyksen esittää Ulf Carlsson ja tervehdyksen tulkitsee Rolf Johansson.

Carlsson: Liittoverit! Haluan tuoda FNSU:n ja SSU:n tervehdyksen tälle kokoukselle. On aina yhtä mielenkiintoista ja miellyttävää tulla tänne Suomeen seuraamaan ajankohtaista poliittista keskustelua. En tiedä toista maata, jossa tapahtuisi niin paljon niin pienessä ajassa kuin täällä Suomessa ja siksi on hyvin kiintoisaa* olla täällä ja seurata tätä kokousta. Tästä kokouksesta tulee lähtö Suomen sosialidemokraattisen nuorison 70-luvun politiikalle. Ensimmäistä kertaa liiton historiassa teidän tulee hyväksyä toimintaohjelma. Perusideologiassa kaikkien ohjelmat, niin Suomen kuin muiden pohjoismaiden sosialidemokraattisten nuorisoliittojen, ovat samankaltaisia. Me pohjoismaissa olevat sosialidemokraattiset nuorisoliitot olemme kuin stereolaite. Peruslaite on sama, mutta ero on siinä, että meillä on hyvin monta erilaista kovaäänistä, jotka välittävät tietoja yli pohjoismaiden. Toivomukseni on, että tämä liittokokous, siis suomalainen kovaääninen SNK, tulisi päättämään sellaisista asioista ja ottamaan kantaa niin, että sen ääni kuuluisi yhä vahvempana pohjoismaissa. Vielä kerran kiitokset kutsusta ja mitä sydämellisemmät onnentoivotukset liittokokoukselle.

Vilponiemi: Pyydän sydämellisesti kiittää kaikkia tervehdyksien esittäjiä niistä innostavista ja arvokkaista sanoista mitä meidän kokouksellemme ja meidän työstämme on lausuttu. Sanat rohkaisevat meitä ja antavat meille uskoa työmme tulevaisuuteen. Kiitoksia paljon. Yhtykäämme nyt kaikki kansainväliseen työväenmarssiin.

Kansainvälinen.

AVAUS.

Vilponiemi: Liittokokouksen työskentely alkaa. Ennen varsinaisiin asioihin käymistä ilmoitan, että kokouksellemme on saapunut seuraavan sisältöinen sähkö:

"SOCIALIDEMOKRAATTISEN NUORISON KESKUSLIITTO r.y.
IV LIITTOKOKOUS
KOTKA, TYÖVÄENTALO.

Näinä päivinä on palautunut mieleeni elävästi Lahden liittokokous ja se oikeudentunto, joka elähdytti sen päivän sosialidemokraattista nuorisoa. Laulumme sanat: "Alas väärä, halpa ja huono pois" kajahtivat ponnekkaimmin kuin koskaan aikaisemmin, kun oli todettu, että liitto oli laittomin menetelmin viety vieraisiin käsiin. Laulun sanojen sisältö tajuttiin syvästi. Silloin syntyi kuin itsestään SNK.

Toivon kokouksellenne parasta menestystä. Toivon, että sama SNK:lainen henki on läsnä kokouksessanne, sillä sen hengen omaksunut sos.dem. nuoriso voi tehdä vain hyviä, rakentavia päätöksiä.

Menestystä kokouksellenne. Ja tulevaisuudelle.

Liehekoon lippu puhtaana korkealla, tietä näyttäen.

Kutsusta kiittäen

Viljo Virtanen"

Meidän olisi päätettävä liittokokouksen laillisuudesta.

1. Kokouksen laillisuus.

Liiton sääntöjen 11. §:n 1. momentin mukaan liittokokous pidetään joka kolmas vuosi viimeistään kesäkuussa. Kokousajasta ja--paikasta päättää liittotoimikunta. 5äänrojen saman pykälän 3. momentin mukaan varsinaisesta liittokokouksesta ilmoitetaan kutsulla kirjallisesti vähintään kuusi kuukautta ennen kokousta, laman mukainen kutsu on toimitettu kaikille perusjärjestöille 5. päivänä joulukuuta 1969. Niin ikään sääntöjen mukaan on kokouskutsu julkaistu Suomen Sos.-dem. Puolueen pää-äänenkannattaiassa lokakuun 16. päivänä 1969 sekä kokouspaikan nimessä olleen virheellisyyden vuoksi julkaistu kutsu uudelleen lehdessä 6 marraskuuta 1969.

Kutsu on ollut seuraavan sisältöinen.

KOKOUSKUTSU.

Sosialidemokraattisen Nuorison Keskusliitto — Socialdemokratiska Ungdomens Centralförbund ry:n IV varsinainen liittokokous pidetään Kotkassa Kotkan Sosialidemokraattisen Työväenyhdistyksen talon juhlasalissa, Keskuskatu 33, toukokuun 16.—18. sekä sitä seuraavina päivinä 1970 alkaen ensinmainittuna päivänä klo 10, joka täten liiton sääntöjen 11 §:n määräämänä kutsuna perusjärjestöille ilmoitetaan.

Kokouksessa on edustus- ja äänioikeus liiton sääntöjen 12 §:n perusteella kaikilla liiton perusjärjestöillä. Jokainen perusjärjestö on oikeutettu lähettämään liittokokoukseen yhden (1) edustajan kutakin jäsenmääränsä alkavaa 100-lukua kohti, kuitenkin enintään neljä (4) edustajaa. Perusjärjestöjen edustus määräytyy vuoden 1969 asianmukaisesti suoritettujen jäsenmaksutilityksien perusteella. Liiton jäsenenä olevan Suomen Sosialidemokraattisen Puolueen perusjärjestön edustus määräytyy sen nuorisojaoston jäsenmäärän mukaisesti ja lasketaan se vuoden 1969 jäsenmaksutilityksen perusteella.

Liitto suorittaa liittokokousedustajien matkakulut liittoneuvoston kokouksen päättämin perustein.

Liiton sääntöjen 13 §:n mukaan jokaisen edustajan valtuus on osoitettava asianmukaisella oikeaksitodistetulla perusjärjestön vuosikokouksen pöytäkirjanotteella, joka on vähintään kolme (3) viikkoa ennen liittokokousta toimitettava liittotoimikunnalle.

Kokouksessa käsitellään liiton sääntöjen 14 §:n määräämät asiat ja asiat, jotka liiton sääntöjen 11 §:n perusteella piiri- ja perusjärjestöt haluavat ottaa varsinaisen liittokokouksen käsiteltäviksi. Tällaiset esitykset on tehtävä kirjallisesti liittotoimikunnalle vähintään kolme (3) kuukautta ennen kokousta.

Kokouksessa tulee esille sääntömuutosasioita.

Helsingissä marraskuun 4. päivänä 1969

SOSIALIDEMOKRAATTISEN NUORISON KESKUSLIITTO —
SOCIALDEMOKRATISKA UNGDOMENS CENTRALFÖRBUND r.y.

Liittotoimikunta

Väinö Vilponiemi
puheenjohtaja

Martti Pöysälä
sihteeri

Kun kokous on sääntöjen edellyttämällä tavalla koollekutsuttu voidaan yksimielisesti todeta, että kokous on laillisesti koollekutsuttu.

Sääntöjen 11. §:n 5. momentin mukaan on liittotoimikunnan toimitettava kokouksen esityslista siihen liittyvine alustuksineen ja lausuntoineen piiri- ja perusjärjestöille vähintään neljä viikkoa ennen kokousta. Tämän mukainen aineisto postitettiin 17. päivänä huhtikuuta 1970.

Sääntöjen 13. §:n 3. momentin mukaan suorittavat liittotoimikunnan määräämät henkilöt perusjärjestöjen edustajien valtakirjojen tarkastuksen. Valtuuksien tarkastuslautakunnan sihteeri Marita Tapaninen lukee tarkastajien lausunnon, jonka jälkeen päätetään edustajavaltuuksista ja suoritetaan nimenhuuto.

Marita Tapaninen: Toveri puheenjohtaja, hyvät toverit.

Tarkastuslautakunnan lausunto.

Liittotoimikunnan asettaman liiton perusjärjestöjen valitsemien edustajien valtuudet osoittavien asiakirjojen tarkastuslautakunnan lausunto SNK:n IV liittokokoukselle. Sosialidemokraattisen Nuorison Keskusliitto — Socialdemokratiska Ungdomen Centralförbund r.y:n sääntöjen 13. pykälän toisen ja kolmannen momenttien, jotka kuuluvat: "Jokaisen edustajan valtuus on osoitettava asianmukaisella, oikeaksi todistetulla perusjärjestön vuosikokouksen pöytäkirjan otteella, joka on vähintään 3 viikkoa ennen liittokokousta toimitettava liittotoimikunnalle. Liittotoimikunnan tulee kokouksessaan edellisessä kohdassa mainitun määräjän päättyessä todeta saapuneet pöytäkirjanotteet ja luovuttaa ne kaksi viikkoa ennen liittokokousta valitsemalleen lautakunnalle, joka suorittaa valtuuksien tarkastuksen ja esittää siitä lausuntonsa liittokokoukselle." Tämän mukaan liittotoimikunta asetti kokouksessaan huhtikuun 28 päivänä 1970 tämän tarkastuslautakunnan, johon valittiin liittotoimikunnan jäsenet: Jaakko Kuusela, Ulf Sundqvist sekä järjestösihteeri Matti J. Laine ja toimistosihteeri Marita Tapaninen. Liittotoimikunta nimesi tarkastuslautakunnan puheenjohtajaksi Jaakko Kuuselan. Lautakunta kokoontui toukokuun 12 päivänä suorittamaan sille annettua tehtävää ja valitsi sihteeriksi Marita Tapanisen.

Suorittamansa tarkastuksen tuloksena lautakunta esittää seuraavaa: Suoritettun tarkastuksen perusteella olivat liiton sääntöjen 12 §:n 1., 2. ja 3. momentit, jotka kuuluvat seuraavasti: "Liittokokouksessa ovat äänioikeutettuja liiton perusjärjestöt. Jokainen perusjärjestö on oikeutettu lähettämään liittokokoukseen 1 edustajan kutakin jäsenmääränsä alkavaa 100-lukua kohti kuitenkin enintään 4 edustajaa. Perusjärjestöjen edustus määräytyy sen liittokokousta edeltäneen vuoden jälkimmäiseltä vuosipuoliskolta asianmukaisesti suoritettaman jäsenmaksutilityksen perusteella. Liiton jäsenenä olevan Suomen Sosialidemokraattisen Puolueen perusjärjestön edustus määräytyy sen nuorisosaostion jäsenmäärän mukaisesti. Perusjärjestö valitsee edustajansa vuosikokouksessaan", sekä aikaisemmin mainitun edustajavaltuudet osoittavien pöytäkirjanotteiden jättämisen määrittelevä liiton sääntöjen 13 §:n 2. momentti.

Näiden sääntömääräysten perusteella tarkastuslautakunta esittää, että edustajavaltuudet myönnetään tämän lausunnon liitteen no 1 mukaisesti 236 perusjärjestön lähettämälle 246 edustajalle, joiden osalta lautakunta toteaa valtuuksien täyttävän sääntöjen asettamat määräykset. Liiton sääntöjen 13 §:n 4. momentin mukaan liittokokouksessa on puhevalta liittotoimikunnan, liittoneuvoston, liiton äänenkannattajan ja Suomen Sosialidemokraattisen puolueen edustajilla sekä liiton toimihenkilöillä, mutta ei oikeutta päätöksentekoon osallistumiseen, mikäli he eivät ole samalla perusjärjestöjen edustajia. Tarkastuslautakunta esittää, että vastaavanlainen puheoikeus myönnetään liittotoimikunnan, liittoneuvoston sekä piirijärjestöjen edustajille sekä liiton kunniajäsenille. Edelleen lautakunta esittää, että vuonna 1970 perustetuille tai toimintaan saatetuille ja muille sellaisille perusjärjestöille, jotka eivät ole täyttäneet sääntöjen 12 §:n 1. momentin tai sääntöjen 13 §:n 2. momentin määräyksiä, myönnetään vastaavanlainen oikeus. Liittotoimikunnan ehdotuksen mukaan lautakunta esittää, että Liittokokouksen kutsuvierailta ja liiton jaostojen edustajilla on kokouksessa läsnäolo-oikeus ja että kokous voi antaa heille pyynnöstä puheenvuoron heidän alansa koskevissa kysymyksissä. Tarkastuslautakunta ehdottaa myös, että läsnäolo-oikeus myönnettäisiin niille liiton perusjärjestöjen ja Suomen Sosialidemokraattisen Puolueen jäsenille, jotka kunnossa olevaa jäsenkirjaa vastaan saavat liittokokoukskansliasta

liittokokousta seuraamaan oikeuttavan sisäänpääsykokin. Sekä edelleen ehdote-
taan liittotoimikunnan tekemän päätöksen mukaisesti läsnäolo-oikeutta julkisen
sanan edustajille.

Helsingissä, toukokuun 12 päivänä 1970

Jaakko Kuuselo
Ulf Sundqvist

Marita Tapaninen
Matti J. Laine

Vilponiemi: On kuultu tarkastuslautakunnan lausunto ja tämän jälkeen meidän
olisi päätettävä edustajavaltuuksista. Täällä ovat pyytäneet puheenvuoron työ-
järjestyksen tähän kohtaan Ilpo Manninen, Hgin ASY.

Ilpo Manninen, Hain ASY: Toveri puheenjohtaja, hyvät toverit! En aivan
tarkkaan seurannut äsken Fuatä Marita Tapanisen esitystä, koska kirjoitin tätä
omaa puheenvuoroani ja siinä mielessä se saattaa olla turha. Mutta sen varalta,
että se ei olisi turha käytän tämän. Esitän, että päätettäessä siitä millä yhdistyk-
sillä on täällä edustus-oikeus, sallitaan niiden yhdistysten edustajien, joiden edustus-
oikeus syystä tai toisesta on hylätty, käyttää työjärjestyksessä 2 ja 3 puheen-
vuorot itseään koskevilla asioilla. Toisin sanoen, jos täällä tulee keskustelua tie-
tyistä hylkäämisperusteista niin annetaan näiden edustajien, joiden yhdistykset on
hylätty puolustaa omia kantojaan. Siis heille myönnetään puheoikeus näissä
kahdessa työjärjestyksen kohdassa.

Vilponiemi: Seuraava Eero Kuokkanen, Karjaan Sos.dem. Nuoret.

Eero Kuokkanen, Karjaan Sos.dem. Nuoret: Toveri puheenjohtaja, liittotoverit.
SNK:n Uudenmaan piirin Halkian Sos.dem. fy:n nuorisosaostolle on myönnetty
edustus-oikeudet. Nyt Uudenmaan sos.dem. nuorisopiiritoimikunnan tietoon on tul-
lut, että Halkian nuorisosaoston edustajavaltuudet jätettiin määräjän jälkeen.
Nämä edustajavaltuudet oli jätetty ensin toveri Kalevi Rajalalle, jolla ei ole
mitään tekemistä piiritoimikunnan kanssa. Ja sitten taas toisaalta Helsingistä Aika-
laisten Sos.dem. yhdistyksen nuorisosaostolle ei ole myönnetty edustajavaltuuksia.
Ehdotan tässä, että kummallekin saostolle myönnetään samanlaiset valtuudet,
koska on samanlaisesta myöhästymisestä kysymys. Ja samalla kannatan edellisen
puhujan tekemää ehdotusta.

Väinö Vilponiemi: Kun tämä kokous ei oikein tiedä mistä puhuu, niin eiköhän
ole parasta että suoritetaan nyt valtakirjantarkistajain lausunnon perusteella ni-
menhuuto, josta selviää edustajavaltuudet.

Marita Tapaninen: Toveri puheenjohtaja, hyvät toverit. Tämä kokous ei ole
myöntänyt vielä kenellekään edustajavaltuuksia, joten nämä puheenvuorot ovat
paikallaan tämän luettelon jälkeen.

Nimenhuuto.

Väinö Vilponiemi: Valtakirjantarkistajain lausunnon perusteella edellämäini-
tuille voitaneen myöntää täysivaltaiset edustajaoikeudet. Puheenvuorot pyydetään
kirjallisesti. Täällä on pyytänyt puheenvuoroa Keijo Näsi.

Keijo Näsi ltk: Toveri puheenjohtaja, hyvät toverit. Viitaten edelläkäytyihin
puheenvuoroihin, jotka koskivat edustus-oikeuksia haluaisin todeta, että nyt on
kysymys sääntömääräisistä asioista. Säännöt ovat meille ehdottomat, ei ole mi-
tään mahdollisuuksia kokouksella tässä vaiheessa lähteä repostelemaan sääntöjä.
Sen tähden, että myös kokouksen jatkossa joutuisimme tilanteeseen, että kokouk-
sella olisi mahdollisuudet poiketa täysin säännöistä. SNK on rekisteröity yhdistys,
sillä on yhdistysrekisterissä hyväksytyt säännöt ja meidän tulee pystyä elämään
tämä kokous alusta loppuun saakka meidän sääntöjemme puitteissa ja näin ollen
en näe mitään mahdollisuuksia poiketa siitä käytännöstä minkä säännöt sanelevat,
eikä myöskään siitä lausunnon, jonka tarkastuslautakunta on antanut.

Väinö Vilponiemi: Hannu Vesa, Savion Sosialidemokraatit r.y:n nuorisosaosto.

Bannu Veja; Toveri puheenjohtaja, arvoisat liittotoverit. On aina erittäin vali-
tettavaa kun pienten laiminlyöntien ja huolimattomuuksien vuoksi joku meidän

joukkoomme kuuluva ei saa asianmukaisia edustusosioikeuksia. Yhdyn edelliseen puhujaan siinä, että laillisuus ja sääntöjen noudattaminen on hyvin tärkeää. Ja nyt on tietysti kyse siitä, että laki on sama kaikille ja myös siitä että tuomiot ovat samat kaikille, niinkuin tässä erittäin miellyttävässä alkuohjelmassa todettiin. Meidän piiritoimikuntamme on liiton toimistosta saanut tietää, että varsin aktiivinen Halkian ty:n nuorisosaosto vahingossa jätti liian myöhään liittokokousvaltuutensa, postitettuaan ne erehdyksessä väärään paikkaan henkilölle, jolla ei ole mitään tekemistä sen enempää liiton kuin piirinkään hallinnon kanssa ja sain tietää että nämä tulivat reilusti myöhästyneinä. Nyt minun mielestäni tässä asiassa voitaisiin olla joustavia ja Uudenmaan piiriin toivomus on se, että voitaisiin tulkita sääntöjä niin, että Halkian ty:llä on nämä edustukset, mutta mikäli Aikalaisen osasto ei saa näitä edustusosioikeuksia niin siinä mielessä eittämättä on kyse siitä, että tuomiot vaihtelevat. Vaikka loki on erilainen niin siinä mielessä olisi kohtuullista, että toveri Mäkivirta voisi tässä kokouksessa esiintyä myös täysin liittokokousvaltuuksin. Kysymys on nyt vain siitä, että ollaan kaikkia kohtaan tasapuolisia. Kii-toksia.

Vilponiemi: Mauri Mäkivirta. Sinä et ole kokousedustaja. Minä en torstaiseksi voi ottaa puheenvuoropyyntöäsi huomioon. Valtakirjan tarkistajain lausunnon perusteella niille, jotka luettelossa oli mainittu ja täällä nimenhuudossa tuli esille myönnettäneen täydet edustajavaltuudet tässä edustajakokouksessa. Myönnetään! Tämän lisäksi **tarKastuslautakunta** esittää puhe- ja läsnäolo-osioikeutta Alkolaisten Sos.-dem. yhdistys r.y:n nuorisosaoston, Gammelabackan Sos.-dem. killan sos.-dem. nuorisosaoston ja Tuomarilan Sos.-dem. Yhdistyksen nuorisosaoston edustajille. Tarkastuslautakunnan ehdotukseen voitaneen tyytyä. Tyydytään! Näin on tullut edustajavaltuudet hyväksytyiksi! Työjärjestyksen 3. kohta, toimitetaan nimenhuuto sekä päätetään esitys-, puhe- ja läsnäolo-osioikeuksista, nimenhuuto on täällä suoritettu, esitys puhe- ja läsnäolo-osioikeuksista muutoin voitaneen päättää niinkuin valtakirjan tarkastajain lausunnossa ehdotetaan. Ehkä on vielä tarpeellista lukea koko tämä kohta, jotta kaikki tiedämme mistä on kysymys (liitteestä nro 5 sivulta 2, osa II).

Erkki Liikanen Mikkelin Sos.-dem. Nuorisosaostosta on pyytänyt puheenvuoron.

Erkki Liikanen: Hyvät toverit. Viime vaalien tuloksena saimme eduskuntaan muutamia sellaisia tovereita, jotka ovat erittäin aktiivisesti ja pitkään osallistuneet SNK:n toimintaan, ja ovat suurelta osalta SNK:n osastojen ja jäsenten tuella päässeet eduskuntaan. Tämän takia katsoisin, että näillä kansanedustajilla saataisi olla erittäinkin painavaa sanottavaa ja oma panos tuotavanaan tähän kokoukseen ja ehdotan puheosioikeutta myönnettäväksi myös paikalla oleville eduskuntaryhmän jäsenille.

Vilponiemi: Tämän puheenvuoron johdosta todetaan että eduskuntaryhmän edustajilla on puheosioikeus, niitä ovat Erkki Tuomioja ja Eero Laine. Tältä osin asia lienee selvä. Mauri Mäkivirta.

Mauri Mäkivirta: Toveri puheenjohtaja, hyvät toverit. Täällä toveri Manninen kannatti, että me joille ei annettu äänioikeutta saimme käyttää puhevuoron siitä mistä tämä johtuu, koska sitä ei ole tarkoin tuotu selville. Joku tovereista voi luulla, että meidän pöytäkirjaote tuli huolimattomuuden tähden myöhään, mutta asiahan ei ole näin ja tästä on jätetty selvitys mm. tälle tarkastustoimikunnalle vai mikä sen virallinen nimi nyt on. Jos minä saan tässä nyt lyhyesti kertoa, niin minä jouduin kertausharjoituksiin ja yhdistyksemme puheenjohtaja käytti tätä hyväkseen eikä toimittanut pöytäkirjajäljennöstä eikä antanut sitä noutamaan läheneelle toverille. Ja kielsi sihteerä antamasta sitä. Ja kun minä tulin takaisin Helsinkiin niin hän soitti minulle ja sanoi että nyt et lähde Kotkaan olen estänyt sen. Meidän yhdistyksemme käsitteli tätä viime kokouksessaan mutta toveri puheenjohtaja ei ollut paikalla, joten me tuomitsimme tämän, mutta emme voineet tehdä lopullista päätöstä hänen suhteensa koska hän ei tullut vastaamaan teostaan. Hän ilmoitti, että hän on vuosikokouksen päätöksen kaatanut yksin ja tulee vastaamaan yksin päätöksestään. Minä en koe tätä henkilökohtaisena, vaan siellä oli 30 henkilöä vuosikokouksessa + 60 henkilöä kannatti minua yksimielisesti tänne edustajaksi. Minun mielestä tämä on törkeää järjestödemokratian halveksun-

taa koska kukaan ei jättänyt eriävää mielipidettä vuosikokouksessa ja josta pöytäkirjanote on toimitettu SNK-oon. Ei meidän yhdistys ymmärrä tällaista demokratiaa, että yksi mies pystyy kaatamaan koko yhdistyksen päätöksen. Toisaalta olen murheellinen, koska meillä on ollut kymmenkunta nuorta mukana vuoden verran ja me olemme selvittäneet heille mitä sosialidemokratia on. Nyt on hyvin vaikea selvittää heille että me olemme todella demokraattisia, koska heidän edustajansa on yhden miehen äänellä estetty tänne tulemasta. Siksi minä toivon, että kokous myöntäisi minulle täydet oikeudet, koska meidän vuosikokouksemme oli laillinen ja on päättänyt tämän. Puheenjohtajan tekohan on laiton. Minun käsittääkseni ei tällainen laiton teko voi estää osallistumasta, vaikka se pöytäkirja on nyt tullut hiukan myöhään tänne näistä syistä iohtuen. Minä näen täällä näitä vanhoja arvokkaita tovereita ja luulisin että vaikka he ovat 60 vuotta toimineet tässä liikkeessä niin eivät varmaan montaa kertaa ole eläessään tällaista tekoa tavanneet. Kyllä tämä on aika murheellista meidän yhdistyksemme kannalta. Sovinto olisi paljon helpompi tehdä, jos tämä menisi kunnialla, mutta muutoin meidän täytyy ikävä kyllä jotain tehdä, jos meidän vuosikokouksen päätös näin yhden mielen voimin kaadetaan. Hyvät toverit, pyydän teitä ajattelemaan mitä merkitsisi teidän kohdallanne, jos joku estäisi teidät tänne tulemasta, vaikka teidät olisi valittu yksimielisesti. Yhtään ei-ääntä ei tullut, se selviää pöytäkirjasta, minä kehoittaisin teitä ajattelemaan miten tällainen tilanne on sosialidemokratiassa mahdollista. Kiitos.

Vilponiemi: Minäkin valitan, että näin on käynyt. Meidän on kuitenkin välttämätöntä noudattaa muutoseikkoja, jotta kokous saadaan sellaiselle perusteelle että se vastaa kaikilta osiltaan niitä vaatimuksia mitä SNK:n viralliselle liittokokoukselle asetetaan. Edustajavaltuuksista on sitäpaitsi jo päätetty siihen asiaan ei voida enää palata. Manninen, ASY.

Ippo Manninen, ASY: Toveri puheenjohtaja, hyvät toverit. Minäkin olen sitä mieltä, että tässä kokouksessa pitäisi noudattaa sääntöjä. Sen takia ihmettelen hieman sitä puheenjohtajan menettelyä, ettei hän antanut kohdassa 2. Mäktivirralle puheenvuoroa. Sen jälkeen kun todettiin, että niillä muutamilla yhdistyksillä on täällä puheoikeus hänen olisi siinä vaiheessa pitänyt saada käyttää tämä puheenvuoronsa ja vasta sen jälkeen olisi pitänyt päättää edustajavaltuuksista. Hän on pyytänyt puheenvuoron kohtaan kaksi. Samoin täällä toveri Vesa on esittänyt, että Alkolaisten Sos.-dem. Yhdistyksen nuorisosaostolle myönnetään edustajaoikeudet, mutta sitä asiaa ei käsitelty kohdassa 2. Tätäkin hieman ihmettelen. Toivon, että toveri puheenjohtaja vetää kohdan 2 uudestaan esiin, jotta alkolaisten kysymys voidaan käsitellä, koska se aivan puhtaalla puheenjohtajan menettelyllä saatiin äsken pudotetuksi.

Vilponiemi: Keskustelu riittänee. Tarkastuslautakunnan ehdotuksen perusteella myönnetään esitys-, puhe- ja läsnäolo-oikeudet heidän edustajilleen tässä kokouksessa.

Tänne on tullut kokouksemme aikana Norjan liiton edustajat paikalle. Pyydän lausua teidät tervetulleeksi kokouksemme ja toivon, että viihdytte täällä vieraanamme.

Siirrymme työjärjestyksen kohtaan 4. Valitaan kokousvirkaillijat. Ensinnä olisi valittava liittokokoukselle puheenjohtajat. Liittotoimikunta ehdottaa, että kokoukselle valittaisiin kolme puheenjohtajaa. Liittotoimikunta ehdottaa edelleen, että puheenjohtajiksi valittaisiin Väinö Vilponiemi, Taito Toivonen ja Keijo Suksi. Täällä on kohtaan pyydetty puheenvuoroja. Tuomo Saarinen, Porin Sos.-dem. Nuorisoyhdistys. Seuraava Teppo Parikka.

Tuomo Saarinen, Porin Sos.-dem. Nuorisoyhdistys: Toveri puheenjohtaja, hyvät toverit. Ehdotan, että kaksi puheenjohtajaa liiton puheenjohtajan lisäksi valittaisiin kokousedustajien joukosta. Näin ei nyt ehdotuksessa ole.

Vilponiemi: Teppo Parikka, Korso. Seuraava Matti Nieminen, Kerava.

Teppo Parikka, Korso: Hyvät toverit. Ehdotan, että tämän kokouksen puheenjohtajat valitaan ainoastaan liittokokousedustajista, joilla on täydet liittokokousedustajaoikeudet.

Vilponiemi: Matti Nieminen, Keravan Työläis- ja opiskelijanuorison osasto ry.

Matti Nieminen, Kerava: Toveri puheenjohtaja, hyvät toverit. Kannatan toveri Teppo Parikan tekemää ehdotusta.

Vilponiemi: Keskustelu riittänee! Täällä on ehdotettu että kokouspuheenjohtajat valittaisiin kokousedustajien keskuudesta. Ehdotuksia ehdokkaiksi ei ole kuitenkaan tehty, joten katson, että liittotoimikunnan ehdotus hyväksytään.

Seuraavana olisi valittava kokoukselle sihteerit. Ltk ehdottaa, että valittaisiin 4 sihteeriä. Voidaanko katsoa, että tämä 4 lukumäärä riittää. Riittänee! Ltk ehdottaa, kuten käsiohjelmassa sanotaan, että sihteereiksi valittaisiin Marita Tapaninen, Matti J. Laine, Jorma Kallio ja Martti Koivisto. Tehdäänkö muita ehdotuksia? Keskustelu on päättynyt! Sihteereiksi on valittu liittotoimikunnan ehdotuksen mukaisesti Marita Tapaninen, Matti J. Laine, Jorma Kallio ja Martti Koivisto. Seuraavaksi olisi valittava pöytäkirjan tarkistajat. Ltk ehdottaa, että valittaisiin kaksi pöytäkirjantarkistajaa. Lukumäärä riittänee. Ltk ehdottaa edelleen kuten käsiohjelmassa sivulla 12 ilmenee, että pöytäkirjan tarkistajiksi valittaisiin Ossi Siren Helsingistä, ja Veikko Virta Uudeltamaalta. Tehdäänkö muita ehdotuksia? Keskustelu riittänee. Ehdokkaat ovat tulleet valituiksi.

Tässä tulikin järjestäytyminen. Seuraavaksi olisi työjärjestyksen mukaan päätettävä kokouksen työjärjestyksen hyväksymisestä. Kokouksen työjärjestys on jaettu kokousedustajille käsionjelmaan painettuna. Tämä on liittotoimikunnan ehdotus, mutta tähän on keskustelun kuluessa pyydetty tekemään muutos sillä tavoin, että jäsenmaksujen suuruudesta ja tilitystavasta päättäminen, joka nyt on 10 kohdassa, siirrettäisiin 17 kohdan jälkeen, koska ennen jäsenmaksuista päättämistä tulisi päättää täällä esille tulevista sääntöjen muutoksista. Voidaanko tällainen työjärjestyksen muutos hyväksyä. Tähän on pyydetty puheenvuoroja. Ensinnä Ilpo Manninen Helsingin ASY:sta seuraavana Heikki Loppi Otaniemestä.

Ilpr> Mnnnippp, ASY: Toveri puheenjohtaja, hyvät toverit. Esitykseni on aivan lyhyt. Ehdotan että kohdan 6 ja 7 välissä käsitellään kokouksen esittämät tervehdykset.

Vilponiemi: Heikki Loppi, Otaniemen Snsinlistiseura.

Heikki Loppi: Toveri puheenjohtaja, hyvät toverit. Kannatan toveri Mannisen esitystä ja toivon, että puheenjohtaja tällä kertaa ottaa huomioon kokouksessa tehdyt kannatetut ehdotukset.

Vilponiemi: Täällä on ehdotettu, että kohdan 6 ja 7 välissä päätettäisiin kokouksen esittämistä tervehdyksistä. Täällä ei kuitenkaan ole esitetty, mitä tervehdyksiä kokouksen olisi lähetettävä. Tämä olisi työjärjestyksen muutos, joka olisi liittotoimikunnan ehdotuksen vastainen. Minä sen vuoksi ehdottaisin, että puheenjohtajan suorittaman koeäänestyksen perusteella katsoisimme, onko liittokokouksen mielestä syytä lähettää tervehdyksiä. Voidaanko tällainen menettelytapa hyväksyä? Hyväksyttäneen. Pyydän nostamaan edustajakorttinsa ensin niiden, jotka ovat liittotoimikunnan esityksen kannalla ja sen jälkeen niiden, jotka ovat täällä tehdyn äskeisen ehdotuksen kannalla. Liittotoimikunnan ehdotuksen kannattajat edustajakortti ylös. Hyvä on. Sitten tämän äskeisen ehdotuksen kannattajat edustajakortti ylös. Ehdotus tervehdyksistä päättäminen työjärjestyksen kohtien 6 ja 7 välissä lienee noin ylimalkaisen arvion mukaan puheenjohtajan paikalta katsottuna saavuttanut kokouksen hyväksymisen. Ja näiden kahden muutoksen mukaisena kokouksen työjärjestys hyväksyttäneen. Hyväksytään. Tämän jälkeen olisi hyväksyttävä liittokokouksen järjestyssääntö. Se on painettu käsiohjelmaan sivulle 11. Halutaanko puheenvuoroja? Kimmo Kevätsalo, Helsingin ASY.

Kimmo Kevätsalo, ASY: Toveri puheenjohtaja, hyvät toverit. Liittokokouksen järjestyssäännön 11 pykälä sanoo, että äänten mennessä tasan ratkaisee äänestyksen puheenjohtajan kanta. Nyt me olemme hetki sitten valinneet hyvin kyseenalaisissa olosuhteissa tälle kokoukselle kaksi puheenjohtajaa, joilla ei ole äänioikeutta tässä kokouksessa. Miten sellaisten puheenjohtajien kanta voi ratkaista tämän kokouksen kulun?

Vilponiemi: Keskustelu riittänee? Riittää. Täällä Kimmo Kevätsalo on puuttanut järjestyssäännön 11 kohtaan, jossa todetaan, että äänten mennessä tasan ratkaisee äänestyksen puheenjohtajan kanta ja vaaleissa arpa. Voitaneen tämän, nähdäkseni aiheellisen huomautuksen vuoksi muuttaa tätä järjestyssääntöä tältä

osiin nun, että aanten mennessä tasan äänestyksen tuloksen ratkaisee arpa. Toinen mahdollisuus on tietysti se, että puheenjohtaja Toivonen astuu silloin puheenjohtajan paikalle, IOS tulee kysymys äänestyksestä. Tehtäneen tällainen periaatepäätös, lehdään. Näin järjestyssääntö kokoukselle on hyväksytty.

Työjärjestyksen kohta 7. Valitaan tarvittavat valiokunnat. Anteeksi, nyt tähän tulee valun päättäminen kokouksen tervehdyksistä. Tähän on sitä tarkoittavan puheenvuoron pyytänyt Ilpo Manninen, ASY.

Ilpo Manninen, ASY: Toveri puheenjohtaja, hyvät toverit. Me kaikki liittokoukousedustajat ja muut tänne Kotkaan tulleet, jotka olemme nähneet tšekäläisen sos.-dem.-lehden, Eteenpäin tämänpäiväisen numeron, olemme havainneet, että tässä naapurikunnassa Karhulassa, tarkemmin sanottuna Oy Ahlströmin Karhulan konepajan noin 2.000 työläistä istuu. Tämä lakko on saanut alkunsa siitä, että tämä tehdas käyttää siivoustöissä aliurakoitsijoita, tarkemmin sanottuna Servi-Systems Oy:n työläisiä. Nämä työläiset alkujaan rupesivat lakkoilemaan tässä tehtaassa huonoista palkoista. Tehdas jäi siivoamatta, minkä jälkeen siellä oli mahdoton työskennellä. Tästä syystä, sekä solidaarisuussyistä, tehtaan työläiset rupesivat myös lakkoon. Kun nyt olemme kokoontuneet tänne Kotkaan, Karhulan naapurikuntaan, esitän, että tämä kokous lähettää tervehdyksen tämän tehtaan lakkolaisille. Tämä tervehdys kuuluisi seuraavasti: "Servi-Systems Oy:n ja Oy A. Ahlströmin Karhulan konepajan työläisille. Me liittokokoukseemme kokoontuneet sosialidemokraattiset työläisnuoret haluamme keskusjärjestömme SNK:n nimissä esittää toverillisimman tukemme oikeutetulle taistelullenne. Servi-Systems Oy:n Karhulan lakko osoittaa jälleen kerran oikeiksi ne epäilyt, joita ammattiyhdistysliikkeellä on ollut aliurakointitoimintaa kohtaan. Tuemme konepajatyöläisten vaatimusta siitä, että yhtiössä olisi palautettava entinen käytäntö ja siivoojat otettava jälleen työsuhteeseen. Tällöin voisivat myös ammattiosasto ja pääluottamusmies tehokkaasti valvoa ettei heidän etujaan loukata, mitä usein tapahtuu aliurakointiyrityksissä. Jatkakaa taistelua voittoon. Sosialidemokraattisen Nuorison Keskusliiton IV Liittokokous Kotkassa 16.—18. 5. 1970". Samalla kun esitän, että tämä tervehdys lähetetään, esitän, että kokouksen johto pitää huolen siitä, että mikäli huomiisiin lehtiin tästä kokouksesta annetaan jotain tietoja, annetaan myös tämä tervehdys mikäli se hyväksytään. Kiitos.

Vilponiemi: Ailio, Puotinharju.

Ritva Ailio.- Toveri puheenjohtaja, minä kannatan Ilpo Mannisen tekemiä molempia ehdotuksia.

Vilponiemi: Teppo Parikka, Korson osasto.

Teppo Parikka: Hyvät toverit. Tämä tervehdysasia tuli niin kiireellisesti, etten ole kerinnyt vielä valmistella tätä lopullista sanamuotoa, mutta tässä samalla puhuessani yritän kirjoittaa sitä. Orimattilassa Pohjois-Uudellamaalla lopetti Hyvillä Oy tuotantonsa. 260 ihmistä joutuu työttömäksi, heistä 145 heinäkuun 3 päivänä ja loput vuoden loppuun mennessä. Tämän Hyvillä Oy:n omistaja on Pohjoismaiden Yhdyspankki. Pankki katsoi voiton maksimointinsa edellyttävän Orimattilan tehtaan tuotannon lopettamista, ja Hyvillä Oy:n taholta työntekijöitä hämätettiin loppuun asti. Lauantaina teki yhtiön johtokunta päätöksen tehtaan lopettamisesta. Sunnuntaina vielä työntekijöille tultiin valehtelemaan Hyvillän johdon taholta, ettei mitään päätöstä ole tehty. Maanantaina he saivat paperin käteensä, missä oli erottamisaikataulu. Tämä on tietysti pieni tapaus, mutta tämä on periaatteellinen tapaus. Tällaista sattuu kapitalismissa ja sitähan me vastustamme. Ajattelin, että me voisimme lyhyesti osoittaa myötätuntomme näille ihmisille, jotka jäävät toimeentuloa vaille ja todennäköisesti heidän elämänsä tämän jälkeen tulee olemaan vaikeata. Paikkakunnalla ei ole työpaikkoja, hyvin monet ovat jo keski-ikäni ylittäneitä, yli puolet tehtaan työntekijöistä on yli 50 vuotiaita, ovat sioutuneet paikkakunnalle mökkeineen, ja lainaa on tietysti Pohjoismaiden Yhdyspankista, eli varsinainen syöksykierre. Haluaisin, että sosialidemokraattinen nuoriso ilmaisisi kantansa, että me olemme näitten työttömäksi jäävien ihmisten puolella. Yritän tässä kiireesti sorvata tämän tervehdyksen: "Tervehdys Hyvillä Oy.-n työttömiksi joutuville työläisille. Sosialidemokraattinen nuoriso maassamme on teidän puolellanne". Tämä osoitettaisiin tehtaan pääluottamusmiehelle, joka on nainen,

Eeva Kallio. Hän tulee varmasti lukemaan tämän työläisten kokouksessa. Ja ilmeisesti allekirjoitukseksi pitäisi panna SNK:n IV liittokokous Kotkassa. Päiväykset varmasti sitten sihteerit tekevät.

Vilponiemi: Seuraava Matti Nieminen, Kerava.

Matti Nieminen: Toveri puheenjohtaja, hyvät toverit. Kannatan toveri Teppo Parikan tekemää ehdotusta.

Vilponiemi: Kauko Viitala, Uudenmaan piiri.

Kauko Viitala: Toveri puheenjohtaja, liittotoverit. Toimin erään työpaikan pääluottamusmiehenä. Ehkä täytyy sanoa, että olen liikuttunut, että nuoret sosialidemokraatit todella näin myötämielisesti suhtautuvat niihin taisteluihin, joita työläiset joutuvat työpaikoillaan käymään. Joskus sanotaan eräitä lakkoja korpilakkoiluksi tai muiksi, mutta kuten Karhulan tapaus, se on todellista taistelua työpaikoilla, taistelua työläisten oikeuksista. Toinen, Orimattilan tapaus, on Uudella maalla syvästi järkyttänyt työläisiä. Se tarvitsee kaiken sen tuen, mitä työläiset ja me, nuorina sosialidemokraatteina, nuorina työläisinä voimme antaa. Kaikki nämä tukemiset vaikuttavat meidän myöhempään taisteluamme yhteiskunnassa työläisten puolesta.

Vilponiemi: Siukkola, Inkeroinen.

Pekka Siukkola: Toveri puheenjohtaja, hyvät toverit. Mielestäni nämä käsitellyt lakkotukikysymykset Orimattilan ja Karhulan kysymykset kuuluvat julkilausumaan, ja ehdotan, että ne jätetään julkilausumavaliokunnalle. Näin ne saataisiin laajempien piirien tietoon, kuin sähköitse. Lisäksi ehdotan, että kokous lähettää Tanskan liittokokoukseen tervehdyksen.

Vilponiemi: Jouko Erkkola, Kouvola. Seuraava Pertti Hyvönen.

Jouko Erkkola: Toveri puheenjohtaja, hyvät liittotoverit. Kannatan toveri Siukkolan tekemää ehdotusta ja nimenomaan sen takia, että pohjoisessa Kymenlaaksoissa, Kuusankoskella, muistamme mukaan Kuusankosken Keskus-Pesulan työntekijät ovat edelleenkin lakossa. Nähdäkseni tämä asia on siirrettävä julkilausumavaliokuntaan siksi, että me perustellusti ja laajasti pystymme ottamaan huomioon ne eri kohteet, joihin me lähetämme nämä tervehdyksemme siltä pohjalta, mitä täällä on nyt esitetty. Kannatan myös toveri Siukkolan tekemää ehdotusta tervehdyksen lähettämisestä Tanskan veljesjärjestöme liittokokoukseen.

Vilponiemi: Pertti Hyvönen. Seuraava Pertti Aitio.

Pertti Hyvönen, Myllypuro: Toveri puheenjohtaja, hyvät toverit. Tämänkaltaiset kysymykset työmarkkinaelämässä kuten tämän Orimattilan tehtaan lopettaminen siitä ilmoittamatta riittävän ajoissa työntekijöille, on valitettavasti sellainen asia, joka vielä kuuluu nykyaikaisen yhteiskunnan työnantajien toimintaan ja sitä täytyy pitää erittäin valitettavana tapahtumana. Ja koska nämä esitykset näistä tervehdyksistä minusta sopivat hyvin siihen uudistuvaan kuvaan, joita meillä on tarkoitus antaa SNK:sta nimenomaan työläisnuorisoystävällisenä järjestönä, kannatan näiden tervehdyksien lähettämistä. En tiedä onko tarpeellista näitten tervehdyksien lähettäminen julkilausumavaliokuntaan, mutta toivon, että julkilausumavaliokunta ottaa periaatteellisen kannan tämänkaltaisiin vastaavanlaisiin kysymyksiin.

Vilponiemi: Pertti Aitio, Salon Sos.-dem. nuorisoyhdistys. Seuraava Veikko Rönttilä.

Pertti Aitio: Toveri puheenjohtaja, hyvät toverit. Kannatan Siukkolan tekemää esitystä siitä, että nämä asiat, jotka sinänsä ovat hyvin laajoja, lähetetään julkilausumavaliokuntaan, joka ottaa ne sitten huomioon muovoillessaan julkilausumaa.

Vilponiemi: Tässä keskustelun välillä pieni huomautus puheenvuoron käyttäjille. Kun tämän kokouksen kaikki keskustelut nauhoitetaan, on sen vuoksi tarpeellista, että edustajat mainitsevat nimensä ja osastonsa puheenvuoronsa alussa.

Veikko Rönttilä. Seuraava Hannu Vesa, Savion Sosialidemokraattiset Nuoret.

Veikko Rönttilä, Nokia: Täällä vastustettiin näitten tervehdyksien antamista sillä perusteella, että niistä saadaan muka laajemmille joukoille tieto, jos ne menevät julkilausumaan, mutta on aivan selvää, että julkilausuma ei pysty yhtä yksilöidysti huomioimaan tällaisia tärkeitä tilanteita kapitalistisessa yhteiskunnassamme, jossa sosialidemokraattisen nuorisoliikkeen tulisi osoittaa nimenomaan solidaarisuutensa taisteleville työläisille. Kannatan kaikkien tervehdyksien lähettä-

mistä ja antamista ja toisaalta muistutan siitä, että ensimmäisen puheenvuoron käyttäjä esitti, että kokouksen johto takaa sen, että huomiseen lehdistöön näistä menee tieto.

Vilponiemi: Hannu Vesa. Seuraava Jorma Hyvönen Lahden Sos.-dem. Nuorisosasto.

Hannu Vesa, Savio: Toveri puheenjohtaja, hyvät toverit. Olen Uudenmaan piirin edustaja, ja meidän piirijärjestöme on joutunut jo varsin voimakkaasti puuttumaan tähän Hyvillan tapaukseen'. Otaniemen Sosialistiseura, joka on piirimme perusjärjestö, teki eräänlaisen pikaselvityksen tästä Hyvillan tapauksesta ja monet OSS:n ja muut meidän piiriimme jäsenet, jotka toimivat aktiivisesti Pien- osakesäästäjät.-nimisessä järjestössä ovat toimittaneet materiaalia, jolla on pyritty selvittämään laajemmin finanssipääoman ulokkeita teolliseen maailmaan, sekä niitä seurausvaikutuksia, joita tästä yhteiskuntamme monopolisoituvan kapitalismin voitontavoittelupyrkimyksestä on ollut. Aivan käytännön asiaan; Uudenmaan piiri on sitä mieltä, että tämä asia voidaan viedä julkilausumavaliokuntaan laajempaa käsittelyä varten, ja yhtyy tehtyyn kymenlaaksolaisten esitykseen. Mutta olemme myös sillä kannalla, että nämä tervehdykset eli sähköet pitää panna menemään, jotta ne tulevat lehtiin. Mitä tulee tähän Hyvillan tapaukseen, niin se voitaneen sijoittaa tähän yleisempään kannanottoon, joka on tässä julkilausumavaliokunnan antamassa paperissa, mutta tämä Karhulan tervehdys on saatava lähtemään tästä kokouksesta. Kiitos.'

Vilponiemi: Jorma Hyvönen. Seuraava Juhani Manninen, Tampereen ASY.

Jorma Hyvönen, Lahti: Toverit, on tärkeää että me tuemme kaikkialla taistelevia työläisiä. Niin nytkin. Kannatan tehtyjä ehdotuksia siinä muodossa kuin ne on tehty, siis sellaisia ehdotuksia jotka tähtäävät siihen, että lähetetään nämä sähköet asianomaisille taisteleville työläisille sekä viedään tämä asia myös julkilausumavaliokuntaan. Tämä siksi, että työläiset, jotka juuri taistelevat omien etujensa puolesta tarvitsevat hyvin yksilöllistä tukea taistelulle. Ja tämä on varmaan omiaan kannustamaan työläisiä niin Karhulassa kuin Hyvillassa kuin myös mahdollisesti Kuusankoskellakin, jos saamme lähetettyä heille välittömästi sähköet. Mutta tämä asia on hyvin periaatteellinen, tämä on hyvin tärkeä asia. Tämä pitää saada esille myös julkilausumavaliokuntaan, jotta vältymme väärinkäsityksiltä mitä vastaavissa tilanteissa on sattunut. Kiitos.

Vilponiemi: Juhani Manninen.

Juhani Manninen, JASY: Hyvät toverit. On otettava huomioon kaksi seikkaa. Mitkä ovat näiden vaikutukset. Onko julkilausuma parempi kuin tervehdys. Ehkä meille on julkilausuma parempi, mutta tervehdys näille joukoille, jotka ovat lakkossa, on paljon vaikuttavampi juuri tähän tilanteeseen missä he tarvitsevat tukea. Sen olemme kokeneet Tampereella 10-päiväisessä luentolakossa. Tervehdykset, jotka me saimme työpaikoilta toivat erittäin voimakasta tukea tälle lakkoliikkeelle. Sen lisäksi voimme julkilausumassa ottaa laajempaa kantaa näihin lakkoihin. Puuttuisin myös siihen siivouspalvelujuttuun yleensä. Siihenkin pitäisi puuttua, noin periaatteellisesti, voimakkaammin. Tämähän on sitä, että tavallaan kierretään sitä toimenpidettä, että yhteiskunta ainoastaan saa harrastaa tässä maassa työnvälitystoimintaa. Tässä kierretään sitä lakia, eli riistetään siivoojilta palkasta pois osa, siis näille välittäjille, keinottelijoille maksetaan siitä suurempi osuus kun se keinottelija myy sitä työvoimaa jollekin toiselle yritykselle. Sama on tällaisissa kuljetusyhtiöissä. Tehtaat myyvät kuljetusyhtiöille tai ostavat niiltä työvoiman. Välityspalkkio nousee vaan, eikä nämä työläiset saa mitään. Sama tapahtuu siinä kun metallityöläisiä välitetään Ruotsiin. Se on reilua bisnestä, kierretään todella Suomen valtion lakeja.

Vilponiemi: Heikki Loppi.

Heikki Loppi, Otaniemi: Toveri puheenjohtaja, hyvät toverit. Tästä asiasta ei ehkä kovin kauan kannata enää puhua, ettei koko liittokokous hupenisi näiden asioiden käsittelyyn. Mutta totean tässä yhteydessä, että ne ehdotukset, jotka on tehty valmiiden sähköiden lähettämiseksi on ilmeisesti syytä lähettää mahdollisimman pian. Sen lisäksi on aiheellista, että julkilausumavaliokunta käsittelee tätä asiaa laajemmin ja tarkemmin ja periaatteelliselta kannalta. Kiitos.

Vilponiemi: Pyydetty puheenvuorot käytetty. Keskustelu riittää.

Ehkä tässä viimeisessä puheenvuorossa tulikin verrattain hyvin lausutuksi ilmi se tapa, jolla tämä kysymys voidaan hoitaa. Voitaneen sopia siitä, että liittokokous yksimielisesti päättää lähettää täällä esitetyt tervehdykset sekä Karhulan lakkolaisille että Hyvillä Oy:n työläisille, ja että sen lisäksi julkilausumavaliokunta käsittelee kysymystä laajemmin mahdollista mielenilmaisua varten julkilausumassa. Voitaisiko näiltä osin tehdä tällainen yksimielinen päätös? Hyväksytään. Täällä on myös ehdotettu, että Tanskan parhaillaan koolla olevalle veljesjärjestön liittokokoukselle lähetettäisiin tervehdyssähke. Sivonen.

Lauri Sivonen: Hyvät toverit. Tätä ehdotusta käsitellessä liittokokouksen tulisi ottaa huomioon se, että Tanskan liitolle on lähetetty sähke.

Vilponiemi: Tämän päälle voimme todeta, että hyväksymme suoritetun omavaltaisuuden. Hyväksytään ja toivotaan Tanskan liitolle menestystä. Kohta 6 b, jos niin voi sanoa, loppuunkäsitelty.

Työjärjestyksen kohta, jos menemme siinä numerojärjestyksessä, mikä painettu on, kohta 7. Valitaan tarvittavat valiokunnat. Liittotoimikunnan ehdotukset valiokunniksi ovat painetut käsiohjelmaan sivuille 12—14. Haluaisin todeta ennenkuin käsittelemme lähdetään, että liittotoimikunta on valitessaan jokaiseen valiokuntaan tällaisen laajan jäsenkunnan pyrkinyt siihen, että mahdollisimman moni liittokokousedustaja voisi osallistua mahdollisimman tehokkaasti liittokokousoykentelyyn. Tällä tavalla jokainen liittokokousedustaja todella tuntisi olevansa tässä työssä kiinteästi mukana.

Ensinnä, jos lähtisimme tämän työjärjestyksessä olevan luetteloinnin mukaan järjestävä valiokunta, johon kuuluisi ehdotuksen mukaan kokouksen puheenjohtajat ja sihteerit. Voitaneen hyväksyä. Seuraavana olisi äänestysvaliokunta, 5 jäsentä. Liittotoimikunta ehdottaa että siihen valittaisiin Kari Leppänen Keski-Suomesta, Heikki Suomela Helsingistä, Jorma Öhman Uudeltamaalta, Kari Rouhiainen Joensuusta ja Sirpa Kaskimo Kymenlaaksosta. Täällä on pyydetty puheenvuoro, mutta tiedustelen ennen sitä voidaanko lukumäärä hyväksyä yksimielisesti? Hyväksytään. Pyydetty puheenvuoro, Pentti Mäkinen Jyväskylän ty:n nuorisosaosto.

Pentti Mäkinen, JTY:n nuorisosaosto: Hyvät toverit. Kari Leppänen ei ole paikalla, esitämme siihen Keski-Suomesta Jukka Roinilan.

Puheenjohtaja: Saanko kirjallisesti ehdotuksen. Pyydän vielä huomauttaa, että kaikki ehdotukset pitäisi tulla kirjallisena puheenjohtajalle. Tiedustelen puheenvuoroja varten: täällä on 7. kohtaan pyydettyjä puheenvuoroja, mutta ei ole tarkemmin määritelty varsinaista kohtaa. Tiedustelen sen vuoksi: Erkkola mikä kohta? — f, d, g, Oinonen — b, samat kohdat, Viitala — d, g, e, f, Kuokkanen — samat kohdat, tähän kohtaan on pyytänyt puheenvuoron Pertti Hyvönen.

Pertti Hyvönen, Myllypuro: Hyvät toverit. Koska Helsingin kohdalla liittotoimikunta on ehdottanut Heikki Suomelaa, joka ei ole paikalla, ehdotan hänen tilalleen Maija Tammelina.

Puheenjohtaja: Keskustelu riittänee b kohdasta. Keskustelun kuluessa on tehty liittotoimikunnan esitykseen seuraavat muutosehdotukset. Keski-Suomesta Kari Leppäsen tilalle ehdotettu Kari Roinila. Voitaneen hyväksyä. Helsingistä Heikki Suomelan tilalle Maija Tammelin. Hyväksytään. Ja näin äänestysvaliokunta on tullut valituksi. Kokoontusjaksi tässä tapauksessa Jukka Roinila. Kohta c, menettelytapavaliokunta, 16 jäsentä. Tähän on pyydetty puheenvuoroja, Ritva Ailio Puotinharjun Sos.-dem. nuoret. Seuraava Folke Sundman.

Ritva Ailio, Puotinharju: Toveri puheenjohtaja, hyvät toverit. Liittotoimikunnan ehdotus piirimme edustajasta on piirimme enemmistön mielestä syntynyt hieman yllättäen. Piiriimme olisi pitänyt SNK:n taholta ottaa yhteyttä, että olisimme tulleet kuulluksi meitä koskevassa asiassa. Demokraattinen menettelytapa olisi ehkä edellyttänyt sitä. Näin ei ole menetelty. Näin on syntynyt tilanne, että evästyskokouksemme enemmistö haluaa äänin 13—2 edustajakseen toveri Raimo Oksasen, jonka nyt myös esitän valittavaksi. Ja näin toivon että kokousedustajat kunnioittaisivat Helsingin piirin enemmistöpäätöstä ja kannattaisivat Raimo Oksasen valintaa.

Puheenjohtaja: Folke Sundman. Seuraava Kaarina Suonio.

Folke Sundman: Liittotoimikunta ehdottaa menettelytapavaliokuntaan Börje Bärlundia mutta hän ei ole paikalla. Ehdotan hänen tilalleen Marcus Lyraa.

Puheenjohtaja: Kirjallisena ehdotukset. Suonio. Seuraava Voitto Nieminen, Herttoniemi.

Kaarina Suonio, Helsingin Sosialistiseura: Kannatan Ritva Ailion ehdotusta, että Helsingin piirin edustajaksi menettelytapavaliokuntaan valitaan Pertti Hyvösen tilalle Raimo Oksanen.

Puheenjohtaja: Voitto Nieminen, Herttoniemi. Seuraava Niilo Virkkunen.

Voitto Nieminen, Herttoniemi: Niin hyvät toverit. Meidän piirimme kyllä teki tuollaisen ehdotuksen, mutta Oksanen ei ole ainakaan minun tietääkseni vielä saapunut paikalle. On tulossa, mutta tässä nyt on kulunut jo enempi kuin akateeminen vartti, minusta olisi kuitenkin parempi, että joku edes voisi meiltä siellä olla ja se voisi vallan hyvin olla Hyvösen niin kuin liittotoimikunta ehdottaa.

Puheenjohtaja: Niilo Virkkunen.

Niilo Virkkunen, Liittotoimikunta: Toveri puheenjohtaja, hyvät toverit. Me tuolla työjärjestyssääntöjä hyväksyessämme hyväksyimme, että olisimme hyviä kokousihmisiä. Koska täällä on jo puheenjohtajaa moitittu siitä, että hän ei ole ottanut tehtyjä esityksiä huomioon, täytyy minun todeta tässä yhteydessä se, että jos me teemme jonkun esityksen esim. puheenjohtajasta niin kyllä täytyy nimi mainita. Jos vain mainitaan että puheenjohtaja valitaan kokousedustajista, niin eihän puheenjohtaja voi tällaisia ehdotuksia ottaa huomioon. Ja toinen asia, jonka takia tänne pönttöön kapusin, niin sanoisin Ailiolle, joka esitti, että liittotoimikunnan olisi pitänyt kuulla jotakin piirijärjestöä ja ottaa yhteyttä heihin kuullakseen heidän kantansa. Ei liittotoimikunta ole ottanut yhteenkään piirijärjestöön yhteyttä siinä, että ketä henkilöitä kuhunkin valiokuntaan tulisi valita. Tämähän on ihmeellinen tulkinta tästäkin kysymyksestä. Ja toinen kysymys on se, että Raimo Oksanen ei ole paikalla täällä kokouksessa. Ei kai kokous voi valita mihinkään toimikuntaan sellaista henkilöä, joka ei ole läsnä kokouksessa.

Puheenjohtaja: Ilkka Ristimäki, Helsingin piiri.

Ilkka Ristimäki, Helsingin piiri, äänivallaton: Toverit. Tuon teille Helsingin piirin piiritoimikunnan sekä Raimo Oksasen terveiset. Helsingin piiritoimikunnan osalta sen verran, että katsoessamme näitä liittotoimikunnan esityksiä, että valiokunnissa on yleensä 16 jäsentä ehdotettu ja jokaisen perään on laitettu piiri, josta hän on kotoisin ja kustakin piiristä on menettelytapavaliokunnassa yksi edustaja. Totesimme, että se jonka nimen perässä lukee Helsinki on sinne päätetty laittaa meidän piirimme edustajana edustamaan niitä kantoja, jotka meidän piirissämme vallitsevat. Meidän mielestämme tuo tehtävä ei kuulu liittotoimikunnalle. Me mielellämme itse valitsemme omat edustajamme. Nyt me tulkitsimme, että liittotoimikunta ei kiireessä tai epähuomiossa näitä näkökantoja ehtinyt tiedustella ja pidämme luonnollisena, että sen jälkeen kun ne esitetään ne myös ilman muuta hyväksytään. Olisihan hullua, että liittotoimikunta ja piiritoimikuntamme olisivat eri mieltä siitä kuka meitä valiokunnassa edustaa. Sen vuoksi me piiritoimikunnassa päätimme esittää Raimo Oksasta yksimielisesti Helsingin piirin edustajaksi tähän menettelytapavaliokuntaan. Raimo Oksasen terveiset sen verran, että hän on tulossa. Toinen mikä on tulossa on vauva. Hän lähti tänä aamuna viemään vaimoaan synnytyslaitokselle ja tuollainen viivytyt suotaneen liittotoimikunnankin taholta anteeksi. Kiitos.

Puheenjohtaja: Hannu Vesa. Seuraava Martti Kallio, Koivistonkylän ty:n nuorisajaosto.

Hannu Vesa, Savio: Niin hyvät toverit. Tämä lienee sellainen asia, josta kaikki liittokokousedustajat ovat samaa mieltä. Jokainen piiri määrää omat edustajansa. Meidän piirimme on ollut erityisen valppaana siinä vaiheessa kun näitä valiokuntia asetettiin. Piiritoimikunta on keskuudestaan valinnut ns. poliittisen sihteerin, jonka tehtävänä on hoitaa tällaisia tiedustelutehtäviä päätoimisesti ja hän pääsi seuraamaan liiton toimistovaliokunnan ja liittotoimikunnan päätösten syntymistä ja piti yöllä klo 0.30 puhelinkokouksen ja saattoi toimittaa liittotoimikunnalle virallisen kantansa tiedoksi ennenkuin liittotoimikunta teki tämän esityksensä ja niissä monistetuihin papereissa on vielä toinen henkilö, kyllä erittäin

hyvä henkilö mutta ei sellainen kuin meidän piirimme on esittänyt, toisin sanoen että kyllä kai liittotoimikuntakin lähti siitä liikkeelle että kyllä piirien kantoja kuunnellaan sillä esim. ns. puheenjohtaja **pmrssä** ilmoitetaan että "liittotoimikunta pyrki mahdollisimman pitkälle noudattamaan piirien kantoja". Meidän piirimme kantaa on noudatettu loppuun saakka ja se on mielestäni jo mahdollittoman pitkälle viety. Uudenmaan piiri tukee yksimielisesti Helsingin piiriä tässä asiassa. Kiitos.

Puheenjohtaja: Haluan parin edellisen puheenvuoron johdosta todeta, että liittotoimikunnan tulee tehdä ehdotuksensa liittokokoukselle juuri tämänkaltaisista asioista kuin valiokuntien vaalit ovat. Se, että liittotoimikunta joutui jo tiistai-iltana pitämässään kokouksessa tämän ehdotuksensa tekemään johtui siitä, että jo **tek**nilliset syyt vaativat, että täytyy olla toimistolla jonkin verran aikaa saattaa nämä sellaiseen asuun, että liittokokousedustajille voidaan paperit jakaa. Se, että Helsingin piiri piti kokouksensa vasta tietävästi puolen viikon maissa on tietysti tässä suhteessa valitettava asia mutta tämä niinkuin liittotoimikunnan puolelta sanottuna. Seuraava Martti Kallio Koivistonkylän ty:n nuorisosaasto.

Martti Kallio, Koivistonkylä: Hyvät toverit. Minusta Helsingin piirin vaatimukset ovat täysin oikeutettuja, **sillä** piirien esityksiä ei minusta tässä suhteessa voida liittokokouksessa sivuuttaa. Tämä esitys täällä vihkosessa on ainoastaan esitys ja tämä kokous valitsee menettelytapvaliokunnan. Koska täällä kokouspaikalla tullaan käsittäkseni käsittelemään monia samanlaisia asioita, toivonkin, että piirit pysyvät päätöksissään, koska äänestyksiä tullaan varmasti suorittamaan. Ja siksi kannatan Helsingin piirin esitystä.

Puheenjohtaja: Keskustelu riittänee menettelytapvaliokunnasta. Ollaanko ensinnäkin yksimielisiä menettelytapvaliokunnan jäsenten lukumäärästä? Hyväksytään. Täällä on yksimielisesti tehty muutosehdotus nähdäkseni, siitä että Börje Bärlundin tilalle tulisi Marcus Lyra. Sitä ei ole vastustettu. Voidaanko tämä muutos hyväksyä.

Sen sijaan sitä ehdotusta, että Raimo Oksanen valittaisiin Pertti T. Hyvösen tilalle, sitä on vastustettu. Minun on kai puheenjohtajana katsottava, että asia on äänestyksellä ratkaistava. Pyytäisin äänestyslautakuntaa työhön. Ehdotan sellaista menettelyä, että edustajakorttia nostamalla ilmaistaan kanta. Kun on kysymys yhdestä jäsenestä voitaneen tällainen koeäänestys suorittaa ja sillä tavalla katsoa mikä on liittokokouksen mielipide.

Menettelytapa hyväksyttäneen. Jos äänestysvaliokunta saapuisi tänne eteen. Ne olivat siis Jukka Roinila, Maija Tammelin, Jorma Öhman, Kari Rouhiainen ja Sirpa Kaskimo. Ehdotan sellaista käytäntöä, että ne, jotka kannattavat liittotoimikunnan ehdotusta, nostavat ensin korttinsa ja sen jälkeen ne, jotka kannattavat tehtyä muutosehdotusta. Liittotoimikunnan ehdotuksen kannattajat edustajakortit ylös. Lasketaan äänet. Riittävän ylös, että näkyy kaikki. Kädet ylös. Sen jälkeen nostavat korttinsa ne, jotka ovat täällä tehdyn muutosehdotuksen kannalla. Kädet alas. Äänestyksessä on saanut Helsingin piirin ehdotus 110 ääntä ja liittotoimikunnan ehdotus 53 ääntä. Näin on Raimo Oksanen tullut valituksi menettelytapvaliokuntaan. Menettelytapvaliokunnan vaali loppuun suoritettu. Kokoonkutsujaksi jälleen ensin mainittu, siis Tapani Kontula **SataKunnasta**. Hyväksytään. Kohta loppuun käsitelty. Seuraavana kohta d, julkilausumavaliokunta, 16 jäsentä. Liittotoimikunnan ehdotus käsiohjelman sivulla 12. Täällä on pyydetty puheenvuoroja. Mauno Huttunen, Kajaanin Sos.-dem. nuoret. Seuraava Erkki Leskinen.

Mauno Huttunen, Kajaani: Toveri puheenjohtaja, hyvät toverit. Esittäisin Terttu Niemelinin tilalle Jyrki Piipposta Oulun piiristä.

Puheenjohtaja: Saanko ehdotuksen kirjallisena.

Puheenjohtaja: Erkki Leskinen: Seuraava Juhani Lindholm Sysmästä.

Erkki Leskinen, Kallistahti: Toveri puheenjohtaja. Esitän julkilausumavaliokuntaan Sakari Lappalaisen Reijo Haikaraisen tilalle.

Puheenjohtaja: Juhani Lindholm. Seuraava Toivo Kanninen Oulun Sos.-dem. nuorisosaasto.

Juhani Lindholm, Sysmä: Toveri puheenjohtaja. Kannatan toveri Erkki Leskinen tekemää ehdotusta, että toveri Reijo Haikaraisen tilalle valittaisiin Sakari Lappalainen.

Puheenjohtaja: Toivo J. Kanninen. Seuraava Seppo Perkiö Patoniemen Sos - dem. ty:n nuorisajaosto.

Toivo J. Kanninen, Oulu: Hyvät toverit. Koska Terttu Niemelin on estynyt saapumasta tähän kokoukseen ehdotan, että hänen tilalleen valittaisiin Pertti Virtanen Oulun piiristä.

Puheenjohtaja: Saanko ehdotuksen? Seppo Perkiö, seuraava Tuomo Saarinen Porin piiri.

Seppo Perkiö, Pateniemi: Toveri puheenjohtaja. Kannatan edellistä ehdotusta. Puheenjohtaja: Tuomo Saarinen Porin piiri.

Tuomo Saarinen, Pori: Porin piiri evästyskokouksessaan yksimielisesti valitsi julkilausumavaliokuntaan Mikko Sedigin ja tämä tieto piti liittotoimikunnalle mennä paikalla olleen Matti J. Laineen mukana. Joten ehdotan, että tässäkin kohdin noudatetaan piirin evästyskokouksen yksimielistä päätöstä.

Puheenjohtaja: Kauko Viitala. Seuraava Eero Kuokkanen.

Kauko Viitala: Toveri puheenjohtaja. Paikalla olevien SNK:n Uudenmaan piirin edustajien puolesta ehdotan, että Esa Lahtisen tilalle valittaisiin Heikki Loppi.

Puheenjohtaja: Eero Kuokkanen.

Eero Kuokkanen, Karjaa: Toveri puheenjohtaja. Kannatan toveri Viitalan tekemää esitystä.

Puheenjohtaja: Kari Vierimaa. Seuraava Jarmo Syväterä.

Kari Vierimaa, Oulu: Kannatan toveri Mauno Huttusen tekemää ehdotusta. Koko- Oulun piirin kannatus on Piipposen takana, koska Kanninen ei ole täällä virallisena liittokokousedustajana.

Puheenjohtaja: Jarmo Syväterä.

Jarmo Syväterä, Muhos: Minulla oli tarkoitus sanoa nuo samat sanat kuin Kai, mutta Kai ehti ennen, kertaan vain, että Piipposen takana on piirin enemmistö, joka on huomioitava samalla tavalla kuin äskeisessä Uudenmaan tapauksessa. Samalla sanon, että Kanninen ei ole täällä virallisena edustajana, vaan ainoastaan liittoneuvoston jäsenenä. Ja Kannisen lausunnolla ei ole Oulun piirin enemmistöä takanaan.

Puheenjohtaja: Keskustelu riittänee. Riittää. Täällä on ensinnäkin Timo Nurmen tilalle ehdotettu Mikko Sedig. Tähän ei ole tehty vastaehdotuksia. Tämä muutos voitaneen hyväksyä yksimielisesti. Edelleen on Reijo Haikaraisen tilalle ehdotettu Sakari Lappalainen. Ei ole vastaehdotuksia. Voitaneen hyväksyä yksimielisesti. Edelleen on Esa Lahtisen tilalle ehdotettu Heikki Loppi. En ole havainnut, että tähänkään ehdotukseen olisi esitetty vastaehdotuksia. Hyväksyttäneen. Sen sijaan Terttu Niemelinin tilalle, joka ei ole kokouksessa, on tehty kaksi ehdotusta. Sekä Jyrki Piipponen että Pertti Virtanen. Ehdotan samanlaista koeäänestysmenettelyä kuin äsken. Hyväksytäänkö. Hyväksytään. Saanko äänestyslautakunnan jälleen työhön. Ehdotan, että ensin nostavat korttinsa ne, jotka kannattavat Pertti Virtasen ehdokkuutta ja sen jälkeen ne, jotka Jyrki Piipposen ehdokkuutta. Tapa hyväksyttäneen. Pertti Virtasen kannalla olevat edustajakortit ylös. Ja sen jälkeen Jyrki Piipposen kannalla olevat. Ei tarvitse laskea ääniä. Jyrki Piipponen on tullut valituksi. Näin on tullut julkilausumavaliokunta valituksi ja koollekutsujaksi Hannu Piepponen Hämeenlinnasta. Hyväksytään. Siirrytään kohtaan 7 e. Sääntövaliokunta 16 jäsentä. Liittotoimikunnan ehdotus sivulla 13. Tähän kohtaan on pyytännyt puheenvuoroja Jouko Erkkola. Seuraava Kaija Oinonen.

Jouko Erkkola, Kouvola: Toveri puheenjohtaja, hyvät liittotoverit. Kymen piiristä on toimitettu aikanaan liittotoimikunnalle meidän piirimme esitykset, mutta niitä ei ole kaikilta osiltaan myöskään otettu huomioon ehdotuksia tähän kirjaan laadittaessa. Meidän piirimme ehdottaa kokouksesta puuttuvan Jukka Lehtosen tilalle Matti Kalliota Kuusankoskelta.

Puheenjohtaja: Kaija Oinonen. Seuraava Kauko Viitala.

Kaija Oinonen, Kotka: Toveri puheenjohtaja. Kannatan toveri Erkkolan tekemää esitystä Kymen piirin edustajien kantojen pohjalta.

Puheenjohtaja: Kauko Viitala. Seuraava Eero Kuokkanen.

Kauko Viitala: Toveri puheenjohtaja. Koska Uudenmaan Heikki Kettunen ei ole paikalla, esitän hänen tilalleen Pentti Loisketta.

Puheenjohtaja: Eero Kuokkanen.
Eero Kuokkanen, Karjaa: Toveri puheenjohtaja. Kannatan toveri Viitalan tekemää ehdotusta.

Puheenjohtaja: Risto Vähätaho?

Puheenjohtaja: Juhani Pitkänen. Seuraava Voitto Penttinen.

Juhani Pitkänen, Alppilan Sosialistiseyra: Toveri puheenjohtaja. Sääntövaliokunnan kohdalla Helsingin piirin kokous on päättänyt äänin 13—1 esittää Voitto Niemisen tilalle Göran Åbergia.

Puheenjohtaja: Saanko ehdotuksen. Voitto Penttinen. Seuraava Jorma Leppänen.

Voitto Penttinen, Hämeenlinna: Täällä kokouksen puheenjohtaja toi esille sellaisen mahdollisuuden, että kaikki nämä valiokuntien jäsenet voisivat työskennellä mahdollisimman tehokkaasti ja että myös alueelliset puolet tulisivat hoidetuksi. Minä ilmoitan nyt tässä, että kohdallani en takaa sitä tehokkuutta. Minut on liittotoimikunta esittänyt tähän sääntövaliokuntaan kuulematta ketään. Minä ehdotan tilalleni Hämeenlinnasta Kari Kapasta.

Puheenjohtaja: Jorma Leppänen. Seuraava Timo Valonen.

Jorma Leppänen, Eno: Toveri puheenjohtaja, hyvät toverit. Liittotoimikunta on ehdottanut Joensuun piiristä tähän valiokuntaan Jouko Timosta mutta kun hän ei ole paikalla niin ehdotan hänen varamiestään Matti Purtaista.

Puheenjohtaja: Saanko ehdotuksen. Timo Valonen.

Timo Valonen, Kurva: Sääntövaliokuntaan on Varsinais-Suomesta ehdotettu Matti Kivikoskea, mutta kun hän on kuitenkin estynyt tulemasta tänne kokoukseen meidän ryhmämme ehdottaa hänen tilalleen Pertti Aitiota.

Puheenjohtaja: Joko keskustelu riittää. Ensin liittokokous hyväksyy yksimielisesti jäsenmääräksi valiokuntaan 16. Täällä on tehty seuraavia muutosehdotuksia liittotoimikunnan ehdotukseen; Matti Kivikosken tilalle on ehdotettu Pertti Aitio. Vastaehdotuksia ei ole joten voitaneen hyväksyä. Voitto Niemisen tilalle on ehdotettu Göran Åbergia. Voitto Nieminen täällä kieltäytyy, joten Göran Åberg voitaneen hyväksyä. Sitten Voitto Penttinen on ehdottanut tilalleen Kari Kapasen. Voitaneen hyväksyä. Jouko Timosen tilalle on ehdotettu Matti Purtaisen. Ei ole vastaehdotuksia. Voitaneen hyväksyä. Jukka Lehtosen tilalle on ehdotettu Matti Kallio. Hyväksyttäneen. Heikki Kettusen tilalle on ehdotettu Pentti Loiske. Hyväksyttäneen. Näin sääntövaliokunta on tullut valituksi. Kokoonkutsuja Taisto Tapio Hämeenlinnasta.

Siirrytään työjärjestyksen kohtaan 7 f. Järjestöasiainvaliokunta. Liittotoimikunnan ehdotus käsiohjelmassa sivulla 13. Tähän on pyydetty seuraavia puheenvuoroja: ensimmäinen Jorma Leppänen. Seuraava Pentti Mäkinen. Leppänen ole hyvä.

Jorma Leppänen, Eno: Ehdotan Eila Vornasen tilalle Hannu Hirvosta, koska Eila Vornanen ei ole paikalla.

Puheenjohtaja: Pentti Mäkinen. Seuraava Folke Sundman.

Pentti Mäkinen, Jyväskylä: Liittotoimikunta on nimennyt Keski-Suomesta Jorma Pohjosahon mutta hän ei ole paikalla, joten esitän hänen tilalleen Ritva Ahosen.

Puheenjohtaja: Folke Sundman. Seuraava Juhani Pitkänen.

Folke Sundman, Helsinki: Ehdotan CK:n Marcus Lyran tilalle Folke Sundqvistia.

Puheenjohtaja: Juhani Pitkänen. Seuraava Matti Kiviniitty.

Juhani Pitkänen: Toveri puheenjohtaja, hyvät toverit. Helsingin piirin edustajaksi tässä listassa on merkitty Pertti Jyrkinen. Hän ei ole kokouksessa paikalla. Helsingin piirin liittokokousedustajat ovat tämän ehdokkuuden käsitelleet kokouksessaan ja päättäneet esittää järjestöasiainvaliokuntaan yksimielisesti Ritva Ailion.

Puheenjohtaja: Matti Kiviniitty. Seuraava Aarre Rinne.

Matti Kiviniitty, Kissanmaa: Kun katselee tätä valiokuntalistaa niin huomaa hyvin selvästi, että tämä on sukupuolisesti hyvin yksipuolinen. Siinä ei ole annettu naishenkilöille mitään arvoa siinä mielessä että heitä ei ole minkään valiokunnan kokoonkutsujana. Sen vuoksi minä esitän, että Tampereen piirin edustajana tähän järjestöasiainvaliokunnan kokoonkutsujaksi tulisi Oili Koivisto Heikki Ka-

nervan sijaan ja mainitsen vielä lisäksi että Heikki Kanerva äskettäin suoritetun äänestyksen perusteella ei nauti tämän piirin luottamusta äänin 15—1.

Puheenjohtaja: Aarre Rinne. Seuraava Jouko Erkkola.

Aarre Rinne, Tampere: Toveri puheenjohtaja. Kannatan toveri Kiviniityn ehdotusta.

Puheenjohtaja: Jouko Erkkola. Seuraava Kaija Oinonen.

Jouko Erkkola, Kouvola: Toveri puheenjohtaja. Piirimme ehdokkaaksi on mainittu Arimo Rytkö mutta hän ei ole täällä paikalla, joten piirimme ehdokkaana on Matti Kurki.

Puheenjohtaja: Saanko ehdotuksen. Oinonen. Seuraava Kauko Viitala.

Kaija Oinonen, Kotka: Hyvät Toverit. Kannatan toveri Erkkolan muutosehdotusta.

Puheenjohtaja: Kauko Viitala. Seuraava Eero Kuokkanen.

Kauko Viitala: SNK:n Uudenmaan piirin puolesta esitän Hannu Vesan tilalle Jorma Ståhstedtia.

Puheenjohtaja: Eero Kuokkanen.

Eero Kuokkanen, Karjaa: Toveri puheenjohtaja. Kannatan toveri Viitalan tekemää ehdotusta.

Puheenjohtaja: Joko keskustelu riittänee. Riittää. Täällä on Heikki Kanervan tilalle ehdotettu Oili Koivisto. Vastaehtotuksia ei ole. Hyväksyttäneen. Seuraavaksi on Pertti Jyrkisen tilalle ehdotettu Ritva Ailio. Hyväksyttäneen. Samoin on Jorma Pohjosahon tilalle ehdotettu Ritva Ahonen. Hyväksyttäneen. Arimo Rytkön tilalle ehdotettu Matti Kurki. Hyväksyttäneen. Hannu Vesan tilalle ehdotettu Jorma Ståhstedt. Hyväksyttäneen. Marcus Lyran tilalle on ehdotettu Folke Sundqvist. Hyväksyttäneen. Eila Vornasen tilalle ehdotettu Hannu Hirvonen. Hyväksyttäneen. Näin on tullut järjestöasiainvaliokunta valituksi ja kokoonkutsujaksi ensinmainittu Oili Koivisto.

Seuraavaksi työjärjestyksen kohta 7 g, jossa olisi valittava 4 ohjelmavaliokuntaa. Liittotoimikunnan ehdotukset sivuilla 13—14 aloitamme ohjelmavaliokunnasta 1. Oliko puheenvuoroja. Osmo Leppänen. Seuraava Reijo Auvinen.

Osmo Leppänen, Kokkola: Toveri puheenjohtaja. Liittotoimikunta on ehdottanut ohjelmavaliokunta 2. Reijo Laitisen mutta hän on estynyt olemaan läsnä kokouksessa ja minä ehdotan hänen tilalleen Markus Aaltosta.

Puheenjohtaja: Reijo Auvinen. Seuraava Esko Nieminen.

Reijo Auvinen, Heinola: Toveri puheenjohtaja, hyvät liittokokoustoverit. Esitän, että Niilo Sihvosen tilalle valittaisiin Jorma Poikolainen ohjelmavaliokuntaan n:o 1, koska Niilo Sihvonen on estynyt.

Puheenjohtaja: Esko Nieminen. Seuraava Eero Leskinen.

Esko Nieminen, Kontula: Pertti Rintala ei ole paikalla. Hänen tilalleen ehdotan Reino Snicker, Rautatieläisten Sos.-dem. Nuoriso-osasto ohjelmavaliokuntaan n:o 1. Olisi hyvä, jos Helsingin piiristä työpaikoillakin työskentelevät saisivat edustajansa johonkin valiokuntaan. Kiitos.

Puheenjohtaja: Saanko ehdotuksen. Eero Leskinen. Seuraava Juhani Partanen.

Eero Leskinen, Rautalampi: Ehdotan Olavi Turkan tilalle, joka on estynyt saapumasta kokoukseen Urpo Kousasta Kymenlaaksosta.

Puheenjohtaja: Juhani Partanen. Seuraava Ritva Ahonen.

Juhani Partanen, Pielavesi: Toveri puheenjohtaja, hyvät liittokokoustoverit. Minä kannatan Leskisen ehdotusta koska Kuopion piirin kaikki muut edustajat ovat jo muissa valiokunnissa.

Ritva Ahonen, Keijo: Ehdotan Anja Siilinin tilalle H***u Taavitsaisen. Anja Siilin ei ole paikalla.

Puheenjohtaja: Erkki Leskinen. Seuraava Kimmo Kevätsalo.

Erkki Leskinen, Kallistahti: Toveri puheenjohtaja. Kannatan Reijo Auvisen tekemää ehdotusta.

Puheenjohtaja: Kevätsalo. Seuraava Voitto Nieminen.

Kimmo Kevätsalo. ASY: Toveri puheenjohtaja, hyvät toverit. Kannatan Reino Snickerin valintaa samoilla perusteilla kuin häntä siihen ehdotettiin.

Puheenjohtaja: Joko keskustelu ohjelmavaliokunta yhdestä riittää? Keskustelu

riittää. Jos nyt otamme ensin tämän ykkösen, niin siellä on Pertti Rintalan tilalle esitetty Reino Snicker. Vastaehtotuksia ei ole. Voitaneen hyväksyä. Olavi Turkan tilalle Urpo Kauranen. Hyväksytään. Niilo Sihvosen tilalle Jorma Poikolainen. Hyväksytään. Anja Siilinin tilalle Hannu Taavitsainen. Hyväksytään. Näin on ohjelmavaliokunta 1 tullut valituksi ja kokoonkutsujana Timo Valonen Varsinais-Suomi.

Ohjelmavaliokunta 2. Täällä on jo sitä varten tehty ehdotus, että Risto Laitisen tilalle tulisi Markus Aaltonen. Se ehdotus otetaan huomioon. Seuraava puheenvuoro Mauno Huttunen. Seuraava Hannu Hirvonen.

Mauno Huttunen, Kajaani: Toveri puheenjohtaja, hyvät toverit. Oulun piiri esittää yksimielisesti Hannu Säkkinen tilalle Kai Vierimaata ohjelmavaliokunta 2, koska Hannu Säkkinen on ehtynyt tulemaan tähän kokoukseen.

Puheenjohtaja: Hannu Hirvonen. Seuraava Folke Sundman.

(Hnrrnu Hjryonpn, Inprj;iiiiin QpUkplllint- Toverit. Ehdotan Pentti Sunikan tilalle Pekka Vatasta Joensuun piiristä.

Puheenjohtaja: Folke Sundman. Seuraava Mikko Puhakka.

Folke Sundman, Helsinki: •Toverit. Ehdotan Folke Sundqvistin tilalle Gerd Grabber.

Puheenjohtaja: Mikko Puhakka.

Mikko Puhakka, Vuoksenniska: Etelä-Saimaasta on laitettu Eila Halme, mutta me emme tunne lainkaan tällaista henkilöä, joten me ehdotamme Pertti Pitkästä Halmeen tilalle.

Puheenjohtaja: Joko keskustelu riittää? Riittänee. Ohjelmavaliokunta 2:n kokoukseen on tehty seuraavia muutoksia liittotoimikunnan ehdotukseen nähdessä Pentti Sunikan tilalle ehdotettu Pekka Vatanen. Ei vastaehtotuksia. Voitaneen hyväksyä. Eila Halmeen tilalle Pertti Pitkänen. Hyväksytään. Folke Sundqvistin tilalle Gerd Grabber. Hyväksytään. Hannu Säkkinen tilalle Kai Vierimaa. Hyväksytään. Reijo Laitisen tilalle Markus Aaltonen. Hyväksytään. Näin on tullut valiokunta valituksi ja kokoonkutsujana Teuvo Piitulainen Keski-Suomi.

Ohjelmavaliokunta 3, 16 jäsentä. Lukumäärä riittänee. Puheenvuoroja Mikko Sedig. Seuraava Hannu Hirvonen, Joensuun Sos.-dem. Opiskelijat.

Mikko Sedig, Eura: Hyvät toverit. Ehdotan poissaolevan Lasse Talasman tilalle hänen varaedustajansa Päivi Nordlingin.

Puheenjohtaja: Hannu Hirvonen. Seuraava Timo Valonen.

Hannu Hirvonen, Joensuun Opiskelijat: Hyvät toverit. Ohjelmavaliokuntaan n:o SKaarlo Kuokkasen tilalle Vesa Kolljosta Joensuun piiristä.

Puheenjohtaja: Täällä ovat molemmat jo ehdokkaina. Seuraava puheenvuoro Timo Valonen. Seuraava Mikko Puhakka.

Timo Valonen, Kurva: Varsinais-Suomesta on ehdotettu Vilho Pirttisalo, mutta hän ei todennäköisesti ehdi paikalle, joten ehdotan hänen tilalleen Esa Kaisalmi.

Puheenjohtaja: Mikko Puhakka. Seuraava Jouko Erkkola.

Mikko Puhakka, Vuoksenniska: Heikki Luukkanen loistaa poissaolollaan, joten pidimme kokouksen ja päätimme antaa kymiläisille tämän paikan ja ehdotamme Risto Spännäriä tähän paikalle.

Puheenjohtaja: Jouko Erkkola. Seuraava Kaija Oinonen.

Jouko Erkkola, Kouvola: Kymen piiristä ehdotamme Matti Kivenjuuren tilalle Jukka Hyvösen.

Puheenjohtaja: Kaija Oinonen.

Kaija Oinonen, Kotka: Kannatan toveri Erkkolan ehdotusta.

Puheenjohtaja: Joko keskustelu riittää? Riittänee. Täällä on ehdotettu Heikki Luukkosen tilalle Risto Spännäri. Voitaneen hyväksyä. Lasse Talasman tilalle Päivi Nordling. Hyväksytään. Matti Kivenjuuren tilalle Jukka Hyvönen. Hyväksytään. Vilho Pirttisalon tilalle Esa Kaisalmi. Hyväksytään. Näin on tullut ohjelmavaliokunta 3 valituksi. Erkki Liikanen Mikkelin piiristä kokoonkutsujana. Hyväksytään.

Ohjelmavaliokunta n:o 4, sivu 14—15 liittotoimikunnan ehdotus. Täällä on puheenvuoroja. Tapani Kontula. Seuraava Kauko Viitala.

Tapani Kontula, Pori: Piirimme Mikko Sedig siirrettiin julkilausumavaliokun-

taan, joten ehdotan hänen tilalleen piirimme Arvo J. Kämppiä, joka tuntee riikollisuuden moninaiset kasvat koska hän on ammatiltaan verojohtaja.

Puheenjohtaja: Kauko Viitala. Seuraava Eero Kuokkanen.

Kauko Viitala: Toveri puheenjohtaja. Koska Pentti Loiske tuli valituksi aikaisemmin sääntövaliokuntaan, esitän hänen tilalleen Veikko Virta.

Puheenjohtaja: Kuokkanen. Seuraava Jouko Erkkola.

Eero Kuokkanen: Toveri puheenjohtaja. Kannatan toveri Viitalan tekemää ehdotusta.

Puheenjohtaja: Erkkola. Seuraava Markus Aaltonen.

Jouko Erkkola, Kouvola: Pentti Janhunen ei ole läsnä Kymenlaaksosta ja ehdotamme hänen tilalleen Kalle Porkkaa.

Puheenjohtaja: Aaltonen.

Markus Aaltonen, Seinäjoki: Aulis Jokelan ollessa estyneenä ehdotan hänen tilalleen Bror Nymania.

Puheenjohtaja: Saanko ehdotuksen? Joko keskustelu riittää? Riittää.

Seuraavia muutosehdotuksia: Mikko Sedigin tilalle ehdotettu Arvo Kämppi. Hyväksytään. Pentti Loiskeen tilalle Veikko Virta. Hyväksytään. Aulis Jokelan tilalle Bror Nyman. Hyväksytään. Pentti Janhusen tilalle Kalle Porkka. Hyväksytään. Ohjelmavaliokunnan n:o 4 tuli valituksi koollekutsujana Arvo Kämppi.

Puheenjohtajaksi siirtyi Taito Toivonen.

Puheenjohtaja: Kokousta jatketaan. Hyvät toverit. Tämän kokouksen järjestäytymisen yhteydessä eräs rouvashenkilö huomautti hyvin alakuloisesti minulle, että kovin on käynyt karvaiseksi tämä nykyinen kaarti. No tämän nykyisen karvaisen kaartin puolesta haluaisin kokouksen nimissä tälle rouvashenkilölle ja monille muillekin esittää sellaiset terveiset, että me tänä helluntaina, täällä Kotkassa, aiomme pitää niin hyvän kokouksen, että vanhat karvattomat nuorisoliittolaispolvetkin tulevat hämmästyään.

Sitten meille on tänne saapunut pari sähkösanomaa ja eräs tervehdys.

"SNK:n liittokokous — työväentalo Kotka — valitan että en työesteen vuoksi voi olla mukana, toivon rakentavaa kokousta joka luo menestystä SNK:lle ja sosialidemokratialle — Martti Pöysälä".

"SNK:n liittokokous — työväentalo Kotka — sairauteni vuoksi estyneenä ollen toivon kokoukselle parhaita menestystä ja hyviä päätöksiä". Tämän sähkösanoman on lähettänyt keskusjärjestömme kunniajäsen Topi Saloranta.

Paikalliselta nuorisolta on saapunut seuraava tervehdys: "Kotkan seudun opiskelevan nuorison yhteiskunnallinen seura tervehtii SNK:n IV:tä liittokokousta ja ilmaisee samalla tukensa niille voimille, jotka pyrkivät yhteiskunnan perusrakenteiden muuttamiseen ja kannattavat yhtenäistä sosialistista työväenliikettä — eläköön sosialismi". Edellä luetut sähkösanomat merkittävien tiedoksi. Merkitään. Seuraavaksi meillä on esillä työjärjestyksen kohta n:o 8. Käsitellään liiton toimintakertomukset vuosilta 1967, 1968 ja 1969.

Keskusjärjestömme sääntöjen mukaan liittokokouksella on tehtävänä käsitellä liiton toimintakertomukset ja suorittaa niiden perusteella arviointinsa menneestä toiminnasta. Minä palauttaisin mieliin, että nämä esitettävät kertomukset ovat liittoneuvoston jo aikaisemmin hyväksymiä ja niiden perusteella on liiton sääntöjen mukaan asianmukaisessa järjestyksessä annettu tili- ja vastuuvapaus. Minä esitän, että kertomusten käsittely suoritetaan siten, että liittotoimikunnan alustavan puheenvuoron jälkeen suoritetaan yleiskeskustelu ja sen jälkeen käydään toimintakertomukset vuosittain yksityiskohtaisesti läpi. Tämä ehdotus hyväksytään. Hyväksytään.

Tässä välillä ennenkuin mennään liittotoimikunnan edustajan Lauri Sivosen esittelevään puheenvuoroon, välittäisin tiedotuksen Taisto Kranssille. Hänen Aavasaksan puhelunsa odottaa.

Tämän jälkeen luovutan puheenvuoron Lauri Sivoselle. Ole hyvä.

Lauri Sivonen:

Arvoisa liittokokous, hyvät toverit.

Sikäli kuin kansainvälisestä elämästä on kysymys, sitä kautta, josta esitän

selostavan puheenvuoron, leimaa Yhdysvaltojen imperialistinen, rauhaa ja kansojen oikeuksia uhmaava ja varmaan tappioon johtava sota kaukana Vietnamissa.

Tätä sotaa, jota nk. uusi Nixon on äskettäin laajentanut, ei Yhdysvallat aloittanut vahingossa — se on aloittanut tämän sodan siksi, koska se ei hyväksy periaatetta Vietnamin kansan itsemääräämisoikeudesta. USA:n Vietnamin politiikka on menneisyyden politiikkaa siksi, ettei asevoimalla ja sorron monilla muodoilla ole mitään hyväksyttävää tehtävää.

SNK ei ole nähnyt siinä mitään hyvää ja siksi se onkin ottanut yksiselitteisen kannan tähän poltetun maan strategiaan ja ilmaissut tukensa Etelä-Vietnamin sankarilliselle kansalle. Me emme ole tyytyneet ilmaisemaan "erityistä huolestumista" Suomen hallituksen tapaan, vaan julkituoneet jyrkän tuomiomme USA:n politiikalle Kaakkois-Aasiassa sekä vaatineet amerikkalaisten ja heidän liittolaisensa joukkojen välitöntä, täydellistä ja ehdotonta poisvetäytymistä maailman tuosta osasta.

Näitä kolmea vuotta varjostaa jännitys Lähi-idässä, sillä yhä vieläkin tuolla alueella ei vallitse yhteisymmärrys, vaan laajentumiselle altis sodan ja rauhan kummallinen välimuoto.

SNKm mielestä:

1. Israelin on vetäydyttävä valloittamiltaan alueilta,
2. Lähi-idän **valtioiden** olemassaolo ja alueellinen koskemattomuus on tunnistettava,
3. Pakolaisongelma on ratkaistava.

Näitä vuosia leimaa Aasian, Afrikan ja latinalaisen Amerikan kansojen voimistunut pyrkimys kohti kansallista itsemääräämisoikeutta, demokraattisia oloja ja oikeudenmukaisuutta. Nämä kansat eivät luonnollisestikaan tyydy tasa-arvoon omien maidensa rajojen sisäpuolella, vaan vaativat oikeutetusti, yleismaailmallista yhdenvertaisuutta.

Ja ne tietävät, että heitä vastassa on erityisesti Yhdysvallat ja muut teollisuusvaltiot sekä porvaristo. Nämä vastustajat eivät ole heikkoja ja siksi sorrettujen kansojen vapautuminen edistyy valitettavan hitaasti.

Euroopan asiat — eivät nekään ole hyvin.

Kolmessa fascistisessä maassa — Kreikassa, Espanjassa ja Portugalissa — sorretaan ihmisiä siksi, että he haluavat esittää mielipiteensä ja toimia. SNK:n kanta on ollut yksiselitteisen kielteinen: me emme hyväksy demokratian tuhoamista ja mielipidevainoa.

Tällä fascismin on paitsi epäinhimillinen luonne, myös haitallinen vaikutus Euroopan turvallisuudelle.

Mutta maanosamme turvallisuutta uhkaavat myös muut tekijät: valtioiden väliset epänormaalit suhteet, vastakkaiset sotilasliitot, lisääntynyt asevarustelu, haluttomuus tunnustaa tosiasioita sekä äärimmäisen oikeiston kasvu.

Kuten on tunnettua, Saksan liittotasavallassa haitallisilla käsityksillä on ollut huomattavaa sijaa. Toivottavasti sinne muodostunut sosialidemokraattien ja liberaalien yhteishallitus vaikuttaa myönteisesti tuon maan poliittiseen linjaan.

Mitä SNK on edellyttänyt Euroopan turvallisuuden kysymyksissä?

Sitä — että valtioiden välisissä suhteissa noudatetaan keskinäisen kunnioituksen ja alueellisen koskemattomuuden periaatteita.

Sitä — että Euroopan valtioiden **Keskinäissuhteita** parannetaan.

Sitä — että sotilasliitot lakkautetaan.

Sitä — että toteutetaan nopeasti Euroopan turvallisuuskonferenssi edistämään näitä päämääriä.

Suomessa pidetään Euroopan turvallisuutta tärkeänä kysymyksenä. Tämä on selvää, sillä meidän maamme on kokenut sodan kirot. Myöhemmältä ajalta voidaan nähdä, että ikävistä kokemuksista on opittu ja edetty aktiiviseen esiintymiseen.

SNK on ilmaissut tukensa Suomen nykyiselle presidentti Kekkonen johtamalle ulkopoliittiselle linjalle.

On tarkeaa, etta tama liittokokous lausuu kantonsa ajankohtaiseen kansainvaliseen tilanteeseen sekä Suomen ulkopoliittikkaan. Lähtökohtana on pidettävä paitsi sosialismin ja realismin arvostuksia myös suhdanneajattelun hylkäämistä.

Tällä kaudella on toimeenpantu kolmet vaalit — presidentin, kansanedustojen ja kunnallisvaltuutettujen.

Erityinen huomio kannattaa kiinnittää siihen, että hallitustasolla on toteutettu vasemmiston ja keskustan yhteistoimintaa. Mitä se on merkinnyt?

Se on merkinnyt sitä — että oikeiston vaikutus on ollut aikaisempaa vähäisempi.

Se on merkinnyt sitä — että puolueettomuuspolitiikka on jatkunut ja saanut aktiivisemmän piirteen.

Se on merkinnyt sitä — että on aikaansaatu tuloksia talouselämän, kulttuurin ja sosiaalipolitiikan alueilla.

Kun tämä yhteistoiminta alkoi, siihen kohdistui monia odotuksia, — lähtökohdat huomioiden myös liian optimistisia.

Yhteistoiminnan jatkuessa on sosialidemokraattienkin keskuudessa esilletuotu käsitystä, jonka mukaan hallituspolitiikassa olisi oltava enemmän yhteiskuntaa muuttavaa luonnetta ja vähemmän säilyttävää piirrettä. Tämä on oikeutettu lähtökohta, koska Suomi on kapitalistinen valtio.

Syinä hallituspolitiikkaan voidaan pitää paitsi huonoa lähtökohtaa ja porvarillisia hallituspuolueita, myös sosialidemokratian rohkeuden puutetta.

Vaikka SNK on antanut tukensa sosialidemokraattiselle puolueelle ja vasemmiston ja keskustan yhteistoiminnalle, se on esittänyt arvostelua hallituspolitiikkaa kohtaan, SNK:ta on suututtanut se, ettei työttömyyttä ole poistettu, ettei talouspolitiikka ole ollut suunnitelmallista ja työväen etuja huomioonottavaa ja etteivät tuloerot ole kaventuneet. Lyhyesti sanoen: tasa-arvo ei ole lisääntynyt siinä määrin kuin mahdollista.

Aivan erityistä huomiota pitää kiinnittää siihen, että SNK on ollut tyytymätön SDP:n toimintaan äänioikeusikäraja- ja korkeakoulujen hallinnonuudistuskysymyksissä.

SNK:n piirissä on vallinnut erimielisyyttä siitä olisiko arvostelua pitänyt esittää enemmän.

Ei ole mikään salaisuus, että SNK:n vaikutus puolueeseen ja sen politiikkaan on perin vähäinen. Sen lisäämiseen on kiinnitettävä suuri huomio, sillä se epäilemättä merkitsisi myös sosialidemokraattisempaa politiikkaa.

Syitä, jotka johtivat vaalitappioon kaksi kuukautta sitten, ei voida helposti luetteloida — niitä on joka tapauksessa enemmän kuin yksi ja sitä paitsi ne ovat hyvinkin erilaisia.

Se, mikä on olennaista, on että SDP valvoo kannattajien etuja joko hallituksesta tai oppositiosta mm. eheytyneen ay-liikkeen kanssa, kasvattaa omaa voimaansa sekä valmistautuu tuleviin koitoksiin.

Vuoden 1968 kunnallisvaalit ja vuoden 1970 eduskuntavaalit merkitsivät kilpailua nuorista valitsijoista. Molemmat vaalit merkitsivät myös nuorten ehdokaiden valituksituloa valtuustoihin ja eduskuntaan. Nuorten valittujen sosialidemokraattien määrä oli lupauksia antava tulevaisuutta silmällä pitäen.

Osittain tämä on seurausta siitä mielenkiinnosta, jota nuoriso tuntee SDP:tä ia sen nuoria ehdokkaita kohtaan — osittain se on seuraus ahkerasta työskentelystä. Kiinnitän huomiotanne siihen, että SNK:laisten osuus työssä sosialidemokratian voiman lisäämiseksi oli aikaisempaa suurempi — joskin yhä liian vähäinen.

Jos asiat hoidetaan järjellä ja tarmolla, merkitsevät tulevat vuodet sekä sosialidemokratian voimakasta nousua että nuorten sosialidemokraattien vaikutusmahdollisuuksien lisääntymistä valtuustoissa ja eduskunnassa olevien edustajiensa kautta.

On tärkeätä, että liittokokous lausuu kantonsa ajankohtaiseen sisäpoliittiseen tilanteeseen.

Elämme, monessa suhteessa tärkeää ja mielenkiintoista aikaa: tietous lisääntyy,

ihmiset kykenevät näkemään asioita, ymmärtämään kehityksen luonteen ja aktivoituvat toimimaan.

Näin on asianlaita myös sosialidemokraattisessa liikkeessä, jossa asetetaan kysymyksiä ja etsitään vastauksia. Viime vuosien aikana on lisääntyvästi tutustuttu demokraattisen sosialismin periaatteisiin — demokratiaan, sosialismiin ja solidaarisuuteen. On pohdittu, mitä nämä sanat sisältävät ja kuinka niitä olisi käytäntöön sovellettava.

Tämä keskustelu ei ole kuitenkaan koskenut joukkoja, mikä johtuu ensisijassa kiinnostuksen ja tietämyksen epätasaisesta jakautumisesta, käytetyn kielen vaikeaselkoisuudesta.

Mutta yhtä lailla kun havaitsemme mielipiteiden esittämisen lisääntyneen, näemme sen epäymmärryksen, epäluottamuksen ja epäsolidaarisuuden määrän joka väittelyn kestäessä on syntynyt. Useat toteavatkin, että jos tyyli ei muutu, sosialidemokratian eheys joutuu koetukselle.

Tässä keskustelussa, jossa asteittaisen muutoksen on sanottu olevan utopiaa, parlamentarismien kapitalismin henkivakuutus ja työväenliikkeen saavutusten työläisten vaientamista ja toisaalla sosialidemokratia vain sosiaalipoliittikkaa, on kiisteltä siitä, mikä tulkinta periaateohjelmasta on oikea.

Tämä keskustelu on ollut osittain tuloksetonta siksi, että sen lähtökohtana ei ole ollut se, että kaikki sosialidemokraatit olisivat sosialidemokraatteja. Pikemminkin yrityksenä on ollut osoittaa, kuka sitä ei ole.

Epäilemätöntä on, että näihin kysymyksiin on kiinnitettävä lisääntyvää huomiota. On jaettava sosialidemokraattista tietoutta, on keskusteltava ja tämän keskustelun on vaikutettava politiikkaan.

SNK:n rooli on tärkeä tietouden antajana ja keskustelun edistäjänä sosialidemokraattisen nuorison piirissä sekä demokraattisen sosialismin tunnetuksi tekijänä nuorison keskuudessa. Tämä työ on ollut ja on hyvin monitahoista.

Se ei ole helppo tehtävä, vaan vaikea tavoite, mutta se on saavutettava, jotta nuorison vaikutus ei vain SDP:ssä vaan myös koko yhteiskunnassa lisääntyisi nykyisestään.

Tällä kaudella on ollut käsittelyn kohteena eräitä nuorisopoliittisia kysymyksiä. SNK on ottanut niihin kantaa, vaikka onkin lähtenyt siitä, että nuorison ongelmat ovat seurausta yhteiskunnasta itsestään — toisin sanoen: niiden poistaminen edellyttää myös yhteiskunnan kokonaisvaltaista muutosta.

Tässä yhteydessä otan esille vain yhden, nimittäin nuorisolain, joka oli käsitellyn kohteena jo Jyväskylän liittokokouksessa kolme vuotta sitten.

Ei ole salaisuus, ettei yhteiskunnallista toimintaa arvosteta tarpeeksi. Tuki poliittiselle työlle on tämän mukainen. Erityisesti poliittisten nuorisojärjestöjen kohdalla, joiden tehtävä olisi valottaa nuorille ihmisille aatteita sekä taata mahdollisuus osallistua käytännön politiikkaan. Nykyisinhän tämä tuki on paitsi vähäistä myös sattumanvaraista.

Poliittisen nuorisotoiminnan suuri ongelma onkin tämän tähden se, mistä saada riittävät ja pysyvät taloudelliset edellytykset työnsä edistämiseksi.

Ja tämän vuoksi tarvitaan nuorisolakia, lakia joka selvästi määrittelee yhteiskunnalta järjestöille annettavan tuen. Me tarvitsemme kaksi lakia: lain valtakunnallisista järjestöistä varten sekä lain kuntien nuorisotyötä varten.

Kehitys näyttääkin kulkeutuvan tähän suuntaan sen jälkeen kun mietintöjä ja lausuntoja on käsitelty.

Tämän alueen, jolla on suuri merkitys sekä keskusliittomme että sen paikallisten järjestöjen toiminnalle, hoitamiseen on kiinnitettävä suurta huomiota SNK:n toimesta jatkossakin.

Ja sitten SNK:n tilaan. Mikä se on — mitä on tapahtunut?

Liittokokousten välillä korkeinta päätäntävaltaa käyttävä liittoneuvosto on kokoontunut kuudesti. Se on käsitellyt toimintasuunnitelmat ja -kertomukset sekä tiliasiat. Liittoneuvosto on tarkastellut myös poliittisia kysymyksiä esittäen julkisuuteen liittomme kannan. Monasti sen kokouksissa on tullut esille hyviä ehdotuksia liittotoimikunnalle.

Luottamushenkilöistä koostuva toimeenpaneva elin, liittotoimikunta, on pitänyt kokouksiaan noin kerran kuukaudessa keskittyen liiton käytännöllisen työn johtamiseen. Eraana haittana on ollut se, ettei jäsenten työ- ja muiden esteiden tähden liittotoimikunta ole ollut tarpeeksi työskentelykykyinen.

Liittotoimikunta on joutunut toteamaan, miten taloudellinen ahdinko on hidastanut pyrkimyksiä edetä nopeasti. Esimerkkinä voidaan mainita toimihenkilöiden määrän olevan SNK:ssa yli puolta vähäisemmän kuin keskustan ja kansandemokraattien nuorisjärjestöissä. Ei ole edes ilmennyt mahdollisuutta toteuttaa periaatepäätöstä opiskelijasihteerin palkkaamisesta.

Erityinen huomio on kohdistettava puhtaasti poliittiseen toimintaan.

Mikä on olennaista kolmen vuoden politiikalle?

Olennaista on — että viime liittokokouksen päätösten edistäminen on koettu tärkeäksi velvollisuudeksi. Niiden toteutumista on koetettu mahdollisuuksien rajoissa edesauttaa.

Olennaista on — että liittotoimikunta on määritellyt kantaa ajankohtaisen kansainvälisen ja sisäpolitiikan kysymyksiin. On perusteltua sanoa, että se on edennyt pidemmälle kuin Jyväskylän liittokokous. Se on lausunut mielipiteensä asioihin, joista SNK ennen on ollut vaihi.

Aiheena, jota se on erityisesti korostanut, voidaan mainita tämän maan suuri-lukuinen työläisnuoriso — tuo nuorison hiljainen enemmistö — ja sen aseman parantaminen mm. palkka-, työllisyys- ja koulutuskysymyksissä.

Työryhmätoimintaa on pyritty edistämään, sillä pian viime liittokokouksen jälkeen muodostettiin ryhmiä käsittelemään eri aiheita ja tekemään ehdotuksia. Vaikka monet ryhmät ovat aikaansaaneet tuloksia, ei kokonaisuus ole tyydyttävä.

Osa ajasta, etenkin viime syksystä lähtien, on käytetty tämän liittokokouksen valmisteluihin. Lähtien siitä tosiasista, että SNK:lta on puuttunut kannanotot mo-niin asioihin, liittotoimikunta nimesi työryhmät tekemään esityksiä sosialismista, säännöistä ja poliittisesta ohjelmasta. Tämän työn tulokset ovat liittokokouksen tarkastelun kohteena.

Liittotoimikunnan huolen kohteena on ollut järjestömmen sisäinen tila.

Vaikuttaa olevan niin, ettei jäsenmääräkehitys ole ollut myönteinen. Syinä tähän voidaan nähdä mm. talous, piirijärjestöjen vähäiset edellytykset sekä paikallisen koulutetun johtohenkilöstön puute. Tilanteesta on vaikea saada tarkka selko, sillä joissakin piireissä on edetty, joissakin poljettu paikallaan ja joissakin kadotettu otetta.

Olennaista on, että seuraavalla kaudella kiinnitetään jäsenmäärän lisää-miseen suuri huomio. Samalla on kehitettävä jäsenistön aatteellista, käytännön po-liittista ja toiminnallista iskuvoimaa.

Olennaista on, että piiri- ja perusjärjestöt, SNK:n järjestörakenteen tärkeim-mät osat voivat löytää nykyistä paremmin soveliaat, nuorisoa kiinnostavat toi-mintamuodot.

Meidän on edettävä päätyneen kauden tapaan siitä lähtökohdasta, että po-liittisella vaikuttamisella, koulutuksella ja joillakin kehittäväillä harrastustoiminnan muodoilla on olennainen sija. Mutta ensinmainitun saavuttaminen tulee olemaan vaikeaa siksi, ettei osalla jäsenistöä ole puhtaasti poliittista liittymisperustetta. Havaitaan, ettei tilanne ole muuttunut toivotussa tahdissa.

Nämä ongelmat ovat yhteisiä kaikille poliittisille nuorisjärjestöille. — Niitä kaikkia voidaan asiallisesti tai asiattomasti arvostella jälkeenjääneisyydestä. Nyky-tilan seurauksena on nuorison keskuudessa syntynyt erilaisia toimintaryhmiä, joista useat ovat saavuttaneet menestystä.

Meidän täytyy lähteä siitä, että nuorison poliittinen toiminta vahvistuu ja kanavoituu selvästi poliittisiin nuorisjärjestöihin. Sen tiellä olevat arvostukselliset, taloudelliset ja toiminnalliset esteet on poistettava.

Kansainvälisellä tasolla on tapahtunut paljon.

SNK on toiminut Sosialistisen Nuorison Kansainvälisen Liiton uudistamiseksi CIA-skandaalin jäljiltä. Emme ole saavuttaneet riittäviä tuloksia, mutta toistaiseksi olemme pidättäytyneet äärimmäisistä ratkaisuista. SNK on yksi niistä nuoriso-

liitoista, joiden linja on yksiselitteinen. Silloin kun IUSY vielä oli kunnossa, otimme osaa sen tapahtumiin.

Vaikkei viime liittokokous sitä päättänytkään, koetimme suotuisten olosuhteiden vallitessa eli ennen CIA-skandaalia työskennellä sen hyväksi, että sosialistisen ja kommunistisen nuorisointernationaalin kesken syntyisi yhteistyökosketus. Tämä SNK:n esitys ei kohdannut kannatusta IUSY:ssä.

SNK on esittänyt myönteistä roolia Pohjolan Sosialidemokraattisen Nuorisoliiton politiikan muotoilussa sekä osallistunut sen moniin toimintatapahtumiin. Olemme todenneet tiettyjen mielipide-erojen vallitsevan tanskalaisten toveriemme ja meidän kesken, mutta tervehtineet ilolla pohjoismaista yksimielisyyttä IUSY-kysymyksissä.

Lähtökohtana vapautusliikkeisiin ja vastarintajärjestöihin ei ole ollut väkivalan romantisointi, vaan solidaarisuus. SNK on perustanut kansainvälisen solidaarisuusrahaston voidakseen antaa oman tukensa sorretuille tovereillemme. Tässä työssä on saavutettu paitsi kokemuksia myös alkutuloksia, jotka ovat koituneet Etelä-Vietnamin, Paraguain, Zimbabwen ja Kreikan järjestöjen vähäiseksi avuksi. Olemme voineet myös harjoittaa tähän liittyvää valistustoimintaa.

Olemme osallistuneet festivaaliin. Lähettämällä valtuuskuntansa Sofiaan 1968 SNK vaikutti osaltaan rauhan ja ystävyyden edellytysten voimistumiseen nuorison tasolla.

Olemme aikaansaaneet kahdenvälisen yhteistoiminnan Neuvostoliiton Komso-mol-järjestön kanssa — olemme todenneet samanlaisten käsitysten olemassaolon, harjoittaneet kanssakäymistä ja ilmoittaneet tekevämme liittokokouksemme jälkeen aloitteen.

Olemme kehittäneet kosketuksia Saksan demokraattisen tasavallan ja Unkarin kansantasavallan nuorisojärjestöihin suotuisin tuloksin. Olemme tehneet aloitteen Puolan nuorisojärjestöille.

Yhteistyö Jugoslavian nuorison liiton kanssa on jatkunut.

Viime aikoina ja myös aivan viimeisinä päivinä SNK on toiminut sen hyväksi, että Suomessa voitaisiin pitää Euroopan nuorisojärjestöjen turvallisuuskonferenssi. Aina siitä lähtien, kun asia nousi esille Neuvostoliitossa 1968 valtuuskuntamme siellä vieraillessa, on ollut käynnissä valmisteluja jotka nyt ovat edenneet kohtuulliseen vaiheeseen.

Hyvät Toverit!

Tämän puheenvuoron tavoite on ollut selvittää eräiltä olennaisilta osilta liittokokouksen tapahtumia.

Ilmiselvää on, etteivät tavoitteet ole toteutuneet huolimatta yhteisistä yrityksistä. Ainoa johtopäätös on, että täytyy tehdä enemmän.

Mutta ongelmiin ei ole helppoja ratkaisuja tai oikoteitä — jos olisi, sellaiset olisivat löytyneet.

Siksi on tärkeää tunnustaa tosiasiat, tehdä parhaat mahdolliset päätökset ja ryhtyä yhdessä toimenpiteisiin sekä järjestöme vahvistamiseksi että yhteiskunnan nopeammaksi muuttamiseksi.

Puheenjohtaja: Pyydän saada kiittää Lauri Sivosta tästä alustavasta puheenvuorosta ja ilmoitan samalla että järjestävän valiokunnan tekemän päätöksen mukaisesti kokouksen työskentely keskeytetään tällä minuutilla ja jatketaan klo 19.00.

Puheenjohtaja: Kokousta jatketaan. Suoritettavanamme on toimintakertomuksista yleiskeskustelu. Ennenkuin tähän keskusteluun kuitenkaan mennään, niin totean että tähän kokoukseen on saapunut uusia edustajia seuraavasti: Totti Niinivirta Karkkilan Sos.dem. Työläisnuoriso-osastosta, Reijo Ollikainen Helsingin Akateeminen Sos.dem. Yhdistys. Holger Wikström Karis-Billnäs Socialidemokratiska Ungdomsklub, Jorma Horto Karhulan läntinen sos.dem. nuoriso-osasto, Harri Ruuttu, Pääskyvuoren Sos.dem. nuoriso-osasto ja Aarne Kiuru Jyväskylän Akateeminen Sos.dem. yhdistys.

Yleiskeskusteluun on pyytänyt ensimmäisen puheenvuoron Kimmo Kevätsalo, Helsingin Akateeminen Sos.dem. Yhdistys.

Huomauttaisin samalla, että nyt on ensimmäinen tilaisuus ns. poliittiseen

keskusteluun ja toinen mahdollisuus on sitten käytäessä läpi poliittista ohjelmaa. Sitten Kimmo ole hyvä. Seuraava puheenvuoro on Pertti T. Hyvösellä.

Kjmmn Kevätsalo (ASY). Toveri puheenjohtaja, hyvät toverit. Koska liittoneuvosto on jo omalta osaltaan käsitellyt tämän, on ilmeisesti niin, että tässä kokouksessa tuskin tullaan esittämään varsinaisia muutoksia tähän. Ilmeisesti se ei myöskään ole tarpeellista. Sen sijaan tarpeellista on tarkastella mennyttä toimintaa tämän toimintakertomuksen valossa. Uskon, että me kaikki olemme toimineet omissa osastoissamme lähtökohtana ja tavoitteena se, että Sosialidemokraattisen Nuorison Keskusliitto olisi kärkiryhmä tämän maan edistyksellisessä liikkeessä. Että se olisi se voima, joka luo tähän maahan uutta politiikkaa. Joka on aina mukana ja aina kärjessä silloin kun sellaista politiikkaa tehdään, jolla työväestön asemaa ratkaisevasti parannetaan. Minä kuitenkin uskon kertovani monien täällä olevien ja vielä useampien täältä poissaolevien ihmisten tunnelmia todetessani, että se toiminta mitä liittokokousten välillä on tapahtunut ei läheskään kaikilta osin vastaa tätä tehtävää. Ei ole ollenkaan vaimo, että vielä tällä hetkellä olemme sellainen kärkijoukko, jolla on todella ratkaiseva merkitys uudistettavan yhteiskunnan toiminnan tiellä. Pelkään pahoin, että Sosialidemokraattisen Nuorison Keskusliitto on aika paljon ollut sellainen järjestö, joka silloin kun uusia asioita on tullut esiin on odottanut, että millä tavalla näihin asioihin suhtaudutaan ja sen jälkeen sitten rientänyt vakuuttamaan, että kyllä mekin mukana olemme. Sen sijaan, että se olisi ollut jatkuvasti poimimassa niitä asioita, jotka kulloisessakin tilanteessa ovat edistysmielissä politiikassa välttämättömiä. Uskon, että jokaisella, joka on niin köyhä, että joutuu lähtemään jokainen työpäivä töihin on useita syitä vahvaan poliittiseen yhteiskunnalliseen tyytymättömyyteen. Pelkään, että Sosialidemokraattisen Nuorison Keskusliitto on vastannut hyvin suuressa määrin tähän tyytymättömyyteen vain fraaseilla, ylimalkaisilla lauseilla että "työttömyys on poistettava", joka on tietysti joka ainoan suomalaisen hyväksyttävissä oleva lause. Sen sijaan liiton voimaa ei ole käytetty siihen, että olisi menty niitten ihmisten tilanteeseen, selvitetty mitkä ovat kulloisetkin yhteiskunnalliset ongelmat ja sitten tältä pohjalta luotu tavoitteita ja esitetty kannanottoja, joilla olisi voitu viedä yhteiskunnallista tietä ratkaisua eteenpäin. Liiton toimiston toiminta on aika paljon keskittynyt ilmeisesti vain omaan järjestöön ja sen piirissä tapahtuvaan työntekoon. Ei ole otettu vakavasti sitä tosiasiaa että maamme työläisnuorisosta, opiskelevasta nuorisosta, on hyvin pieni osa sosialidemokraattisen liikkeen ja sosialidemokraattisen nuorisoliikkeen jäseniä. Valtaosa on ulkopuolella. Ja näihin ulkopuolisiin ja näiden ihmisten tarpeisiin meidän tulee kyetä tarjoamaan sellainen vaihtoehto, jolla lähestytään heitä. Ja minä uskon, että juuri perehtymällä ihmisten jokapäiväisiin ongelmiin me olisimme myöskin pystyneet esittämään sellaisia tavoitteita, joilla olisimme tehneet tästä liikkeestä ainutlaatuisen liikkeen, tästä Sosialidemokraattisen Nuorison Keskusliitosta. Sellaisen liikkeen, joka olisi aina ollut kärjessä silloin kun yhteiskunnallisesta kehityksestä puhutaan. Me olisimme silloin kyenneet kannanotoillamme saamaan vaihtoehdon ihmisille siihen tilanteeseen missä he ovat.

Tämä on mielestäni nyt tärkeää kun lähdemme seuraavalle liittokokoukselle. Se, että jätetään vähän vähemmälle tämän järjestön sisäisten suhteiden hoitaminen, mietitään paremminkin sitä mitä todella työläisnuorelle tapahtuu. Kun katselee tätä toimintakertomusta niin ei täällä ole yhdenkään vuoden toimintakertomuksessa millään tavalla selvitetty sitä mikä esim. tehtaassa olevan työläisen tilanne on tällä hetkellä ja miten se muuttuu. Mitä aiheuttaa automatisointi, rationalisointi, erilaiset hiostussysteemit, joita jatkuvasti tehostetaan ja jotka kohdistuvat erityisesti juuri nuoriin. SNK on pelottavasti lähtenyt siitä, että ihmisten on huomattava, että kun SNK sanoo että työttömyys on poistettava niin he sitten huomaavat että SNK on hyvä järjestö ja sitten tullaan SNK:hon. Mutta ilmeisesti on niin, että ihmiset eivät ole tulleet eivätkä edes koe tätä meidän liittoamme sellaisena voimana, joka se voisi olla. Puheenvuoroni lopuksi esitän, että nyt meidän aikamme ei ole enää luottaa siihen, että SNK on niin hyvä että sen ei tarvitse paremmaksi tulla. Ei uskoa siihen, että ihmiset tulevat tämän SNK:n toiminnan piiriin ja hyväksyvät ja kannattavat meitä vain sillä perusteella että me

väsääme joitakin kannanottoja. Meidän on tehtävä SNK:sta sellainen järjestö, joka kykenee menemään ihmisten luo, kääntämään heidän arkipäiväiset tarpeensa laajemmaksi poliittiseksi kamppailuksi. Meidän on luotava SNK:sta sellainen voima, että se **Koetaan** järjestöksi, joka on valmis auttamaan ihmisiä, asettumaan ihmisten palvelukseen, kun he taistelevat omista oikeuksistaan, tukemaan heitä heidän taistelussaan. Siinä mielessä se yksimielinen päätös, joka täällä liittokokouksessa tehtiin sähkeen lähettämistä on varteen otettava käännekohta tällä tiellä. Me olemme huomanneet, että ihmisillä on kamppailunsa, jossa SNK:llakin on tekemisensä. Kun ihmiset alkavat luottaa meihin tässä jokapäiväisessä kamppailussa, sen jälkeen on jo paljon helpompi päästä siihen, että me annamme tälle kamppailulle kokonaisvaltaisen sisällön. Sosialidemokraattisen sisällön, jonka tavoitteena on määrätietoinen asteittainen muuttaminen.

Puheenjohtaja: Huomauttaisain tässä yhteydessä Kevätsalolle että kokouksen järjestyssäännön mukaan puheenvuoron korkein kestoaika on 10 min. Aikaa pari minuuttia vielä.

Kiitän tästä avusta, jonka puheenjohtaja minulle antoi. Voin siis jatkaa rauhassa.

Tämä on se tie, jolta meidän on lähdettävä. Siis ei enää erityisiä sinne tänne tapahtuvia kannanottoja vaan jäntevä kokonaisuus, joka lähtee ihmisten omasta tilanteesta. Kokonaisvaltainen työ, paljon työtä aatteellisella saralla ja paljon työtä sitten käytännön taistelussa. Siitä nousee se tie, jolla me teemme sosialidemokraattisesta nuorisoliikkeestä johtavan edistyksellisen voiman tähän maahan. Kiitoksia.

Puheenjohtaja: Kiitoksia. Ja sitten on vuorossa Pertti T. Hyvönen ja hänen jälkeensä on vuorossa Voitto Penttinen Hämeenlinnasta.

Pertti T. Hyvönen, Myllypuro: Kevätsalo tässä toikin esille sen kaltaisia asioita, joita minullakin oli tarkoitus tuoda. Mutta haluaisin kuitenkin tämän toimintakertomuksen puitteissa, siis menneen toiminnan valossa, tarkastella nimenomaan tätä SNK:n sisäistä toimintaa, joka sekin kaikki vaikuttaa siihen millä SNK näyttää ulospäin. Järjestöllinen yhteistyö ja toiminta kaikilla tasoilla perusjärjestöissä, piirijärjestöissä ja keskusliitoissa on se kokonaisuus, joka muodostaa SNK:n toiminnan ja joka pitää näkyä kokonaisvaltaisesti ulospäin sillä tavalla mitä Kevätsalo sanoi. Mutta nimenomaan sillä tavalla, että se näkyy kaikilla näillä eri toimintatasoilla. Me voidaan todeta tästä toimintakertomuksesta, että keskusliitto on järjestänyt paljon erilaisia tilaisuuksia niin kotimaisissa asioissa kuin myös kansainvälisten asioidenkin yhteydessä. Mutta jos lähdetään pohtimaan sitä kuinka nämä asiat on tunnettu ja koettu nimenomaan perusjärjestötasolla niin melko varmaan tulee tilinpäätökseksi se, että nämä asiat ovat jääneet varsin vieraaksi tavallisille jäsenille. Erityisesti tämä varmaankin on tunnettavissa nimenomaan kansainvälisten asioiden kohdalla. Me voimme lukea täällä toimintakertomuksista sen, että keskusliitolta on ollut laajoja kansainvälisiä yhteyksiä, se on ottanut kantaa laajoihin kansainvälisiin kysymyksiin ja hoitanut erilaisia kansainvälisiä suhteita. Kuitenkaan tämän kansainvälisen toiminnan vaikutus ei ole juuri lainkaan tuntunut perusjärjestötasolla. Ilmeistä onkin, että nyt liittokokouksen jälkeen kun lähemme toimintaa uudistamaan ja uudella tavalla liikkeelle näiden asioiden hoitamisessa niin erittäin tärkeänä kysymyksenä tulee olla näiden tavoitteiden ulottaminen perusjärjestötasolle. Niin että ihmiset lukiessaan sanomalehdistä uusia sotasuunnitelmia ja hyökkäyksiä vieraan valtakunnan alueella tietävät mistä tässä nyt kaiken kaikkiaan on kysymys. Samaten tämä kansainvälisten suhteiden solmiminen pitäisi käsittääkseni ulottaa varsin pitkälle myös perusjärjestöjen tasolle, että esim. pohjoismaihin ja Neuvostoliittoon päin voitaisiin hoitaa perusjärjestö- ja paikkakuntatasolla. Näiden kansainvälisten asioiden korostaminen vaikkakin ne saattavat tuntua vieläkin pikkaisen kaukaisilta ja vierailta ovat tärkeitä siksi, että me emme oikein voi tajuta emmekä ymmärtää niitä ongelmia, joita meillä ehkä paikallisesti ja pienissä ympyröissä on olemassa, jolleme pysty näkemään kokonaisvaltaisesti sitä mitä tällä pallolla nyt tapahtuu. Kaikki ne asiat, joita tapahtuu meidän perusjärjestössämme meidän kotipaikkakunnallamme, ovat asioita joiden pitäisi kosketella meitä **yhtäläillä** kuin jotka tapahtuvat jossakin Vietnamin,

Lahi-idassa, Yhdysvalloissa jne. Minusta myönteistä kehitystä liiton toimissa onkin ollut luun tämän perusjärjestötoiminnan laajuuden kasvaminen. Jos vertaa esim. näitä edustajalukuja edellisen kokouksen edustajalukuihin niin tässä on tapahtunut erittäin merkittävä ja huomattava muutos. Tämä perusjärjestöisuus on minusta sikäläkin vielä erittäin tärkeä, että se minkälainen järjestö SNK on ihmisten mielissä, niiden nuorten, joilla ei ole täsmällistä käsitystä meidän toiminnastamme, sitä ei voida antaa pelkästään keskusjärjestö- ja piirijärjestötoiminnalla. Siitä huolimatta vaikka tiedämme kuinka läheisiksi asiat pystytään joukkotiedotusvälineiden avulla saavuttamaan. Vaikka joistakin asioista puhutaan ja kirjoitetaan ihmisille tiedotusvälineiden kautta, niin tutkimukset kuitenkin osoittavat, että nämä asiat ovat ihmisille varsin kaukaisia ja vieraita. Tästä syystä nimenomaan se toiminta mitä paikallisilla tasoilla tapahtuu, vaikuttaa myös aika paljon siihen minkälaisen kuvan ihmiset yleensä saavat koko SNK:n roolista. Tietysti on aina muistettava, että nämä kaikki tasot pitäisi toimia hyvässä ja joustavassa yhteistoiminnassa keskenään. Se merkitsee jatkossa mielestäni sitä, että esim. liiton koulutustoimintaa pitää järjestää aivan toiselle pohjalle kuin miltä pohjalta sitä tähän mennessä on harrastettu. Me voimme järjestää joitakin liittotasokursseja, joihin voimme kerätä 40—50 ihmistä ympäri maata ja puhua heille kauniita asioita ja yrittää selvittää heille sosialidemokraattisia ja sosialistisia näkemyksiä, mutta me pystymme tällä tavalla saavuttamaan ainoastaan varsin pienen ja suppean ihmisjoukon. Tästä syystä nimenomaan koulutustoiminnassa pitää pystyä laajentamaan kenttään niin, että näiden eri koulutusalueiden avulla pystytään saavuttamaan entistä suuremmat jäsenjoukot. Tämä sama liittyy myös siihen tiedotustoimintaan mitä keskusliiton taholta ja miksei piirinkin taholta harrastetaan. Minusta informaatioksi ei riitä se, että pidetään kerran tai kaksi kertaa vuodessa piirikokoukset tai että liiton toimitsijat tulevat kerran tai kaksi tällaiseen kokoukseen selittämään niitä suunnitelmia, joita SNK:ssa mahdollisesti on tekeillä. Koko tässä järjestötoiminnassa pitäisi päästä sellaiseen menetelmään, että toiminta lähtee siitä tarpeesta mikä nimenomaan tällä perusjärjestötasolla on ja pitää luoda sellaisia tilaisuuksia ja tilanteita, joissa tämä perusjärjestötoiminta pystyy vaikuttamaan siihen toimintaan ja siihen politiikkaan mitä keskusjärjestötasolla sitten suoritetaan. Erittäin tärkeänä pitäisin myös yhteistoiminnan eri nuorisoa edustavien järjestöjen kanssa. Tässä tulee tietysti kuvaan erilaiset opiskelijajärjestöt, teiniliitto sekä sitten muut mahdolliset järjestöt tai alat, joissa nuoriso on selvänä enemmistönä. Yksi kysymys, johon minusta pitäisi kiinnittää suurta huomiota on nimenomaan tämä varusmieskysymys, varusmiesten asema. Nythän on perustettu varusmiesliitto, mutta minulla ei ole selvää käsitystä siitä pystyykö tämä liitto perustamaan sellaista pohjaa, jolta pohjalta voitaisiin tämän alan nuorten ongelmat ratkaista. Ehkä kannattaisi tulevaisuudessa harkita SNK:lle oman varusmiesjaoston tai -työryhmän perustamista selvittämään nimenomaan tämän alan kysymyksiä. Kaiken kaikkiaan pitäisi saada selvä ote tähän nuorisopolitiikkaan koko valtakunnassa niin että kun valtakunnassa jotakin tapahtuu nuorten asioiden kohdalla SNK on nimenomaan aloitteentekijänä. SNK on se, joka johtaa tätä toimintaa ja niin ne ratkaisut, joita näissä kaikissa tapauksissa pyritään tekemään perustuvat silloin sille demokraattiselle sosialistiselle ajattelutavalle, joita me kaikki täällä edustamme. I

Puheenjohtaja: Kiitoksia. Sana on nyt sitten Voitto Penttisen hallussa ja hänen jälkeensä on puheenvuoro Jorma Hyvösellä, Lahden Sos.-dem. Nuoriso-osastosta.

Voitto Penttinen, Hämeenlinna: Toveri puheenjohtaja, hyvät työläis- ja aate-toverit. Mikään ei ole niin helppoa kuin tukkaan käyminen nimenomaan toimintakertomusten yhteydessä. Mikään ei ole todellakaan niin helppoa kuin sanoa, että mitään ei ole tenty, jos suuria lie tehtykään. Minä hiukan tämän toimintakertomuksen taustaksi esittäisin ajatuksia tästä poliittisesta kehityksestä tänä kautena sitten viime liittokokouksen, nimenomaan työväenliikkeen kohdalla tässä maassa. Ilahduttavaa on ollut todeta se mielekäs toiminta, mitä tässä maassa on alettu harrastaa vasemmiston yhteistyön muodossa poliittisella rintamalla. Ja erittäin miellyttävää on myös ollut todeta se, että maamme ammattiyhdistysliike on ehey-

tynt. Emme voi välttyä siltä ajatukselta, etteikö poliittisten järjestöjen rooli tällaisessa poliittisessä kentässä olisi ollut eräällä tavalla hakeutumassa uusiin uumiin. Joka tapauksessa nuorisoliike, sosialidemokraattinen nuorisoliike, on taisteluliike jos mikä. Ja nimenomaan poliittinen taistelujärjestö, jollainen se ei vielä tähän liittokokoukseen saakka ole ollut. Todettakoon vain, että tästä lähtien meillä on ohjelmallinen puoli politiikassa selvä. Siksiäpä olisin odottanut tänä päätyneenä toimintakautena liittotoimikunnan taholta nimenomaan reippaampaa poliittista otetta, nimenomaan vasemmistolaista politiikkaa meidän ja työläisten asioiden hoitamiseksi. Tässä me olemme laiminlyöneet, mutta kuten sanottu kritiikin esittäminen on samalla tarrautumista omaan tukkaan. Tästä eteenpäin on aina parempi jatkaa. Niinkuin totesin nyt meille vasta tulee tämän liikkeen aikana ensimmäinen poliittinen ohjelma. Tämä tästä ja kaikki mitä eteenpäin niin se kuuluu jo sitten toimintasuunnitelman puolelle.

Puheenjohtaja: Jorma Hyvösellä on puheenvuoro.

Jorma Hyvönen, Lahti: Toverit. Ongelma, jota riepottelen tässä ei ole ainoastaan SNK:n ongelma vaan se on koko sosialidemokraattisen työväenliikkeen ongelma. Se on myös koko työväenliikkeen ja se on myös koko yhteiskunnan ongelma. Se on koko tämän maailman ongelma. Tämä kysymys on se mistä on puhuttu aikaisemminkin ja se on koulutus kysymys. Kun luodaan katsauksia taaksepäin menneisiin aikoihin voidaan todeta, että SNK:n, snk:laisten ja voisi väittää koko sosialidemokraattisen työväenliikkeen ideologinen tietous on helvetin heikko. Tässä on paljon parantamisen varaa. Mutta toisaalta tuntuu, että tätä heikkoutta ei oteta huomioon, ei tarpeellisessa määrin eikä missään määrin ollenkaan. Puhutaan asioista kuin toisia asioita ei olisikaan, niinkuin eivät kaikki asiat liittyisi toisiinsa. Tämä on heijastunut hyvin näkyviin viime aikoina käydyissä poliittisissa keskusteluissa, polemiikeissa, sosialidemokraattisen in-lehdistön parissa. Täällä lehdistössä on näkynyt varsin ikäviä piirteitä tästä keskustelusta, se on mennyt sanoisin mielettömyyteen, koska on kysymys sosialidemokraattisesta väestä, joka käy keskustelua keskenään. Tämä keskustelu on ollut aivan vailla päätä ja häntää, sikäli että ne, joilla valta on, ovat käyttäneet sitä väärin. Tämä on kovaa kieltä, minä tiedän sen, mutta olen hyvin läheltä päässyt seuraamaan tätä kehitystä, joka ei ole myönteinen. Meillä ei ole suotu tarpeeksi väljyyttä ideologiseen keskusteluun. Ja missä on vika? Vika on tietämättömyydessä suurelta osalta. Ihmiset eivät tiedä mikä on asia mistä milloinkin puhutaan. Me sanomme sosialismi. Me sanomme vallankumous. Me sanomme paljon muutakin, mutta onko meillä kahta sosialidemokraattista ihmistä, jotka ymmärtävät toisiaan puhuessaan näistä asioista. Haluan tässä vaiheessa huomauttaa että kysymys ei suinkaan ole siitä, eikä saa olla kysymys, että puhutaan vaikealla kielellä, vaan vaikeus on siinä, että ne jotka puhuvat eivät kaikki ymmärrä tätä kieltä, jota minä sanoisin ammattikieliksi. Me jotka olemme marxilaisia, me lähemme marxilaisista teorioista, meidän pitää myös tietää niistä jotakin. Ja tässä minä näen että SNK:lla on varsin suuri osuus, ja nimenomaan SNK:lla, koska se kiinnittää ainakin teoriassa enemmän huomiota koulutukseen. Meiltä puuttuu kaikki sellainen aineisto, mitä me voisimme käyttää hyväksemme esim. opintokerhoissa selvittäessämme jäsenistöllemme sosialismin merkitystä, mitä on demokraattinen sosialismi ja mitä se ei ainakaan ole. Tämä ideologinen heikkous mikä meillä on, heijastuu joka päivä näkyviin monessa paikassa, kuten puolueen pää-äänenkannattajassa. On surku ihmiselle, joka haluaa tietää mitä milloinkin on tapahtumassa, mistä milloinkin on kysymys, se että hän ei saa sitä tietää sieltä mistä hänelle pitäisi jakaa tätä tietoa. He eivät saa sitä sosialidemokraattisen työväenliikkeen piiristä. En lähde sen tarkemmin selvittämään näitä syitä, jotka tähän johtavat, sillä ei aina voi syyttää ei SNK:ta, ei ihmisiä jotka ovat SNK:ssa, vaikka me emme ole tehneet sitä kaikkea mitä olisi pitänyt tehdä. Eräs asia, josta haluan tehdä ehdotuksen, aion säästää tämän ehdotuksen vähän myöhemmin mutta kun tässä pääsin puheen alkuun niin antaa tulla nyt. Ehdotan seuraavaa: On perustettava työryhmä, joka varta vasten tutkii ja etsii mahdollisuuksia poliittisen koulutuksen tehostamiseksi, ideologisen tietouden kasvattamiseksi ja näihin liittyvien kysymysten selvittämiseksi SNK:n jäsenistön parissa. On saatava marxismia ja demokraattista sosialismia selvittä-

västi käsittelevää aineistoa opintokerhoja varten. Tässä on tehtäväkenttää SNK:lle, tässä on tehtäväkenttää TSL:lle ja koko sosialidemokraattiselle työväenliikkeelle. Meidän on pystyttävä selittämään käsitteet, joita käytämme voidaksemme käyttää niitä. Kiitos.

Puheenjohtaja: Kiitoksia. Uusi liittotoimikunta ilmeisestikin huomioinee tämän Hyvösen ehdotuksen ja toteaisiin että yleiskeskusteluun pyydetty puheenvuorot ovat tulleet käytetyksi loppuun. Tämän jälkeen seuraa yksityiskohtainen toimintakertomusten käsittely. Puheenvuoroja ei toimintakertomukseen vuodelta 1967 ole pyydetty, joten toimintakertomus merkitään käsitellyksi. Merkitään. Toimintakertomus vuodelta 1968 pyydettyjä puheenvuoroja ei ole, joten toimintakertomus merkitään käsitellyksi. Merkitään. Toimintakertomus vuodelta 1969. Sieltä tulee puheenvuoropyyntö. Kauko Viitala, SNK Uusimaa. Ole hyvä.

Kauko Viitala: Toveri puheenjohtaja. Täällä on toimintakertomuksessa ylimääräisiä piirikokouksia, sivu 49 merkitty Uusimaalle 1 ylimääräinen piirikokous. Ilmeisesti jostakin pienestä virheestä johtuen sieltä on meidän Orimattilassa pidetty ylimääräinen piirikokous pois, joten toivoisin että se huomioitaisiin.

Puheenjohtaja: Kiitoksia. Liiton toimisto huomioinee tämän oikaisupyynnön. Muita puheenvuoroja ei ole pyydetty, joten toimintakertomus vuodelta 1969 merkitään käsitellyksi. Merkitään. Näin on työjärjestyksen kohta 8 tullut loppuun käsitellyksi.

Sen jälkeen on vuorossa työjärjestyksen kohta 9. Käsitellään liiton tilikertomukset vuosilta 1967, 1968 ja 1969. Näihin tilikertomuksiin pätee sama kuin toimintakertomuksiinkin. Ne on siis toisinsanoen jo hyväksytyt liittoneuvoston kokouksissa vuosittain. Minä ehdotan, että liittotoimikunnan edustaja toimistos sihteeri Marita Tapaninen tulee ja esittelee nämä kertomukset. Sen jälkeen näistä suoritetaan yleiskeskustelu ja tarpeen vaatiessa käydään myös vuosittain ja pääkohditain tilikertomukset läpi. Tämä tyydyttäne kokousta. Tyydyttää. Marita Tapaninen ole hyvä.

Marita Tapaninen: Toveri puheenjohtaja, hyvät toverit. Tehtäväkseni on annettu esitellä SNK:n taloudenhoitoa vuosina 1967, 1968, 1969. Jos joutuisin sanomaan lyhyesti mikä on ollut taloudelle tyypillistä niin sanoisin että rahan niukkuus. Josta luonnollisesti johtuu, että ei varoja vaativan toiminnan laajentamiseen ole ollut monia mahdollisuuksia. Liittomme tulolähteitä ovat valtiolta saatavat toiminta- ja kansainvälinen avustus, puolueen antama toiminta-avustus, jäsenmaksut, lahjoitukset, erilaiset myyntitulot. Näistä muodostavat kolme ensimmäistä huomattavimman tuloerän. Niinkuin teistä useat saattavat muistaa, että sinä kautena kun Sosialidemokraattinen Puolue oli vain keskisuuri eduskuntapuolue nuorisomäärärahat perustuivat puolueiden välisiin voimasuhteisiin. Kun kuitenkin vuoden 1964 aikana oli SDP nousussa muuttuivat avustusperusteet rakentuviksi muille tekijöille emmekä voineet päästä osallisiksi siitä hyödystä mikä meillä olisi ollut vuoden 1966 vaalien perusteella. Nykyiset jakoperusteet eivät huomioi itseasiassa lainkaan poliittisen voiman merkittävyyttä ja kannatusta yhteiskunnassa. Se mikä huomioidaan on tilinpäätöksen loppunumerot. Se merkitsee että varakkaammat järjestöt, sellaiset, jotka saavat runsaasti ulkopuolisia lahjoituksia ja joiden omakin talous on vankea, asettuvat etusijalle, kun määrärahoja jaetaan. Liittotoimikunnan mielestä sovellettava jakoperuste on väärä siksi, että se suosii rikkaita järjestöjä. Poliittisten nuorisjärjestöjen ollessa kyseessä tällaisia järjestöjä ovat Keskustapuolueen nuorisjärjestö NKL ja kommunistien nuorisjärjestö SDNL. Aivan muutama päivä sitten olemme havainneet, että nämä kaksi järjestöä kasvattavat yhä määrärahojaan kun taas SNK ja eräät muutkin polkevat paikallaan. Olisikin tärkeätä, että saataisiin sellainen käytäntö, joka kohtelisi poliittisia nuorisjärjestöjä niiden merkityksen mukaan, jolloin muillakin tekijöillä kuten toiminnalla, jäsenmäärällä ja koulutuskuluilla olisi merkitystä. Valtion tuki on ollut n. 50 % SNK:n menoista. Puolueen tuki on kasvanut SNK:lle viime vuosina mutta ei niin paljon kuin odotimme silloin kun puoluetuki tuli käyttöön. Toivoisimme, että tämä avustus voisi kasvaa. Erityisesti toivottaisiin, että valtion puolueen avustus voitaisiin saada nopeasti myöntämisen jälkeen, jottei tarvitsisi turvautua vekseleihin niinkuin nykyisin on asian laita. Jäsenmaksut muodostaisivat huo-

martavan erän, jos niiden kerääminen ja tilittäminen tapahtuisi tunnollisesti. Näyttää olevan niin, että se tapahtuu vain liittokokousta edeltävänä vuonna. Lahjoitusten määrä on erittäin vähäinen kuten myös erilaiset myyntitulot. Tulevan liittotoimikunnan olisikin tutkittava mahdollisuuksia lisätä erilaisia tuloja. En puutu tili- ja menopuolien yksityiskohtiin sillä toimintakertomuksien käsittelyjen yhteydessä ne tulivat osittain käsiteltyä. Eli kuulimme mihin SNK:n rahat ovat menneet. Sanoin alussa, että tyypillistä on rahan niukkuus, uudistan tämän sanonnan, koska sen merkitys toimintamme laajentamiselle on keskeinen. Jos SNK:lla ei ole rahaa se ei pysty avustamaan piiriä ohjaajan palkkaamisessa ja kurssien ja muiden tilaisuuksien järjestämisessä. Se ei pysty harjoittamaan julkaisutoimintaa, se ei pysty lisäämään koko maata käsittävien tapahtumien määrää jne. Tämä on tilanne liittotasolla, mutta huolestuttava se on myös piireissä ja perusjärjestöissä. Siis tasoilla, joissa ihmiset useammin kohtaavat ja toteuttavat toimintasuunnitelmiaan. Ja kun taloudesta puhutaan että tilit ovat fifty-fifty, sillä se ei suo mahdollisuuksia laajentamiseen vaan ainoastaan paikallaan pysymiseen. Siksi sille toimintakaudelle, joka nyt on alkamassa on saatava enemmän varoja, jotka luovat perustan järjestölliselle etenemisellemme. Kiitos.

Puheenjohtaja: Kiitoksia. Sieltä tulee puheenvuoropyyntö.

Erkki Liikanen, Mikkeli: Nyt tämä puheenvuoro ei liity varsinaisesti noihin toimintakertomuksiin mutta liittyy kuitenkin tämän nykyisen liittotoimikunnan taloudellisiin asioihin. Ja sen takia käytän sen tässä yhteydessä. Katsoessani niitä määrärahapäätöksiä, jotka tehtiin valtion nuorisotyölautakunnassa, muistaakseni SNK:n määräraha pysyi ennallaan ja kaikilla muilla järjestöillä nousi erittäin huomattavasti. Tämä että meidän pysyi ennallaan vaikuttaa luonnollisesti siihen, että tulevaisuudessakaan tai ainakaan tämän vuoden aikana meillä ei ole suuria mahdollisuuksia toiminnan laajentamiseen. Haluaisin vain kysyä minkälaisia syitä on ollut tähän tai mitkä syyt siihen ovat vaikuttaneet että meidän määrärahamme ei ole noussut?

Puheenjohtaja: Ehkä annamme Marita Tapaniselle heti vastauspuheenvuoron.

Marita Tapaninen ei halua käyttää puheenvuoroa vaan luovuttaa puheenvuoronsa Pertti Paasiolle.

Pertti Paasio: Hyvät toverit. Toveri Liikasen kysymykseen muutama vastaus. Se on totta, että nimenomaan NKL ja SDNL ovat kasvattaneet etumatkaansa SNK:hon nähden varsin voimakkaasti. Tämä on seurausta niistä tuomittavista jakoperusteista, joihin viittasin tervehdyksessäni tälle kokoukselle. Nimenomaan siitä, että on hyväksytty periaatteessa jakoperuste, jolla niille, joilla on rahaa ennestään, siis suurimmat valtion avun ulkopuoliset tulot, annetaan tällä perusteella nimenomaan enemmän valtionapua. SNK on näistä heikoimmin onnistunut hoitamaan varojen keräyksen valtionavun ulkopuolelta ja tämä kostautuu sitten valtion avun paikallaanpölkemisena. Tämä jakoperuste sellaisenaan on erittäin jyrkässä ristiriidassa nimenomaan työväenliikkeen periaatteiden kanssa silloinhan rikkaalle annetaan rikkautensa vuoksi enemmän. Viittaisin vain siihen, että SNK:n liittotoimikunta sai varsin varhaisessa vaiheessa tiedon kun näitä määräyksiä ruvettiin soveltamaan, mutta hyvin pitkään SNK:n liittotoimikunnan merkitsevät tahot olivat tämän jakoperusteen takana erittäin innokkaasti, kunnes havaitsivat sen itsellensä epäedulliseksi. Ja tämä on eräs seikka miksi SNK:ssa ei ole pysytty mukana. SDNL:ssa ollaan niin kauan periaatteessa tätä jakoperustetta vastaan kunnes se alkaa koskea demokraattisten nuorten omia rahoja, silloin heistä tulee tämän periaatteen innokkaimpia kannattajia. Mikä on todettava selvästi työväenliikkeen vastaisena periaatteena ja eräänlaisena työväenliikkeen luokkakurin rikkomisena nimenomaan kommunististen nuorten keskuudessa. Tämä lyhyenä selviytyksenä siihen, että mistä johtuu miksi SNK:n määrärahat eivät ole nousseet siinä tahdissa kuin muiden. Todettakoon, että kun SNK:n toiminta-avustus on kuluvana vuonna 227.000 markkaa niin Keskustan Nuorten Liitolla, joka edustaa merkittävästi poliittisesti pienempää voimaa kuin SNK se on 290.000 markkaa, ja Demokraattisten Nuorten Liiton avustus on 270.000 markkaa. Ja tämä on seikka, josta SNK:n on erittäin suuri syy olla huolissaan. Mutta minusta SNK:n nimenomaan poliittisena järjestönä tulee toimia poliittisten vastuunkantajien ja poliittisten

päätöstentekijöiden informoimiseksi tässä asiassa, että tämän periaatteen soveltaminen, joka on ministeriön jako-ohje, tulee johtamaan siihen että SNK verraten köyhänä järjestönä ulkopuolisten lahjoittajien epäsuosiossa ollen tulee 'kärsimään tästä seikasta. Ja minä kyllä asettaisin valittavan liittotoimikunnan harteille erittäin voimakkaasti että muutkin, kuin Nuorten Kotkain Keskusliitto, oivaltaisivat tämän asian.

Puheenjohtaja: Kiitoksia. Yleiskeskusteluun on pyytänyt puheenvuoron Voitto Penttinen. Ole hyvä.

Voitto Penttinen, Hämeenlinna: Hyvät toverit. Tuntuu niin turhalta jauhaa tästä asiasta kun sille ei kuitenkaan mitään voida tehdä. Ne ovat jo hyväksytyt. Mutta nimenomaan Paasio toi sanonnan joka on eräänlaiseksi ohjeeksi tulevalle liittotoimikunnalle ja liittoneuvostolle. On päivän selvää, että mahdollisimman suurilukuihin tilinpäätös joltakulta toimikaudelta ei vielä ole mikään kuva tehokkaasta taistelujärjestöstä. Rahat kyllä saadaan menemään noin suht-mukavasti. Tässä taas sitten sellainen näkymä sitten viime liittokokouksen tai viimeisten tilinpitovuosien varrelta yleensä, että liitolla on rahaa. Ei voitane sanoa että sitä on liikaa, ei koskaan, mutta tehokkaasti käytettynä tätä on riittämiin. Tässä on eräs ratkaisutekijä, niinkuin täällä on korostettu tätä valtion tukea. Tilanne on siten varsin ratkaisevasti muuttunut sitten aikaisempien vuosien. Taloudellisten mahdollisuuksien puitteissa, täytyy sanoa, meidän toimintamme on vähäistä toiminnan hintaan nähden. Toiminnan hinta tässä on nimenomaan kysymyksessä. Täällä on tuotu kritiikkiä vähäisestä kansainvälisestä toiminnasta. Otettakoon tässä yksi esimerkki vuodelta -69 lähes 50.000 mk. Se ei tietysti ole paljon suuri, mutta nimenomaan tänne valistustoimintaan sitten lyödään 2.000 markkaa ja minusta tämä suhde tuntuu hassunkuriselta nimenomaan järjestötoimintaa ajatellen. Nimenomaan uudelle liittotoimikunnalle vakavana varteenotettavana seikkana; sitä suoraan avustusta piirijärjestöille suoraan toimintaan.

Puheenjohtaja: Kiitoksia. Yleiskeskusteluun ei ole enää pyydettyjä muita puheenvuoroja, joten yleiskeskustelu on päättynyt. Tämän jälkeen käymme yksityiskohtaiseen keskusteluun. Kyseessä on varainhoitovuosi -67. Pyydettyjä puheenvuoroja ei ole, joten kertomus varainhoitovuoden -67 tilinhoidosta merkittäneen käsitellyksi. Merkitään. Kertomus varainhoitovuodelta -68. Puheenvuoro. Täällä Stefan Berglund esittää sen tyyppisiä kysymyksiä, että ne paremminkin kuuluvat yleiskeskustelun piiriin, mutta ilmeisesti voidaan menetellä niin että annetaan Berglundin käyttää puheenvuoronsa tässä yhteydessä. Ole hyvä.

Stefan Berglund, H:gin Kilta: Toveri puheenjohtaja, hyvät toverit. Tämä tilikertomus tuli hyvin myöhään meidän käsiimme, joten minä en ole pystynyt sitä oikein kunnolla selaillemaan. Tämä osoittaa kuitenkin että tilivuosi -67 osoitti tappiota 8.867,44 mk ja vastaava luku tilikaudelta -68 osoitti voittoa 2.037,75 mk ja taasen vastaava luku vuodelta -69 on tappiota 17.054,15 mk. Tiedustelin nyt, että mistä johtuu, että nämä luvut ovat näinkin erilaisia elikä -67 tappiota ja sitten taas -68 voittoa ja sitten taas -69 romahdusmaisesti tappiota 17.000 mk. Tämä varmasti kiinnostaa varsinkin perusjärjestöjä, jotka ovat tavallaan näitä kuluja maksamassa. Kiitos.

Puheenjohtaja: Haluaako Marita Tapaninen käyttää vastauspuheenvuoron? Ole hyvä.

Marita Tapaninen: Toveri puheenjohtaja, hyvät toverit. Tähän ei voi muuten vastata kuin sen että tulot eivät ole kasvaneet samassa suhteessa kuin menot. Ja mm. Pertti Paasion puheenvuorosta kävi ilmi tämä kieroutunut valtion jakosysteemi, joka nimenomaan suosii niitä joilla on ennestään paljon rahaa. Ja taas meitä, joilla ei ole sitä, se pitää jatkuvasti samassa asemassa ja näinollen kun kaikki kustannukset ovat vuosien varrella nousseet ja määrärahat eivät ole kasvaneet samassa suhteessa, niin vaikka toiminta ei ole laajentunut niin tappio kasvaa.

Puheenjohtaja: Kiitoksia. Tämä keskustelu näyttää laajenevan edelleen yleiskeskustelun merkeissä. Tämä ilmeisestikin johtuu siitä että minä olen hieman hätäisesti käsitellyt näitä asioita. En ole ehkä riittävän suuressa määrin ottanut huomioon sitä, että kaikki kokousedustajat eivät ole riittävän paljon tutustuneet

aineistoon ja eivät ehkä ole näinkään laajassa kokouksessa olleet. Pyydän kokoukselta anteeksi ja jatkamme vähän rauhallisempaan tahtiin. Sitten täällä on pyytännyt puheenvuoron Niilo Virkkunen.

Niilo Virkkunen, LTK: Toveri puheenjohtaja. Täytyy ihmetellä äskeisen puheenvuoronkäyttäjän, tämä oli kai Berglund nimeltään, ynnälaskutaitoa, kun hän väittää että tilikauden tappio oli 8.000 niinkuin se on täällä, ja sitten taas -68 tilikauden tappio edelliseltä vuodelta 13.000 mk. Tässä vuoden -67 tilikauden tappiossa on tappio edellisiltä vuosilta yli 4.500 mk nämä yhteenlaskien tekevät sen 13.000 mk. Ei tässä mitään epäselvyyksiä ole.

Puheenjohtaja: Seuraava puheenvuoro on Mikko Rautiaisella.

Mikko Rautiainen, Rovaniemi: Toveri puheenjohtaja, hyvät liittokokouksetoverit. Minun huomiotani kiinnitti tässä paperissa se, että täällä mainitaan vuodelta -67 että toimistotarvikkeisiin on mennyt 8.357,18 mk ja vuonna -68 58.019,08 mk. Tässä on jonkinlainen epäsuhte. Voisiko tähän asiaan saada selostuksen. Ja -69 on mennyt 47.549 mk.

Puheenjohtaja: Marita Tapaninen. Ole hyvä.

Marita Tapaninen: Toveri puheenjohtaja, hyvät toverit. Tämä asia, johon Mikko Rautiainen puheenvuorossaan puuttui, johtuu nimenomaan tämän valtion-apusysteemin muuttumisesta. Tässä vaiheessa me olemme saaneet uudet määräykset. Nimenomaan tämä kohta eli hallintokulut on yksi sellainen kohta, josta meille myönnetään valtionavustusta. Siitä syystä tämä ero on näin suuri koska siihen on kirjattu muutakin kuin tavanomaisia toimistotarvikkeita.

Puheenjohtaja: Kiitoksia. Muita pyydettyjä puheenvuoroja ei tässä vaiheessa ole. Käsittelemme parhaillaan varainhoitovuoden -68 kertomusta. Merkittäneen käsitellyksi. Merkitään. Sitten meillä on käsiteltävänä kertomus varainhoitovuodelta -69. Puheenvuoroja ei ole pyydetty. Merkittäneen käsitellyksi. Merkitään. Sitten menemme eteenpäin työjärjestyksessä. Sikäli kuin muistan oikein, elikä pääsin ratkaille kokouksen alkuvaiheessa, niin tässä painetussa työjärjestyksessä kohta 10 päätettiin siirtää kohdan 17 jälkeen. Meillä on sen mukaan työjärjestyksena kohta 11. Päätetään liittoneuvoston ja liittotoimikunnan jäsenten matkakustannusten korvaamisesta ja tästä on liittotoimikunta tehnyt erillisen päätösehdotuksen, jonka tässä nyt luen: "Liittotoimikunta esittää että liittoneuvoston ja liittotoimikunnan kokouksista aiheutuvat matkakulut korvataan rautateiden II luokan tai linja-autotaksan mukaisesti. Päivärahaa ehdotetaan maksettavaksi liiton työntekijäin matkustusohjesäännön mukaisesti jos kokouksesta johtuen jäsen menettää työansiotaan". Kuulimme liittotoimikunnan esityksen ja ensimmäisen puheenvuoron tähän asiakohtaan on pyytänyt Pertti Paasio liittoneuvostosta.

Pertti Paasio: Hyvät toverit. Tätä asiaa olisi minusta tarkasteltava myöskin periaatteelliselta kannalta. En puutu siihen miten tämä on liiton varoja kysyvä seikka. On kysymys liiton toiminnassa mukana olevien ja päätösvaltaa käyttävien luottamushenkilöiden aseman arvostamisesta. Osallistuessaan kokouksiin liittotoimikunnan tai liittoneuvoston jäsen käyttää varsin runsaasti aikaa Sosialidemokraattisen Nuorison Keskusliiton toimintaan ja antaa näin panoksensa tällä tavalla tämän yhteiskunnan politiikassa. Toteaisin noin ulko-helsinkiläisenä sen, että kokouksen alkamisaika on usein sellainen, ettei halvinta matkustustapaa ole valittavissa, jos aikoo ehtiä kokouksen alkuun ajoissa. Toisin sanoen kokousten alkamisajat valitaan puhtaasti helsinkiläisten intressien mukaan jatkuvasti. Tämä pätee myöskin Sosialidemokraattisen Nuorison Keskusliittoon ja erityisesti Sos.dem. Puolueeseen, joka ei ole toki tässä käsiteltävää asiaa. Ylimääräisiä kuluja aiheutuu aivan välttämättömästi, siitakin huolimatta, että liitto on kiitettävästi tarjonnut liittoneuvoston jäsenille aterian. Mutta pitää muistaa, että pitkä kotimatka on edessä ja tulee verrattain kalliiksi olla liittoneuvoston tai liittotoimikunnan jäsen. Päivärahaa ehdotetaan tässä luottamushenkilöille maksettavaksi siinä tapauksessa, että työaikaa ja näin työpalkkaa menetetään. Se on tietysti aivan oikea periaate, mutta päivärahasta ei kai tällöin ole kysymys vaan nimenomaan menetetyt työajan korvaamisesta. Nyt muistuttaisin, että liikkeessaan liiton tehtävissä liiton toimitsijat täsmällisesti kuittaavat liiton matkustusohjesäännön mukaisesti päivärahat, kun luottamushenkilöt tätä eivät saa tehdä. Minusta olisi toimitsijat ja

luottamushenkilöt saatettava tässä samanarvoiseen asemaan. Toimitsijaltahan ei missään tapauksessa mene työpalkkaa ollessaan omassa työssään eli liiton tehtävässä. Minä vielä viittaisin näihin epämukaviin kokousaikoihin ja toteaisin, että olisi korkea aika ajatella Helsingin päässä, että suurin osa Suomea on erittäin kaukana Helsingistä ja että maan pääosa on nimenomaan pääkaupungin ulkopuolella ja näitä asioita pitäisi nimenomaan ajatella niitten kannalta, joilla on todella pitkä matka ja verraten korkeat kulut tehdessään vapaaehtoista työtä liiton päämäärien hyväksi. Tämä niinkuin periaatteellisenä kannanottona. Esitysoikeuttahan minulla ei ole.

Puheenjohtaja: Tämän jälkeen on puheenvuoro toveri Kaisalmella.

Esa Kaisalmi, Kerttuli: Olisin tehnyt tähän kohtaan seuraavanlaisen ehdotuksen, että "pitkämatalaiset henkilöt, jotka joutuvat tulemaan esim. pohjoisesta Helsinkiin saisivat liittotoimikunnan erillispäätöksellä lentomatkakorvauksia." Kiitos.

Puheenjohtaja: Kiitoksia. Tämän jälkeen on puheenvuoro Kimmo Kevätsalolla.

Kimmo Kevätsalo, ASY: Toveri puheenjohtaja, hyvät toverit. Tätä puheenvuoroa käyttäessäni olen siinä mukavassa asemassa, että en ole nykyisen liittoneuvoston enkä liittotoimikunnan jäsen ja voin vakuuttaa, ettei minusta tule myöskään tulevan liittotoimikunnan eikä liittoneuvoston jäsentä. Sattuneista teknillisistä syistä en ole siis asian osainen. En puhu omasta vaan aatteen puolesta. Minusta toveri Paasio nuorempi kiinnitti huomiota erittäin tärkeään asiaan ja olen valmis allekirjoittamaan hänen puheensa suunnilleen sellaisenaan. On todella lähdeittäviä siitä, että luottamustehtäviä arvostetaan ja että niiden suorittamista ei tehdä taloudellisesti kohtuuttomaksi. Siviilissä toimin itse sellaisessa tehtävässä, jossa joutuu matkustamaan paljon ja tiedän, että matka maksaa vaikka ei rahaa **Käyttäisi** juuri yhtään. On aivan selvää myös, että meidän liittomme toiminnassa on alueellisia epäkohtia. Erityisesti kaukana pohjoisessa olevat liittomme jäsenet ja mahdollisesti valittavat luottamushenkilöt ovat muita huonommassa asemassa lohtuen kohtuuttoman pitkistä matkoista junalla tai peräti linja-autolla suoritettuna. Tästä syystä kannatan myös lentomatkan korvaamista kuten sitä äsken jo esitettiin. Kiitoksia.

Puheenjohtaja: Sitten on puheenvuoro Hannu Vesalla.

Hanni Vasa, Savio: Hyvät toverit. Savion kumiteollisuuspaikka sijaitsee 28 kilometriä Helsingin keskustasta. Meille nämä matkat eivät aiheuta mitään ongelmia. Me tiedämme myös sen, että Uusimaa on tämän maan kehittyneintä aluetta ja että se ei ole kehitysalueita. Mutta tämän maan politiikassa on yleisimminkin olemassa **tendenssi, joka on tyypillinen kaikille kapitalistisen yhteiskuntajärjestelmän maille**. Se on kasaantumistendenssi, joka johtuu usein tietoisesta arvovalinnasta, jonka pohjalta suositaan keskuspaikkoja ja syrjitään syrjäpaikkoja. Meidän piirimme ja Helsingin piiri ovat evästyskokouksissaan selvästi ottaneet kantaa siihen suuntaan että esim. hallintoelimiä valittaessa ei tällaisella saivartelulla etäisyyksistä kehitysalueita saa syrjäyttää. Jos me olisimme johdonmukaisia tässä kannassamme, me myöskin kannattaisimme, niinkuin toveri Kevätsalo esitti, että suoritettaisiin mahdollisimman täydellinen matkakorvaus päättävien elinten kokouksiin. Kiitos.

Puheenjohtaja: Asiaan n:o 11 on vielä Viitalan Kaukolla tilaisuus esittää asiansa. Ole hyvä.

Kauko Viitala: Toveri puheenjohtaja, hyvät toverit. Täällä on useaan otteeseen tullut esille kysymys siitä, että järjestöelämää pitää laajentaa, SNK Maisten toimintaa aktivoittaa ympäri Suomea ja näillä perusteilla tulee esim. liittoneuvoston valinta suorittaa. On erittäin tärkeää, ettei liitostamme muodostu mikään Helsinki keskeinen ja sitä kautta ääni kuuluisi yksistään Helsingistä. Aktiiviseen osallistumiseen meidän riistomuotoisessa kilpailuyhteiskunnassamme vaaditaan aina rahaa, selvää setelistä taikka sitten kolikoita riippuen tietysti matkasta. Liittotoimikunnan esityksen kohta päivärahan maksamisesta liittotoimikunnan ja liittoneuvoston jäsenille on todellakin myönteinen, sillä onhan päivänselvää, ettei päivätyössä tehtaan liukuihnnalla oleva työläisnuori, jonka tulotaso on jo minimiluokkaa muutenkin pysty varoistaan lohkaishamaan turhia kuluja tällaisen edustuksensa toteut-

tamiseksi, ellei **hän** todellakin saa tästä korvausta. Kun tässä on esitetty lentolippujen korvauksia, se olisi todella aiheellista, sillä kai jokainen meistä on yksimielinen että Oulusta, Lapista ja Kajaanista lähtevät matkat tulevat erittäin raskaaksi toteuttaa, ellei ole mahdollisimman nopeata yhteyttä Helsinkiin. Tätä kautta olisi todella tuon lentolipun korvaaminen hyödyllistä. Huomattakoon vielä se, että mahdollisesti jotkut järjestöelämän palveluksessa - olevat toverit voivat irrottautua kahdeksi-kolmeksi päiväksi, mutta miten käy liukuhihnatyöläisnuoren, mitä sanoo se jolle nuori suorittaa taloudellista tuotantoa. Miten kapitalistin palveluksessa oleva voi irrottautua kolmeksi päiväksi. Siitä ihan varmasti seuraa, jos ei sillä hetkellä lopputiliä, niin sitten myöhäisemmässä vaiheessa tätä toveria tullaan painostamaan. Kapitalisti katsoo, että työntekijän on tuotettava ollakseen kapitalistille hyödyksi. Tällöin hän ilman muuta alkaa syrjiä tätä kaveria ja tällä tavalla hänen mahdollisuutensa oman elintasonsa korottamiseksi vaikeutuu erittäin paljon. Tässä mielessä esitys lentolippujen korvaamiseksi on erittäin myönteinen.

Puheenjohtaja: Kiitoksia. Pyydetty puheenvuorot ovat loppuunkäytetyt, ja käsittelyn pohjana on ollut liittotoimikunnan esitys, **johon** liittyen toveri Esa Kaisalmi, Kimmo Kevätsalon ynnä muiden kannattamana on tehnyt esityksen, että liittotoimikunnan esitykseen lisättäisiin sellainen varaus, että piaeimpimatkalaisille liittotoimikunnan erillispäätöksen mukaan maksettaisiin myös lentomatkkorvaus. Nähdäkseni kokouksessa voidaan menetellä, sikäli kuin olen pystynyt puheenvuorojen hengen tulkitsemaan oikein, siten että liittotoimikunnan esitys täydennettynä Kaisalmen lisäyksellä otetaan sellaisenaan käyttöön tämän liittokokouksen jälkeen. Hyväksyttäneen. Hyväksytään. Liittotoimikunnalle on näin ollen tullut oikeus myöntää piaeimpimatkalaisille lentomatkkorvaus. Sitten ettemme tässä aivan hät'hätää käsittelisi tämän kokouksen asioita loppuun, on syytä pitää 15 minuutin neuvottelu-tauko, jolloinka järjestävä valiokunta **Kokoontuu** tänne näyttämölle ja sinä aikana piirien edustajat voivat tulla esittämään meille toivomuksiaan käsittelyjärjestyksen jatkamisesta.

Puheenjohtaja: Kokousta jatketaan. Järjestävä valiokunta on kuullut piiri-järjestöjen kannanotot tässä asiassa ja todennut liittokokouksen olevan yksimielinen siitä, että kokous tältä päivältä keskeytetään tähän ja tulemme samaan paikkaan huomisaamuna klo 8.30. Tässä yhteydessä toisin vielä ilmoitusasiana sen, että Kotkan kaupungin nuorisotyölautakunta tarjoaa kokousväelle aamukahvit klo 8.00 tässä talossa. Liittokokousedustajien salkuista kaikki löytävät tuol-laisen lapun, joka oikeuttaa vastaanottamaan tämän kahviannoksen. Kiitoksia.

TOINEN KOKOUSPÄIVÄ

17. toukokuuta 1970

Puheenjohtaja Keijo Suksi: Liittokokouksen järjestyssäännön mukaan jokainen kokouspäivä aloitetaan nimenhuudolla. Suoritetaan nimenhuuto. Pyydän kokousedustajia vastaamaan kuuluvalla äänellä. Sen jälkeen niitä kokousedustajia, jotka mahdollisesti saapuvat nimenhuudon suorittamisen jälkeen ilmoittautumaan kokouksen puheenjohtajalle.

Nimenhuuto II.

Puheenjohtaja: Nimenhuuto on suoritettu. Kokous lähtee työskentelemään. Tar-koituksena on, että nyt käsitellään työjärjestyksessä vuorossa olevat kohdat siten, että asiat lähetetään valiokuntiin, jonka jälkeen kokous pitää tauon valiokunta-työskentelyn vuoksi. Ensimmäisenä on vuorossa työjärjestyksen kohta 12. Mutta ennen tätä on Göran Åberg pyytänyt työjärjestykspuheenvuoron. Puheenvuoro Åbergilla.

Göran Åberg, H:gin Ohjelmaosasto: Hyvät toverit. Valittaen täytyy todeta, että H:gin piirin edustajana menettelytapavalioikuntaan valittu toveri Raimo Oksanen ei ole saapunut paikalle ja näin ollen H:gin piirin kokousedustajat pyytävät että valitsisimme menettelytapavalioikuntaan Ritva Ailion Raimo Oksasen tilalle.

Puheenjohtaja: Puheenvuoro Kevätsalo.

Kimmo Kevätsalo, ASY: Minä ymmärrän ne vaikeudet mitä Raimo Oksasella

on kun synnytyks jättyä ja siitä syystä olen samaa mieltä piirini kanssa ja kannatan sitä että Raimo Oksasen tilalle valitaan Ritva Ailio.

Puheenjohtaja: Pyydettyjä puheenvuoroja ei ole. Nieminen.

Voitto Nieminen, Herttoniemi: Niin hyvät toverit. Raimo Oksanen on edelleen synnyttämässä ja eikä taida tulla tänäänkään, ja kun eilen äänestimme Hyvönen sai 53 ääntä, joten minusta on paikallaan että Hyvönen olisi tässä Oksasen tilalla.

Puheenjohtaja: Ilpo Manninen.

Ilpo Manninen. ÄSY: Ilmeisestikin tämä kysymys on H:gin piirin sisäisiä kysymyksiä ja H:gin piirin edustajat ovat tästä asiasta tehneet yksimielisen päätöksen.

Puheenjohtaja: Pyydettyjä puheenvuoroja ei ole. Hyvönen.

Pertti T. Hyvönen, Myllypuro: En katso tarpeelliseksi että tästä menettelytapavaliokunnasta käydään enää tässä vaiheessa äänestyksiä, koska meillä on muitakin äänestyksiä edessä. Joten olen piirin tekemän ehdotuksen kannalla.

Puheenjohtaja: Puheenvuoro Kuusela.

Jaakko Kuusela: Hyvät toverit. Haluaisin kertoa teille erään uutisen. Menettelytapavaliokunnasta on äänestetty. Äänestyksen tulos on julkistettu. Asia on loppuunkäsitelty. Kaikki puheenvuorot nuijaniskun jälkeen ovat myöhäisiä.

Puheenjohtaja: Seuraava puheenvuoro Puhakka.

Mikko Puhakka, Vuoksenniska: Olen täsmälleen samaa mieltä toveri Kuuselan kanssa. Jos todella noudatetaan tervettä kokoustekniikkaa niin nythän on äänestetty ja äänestyksen tulos on se mikä on.

Puheenjohtaja: Seuraava puheenvuoro on Erkki Liikanen.

Erkki Liikanen, Mikkeli: Niin jos todella noudatetaan tervettä kokousta niin tässä noudatetaan H:gin piirin kantaa tällä hetkellä. Se Jaakko Kuuselan kannanotto, että kokous ei voi tehdä omiin päätöksiinsä muutoksia on virheellinen. Kokous itse voi päättää omasta kokoukseen käytännöstään. Voi tehdä edellisiin päätöksiin muutoksia ja myös perua ne jos ne tehdään enemmistö päätöksellä. Tämä on aivan normaalin kokouksen käytännön mukaista. Minä haluaisin tietää mihin sinä viittaat, jos tarkoittit että ei voida tehdä muutoksia aikaisempiin päätöksiin tai perua niitä.

Puheenjohtaja: Pyydettyjä puheenvuoroja ei ole. Keskustelu päättyy. Täällä on H:gin piirin edustajien taholta ehdotettu, että valittaisiin poissaolevan Raimo Oksasen tilalle Ritva Ailio. Muita varsinaisesti kannatettuja ehdotuksia ei ole tehty. Kokouksella on aikaisempi päätös menettelytapavaliokunnan vaalista eiliseltä päivältä. Kokouksen on nyt ratkaistava tahtooko se vaihtaa Raimo Oksasen tilalle Ritva Ailion, vai jättää eilisen päätöksen voimaan. Teen seuraavan äänestys ehdotuksen: ensin nostavat korttinsa ylös ne, jotka ovat eilisen päätöksen kannalla. Sen jälkeen tarkistetaan mielipide niitten osalta, jotka ovat nyt tehdyn esityksen kannalla. Pyydän ääntenlaskijoita tänne paikalle. Ääntenlaskijat ovat Jukka Roinila, Maija Tammelin, Jorma Öhman, Kari Rouhiainen, Sirpa Kaskimo. Suoritetaan äänestys. Ensin äänestyskortit ylös niiltä, jotka ovat eilisen päätöksen kannalla. Nyt pyydän nostamaan kätensä niitä, jotka ovat Åbergin tekemän esityksen kannalla. Ilman yksityiskohtaisempaa käsittelyä on selvää, että kokous on sitä mieltä, että Åbergin tekemä esitys Ritva Ailion valitsemisesta menettelytapavaliokuntaan on tullut hyväksytyksi. Olenko tulkinnut päätöksen oikein. Hyväksyttäneen.

Ritva Ailio on aikaisemmin valittu järjestöasiainvaliokuntaan jäseneksi, tässä asiassa H:gin piiriin kannattaisi hivenen myöskin pohtia, sillä nämä valiokunnat saattavat kokoontua samanaikaisesti. Mutta emme jää odottamaan tätä pohdinnan tulosta, menemme kokouksessa eteenpäin. Kokouksessa on vuorossa työjärjestyksen 12. kohta. Toimitetaan liiton puheenjohtajan vaali. Sääntöjen mukaan liittokokouksen on erikseen valittava liittotoimikunnan puheenjohtaja, joka samalla toimii liiton puheenjohtajana. Esitän meneteltäväksi siten, että esitykset puheenjohtajiksi tehdään nyt ja jätetään myös kirjallisina tänne puheenjohtajille. Mikäli ehdokkaita tulee enemmän kuin yksi, eikä kokous näinollen voi päästä yksimieliseen päätökseen, jätetään kyseiset ehdotukset menettelytapavaliokunnan käsiteltäväksi. Ehdotukseni voitaneen hyväksyä, hyväksytään. Keskustelu työjärjestyksen kohdasta 12. alkaa.

Ensimmäinen puheenvuoro, Osmo Leppänen. Seuraava Voitto Penttinen. Puheenvuoro Voitto Penttisellä. Seuraava Jouko Erkkola.

Voitto Penttinen, Hämeenlinna: Toveri puheenjohtaja, hyvät liittokokousedustajat. Täällä aina puhutaan kovin kernaasti piiri'kohtaisista asioista ja taidetaanpa näperrellä aivan osastokohtaisistakin. Mutta henkilökysymykset liiton johtopaikoilla ovat keskeisimpinä kysymyksinä kaikissa tämänkaltaisissa kokouksissa. Ennen muuta Sosialidemokraattisen Nuorison Keskusliiton liittokokouksessa käydään reipasta kannunvalantaa siitä, mikä on paras mahdollinen ratkaisu tässä kysymyksessä nimittäin puheenjohtajan valinnassa seuraavalle toimintakaudelle. Hämeenlinnan piiriläiset ovat pitäneet myös täällä kokouksensa. Sen sekä aikaisemmin saamiemme osastokohtaisten evästysten johdosta esitämme mielipiteitä, että tässä kokouksessa valittavan puheenjohtajan nimi olisi Risto Laakkonen.

Puheenjohtaja: Seuraava puheenvuoro on Jouko Erkkolalla. Ja sitten Mikko Puhakka.

Jouko Erkkola, Kouvola: Toveri puheenjohtaja, hyvät toverit. Kymen piiri on käsitellyt SNK:n puheenjohtajakysymystä useampaan otteeseen liittokokousvalmisteluiden aikana. Silloin ei piiri ollut tehnyt päätöksiä. Useat perusjärjestömme ovat kuitenkin päättäneet puheenjohtajakysymyksestä järjestökohtaisesti. Kymen piirin alueella 1 osasto on tehnyt päätöksen Risto Laakkosen takana olemisesta, 2 Ulf Sundqvistin takana olemisesta, jos nämä henkilöt ovat vastakkain lopullisessa vaalissa. Lopuilla piirimme edustajilla on ollut vapaat kädet valittavanaan. Tänä aamuna meidän ryhmämme on pitänyt ryhmäkokouksen ja ryhmän puheenjohtajana selvitätän siinä esiintyneet näkökannat.

Käydyissä keskusteluissa käsiteltiin laajasti puheenjohtajakysymystä. Siinä pohdittiin eri mahdollisuuksia. Oltiin tehdyn sovitteluehdotuksen takana, niin että enemmistö katsoi Ulf Sundqvistin sopivan parhaiten puheenjohtajan paikalle ja Risto Laakkosen ja Matti Ahteen jaettavaksi nämä muut paikat. Tämä oli kokouksemme enemmistön mielipide. Ja toivon henkilökohtaisesti, että tässä puheenjohtajakysymyksessä käytävässä keskustelussa löydetään rakentava ratkaisu, jolla pystytään kehittämään SNK:ta niin että se toimii niiden päämäärien, sosialismin ja demokratian, hyväksi, jotka me jokainen omaksumme. Kiitos.

Puheenjohtaja: Seuraava puheenvuoro Mikko Puhakka ja tämän jälkeen K. Viitala.

Mikko Puhakka, Vuoksenniska: Me myös Etelä-Saimaassa olemme keskustelleet tästä puheenjohtajakysymyksestä jo pidemmän aikaa. Se on ollut esillä jo yli vuoden ja me olemme saaneet piirikokouksen ja perusjärjestöjen evästyksenä tähän liittokokoukseen puheenjohtajaehdokkaaksi Ulf Sundqvistin, koska me katsomme että hän kykenee hoitamaan tätä liittoa niitten päämäärien mukaan miten SNK:ta pitää hoitaa. Täällä on puhuttu kauniita sanoja eilen ja tänäänkin ja se on hyvä että kauniita sanoja puhutaan, mutta sanoilla ei tehdä mitään. Asiaa pitää puhua jos puhutaan. On puhuttu sosialismista ja demokraattisesta sosialismista mutta tietääkö tosiaan toverit mitä tämä on, minä en tiedä ja en usko että nämäkään tietävät. Aika on opiskella. Mutta katson että tämä kokous, mitä täällä on tapahtunut eilen, yön aikana ja muuna aikana, on itesesasiassa paljon paljon muuta kuin demokratiaa. Kiitos.

Puheenjohtaja: Seuraava puheenvuoro K. Viitala. Tämän jälkeen Teppo Parikka Korsosta.

Kauko Viitala: Toveri puheenjohtaja, hyvät toverit. SNK:n Uudenmaan piirissä on voimakkaasti viime vuosina vireytynyt ja aktivoitunut sosialidemokraattisen nuorison toiminta. Pitemmän aikaa on nähty liittokokousasiat asioina, joita täytyy valmistella sekä pyöritellä ympyröissä, jotta siinä vaiheessa kun tulemme Kotkaan olemme myös valmistautuneet selviin kannanottoihin. Kevään piirikokouksissa käsiteltiin puheenjohtajakysymystä ja silloin omaksi puheenjohtajaehdokkaaksemme piirikokous yksimielisesti asetti Risto Laakkosen. Perusteluna tähän nähtiin eräitä hyvinkin tärkeitä asioita. Ensinnäkin kun Uusimaa on ennen kaikkea työläisnuorison paikka asetimme edellytykseksemme että työläisliiton puheenjohtaja on työläisnuori. Siellä työläisnuoret todella tuntevat, että toveri, joka känsäkuraisena

on hitsaillut tehtailla, oman kokemuksensa perusteella pystyy toteamaan ja tekemään työläisnuorten puolesta ratkaisuja sekä luomaan kannanottoja, jotka todella rakentavat SNK:ta lältä pohjalta. Ja tässähän Risto Laakkosen toiminta lähes kautta Suomen on erittäin tunnettu. Hänhän on liittynyt vuonna -54 SNK:n Karjaan nuoriin, jonka johtokunnan jäsenenä hän on siitä pitäen vaikuttanut. Ohjelmatoiminnassa hän on ollut voimakkaasti mukana. Esim. tämä "maalaispoikien bändi", jos nyt näin karkeasti suomennetaan on ollut tunnettu jo monissa sosialidemokraattisissa juhlissa. Tämän lisäksi Risto Laakkonen, SAK:n toimitsijana, pystyy varmasti tuomaan SAK:n terveiset sosialidemokraattiselle nuorisoliikkeelle ja viemään sosialidemokraattisen nuorisoliikkeen terveiset SAK:hon. Tämäkin on eräs erittäin ratkaiseva tekijä tässä kysymyksessä. Sen lisäksi että piirikokous on tämän asian yksimielisesti päättänyt olemme käsitelleet asiaa myös ryhmäkokouksissa ja sielläkin lähes yksimielisesti. Eilisliltana sekä tämän päivän aikana sekä myös evästyskokouksen yksimielisenä päätöksenä ja nyt paikalla olevien edustajien lähes yksimielisenä päätöksenä SNKm Uudenmaan piiri esittää, että Risto Laakkonen valittaisiin puheenjohtajaksi.

Puheenjohtaja: Puheenvuoro Teppo Parikalla. Seuraava Hannu Vesalla.

Teppo Parikka, Korso: Toverit. Toveri Viitala sanoi kaiken minkä aioin itsekin sanoa mutta tämä on historiallinen tilaisuus ja olen ilolla kannattamassa Risto Laakkosta, työläisnuorta, tämän liiton puheenjohtajaksi. Toveri Puhakalle sanoisin, jos hän ei tiedä mitä sosialistinen demokratia pitää sisällään, niin kysy sitä toveri Risto Laakkoselta. Hän tietää sen.

Puheenjohtaja: Seuraava puheenvuoro on Hannu Vesalla. Sitä seuraava Ilmo Ohtosella.

Hannu Vesa. Savin; Hyvät toverit. Minä olen viimeaikoina joutunut paneutumaan sosialidemokraattisen lehdistön uutisarvoon tavallista suuremmalla intensiivisyydellä. Viimeksi jopa H-gin raastuvanoikeuden antamalla tuella. Miksi puhun siitä nyt? Siksi että tämä meidän puolueemme lehti on repäissyt jälleen etusivulla uutisen, joka ei ole varmasti lähtöisin varmasta uutislähteestä eikä sitä ole hyvän lehtimiestävän mukaan tarkistettu asianomaiselta. Jos minä saan tämän lukea teille: "Laakkosesta puheenjohtaja — Hannu Vesasta sihteeri?" kirjoittaja Kauko Toivonen, Kotka lauantaina. "SNK:n I päivän käytäväkeskusteluissa on pidetty Risto Laakkosen puheenjohtajaksi valituksi tulemista parhaina", tämä lienee totta. "Arvio perustuu menettelytapavaliokunnan äänestyksen tuloksen äänestysnumeroin, mutta toisaalta tiedetään äänimäärien puheenjohtajakysymyksessä jakautuvan hieman toisella tavalla", tämä on mahdollista. "Kansanedustaja Ulf Sundqvistilla ja Matti Ahteella on myös vankkaa kannatusta", tämä on totta, "mutta käytävillä pidettiin selvänä että jos Laakkonen valitaan tulee liiton sihteeriksi Hannu Vesa". Hyvät toverit. Monet vuodet Canossa-retken jälkeen minä olen päässyt omaan ammattiini. Olen ammatiltani taloustutkija, tarkemmin sanottuna liikennetaloudellinen tutkija. Olen kaksi vuotta toiminut erään valtakunnallisen järjestön sihteerinä ja saanut melkein vatsahaavan ja hermostollisia komplikaatioita. Minä tiedän kuinka ohdakkeista toimitsijan työ on ja minä tunnen suurta myötätuntoa paikalla olevia SNK:n toimitsijoita kohtaan, en kuitenkaan ole missään vaiheessa valmis jakamaan heidän ohdakkeista leipäänsä. Tämä puheenvuoro siksi, että tällaista asiaa kuin pääsihteeri-kysymys ei puheenjohtajavaaliin voida sitoa. Pääsihteerin vaali on vielä vanhojen sääntöjen mukaan liittotoimikunnan suoritettava ja minun henkilökohtainen kantani niihin lähes 100 ehdokkaaseen, jotka ovat minuun ottaneet yhteyttä on, että mies tullaan valitsemaan kykyjen mukaan. Liiton pääsihteerin tulee olla aikaansaapa henkilö, hänen pitää olla jollakin tavalla vihkiytynyt järjestöuralle. Oma henkilökohtainen mielipiteeni on, että akateemisesta loppututkinnosta on pikemminkin painolastia tässä tehtävässä. Mikäli Uusimaa saa kannatusta liittotoimikunnan vaalissa ja meidän edustajamme pääsee siellä tästä asiasta oman sanansa lausumaan, me tulemme asettumaan tällaisen ns. päteväen edistysmielisen ehdokkaan taakse, joka ei missään tapauksessa ole Hannu Vesa. Kiitos teille.

Puheenjohtaja: Puheenvuoro Ilmo Ohtosella, seuraava Mauri Mäkivirta.

Ilmo Ohtonen, Tikkakoski: Toveri puheenjohtaja, hyvät toverti. Keski-Suomen

piiri on käsitellyt tätä puheenjohtajakysymystä kevätpiirikokouksessaan ja yksimielisellä päätöksellään on päättänyt asettua Ulf Sundqvistin taakse.

Puheenjohtaja: Seuraava Mauri Mäkipirta. Tämän jälkeen Ritva Ailio.

Mauri Mäkipirta: Kun eilisen jälkeen sain tästä demokratian kakusta tämän murusen, puheoikeuteni, niin tässä ajattelin käyttää sitä. SNK on ollut ja pitääkin aina olla työläisnuorten järjestö. Käsitän työläiseksi henkilön, joka palkkaa vastaan myy työvoimaansa toisen palveluksessa. Siksi olen erittäin tyytyväinen työläisnuorten saadessa lämpimän vastaanoton myös opiskelevan nuorison taholta. Työläisnuoret kamppailevat vaikeissa olosuhteissa niin taloudellisissa kuin henkississä asioissa. Työläisvanhemmilla ei ole ollut mahdollisuuksia kouluttaa lapsiaan, he eivät ole voineet käydä oppikoulua puhumattakaan korkeakoulusta tai muista. Meidän täytyy tajuta, ettei syynä ole ollut työläisnuorten älyllinen vajavaisuus tai vastaava haluttomuus lukuun vaan kapitalistisen yhteiskuntamme järjestelmä, jossa työläisvanhemmilla ei aina ole varaa eikä mahdollisuuksia kouluttaa lapsiaan. Toisaalta taas kapitalistisen yhteiskunnan säilyvyys riippuu kansan valitustason alhaisuudesta. Siksi taantumukselliset piirit ovat tehneet kaikkensa estääkseen työläislasten koulutuksen. Juuri tämän vuoksi meidän tulee valvoa vaikeuksissa olevien työläisnuorten etuja ja tämän vuoksi vahvistaa ja valistaa SNK:ta toimivaksi järjestöksi. Nykyinen tilanne SNK:ssa ei ainakaan palvele näitä päämääriä. Siksi meidän on määrätietoisesti muutettava tilannetta parempaan suuntaan. Me sosialidemokraatit olemme liittyessämme puolueeseen hyväksyneet sosialismin periaatteen. Nyt on kuitenkin ilmennyt selviä pyrkimyksiä sanoutua irti tästä aatteellisesta taustastamme. Onpa jo yritetty tuomita yhteistyö hallituksessa toisten työläistovereitten kanssa. Tästä työväenliikkeen etuja polkevasta aatteen tuomitsemisesta on päästävä irti. Hyvät toverit. Häpeäisimmekö vaaliessamme panna, jolla he loivat meille mahdollisuuden vapaasti kokoontua niinkuin me täällä tänä päivänä Kotkassa teemme. Olen aivan varma, jos oikeistolla olisi mahdollisuus, niin me emme olisi täällä tänä päivänä vaan esim. Tammissaaren uudessa keskitysleirissä. Tämä on kyllä hieman kärjistään sanottu. Me emme saa mitään, meidän pitää kaikki ottaa. Hyvät toverit! Saadaksemme työväenliikkeen edut kyllin selvästi selvitetyn jäsenillemme ja saadaksemme riveihimme uusia nuoria, jotta voisimme entistä paremmin taistella etujemme puolesta kapitalismin meitä sortavaa järjestelmää vastaan, on meidän luotava SNK:sta mahdollisimman tehokas järjestö Sosialidemokraattisen Puolueen järjestödemokratiassa on työläisen melkein mahdotonta päästä kansanedustajaksi. Sanoisin syyksi että työläisnuorilla ei ole rahoja käytettävissään, niinkuin eräillä toimitusjohtajilla, jotka käyttävät lisäksi säätiöiden varoja hyväkseen pönkittääkseen hieman itsekkäitkin pyyteitään. Toisaalta tiedot puolueen johtajilta kenttäväelle kulkevat jossain määrin hitaasti ja epäluotettavastikin. Toverit jotka asuvat kaukana Helsingistä joutuvat usein tekemään ratkaisunsa rahaa heittämällä. He eivät tunne ketään, eivät tiedä päätettävästä asiasta mitään, he ovat pimeässä. Hyvät toverit! Pyrkieessämme lujittamaan työläisnuorisjärjestöä, SNK:ta, on meidän huomioitava seuraavat asiat: SNK:n puheenjohtajan, liittoneuvoston ja liittotoimikunnan jäsenten tulee olla nuoria tovereita, jotka nauttivat varauksettoman luottamuksemme. Nyt valitessamme SNK:lle puheenjohtajaa haluaisin painottaa hyvät toverit teille seuraavia seikkoja: SNK:n tulevan puheenjohtajan tulee tuntea sekä suomen- että ruotsinkielinen työläis- ja opiskelijanuoris- ja lisäksi hänen tulee omata laajat kansainväliset suhteet edistykseen työväenpuolueisiin. Toveri Risto Laakkonen on 16 vuotiaasta lähtien tehnyt työtä eri tehtäillä, kuten toveri Viitala kertoi kansakouraisena hitsarina jne. Vuonna 1968 hän tuli SAK:n palvelukseen toimitsijaksi ja jatkaa tätä tointaan edelleen. Hän tuntee siis todella itse koettuna kapitalismin puristuksen paineen niin henkissä kuin taloudellisissakin asioissa työläisnuorta kohtaan.

Toisaalta SNK:n puheenjohtajan tulee pystyä ajamaan suhteellisen itsenäistä SNK:laista politiikkaa, luonnollisesti puolueen puoluekokouksen päätökset ja periaateohjelma sitoo häntä niinkuin meitä kaikkia. Toveri Laakkonen on osoittanut selvästi omaavansa tervettä arvostelukykyä puolueessamme esiintyvää järjestöväkeä vastaan. Lisäksi hän on rakentavasti arvostellut yhteistyötä oikeiston kanssa.

Me työläisnuoret emme halua SNKm johtoon vanhuksia emmekä yhteiskunnan uhuspaikkoja tavoittelevia henkilöitä vaan haluamme johtohenkilöksemme tehokkaan puolestamme taistelevan nuoren toverin, joka todella tuntee vaikeutemme ja tuntee halua taistella asemamme puolesta. Ja mikä tärkeintä puheenjohtajan täytyy omata näkemys ettei asemaamme korjata paikkaamalla heikkouksia vaan luomalla parempi yhteiskunta, sosialistinen yhteiskunta, jossa vallitsee sosialismin luoma tasa-arvo. Siinä yhteiskunnassa kunnioitetaan työtä oli se sitten ruumiillista tai henkistä ja tätä työpanosta arvostetaan. Monivuotisen toveruuden perusteella uskon toveri Laakkosella olevan tämän näkemyksen. Ajatellessamme SNK:n kattamaa kenttää emme voi tulla kuin yhteen johtopäätökseen, tulevan puheenjohtajan tulee tuntea koko kenttä kuin omat taskunsa, jotta hän voisi toimia kyllin läheisessä yhteistyössä kentän kanssa. Hyvät toverit, kellään meillä täällä kokouksessa ei kai ole otsaa väittää etteikö toveri Laakkonen täyttäisi tätä vaatimusta. Porvarillisen taantumuksen saavutettua vaalivoiton on meidän sosialidemokraattien tiivistettävä riviämme taisteluun kapitalismia vastaan. Tässä asiassa meitä auttaa ratkaisevasti edistysellinen ammattiyhdistysliike, SAK. Toveri Laakkonen on toiminut ja toimii edelleen erittäin ansiokkaasti SAK:ssa juuri meitä työläisnuoria koskevissa asioissa. Lisäksi katson merkitykselliseksi tosiasiaksi SNK:lle toveri Laakkosen erinomaiset suhteet SAK:hon. Kansainvälistä toimintaa ajatellen toveri Laakkosella on erinomaiset suhteet hyvin monien maiden työväenpuolueiden kanssa. Juuri nuoriin henkilöihin siellä. Hyvät toverit. Edellä arvoitellessani puolueen ja SNK:n huonoa tiedotushalua ajattelin teitä pitkien matkojen takana olevat toverit. Teitä, hyvät toverit, on varmaan peloteltu vallankumouksella ja muilla mustamaalauksilla ja teillä ei ole ollut tilaisuuksia tarkastaa näitä väitteitä. Mutta nyt teillä on tilaisuus tarkistaa kantanne aivan itsenäisesti riippumatta annetuista evästyksistä, meidän kaikkien yhteiseksi hyväksemme. Ymmärrän hyvin teidän evästäjienne hädän kun linnoitukset, joita he ovat pitäneet hallussaan, alkavat luisua niiden käsiin, joille se kuuluu. Toimikaamme edistyksellisen työläisnuorisoin hyväksi, poljemme alas taantumuksellisen järjestelmän yhteiskunnassamme ja luomme uuden innokkaiden työläisnuorten taistelujärjestön, joka taistelee vapaamman ja paremman yhteiskunnan puolesta. Hyvät toverit. Jotta onnistuisimme taistelussamme valitkaamme ansioitunut ja kokenut toverimme Risto Laakkonen SNK:n johtoon.

Puheenjohtaja: Seuraava puheenvuoro Ritva Ailio. Seuraava Folke Sundman. Ritva Ailio, Puotinharju: Hyvät toverit. Mauno Mäkipirran käyttämän puheenvuoron lisäksi haluaisin todeta, että Helsingin ryhmä piti kokouksensa tänä aamuna ja neljää edustajaa lukuunottamatta asettui kannattamaan Risto Laakkosen valintaa SNK:n puheenjohtajaksi.

Puheenjohtaja: Puheenvuoro Folke Sundman. Seuraava Seppo Säkkinen. Folke Sundman, Helsinki: Toveri puheenjohtaja, hyvät toverit. CK:n edustajat katsovat, että SNK tarvitsee mahdollisimman edistysmielisen ja pätevän puheenjohtajan, joka tuntee erityisesti nuorten työläisten ongelmat sekä on perehtynyt nuorisoliiton sisäisiin toimintamuotoihin ja niihin liittyviin ongelmiin. SNK:n puheenjohtajan on oltava myös aatteellisesti selväpiirteinen sosialidemokraatti. Katsoimme, että toveri Risto Laakkonen mainiosti täyttää nämä vaatimukset. Kannattamme yksimielisesti hänen valintaansa liiton puheenjohtajaksi.

Puheenjohtaja: Seuraava puheenvuoro Seppo Säkkinen. Tämän jälkeen Timo Valonen.

Seppo Säkkinen, Oulu: Oulun piiri asettuu yksimielisesti tässä puheenjohtajakysymyksessä kansanedustaja Matti Ahteen taakse. Totean, että Matti Ahde on duunari. Hän on sähköasentaja koulutukseltaan ja tuntee hyvin SNK:n organisaation, koska on toiminut järjestöohjaajana ja on valittu eduskuntaan juuri ammattiyhdistysliikkeen tuella.

Puheenjohtaja: Seuraava Timo Valonen. Tämän jälkeen Jorma Leppänen.

Timo Valonen, Kurva: Myös Varsinais-Suomen piirin jäsenet ovat käsitelleet tätä liiton tulevalle toiminnalle hyvin tärkeää valintaa. Suoraan sanoen monen epäonnistumisen jälkeen, ei siis saatu ihmisiä paikalle, tehtiin eilen päätös, jossa päätettiin kannattaa Ulf Sundqvistia hänen kandideeratessaan puheenjohtajan teh-

taviin. Katsomme, että Ulf Sundqvist on pätevä SNK:n puheenjohtajan tehtäviin. Ensinnäkin hän on tällä hetkellä puolue toimikunnan jäsen ja nuori kansanedustaja. Näiden toimiansa perusteella hän epäilemättä pystyy hoitamaan myös liiton puheenjohtajan tehtävän ja omaa suuret määrät kontakteja puolueeseen ja nimenomaan puolueen ulkopuolelle. Hän on toiminut Suomen YK-liiton puheenjohtajana, Suomen ylioppilaskuntien liiton puheenjohtajana ja hän omaa laajan kokemuksen kansainvälisten asioiden hoitajana, mikä puheenjohtajalle on tämänhetkisen SNK:n ja mahdollisesti myös tulevan SNK:n politiikan kannalta erittäin tärkeitä. Todennäköisesti hän on henkilö, joka varmasti tulee hoitamaan tehtävänsä. Näinollen kannattammekin Kymen piiriin tekemää ehdotusta, että Ulf Sundqvist valittaisiin SNK:n puheenjohtajaksi.

Puheenjohtaja: Seuraava puheenvuoro Jorma Leppänen. Tämän jälkeen Martti Kallio.

Jorma Leppänen, Eno: Toveri puheenjohtaja, hyvät toverit. Joensuun piiri on tehnyt ratkaisun tässä puheenjohtajakysymyksessä vasta hetki sitten. Tämä ratkaisun tekeminen on ollut vaikeaa siksi, että on ollut kolme ehdokasta, jotka ovat ideologisesti lähellä toisiaan ja joita vastaan piirillä ei ole ollut tässä suhteessa mitään huomauttamista. Sen sijaan valintaan minkä piiri on tehnyt ovat vaikuttaneet muut seikat. Ja ennen kaikkea se seikka miten hyvin henkilö soveltuisi tähän puheenjohtajan tehtävään, miten hyvin hän voisi toteuttaa sitä SNK:n roolia, joka on mahdollisimman tehokas vaikuttaminen puolueeseen. Tämä on sosialidemokraattisen nuorisoliikkeen tärkein tehtävä. Vaikuttaminen puolueeseen siten että sen aatteellinen taso nostetaan, että sen sosialistista tietämyksen tasoa ja vasemmistolaisuutta lisätään demokraattisen sosialismin hengessä. Piiri teki jo aikaisemmin sellaisen päätöksen, että se kaikissa tapauksissa menee yhtenäisenä jonkun ehdokkaan taakse, jonka se siis on valinnut. Äänestyksessä oli vastakkain Ulf Sundqvist ja Risto Laakkonen. Ja piirin enemmistön äänet menivät Ulf Sundqvistin taakse. Tähän vaikutti nimenomaan se seikka että Sundqvistilla katsottiin olevan henkilökohtaisten ominaisuuksiensa vuoksi paremmat mahdollisuudet toteuttaa tätä SNK:n roolia kuin toisella pääehdokkaalla.

Puheenjohtaja: Martti Kallio. Seuraava Osmo Leppänen.

Martti Kallio, Koivistonkylä: Täällä Erkkola Kymen piiristä esitti, että Sundqvist puheenjohtajaksi ja hän halusi kytkeä tämän vaalin liiton varapuheenjohtaja-vaaliin ja sitten toisaalta liittoneuvoston puheenjohtajan vaaliin. Nyt kuitenkin sääntöjen mukaan liittotoimikunta valitsee keskuudestaan varapuheenjohtajan samoin kuin liittoneuvostokin puheenjohtajan, joten näitä vaaleja ei voi kytkeä yhteen ne suoritetaan täysin erikseen. Valonen esitteli täällä Sundqvistin hyviä puolia niinkään, sanoi että hän voi hoitaa näitten monien muitten tehtäviensä vuoksi hyvin asioita. Olen samaa mieltä, että hän on hyvä ihminen ja hyvä mies varmasti, mutta juuri näiden monien tehtäviensä vuoksi hän ei tehokkaasti minun mielestäni ja Tampereen piirissä useimpien mielestä pysty hoitamaan tehokkaasti SNK:n puheenjohtajan tehtäviä. Tampereen piiri on käsitellyt useissa kokouksissa pitkän aikaa puheenjohtajakysymystä. Perusteellisen harkinnan jälkeen olemme päättäneet asettaa ehdokkaaksemme Risto Laakkosen. Piirissämme on ainoastaan yksi osasto, joka on tehnyt osastokohtaisen päätöksen asettumalla Sundqvistin taakse, tämä päätös tietysti sitoo tätä edustajaa. Ilmoitan voimasuhteet 18—1 Laakkosen hyväksi.

Puheenjohtaja: Seuraava Osmo Leppänen. Sen jälkeen Matti Kallio.

Osmo Leppänen, Kokkola: Toveri puheenjohtaja, hyvät toverit. Kun kolme vuotta sitten Jyväskylässä valittiin puheenjohtajaa niin heti tämän vaalin jälkeen alkoi keskustelu liiton seuraavasta puheenjohtajasta ja sitä on nyt jatkunut tänne saakka ja täällä se on taas noussut korkeimpaan potenssiinsa. Ja näin on tietysti keskusteltu joka puolella jo pitkän aikaa ja niin myös Vaasan piirissä. Vaasan piiri on keskustellut sekä varsinaisessa että ylimääräisessä piirikokouksessaan puheenjohtajakysymyksistä niinkuin kaikista muistakin liittokokousasioista. Piirikokouksien kanta ja samoin piirin enemmistön kanta on, että liiton uudeksi puheenjohtajaksi valitaan Ulf Sundqvist ja minä kannatan näitä tehtyjä ehdotuksia. Tosin

me paikalla olevat liittokokousedustajat Vaasan piiristä emme ole päässeet asiaa yksimielisyyteen.

Puheenjohtaja: Matti Kallio, jonka jälkeen Eero Leskinen Rautalammin tym nuorisajaostosta.

Matti Kallio, Kuusankoski: Toveri puheenjohtaja, hyvät toverit. Minun tehtäväni on ilmoittaa Kymen piirin opposition kanta, jos niin voidaan sanoa. Ja minä voin perustella sen ainoastaan oman osastoni kohdalta. Minun osastoni on tehnyt päätöksen asettumisesta Risto Laakkosen taakse. Evästyksenä tähän kokoukseen minulle annettiin se, että minun tulisi ainakin asettua työväestön ehdokkaan taakse.

Puheenjohtaja: Eero Leskinen. Seuraava Jorma Poikolainen.

Eero Leskinen, Rautalampi: Toveri puheenjohtaja, hyvät toverit. Kuopion piiri on käsitellyt asiaa piirikokouksessa ja evästyskokouksessa ja asettunut niissä Sundqvistin taakse. Mauri Mäkivirta täällä esitti, että me tekisimme täällä ratkaisut oman mielipiteemme mukaan, mutta jos me nyt lähdemme täällä sille tielle että me emme ota näitä evästyksiä huomioon niin me emme kyllä silloin edusta täällä sitä joukkoa, jota meidän tulisi täällä edustaa. Ja toiseksi Kuopion piiri on lähtenyt tässä puheenjohtajakysymyksessä ikärakenteen pohjalta ja toteaa että Laakkonen on 5 vuotta vanhempi henkilö kuin Sundqvist, ja jos me kerran lähdemme nuorentamaan tätä liittoa niin kyllä se silloin kaiken järjen mukaan on Sundqvist.

Puheenjohtaja: Puheenvuoro Jorma Poikolainen. Tämän jälkeen Mikko Rautiainen.

Jorma Poikolainen, Pieksämäki: Toveri puheenjohtaja. SNKm Mikkelin piiri on yksimielisesti asettunut puheenjohtajavaalissa Ulf Sundqvistin taakse. Täällä luettiin äsken Suomen Sosialidemokraatin kirjoituksia, jossa kerrottiin että käytävillä eilen pidettiin varmana Risto Laakkosen valintaa, mutta Risto Laakkosen kannattajat eivät vielä varmaan viime yönäkään olleet varmoja tästä Risto Laakkosen valinnasta, koska eivät ainakaan meidän Mikkelin piiriläisten antaneet edes nukkua viime yönä, kun yrittivät kosiskella meitä. Mutta minä ilmoitan, että ainakaan vielä tässä liittokokouksessa ei meidän Mikkelin piiriläisten mielipiteitä muuteta.

Puheenjohtaja: Puheenvuoro Mikko Rautiaisella. Tämän jälkeen Heikki Loppi.

Mikko Rautiainen, Rovaniemi: Toveri puheenjohtaja, hyvät toverit. Me lappalaiset, jotka tiedämme mitä on olla työläisnuori ja vielä paremmin me tiedämme mitä on olla työtön nuori, koska me sitä enimmäkseen olemme. Toivomme että meidän liittoamme todella johtaisi nuori työläinen myöskin ja me olemme päätyneet siihen tulokseen että Risto Laakkonen olisi tämä nuori työläinen, joka myöskin tuntee työttömien ongelmat ja siksi toivon että Risto Laakkosesta tulisi tämän liiton puheenjohtaja.

Puheenjohtaja: Puheenvuoro Heikki Loppi, jonka jälkeen Jorma Hyvönen.

Heikki Loppi, Otoniemi: Toveri puheenjohtaja, hyvät toverit. SNK:n puheenjohtajalle on asetettava ainakin seuraavat vaatimukset: 1. hän on sosialisti, tämä on selvä vaatimus, mehän olemme sosialistisen työväenpuolueen sosialistinen nuorisjärjestö, 2. hänen on oltava nuori, mehän olemme nuorisjärjestö, 3. hänen on oltava työläinen, koska tämä on työläisnuorisoa, 4. hän ei saa olla liian tiukka sidottu puolueorganisaatioon, tämä on tarpeellista siksi että kun ja jos SNK aikoo toimia lässä maassa työväenhenkisen sosialidemokratian kärkijoukkona, ei ole eduksi jos puheenjohtaja on liian tiukka sidottu puolueorganisaatioon, 5. hän ei saa olla kansanedustaja eikä estraadipoliitikko, joka tulisi mahdollisesti käyttämään SNK:ta vaalikoneistonaan. Mielestäni kuten myös piirini mielestä nämä vaatimukset täyttää parhaiten toveri Risto Laakkonen. Lisäksi pitäisin erittäin arveluttavana, jos tänä Suomessakin vietettävänä luonnonsuojeluvuonna käydään SNKm puheenjohtaja hakemassa Neste Oy:n hallintoneuvostosta. Kiitos.

Puheenjohtaja: Puheenvuoro Jorma Hyvösellä, jonka jälkeen Riitta Järvisalo. Jorma Hyvönen, Lahti: Toverit. Haluaisin ensinnäkin vastata Mikko Puhakalle lyhyesti: On tärkeätä puhua asioista joko kauniisti tai rumasti mutta puhua kui-

tenkin. Puheella on myöskin se etu että se ei kirjoituksen tavoin joudu heti paperikoriin: Kirjoituksilla tuppaa olemaan tällainen kohtalo. Ja puheenjohtajakysymyksestä valitettavien heräämisvaikeuksien vuoksi en ollut piirimme kokouksessa aamulla, mutta yhdyin piirimme enemmistön kantaan, joka on että puheenjohtajaksi tulee Risto Laakkonen. Kaikki nämä ehdokkaat, joita täällä on nimetty ovat hyviä miehiä, sitä ei voi kieltää. Ja hyvillä miehille yleensä kasaantuu töitä. Tämän takia katson, että esim. Uffe Sundqvist, joka on kansanedustaja ja jolla on paljon muitakin tehtäviä, ei luultavasti kerkeä paneutumaan siinä määrin SNK:n työhön ja toimintaan mitä tarvitaan. Tässä tuskin tarvitaan ja tuskin tulee mitään vastavia riitaisuuksia kuin mitä Jyväskylän kokouksessa, olihan tilanne silloin aivan toinen. Nyt olemme päässeet pitkän harppauksen eteenpäin, olemme kehittyneet, meillä on paremmat ehdokkaat, meillä on nuoremmat ehdokkaat, meillä on kaikki mahdollisuudet edetä demokraattisen sosialismin tietä. Kiitos.

Puheenjohtaja: Puheenvuoro Riitta Järvisalolla. Seuraavana Veikko Rantilä.

Riitta Järvisalo, Tampere: Toverit. Me olemme riehuneet täällä laita jos toinenkin voimallamme ja enemmistöllämme. Demokratiasta on tulossa paljon käytetty sana, mutta itsetarkoitus. Ohjelmassamme me korostamme vähemmistön oikeuksia, mutta kuka on vaivautunut katsomaan mikä todella olisi oikein ja kohtuullista. Kaikki tuntuvat olevan tyytyväisiä kun vähemmistöt tulevat huomioituksi ohjelmassa. Me voimme tehdä päätöksiä jatkuvasti vaikkapa sovituin äänimäärin 100—50. Meidän ei tarvitse välittää siitä, minkäsuuruisen osan kentästä me jätämme tällöin kokonaan huomioimatta. Toisaalta täällä on tullut selvästi esille, ettei demokratiakaan merkitse meille kaikille sitä mitä sen pitäisi merkitä sosialidemokraatille. Päämäärämme, tämänkin kokouksen päämäärä tulisi olla uudistusmielinen, ripeä SNK ja ennenkaikkea toimiva SNK. Se tapa, jolla me eilen hoitelimme kokouksen toimintajärjestelyt ei ollut suurenkaan maininnan arvoinen. Ei se tapa, jolla olemme tähän asti toimineet tunnu takeelta tulevan toimintamme kannalta. Me, jotka täällä teemme päätöksiä erinomaisten mielipiteidemme mukaisesti, olemme todella SNK:n vähemmistö. Tämän kokouksen päätösten ei tarvitse olla vain meitä paikallaolevia ja meidän enemmistöämme tyydyttävät, niiden tulee taata myös SNK:n toiminnan todellinen jatkuvuus. Tämä touhu ei varmasti-kaan aktivoi meidän kenttäämme. Meidän on pidettävä mielessämme, että emme intoilemalla saa perustaa sille SNK:n ideologialle ja uudistumiselle, jota me kaikki olemme tulleet tänne luomaan. Me emme kaikesti ole tulleet ottamaan mittaa siitä kuka loppujen lopuksi on tämän kokouksen herra. Herroittelu ei kuulu tämän liikkeen piiriin. Kun me valitsemme puheenjohtajamme ja liittotoimikuntamme, me olemme vastuussa siitä, että tämä liike toimii tämänkin kokouksen jälkeen. Liittotoimikunta pitää koota kenttää vastaavasti. Röyhkeys, rehvastelu ja voimantunto eivät saa olla tällä kertaa atribuuttejamme. Meidän vähemmistöemme ja enemmistöemme muodostuvat sosialidemokraateista, demokraattisen sosialismin esitaisteli-joista. Toivomukseni olisi, että tästä päivästä tulisi uusi päivä tälle kokoukselle. Ovat henkilöratkaisut mitkä tahansa meillä on vastuu siitä, että meillä on edellytykset tehokkaalle toiminnalle SNK:ssa. Tampereen Työväenyhdistyksen nuoret ovat asettaneet Ulf Sundqvistin puheenjohtajaehdokkaakseen.

Puheenjohtaja: Rantilä peruu puheenvuoronsa. Sitten vuorossa Kimmo Kevät-salo. Tämän jälkeen Teuvo Piitulainen.

Kimmo Kevät-salo, ASY: Toveri puheenjohtaja, hyvät toverit. Nyt esitetyt kolme puheenjohtajaehdokasta ovat kaikki sellaisia, että meillä on mahdollisuudet tehdä yhtenäistä sosialidemokraattista työtä. Me olemme siinä onnellisessa tilan-teessa, että meillä on varsin hyviä vaihtoehtoja valittavana, mutta sitä suurem-malla tarkkuudella on valinta silloin tehtävä. Ja sitä yksimielisemmin sitten on lähde-ttävä toimintaan. Meidän on mietittävä mitkä ovat nyt SNK:lle oleelliset pulmat ja millä avulla näistä pulmista päästään eteenpäin. Me tiedämme, se on tässä kokouksessa moneen kertaan todettu, että SNK:ta ei ole kyetty asettamaan sillä tavoin työläisnuorison palvelijaksi, että se voisi saada jatkuvasti lisääntyvää kannatusta työläisnuorison keskuudessa. Poliittikkaa ei ole tehty siellä missä ihmiset ovat, ne ihmiset jotka meidän pitää saada SNK:n taakse. Kuka tällaista poli-tiikkaa sitten pystyy tekemään **Darhaiten** kuin sellainen henkilö, joka itse on aloit-

tanut perusjärjestössä, aloittanut työpaikalla, tullut luottamusmieheksi, organisoitunut ammattiyhdistystoimintaa, organisoitunut sosialidemokraattista nuorisotoimintaa, tullut sitä kautta pääluottamusmieheksi, tunnetuksi ja luotetuksi pääluottamusmieheksi. Tämän kaiken on tehnyt juuri Risto Laakkonen. Hänellä on kai voimaa nähdä myös mitkä ovat pulmat tällä hetkellä, työläisnuorten pulmat siellä missä työläisnuoret ovat. Meidän toinen hyvin keskeinen pulmamme on se että millä tavoin me vaikutamme puolueen politiikan muotoutumiseen. Millä tavalla me saamme myös puolueen palvelemaan työläisnuorten asioita. Meidän valitettava virneemme sosialidemokraattisessa nuorisotoiminnassa on ollut kuvitelma siitä että puolueen politiikkaa muutetaan kabineteissa, että liikutaan kabinetista toiseen ja sillä tavalla sovitaan asioista. Totta kai ainoa tie, jolla tavalla puolueen politiikkaa muutetaan, on se että yhä uudet ihmiset tulevat tähän mukaan, tuovat oman tarpeensa tähän työhön, että jäsenistö aktivoituu, että jäsenistö ajaa tahtoaan eteenpäin ohi kaikenmaajman kabinetisopimusten. Tässäkin työssä sellaisella ihmisellä, joka on koko varhaisemman elämänsä tehnyt juuri tätä jäsenistön aktivoimistyötä, johtanut työläisten kamppailua, totta kai myös tällaisella ihmisellä on parhaat mahdollisuudet tulla juuri siksi ihmiseksi, joka muuttaa puolueen politiikkaa niin että se tuntuu myös jäsenistön keskuudessa. Tämäkin avu näyttää kallistuvan Risto Laakkosen hyväksi. Sosialidemokraattisen Nuorison Keskusliiton viime vuosien toiminnassa on varsin paljon korostettu kansainvälisiä asioita. Mutta jälleen omituisen etäisesti siitä tilanteesta missä ihmiset on. On sanottu että YK on kiva, ja Sambia on sitä ja Tunisia tätä, mutta nytkään ei ole kyetty viemään tätä kansainvälisyyttä sinne missä ihmiset toimivat. Risto Laakkosella on varsin pitkä kokemus myös kansainvälisestä toiminnasta, kansainvälisestä toiminnasta työväestön keskuudessa, kansainvälisen ammattiyhdistysliikkeen piirissä. Erityisesti hänellä on hyvät yhteydet pohjoismaisiin ammattiyhdistysliikkeisiin, erityisesti niihin pohjoismaiden ammattiyhdistysliikkeen nuoriin voimiin, jotka siellä tekevät työtä yhteistyön laajentamiseksi yli rajojen. Ja luulen että tässäkin tilanteessa, kun pidämme kansainvälisyyttä tärkeänä, valinta kallistuu mieluummin Risto Laakkosen kuin Ulf Sundqvistin kannalle, joka on kuitenkin myös kansainvälisten asioiden kyseessä ollen aktiivinen, mutta aktiivinen jälleen sillä helsinkiläisellä tasolla, tämän sanon Helsingin edustajana. Olen kokenut hyvin syvästi sen miten kaikki näyttää pysähtyvän Pasilaan, kun sillä kokemuksella hoidetaan mitä Helsingistä on saatu. Siis jos me pidämme tavoitteena työläisnuorten aktivoimista, jos pidämme tavoitteena puolueen muuttamista sillä tavalla että se koskee jokaista jäsentä jos me pidämme kansainvälisyyden viemistä ihmisten luo, heidän toimintaansa, jos pidämme tavoitteenaamme sitä että kansainvälisyys todella tarjoaa avun ihmisille heidän omissa kamppailuissaan, kaikissa näissä kysymyksissä, jotka ovat täällä olleet keskeisiä näyttää vaaka kallistuvan Risto Laakkosen kannalle.

Puheenjohtaja: Puheenvuoro T. Piitulaisella. Tämän jälkeen Hannu Piepponen. Teuvo Piitulainen, Suolahti: Toveri puheenjohtaja ja hyvät toverit. Minä tuossa kaunista puhetta ja komeata meriittilistaa kuunnellessani ajattelin, että olisin minäkin voinut puhua täältä oikein kauniisti, mutta kun on oikein huono työmiehen käsi niin se ei ole puheita kirjoittamaan tehty eikä laatimaan mitään kaunista meriittilistaa. Minä luulen että jos lyödään oikein työläisnuori tänne kokoukseen, tuomaan oma mielipiteensä ja kantansa asiaan, niin minä sanon, että ne pitkät puheet ovat pienen liuskan kokoisia ja niissä ei ole kuin kaksi kolme asiaa. Risto Laakkosesta on puhuttu kovin paljon kaunista. Minä en tiedä miksi hän ei ole päässyt ainakaan siellä puolella työläisnuorten kanssa kosketuksiin. Oikeastaan se on vaikeaa pitää pitkää kaunista puhetta kun ei osaa, mutta aina tulee seurattua ja kouriintuntuvat asiat ovat sellaisia, jotka tuntuvat tuolla Keski-Suomessa työläisnuorten kohdalla. Ensinnäkään niitä ei saa kaikkia tänne tulemaan, mitkä ovat ehkä työläisnuoria. Puhutaan kyllä kauniisti kansäkouraisista työläisistä. Minä sanoisin hyvät toverit, että se ei ole kauniiden puheiden sanelemaa ja senpä takia meidän keskisuomalaisten kanta on tullut jo Ohtosen puheenvuorossa esille ja halusin minäkin vielä tulla varmistamaan sitä että se tulisi kaikkien tietoisuuteen, että kun puhutaan kansäkouraisista työläisnuorista niin kyllä se ei ole korulauseita ja täältä puhuttuja asioita. Senpä vuoksi me olemme kannattaneet Ulf

Sundqvistia, että sieltä voisi jotakin löytyä myös meidän keskisuomalaisten mielestä mukavaa. Jos ruvetaan känsiä lukemaan niin ei täälläkään kovin moni känsiään näytä taikka mitään muutakaan mikä viittaisi oikein työmieheen vaan sitä halutaan olla hirveän hienoja ja komeita.

Puheenjohtaja: Seuraava Hannu Piepponen. Seuraavana Hannu Vesa.

Hannu Piepponen, Valkeakoski: Hyvät toverit. Haluan tuoda Etelä-Hämeen piirin eliä Hämeenlinnan piirin opposition terveiset. Hämeenlinnan piiristä on lähes puolet Ulf Sundqvistin takana.

Puheenjohtaja: Hannu Vesa. Seuraavana Liisa Espola.

Hannu Vesa, Savio: Toveri puheenjohtaja, hyvät toverit. Tähän kokoukseen taitaa muodostua demokraattinen vaalitulanne, jossa ei ole mitään pahaa, toteaisin vain erään seikan. Näyttää siltä että kun edistysmielinen nuorisoliike alkaa rakentamaan tätä liittoa, haluaa tuoda täällä tahtonsa lävitse, haluaa sovitella, niin sopuratkaisuun päästään sitten ja vasta sitten kun selvä enemmistö kokouksen osanottajista on näiden edistysmielisten omien ehdokkaiden takana. Nyt näyttää siltä että näin olisi asia. Mutta minä haluan korostaa vielä erästä toista seikkaa ja se on se, että minkäänlainen pakotusmentaliteetti ja minkäänlainen toisin ajattelevien väheksyminen, toisten ehdokkaiden väheksyminen, ei ole niiden mielessä, jotka ovat asettuneet toveri Risto Laakkosen kannalle. Tämä käy selvästi ilmi siitä piirikokouskannanotosta, jolla SNK:n Uudenmaan piiri asetti toveri Risto Laakkosen puheenjohtajaehdokkaakseen. Siinä oli selvät asiaperusteet, siinä viitattiin vaalitulokseen ja sanottiin, että ainakin mitä tulee nuorisoliikkeeseen ja nuorisoon tässä maassa, on olemassa ilmeinen vaara, että me menetämme oteemme tuosta nuorisosta. Minä itse olen sosialidemokraattisen ylioppilasliikkeen puolueettomien ylioppilasliittojen veteraani, olen tehnyt ihan yhtä hyvin pitkän työn siellä kuin toveri Ulf Sundqvist ja tunnen ne aivan yhtä hyvin kuin Sundqvist. Ja siitä huolimatta olen asettunut toveri Risto Laakkosen taakse. Meidän Uudenmaan piirin joukko on hyvin työläisvoittoinen, meillä on hyvin vähän opiskelijoita ja koululaisia mukana ja meillä on hyvin pieni vähemmistö, joka kannattaa Ulf Sundqvistia. Tämän vähemmistön edustaja on jättänyt tänne puheenvuoropyynnön ja me emme ole pyrkineet yksimieliseen ryhmäpäätökseen tässä asiassa. Enemmistö on kuitenkin murskaava, se on luokkaa 20—5. Risto Laakkosen kannattajat eivät ole pyrkineet erityisen innokkaasti juntaamaan ketään. Heillä ei ole ollut kontakteja esim. Mikkelin piirin edustajiin, sen sijaan liiton toimisto, joka erittäin tiiviisti tekee työtä toveri Sundqvistin hyväksi, on ollut kontakteissa näihin kavereihin ja me annamme kaiken oikeutuksen ja arvon näille pyrkimyksille. Tällaisen kokouksen puitteissa pitää voida vaikuttaa vapaasti mielipiteeseen ja me olemmekin päättäneet aloittaa toveri Risto Laakkosen näkyvän juntaamisen nyt. Kiitos.

Puheenjohtaja: Puheenvuoro Liisa Espolalla. Tämän jälkeen Timo Valonen.

Liisa Espola, Turku: Hyvät toverit. Tässä tuli edellisessä puheenvuorossa esille, että toimitsijakin saa junta. Jossain yhteydessä olen kuitenkin kuullut puhuttavan siitä että toimitsijan tehtävä on lähinnä olla snk:laisten apuna organisaattorina. Tuntuukin nyt kummalliselle että nyt juntaus olisi täysin sallittua. Tässä on puhuttu aika paljon näiden ehdokkaiden erilaisista sidonnaisuuksista, on sanottu että toinen on SDP:n puolue toimikunnan jäsen ja toisaalta toinen SAK:n toimitsija. Mutta jos me nyt sitten lähdemme katselemaan näitä kahta sidonnaisuutta, niin minä henkilökohtaisesti pidän parempana sidonnaisuutta puolueeseen kuin poliittiseen ammattiyhdistysliikkeeseen, jonka kautta Risto Laakkonen on jossain mielessä toimensa puolesta sidottu. Eikä nähdäkseni ole kovinkaan mielekästä sitoa tällä hetkellä niitä henkilöitä, jotka työskentelevät yhdistyneen ammattiyhdistysliikkeen puolesta. Me olemme juuri kovalla työllä saaneet ammattiyhdistysliikkeen eheytyään ja vetäisimme sieltä hyvän ihmisen pois.

Puheenjohtaja: Pyytäisin hyvin varovasti tiedustella kokoukselta että kun nyt on käytetty 27 puheenvuoroa, pyydettyjä on vielä 11, että olisikohan aiheellista rajoittaa sillä meidän aikataulumme voi tänä päivänä joutua putkeen, jos me emme rajoita. Nyt on niin että klo 12 on tarkoitus pitää ruokailutauko ja sen jälkeen iltapäivällä jatkaa työskentelyä, sillä nämä evästyskeskustelut näyttävät vie-

A van paljon enemmän aikaa kuin mitä etukäteen oli otaksuttu. Voidaanko rajoittaa nämä puheenvuorot näihin 11 pyydettyyn? Minä voin lukea nämä nimet vielä: Timo Valonen, Mauri Mäkipirta, Eero Kuokkanen, Tuomo Saarinen, Pekka Siukkola, Arvi Lähteenmäki, Stefan Berglund, Matti Nieminen, Erkki Tuomioja, Kauko Viitala, Folke Sundqvist, Hannu Hirvonen, Jorma Leppänen. Tänne tuli pari lisää joten 13 olisi jäljellä. Otan vielä vastaan kun on tulossa, siis 14. Rajoitetaan. Puheenvuoro Timo Valosella. Tämän jälkeen Mauri Mäkipirta.

Timo Valonen, Kurva: Varsinais-Suomen edustajaryhmä on edelleen Sundqvistin takana kaikista yrityksistä huolimatta. Liisa Espola palautti mieliimme edellisen kokouksen Jyväskylässä, jossa tosiaan valittaessa liittotoimi-kuntaa sekä puheenjohtajaa eräät tietyt henkilöt esittivät ehdottomaksi miinukseksi sen että ihminen oli toimitsija. Tämä tuntuu tietenkin pilkun viilaamiselta, mutta vilautan kuitenkin. Toinen seikka, tämänpäiväisessä Eteenpäin nimisessä sanomalehdessä esitettiin näitä ehdokkaita, ja aikaisemmin puheenjohtajaa valitessa ja monia muita SNK:n ja muiden nuorisjärjestöjen puheenjohtajia valitessa on otettu esiin ikäkysymys. Tietääkseni, valitettavasti en itse henkilökohtaisesti toveri Laakkosta tunne, Laakkonen on huomattavasti vanhempi henkilö kuin Ulf Sundqvist. Sitten kolmantena pienenä perusteluna Sundqvistin valitsemiselle se, että epäilemättä ja varmastikin kaikkien kokousedustajien tiedossa on se, että Sundqvist omaa varmastikin suuremman järjestökokemuksen SNK:ssa. Tätä seikkaa on pidettävä tärkeänä. Kiitos.

Puheenjohtaja: Mauri Mäkipirta. Seuraava Eero Kuokkanen.

Mauri Mäkipirta: Toveri puheenjohtaja, hyvät toverit. Olen kauheasti hämmästynyt tuosta 5 vuoden ikätappelusta, sillä jokainenhan meistä tietää että työläisnuoren kestää paljon kauemmin kiivetä tässä työväenluokassa eteenpäin kuin joidenkin muiden. Verrattuna liiton nykyiseen puheenjohtajaan niin on tässä sentään 14 vuoden ikäero, että kyllä se käsittääkseni jo jotakin tässä systeemissä painaa. Mitä sitten vielä tähän työläiskäsitteeseen tulee niin minulla henkilökohtaisesti tulee ensi kesänä ensi kertaa tilaisuus nauttia sellaisesta kuin kesälomasta. Vaatimaton panokseni rajoittuu sahalle, rakennuksille, konepajalle ja puutarhaan. Väittäisin että ihminen, joka ei ole kokenut mitä on työnantajan sorto työpaikoilla, niin ei kyllä pysty tajuamaan vaikka olisi teoriassa kuinka lahjakas tahansa mitä vaikeuksia siellä on. Haluaisin kysymyksen esittää toveri Laakkoselle, että miltä tuntuu kun työnantaja käskää ottaa pois jäsenkirjan tai erota, niin tässä silloin vakaumuksellinen työntekijä joutuu ottamaan lopputilin ja joutuu taloudelliseen ahdinkoon. Minä sanoisin, että kellä ei tällaisia kokemuksia ole ei kyllä ymmärrä, vaikka kuinka lukisi ja yrittäisi ottaa vilpittömästi kantaa. Katsoisin että kun me edustamme työläisnuorisoa niin kyllä meillä pitää olla työläisnuorisoesustaja, joka tosiaan tietää ja tuntee ne vaikeudet mitä meillä on ja on ne itse myös kokenut. Siksi minä vilpittömästi voin suositella toveri Risto Laakkosta.

Puheenjohtaja: Puheenvuoro Eero Kuokkasella. Seuraavana Tuomo Saarinen.

Eero Kuokkanen, Karjaa: Toveri puheenjohtaja, hyvät liittotoverit. Tunnen toveri Risto Laakkosen erittäin hyvin, olen toiminut hänen kanssaan samassa osastossa. Jos ei hän olisi vetänyt minua liikkeeseen mukaan tuskin puhuisin tällä hetkellä tässä. Olen työskennellyt Riston kanssa samassa autotehtaassa. Te voisitte kysyä Länsi-Uusimaan työntäjiltä kuinka moni olisi halukas ottamaan Risto Laakkosen töihin. Risto Laakkosen ansiota on se poliittinen aktiivisuus Länsi-Uudellamaalla tällä hetkellä. Hän on perustanut melkein puolet Länsi-Uudenmaan nuorisosastoista ja täällä on väitetty, että Risto Laakkosella ei ole järjestökokemusta. Toveri Sundqvist on tullut sos.-dem. nuorisoliikkeeseen suoraan johtaville paikoille, Risto Laakkonen on alkanut aivan nuorena nuorisosaston jäsenenä, kivuten siellä vähitellen, työskennellen välillä jopa yötkin. Minä muistan 60-luvun alun, jolloin Suomen Autoteollisuudessa palkat olivat melko pienet. Risto Laakkosen pääluottamusmiesaikana hän sai Suomen Autoteollisuuden palkat Karjaan johtaviksi. Se minkälaiset ohjelmapoliittiset ansiot hänellä on SNK:n ohjelmatoiminnassa tietää varsin moni. Hän on ollut Suomen Autoteollisuuden pääluottamusmiehenä, jos joku sitä vielä epäilee. Hänen ansiotaan on se, että Karjaalla ensimmäisenä Suomessa ammattiosastot eheytyivät perusosasto tasolla. Se että puhutaan Risto

Laakkosen iästä, ei fyysinen ikä merkitsee niin paljoa, paljon enemmän merkitsee se että kuinka hyvin toveri tulee toimeen nuoren toverin kanssa, kuinka hän pystyy keskustelemaan hänen kanssaan. Risto Laakkonen pystyy erittäin hyvin keskustelemaan nuorten kanssa, hän pystyy innostamaan. Henkilökohtaisesti en voi ajatella muuta SNK:n puheenjohtajaksi kuin perusosastosta nuorena lähtenyttyä työläisnuorta.

Puheenjohtaja: Puheenvuoro Tuomo Saarinen. Tämän jälkeen Siukkola.

Tuomo Saarinen, Pori: Toveri puheenjohtaja, hyvät toverit. Kerron teille Satakunnan piirin eli Porin piirin mielipiteistä. Me satakunnassa olemme sitä mieltä, että silloin kun me suoritamme henkilövaaleja SNK:n liittokokouksessa, on koko ajan pidettävä mielessä se että liittokokouksen jälkeen SNK:n on kyettävä yhdistämään voimansa siihen taisteluun, jota me tässä yhteiskunnassa käymme. Me emme tällaisen henkilövalinnan yhteydessä saa käydä henkilökohtaisuuksiin ei ehdokkaiden kuin edustajienkaan kohdalla. Me emme henkilövaalin yhteydessä saa väheksyä mitään mielipiteitä emmekä yksilöitä. Meillä on siitä mukava tilanne tässä puheenjohtajavaalin yhteydessä, että meillä on kolme hyvää ehdokasta. Me olemme tänä aamuna keskustelleet satakuntalaisten edustajien keskuudessa näistä ehdokkaista jonkin verran ja nimenomaan sen kriteerin pohjalta, että opiskelijat ovat aktivoituneet ja ovat yhä edelleen aktivoitumassa kovastikin poliittiseen toimintaan, kun taas on selvästi havaittavissa vaikeuksia työläisnuorten mukaan saamiseksi nimenomaan sosialidemokraattiseen nuorisoliikkeeseen. Itselläni on siitä henkilökohtaisia kokemuksia toimiessani puuvillatehtaan varapääluottamusmiehenä. Näiden näkökohtien perusteella selvä enemmistö satakuntalaisista edustajista kannattaa toveri Risto Laakkosta.

Puheenjohtaja: Puheenvuoro Pekka Siukkola. Seuraava Arvi Lähteenmäki.

Pekka Siukkola, Inkeroinen: Toveri puheenjohtaja, hyvät toverit. Tämänkeväisen yliopistolakon aikana työmaalla, jossa itse työskentelen, kävi opiskelijoiden edustajia. Kaikki työläiset ja ne opiskelijat, joita siellä kävi olivat sitä mieltä että mitään ristiriitaa ei ole työläisten ja opiskelijoiden välillä, kaikki ovat työläisiä. Siksi ihmetyttääkin miksi täällä on pyritty vetämään raja näiden kahden työläisryhmän välille. Kymenlaakson sos.-dem. nuorisopiiri ei ole puheenjohtajakysymystä käsitellessään pitänyt tätä eroavaisuutta minkään arvoisena vaan on tukeutunut muihin kriteereihin. Eräs tällainen lähtökohta, miksi suuri enemmistö Kymenlaakson satakunnan toveri Sundqvistin takana, on se, että toista erittäin hyvää ehdokasta myöskin on Kymenlaaksossa pyritty vetämään esille sellaisilla voimilla, jotka eivät kuulu SNK:hon jäsenenä. Heidän sympatioitaan en sitten tiedä. Niille piireille, joita ehkä tänä aamuna on pyritty, sanoisinko lievästi uhkailemaan liittotoimikunfakysymyksellä, ilmoitamme, että Kymenlaakson sos.-dem. nuorisopiiri ratkaisee puheenjohtajakysymyksen ja liittotoimikunta kysymyksen erillisenä.

Puheenjohtaja: Puheenvuoro Arvi Lähteenmäki. Seuraava Stefan Berglund.

Arvi Lähteenmäki, Leppävaara: Toveri puheenjohtaja, hyvät toverit. Tuon Uudeltamaalta kokoukselle vähemmistön kannan. Lähinnä täällä edustan omaa osastoani Leppävaaran Sos.-dem. Nuoria. Meidän mielestämme SNK:lle on löydettävä todellinen puheenjohtaja ja rakentava persoona, SNK:ta rakentava ja eteenpäin katsova ja laajan näkemyksen omaava nuori mies. Me olemme yksimielisesti Ulf Sundqvistin kannolla.

Puheenjohtaja: Seuraava puheenvuoro Stefan Berglund. Seuraavana Matti Nieminen.

Stefan Berglund, Helsingin Kilta: Toveri puheenjohtaja, hyvät toverit. Helsingin piirin edustajan käydessä samassa pöntössä missä nyt olen, hän sanoi, että ai-noastaan neljä piirin edustajaa ovat eri mieltä kuin mitä piiri omassa kokouksessaan oli tästä puheenjohtajakysymyksestä. Minä olen yksi näistä neljästä ja kumma kyllä heitä on nyt tällä hetkellä enemmänkin. Me olemme sitä mieltä, että Ulf Sundqvist olisi sopiva SNK:n puheenjohtaja ja senpä takia me olemme piirin vähemmistönä tehneet valintamme ja tulemme tukemaan Ulf Sundqvistin ehdokkuutta. Tässä on myöskin puhuttu nippuratkaisusta. Totean että eilen illalla ja yöllä esitettiin eräs nippuratkaisu missä Risto Laakkonen olisi keulakuva, minun tietääkseni toista nippuratkaisuehdotusta ei ollut olemassa. Totean nyt että kuitenkin on

olemassa jos tämmöistä lähdetään kehittämään. On myöskin olemassa se vaihtoehto, että Ulf Sundqvist olisi SNK:n puheenjohtaja ja ne henkilöt jotka edellisessä ratkaisuehdotuksessa olivat johtavina siirtyisivät vähemmän näkyviin paikkoihin. Tämä olisi yksi ehdotus. Siitä ei ole ollut kovinkaan paljon puhetta, pyydän että te ottaisitte myöskin tämmöisen ratkaisun huomioon. Ellei mennä suoraan henkilövaaliin. Sitten puhuttiin tästä juntaamisesta. Eräs toveri sanoi, että hän tästä lähtien aikoo avoimesti juntaata Risto Laakkosen hyväksi. Minä voin sanoa samat sanat mutta vaihdan nimen. Sanon että niin kauan kuin tästä kohdasta 12 käydään keskustelua minä juntaan omien voimieni ja kykyieni mukaan Ulf Sundqvistia tähän johtopaikalle. Ei ole vaali vielä ohi, sen kuulee taputuksista, jos puhutaan Ulf Sundqvistista niin kuuluu aika paljon taputuksia ja jos puhuu Laakkosesta vastaavasti niin eiköhän puntit ole suurin piirtein niin ja niin.

Puheenjohtaja: Puheenvuoro tämän jälkeen Matti Niemisellä. Tämän jälkeen Erkki Tuomioja.

Matti Nieminen: Kerava: Toveri puheenjohtaja, hyvät toverit. Liittyessäni SNK:hon liityin työläisnuorisjärjestöön. Katsoin että SNK on työläisnuorisjärjestö ja tahdoin säilyttää SNK:n työläisnuorisjärjestönä. Olen sitä mieltä että akateemisesti sivistynyt maisteri-henkilö ei voi edustaa meitä työläisiä kyllin hyvin. Täten pyydän teitä toverit, älkää hyvät ihmiset unohtako ruumiillista työtä tekevää toveria työväenliikkeessä.

Puheenjohtaja: Seuraava puheenvuoro on Erkki Tuomiojalla, hän on kuitenkin kokouksessa eduskuntaryhmän edustajana, tarkastuslautakunnan lausunnon mukaisesti, jonka kokous on hyväksynyt. Kokouksella on mahdollisuus myöntää tällaisille edustajille puheenvuorot heidän alansa koskeissa kysymyksissä. Erkki Tuomioja, voimme myöntää hänelle puheenvuoron. Ole hyvä.

Erkki Tuomioja: Toveri puheenjohtaja, hyvät toverit. Minulla on hieman toinen muistikuva siitä mikäli se koski muita kutsuvieraita mutta siitä en lähde kiistelemään tässä. Näyttää siltä että tilanne olisi se että täällä olisi kaksi pääehdokasta. Minulla on myös oma kantani tällaisesta tilanteesta, mutta koska mukana on ehdotettu Oulun piirin taholta kolmaskin ehdokas en halua vielä ottaa julkisesti kantaa tähän tilanteeseen. Jos jatkaisin minusta hieman hurskastelevaa linjaa niin silloin minä sanoisin että minä valtiotieteen ylioppilana kannatan sähköasentaja Matti Ahdetta. Minun mielestäni hänen viakseen ei saa liioin laskea sitä että hän on järjestöväen, sosialidemokraattien, tuella päässyt eduskuntaan. Korostaisin sitä että tässä keskustelussa ei pitäisi viedä asemia ja käyttää sellaisia puheenvuoroja, jotka vaikeuttavat tämän liiton toimintaa vastaisuudessa. Mielestäni tämä on poliittinen järjestö, työväenluokan poliittinen järjestö ja tietenkin silloin tässä on valta työläisnuorilla ja heidän liittonsa tämä on. Mutta kaikki jotka ovat täällä mukana, ovat tasavertaisina sosialidemokraatteina, ja me laskemme ja punnitsemme heidän arvonsa myös nimenomaan poliittisina kysymyksinä, poliittikkoina, jotka pystyvät viemään eteenpäin sitä sosialistista politiikkaa, jota me SNK:lta odotamme. Toivoisin, että tämä otettaisiin huomioon keskustelussa, oli ratkaisu sitten mikä tahansa, sillä muussa tapauksessa täällä vaikeutetaan SNK:n tulevaa toimintaa. SNK:ssa ei ole erikseen sellaisia ryhmiä, jotka valitsisivat edustajia vaan SNK:lla on kokonaisvaltainen jäsenistö, joka mukaantullessaan päättää toimia työväenliikkeen sosialistisen päämäärän toteuttamiseksi yhtenä kokonaisuutena. Kiitoksia.

Puheenjohtaja: Tässä välissä haluan lausua kokouksen puolesta tervetulleeksi kokousta seuraamaan tulleen pueluesihteeri Kalevi Sorsan. Tavoilleen uskollisena hän aina saapuu hyvin yllättävällä hetkellä. Ole sydämellisesti tervetullut.

Puheenjohtaja: Seuraava puheenvuoro Kauko Viitala. Tämän jälkeen Folke Sundqvist.

Kauko Viitala: Toveri puheenjohtaja, hyvät toverit. Täällä aikaisemmin eräs viehättävä neitonen, täältä puhujapöytästä, jotenkin minusta antoi ymmärtää sellaisen tilanteen, että me emme täällä edustaisi suurta sosialidemokraattista nuorisoliikettä. Minusta me täällä nimenomaan edustamme. Me olemme saaneet osastoltamme valtuudet edustaa sitä suurta työläisnuorisoliikettä. Täällä tehtävät ratkaisut me teemme tulevaa toimikautta silmälläpitäen ja siksi meillä on vastuu,

joka on myönnetty meille ja kuten aikaisemmin sanoin me edustamme sitä suurta liikettä. Sitten eräs toveri sanoi, ettei työläisnuorisolla ole pitkiä puheita, jos tuomme liukuhinnan vierestä työläisnuoren sillä ei ole pitkiä puheita. Sillä ei todella ole pitkiä puheita, mutta hän tietää mitä hän sanoo. Yhteiskuntamme passivoivat systeemit, nimenomaan kun katsotaan liukuhinnan ääressä työskentelevää, on määrätty liikesarja, jota suoritetaan kahdeksan tuntia päivässä sekä sen jälkeen liikesarja pysähtyy ja menemme apaattisena kotiin kuka ties television ääreen, sikäli kuin sellaista on olemassa. Tämä on porvarillisen yhteiskunnan halu rakentaa ja muodostaa työläiset tällä tavalla. Saada työläinen passiiviseksi, osallistumattomaksi järjestelmää tukevaksi, järjestelmälle rahaa tuotavaksi. Me täällä aktiiviset sosialidemokraattiset nuoret olemme muuttamassa suomalaista yhteiskuntaa, muuttamassa edistykselliseksi, pyrkimässä edistykselliseen muutokseen, voimakkaaseen muutokseen koko yhteiskunnassa. Täällä on käytetty myös puheenvuoroja siitä että me olisimme täällä riidelleet tänä päivänä ja eilen. Minun mielestäni me emme ole riidelleet. Me olemme pyrkineet kokonaisratkaisuun, ratkaisuun demokraattisin menetelmin, ratkaisuun punnitsemalla itsekukin mielipiteitämme, tuomalla itse kukin mielipiteitämme esiin. Saadaksemme todella hyvän ratkaisun tähän kokoukseen ja tämän kokouksen päätöksille sellaiset ratkaisut, jotka suuntaviitoina pystymme edelleen rakentamaan sosialidemokraattista liikettä ja ennenkaikkea entistä voimakkaammin tämän kouksen jälkeen pystymme rakentamaan yhteiskuntaa sosialidemokraattisen nuorisoliikkeen kautta. Mitä aktiivisemmin me toimimme tässä sitä suuremmat mahdollisuudet meillä on muuttaa yhteiskuntaa edelleen. Sitten toveri Risto Laakkoselta lienee turha puhua ja ehkä ei enää löydykään niitä kaikkia hyviä puolia tai lisää hyviä puolia, joita hänestä on tuotu. Mutta sanoisin hyvät toverit, mieltikääpä kuinka monta taistelua toveri Laakkonen on joutunut työpaikoilla taistelemaan nuorisoliikkeen eteen. Kuinka usein työpaikoilla päaluottamusmies joutuu asettamaan henkilökohtaisen tulonsa, työpaikkansa ja nämä kaikki vaakalaudalle ajaakseen toisen työläisen etua, työläisten, jotka ovat hänelle tukensa antaneet. Kun näitä kaikkia ajattelee, nähdäkseni on täysin selvää, että me voimme täydellisesti luottaa, että toveri Laakkonen jatkaessaan taistelua SNK:n puheenjohtajana tulee entistä voimakkaammin ja entistä enemmän tekemään työtä työväen nuorisoliikkeen, sosialidemokraattisen nuorisoliikkeen hyväksi pohjana se kokemus, jonka hän on saanut niistä potkuista, joita kapitalistinen yhteiskuntajärjestelmämme meille on antanut erittäin raakoina. Ne tulevat kerta kaikkiaan karkeina potkuina suoraan sääreen, kirvelevinä. Toivoisin ja uskoisin, että puheenjohtajana toveri Laakkonen pystyy myös antamaan vastaisuudessa, tekisi mieleni käyttää sanontaa potkuja kapitalistin varpaille, mutta ehkä se ei ole oikea sana vaan järjestön kautta sellaisen painolastin, että me todella toveri Risto Laakkosen johdolla pystymme rakentamaan SNK:n voimakkaaksi sosialistiseksi, sosialidemokraattiseksi nuorisoliikkeeksi.

Puheenjohtaja: Seuraava puheenvuoro Folke Sundqvist. Seuraavana Hannu Hirvonen.

Folke Sundqvist, Vaasa CK: Hannu Vesa täällä ilmoitti, että juntaus Risto Laakkosen hyväksi aloitetaan. Voin ilmoittaa, että juntaus on tuottanut tulosta. CK ei ole enää yksimielisesti Laakkosen takana.

Puheenjohtaja: Seuraava Hannu Hirvonen. Seuraavana Jorma Leppänen.

Hannu Hirvonen, Joensuun Opiskelijat: Toveri puheenjohtaja, hyvä sosialistinen kokousyleisö. Täällä on tilanne puheenjohtajakysymyksen osalta kuten jokainen näkee, kriittinen. Käytetään paljon adjektiiveja jokaisesta henkilöstä. Ja paljon käytetään superlatiiveja, adjektiivimuotona nimenomaan Risto Laakkoselta. Esittäisin Joensuun piirin opposition terveiset Risto Laakkoselle. Meidän ryhmämme teki päätöksen 7—5 asettuakseen kannattamaan Ulf Sundqvistia, mutta Suomessa on demokraattinen sananvapaus, joten tulini tuomaan solidaarisen tervehdyksen Laakkoselle.

Puheenjohtaja: Jorma Leppänen. Hänen jälkeen Juhani Manninen.

Jorma Leppänen, Eno: Toveri puheenjohtaja, hyvät toverit. On huomattava että nimenomaan Risto Laakkosen kannattajat ovat erittäin voimakkaasti tehneet

työtä Risto Laakkosen puolesta, heillä on tämä porukka kaikkein organisoiduin. Tämä on hyvä asia, näinhän olisi pitänyt olla kaikkien ehdokkaiden kannattajilla, että tässä olisi tietynlainen tasapaino. Mutta eräs asia, nämä Laakkosen kannattajat esittivät ainoana mahdollisena sovintoratkaisuna sellaista ratkaisua, että Laakkosesta tulisi puheenjohtaja, Ahteesta varapuheenjohtaja, Sundqvistista liittoneuvoston puheenjohtaja eli tällaista nippuratkaisua. Tämä on tietysti eräs ratkaisu, jota menettelytapavaliokunta joutuu pohtimaan. Mutta on ilmeistä, että täällä puntit ovat aika lailla tasan ja lisäksi Ahteella on kannatusta. Ja lisäksi voi olla että menettelytapavaliokunta joutuu pohtimaan vielä muutakin vaihtoehtoa kuin sitä, että Laakkosen tilalla olisi puheenjohtajan paikalla Sundqvist ja muuten nippuratkaisu olisi entinen. Mutta eräs mahdollisuus on tietysti se, että ellei päästä riittävästi yksimielisyyteen niin voitaisiin ajatella Matti Ahteen olemista puheenjohtajan paikalla, mutta Joensuun piiri on Sundqvistin takana tiiviisti kuitenkin. Sitten täällä esitettiin Sundqvistille heikkona asiana se, että Sundqvist on akateeminen henkilö. Tässä työväenliikkeessä on ollut aika voimakkaita akateemisia henkilöitä, joten tuskin me sen perusteella voimme tuomita joitakin ihmisiä. Marx ja Leninkin olivat aika sivistyneitä henkilöitä.

Puheenjohtaja: Puheenvuoro Juhani Manninen.

Juhani Manninen. TASY: Hyvät toverit. Kyllä akateemisudella todella on eronsa. Marxilla la bundqvistilla. Nimenomaan korostaisin tätä seikkaa, täällä puhuttiin todella opiskelijoiden ja työläisten ristiriidasta taikka kriteereistä näitten välillä. Korostaisin todella että Ulf Sundqvist ei ole enää opiskelija, ehkä hän suorittaa lisenssiaattityötä tällä hetkellä. Hän on valmis kansalainen. Mutta aikanaan kun hän oli opiskelija ja toimi SYL:n puheenjohtajana, tätä pidettiin eräänlaisena meriittinä toimimista YK-liiton puheenjohtajana. Sanoisin että tarkastellaan vähän miten näissä toimissa oleminen on palvellut sosialistisia päämääriä, onko sosialismi edistynyt näitten tehtävien hoidossa. Vertaisin hänen ansioitaan juuri siinä suhteessa, että mikä on tämänhetkinen SYL, vaikka se on porvarillisesti johdettu, ja mikä oli senhetkinen SYL mikä oli sosialidemokraattisesti johdettu ja jos tällä hetkellä valittaisiin SYL:n uusi puheenjohtaja niin minä en ainakaan kannattaisi Ulf Sundqvistia. Se on tosi. Koska löytyy jopa porvareistakin vahvempia etujärjestöpolitiikkoja. Nimenomaan kerron tämän hetken ylioppilaspolitiikasta jossa olen joutunut olemaan sellaisissa tilanteissa joissa on jouduttu lakkotilanteeseen, niin silloin ei enää tällainen vanhanaikainen kabinettipolitiikka ja pimeillä lyhdyillä ajaminen kelpaa eikä käy. Vaan reilut mielipiteet ja kannanotot. Ja juuri nämä mielipiteet ja kannanotot eivät tässä Suomessa pääse esille, jotka tosiaan ovat tämän yhteiskunnan muuttamisen kannalla. Nimenomaan tämä Viitala puhui näistä hiljaisista ihmisistä, joita joka päivä isketään ja lyödään. Ei niitten mielipiteet pääse esiin jos ne valittavat tämän yhteiskunnan puutteellisuuksia. Jos tämä porvarillinen tiedotusvälineistä on toisten käsissä, sellaiset ihmiset saavat julkisuutta, jotka eivät taistele tätä yhteiskuntaa vastaan. Tätä on pidetty perusteluna Sundqvistin puolesta, että hän on tunnettu. Totta kai hän on tunnettu kuten porvari, koska hänen nimensä mainitaan tiedotusvälineissä hyvin usein. Sitten näistä sidonnaisuuksista. Kyllä on eroa sidonnaisuuksissa — mihin ollaan sidonnaisia. Ollaanko Neste Oy:n tai SAK:hon sidonnaisia.

Puheenjohtaja: Ehdotukset puheenjohtajaksi, jotka tänne on jätetty voi menettelytapavaliokunnan kokoonkutsuja Tapani Kontula noutaa täältä. Samalla ilmoitetaan eri valiokuntien kokoonkutsujille, että heidän olisi saavuttava kansliaan, jossa selvitetään valiokuntien kokoontumispaikat.

Puheenjohtajakysymys lähtee näin menettelytapavaliokuntaan.

Vuorossa työjärjestyksen kohta 13. Toimitetaan liittotoimikunnan jäsenten vaali. Liittotoimikuntaan valitaan puheenjohtajan lisäksi 12 jäsentä, joista yksi on valittava ruotsinkielisten jäsenjärjestöjen asettamista ehdokkaista. Esitän, että ensin käydään lähetekeskustelu jossa ehdokkaat nimetään. Keskustelun jälkeen asia jätetään menettelytapavaliokunnan valmisteltavaksi. Menettelytapavaliokunnan jäsenillä on oikeus esittää myös sellaisia ehdokkaita, jotka eivät ole keskustelussa tulleet esille. Ehdotukseni voitaneen hyväksyä. Hyväksytään. Tässä sen perusteella mitä äsken hyväksyttiin niin kehoittaisin kyllä pidättäytymään kovin pitkistä pu-

heenvuoroista sillä luulisin, että vasta menettelytapavaliokunnan pohjaehdotuksen jälkeen oikein todella voisimme käydä tätä esitystä käsittelemään. Muussa tapauksessa saattaa aamupäivästä melkoinen lovi kuluu tähän keskusteluun. Keskustelu alkaa. Ensimmäisen puheenvuoron on pyytänyt Voitto Penttinen. Hänen jälkeensä Pertti Vepsä.

Voitto Penttinen, Hämeenlinna: Toveri puheenjohtaja, hyvät toverit. Minä todella odottaisin että puheenjohtajan ehdotus huomioitaisiin ettei turhia jaarituksia tämän kysymyksen kohdalla harrastettaisi. Hämeenlinnan piirin ehdokkaana ehdotan enemmistön kantana Raija Kurkea, joka on nuori ja myös aktiivi, toimii neljästä vuotta nuorisopiirin sihteerinä.

Puheenjohtaja: Seuraava puheenvuoro Pertti Vepsä. Hänen jälkeensä Eino Pirhonen.

Pertti Vepsä, Mäntyharju: Toveri puheenjohtaja, hyvät liittokokoustoverit. Ehdotan Mikkelin piiristä toveri Erkki Liikasta liittotoimikuntaan.

Puheenjohtaja: Vuorossa Eino Pirhonen. Hänen jälkeensä Jorma Leppänen.

Eino Pirhonen, Lappeenranta: Hyvät toverit. Puhuessamme demokraattisesta ja tasa-arvoisesta yhteiskunnasta, miehen ja naisen tasa-arvosta, voimme toteuttaa sitä nyt tässä kokouksessa seuraavan esityksen pohjalla. Etelä-Saimaan Sos.-dem. Nuorisopiiri ry ehdottaa, että liittotoimikuntaan valitaan Raili Westergren. Hän on luultavasti toinen naisehdokas mitä tässä kokouksessa nimetään, ainakaan kuulopuheiden mukaan ei muita naisedustajia ole. Joten naispuoliset edustajat pitäkääpä puolianne.

Puheenjohtaja: Seuraavana Jorma Leppänen. Hänen jälkeensä Tapani Kontula.

Jorma Leppänen, Eno: Toveri puheenjohtaja, Joensuun piiri ehdottaa yksimielisesti Matti Mikkosta liittotoimikuntaan.

Puheenjohtaja: Tapani Kontula. Hänen jälkeensä Heikki Loppi.

Tapani Kontula, Pori: Herra puheenjohtaja, hyvät toverit. Minä filosofian ylioppilaana ehdotan koneenhoitaja Tuomo Saarista liittotoimikuntaan. Se on myös Satakunnan yksimielinen kanta.

Puheenjohtaja: Puheenvuoro Heikki Lopilla. Seuraavana Kimmo Kevätsalo.

Heikki Loppi, Otaniemi: Toveri puheenjohtaja, hyvät toverit. Ehdotan Uudenmaan piirin ja piirin evästyskokouksen yksimielisen päätöksen mukaisesti toveri Hannu Vesaa liittotoimikuntaan.

Puheenjohtaja: Kimmo Kevätsalo. Seuraavana Matti Kiviniitty.

Kimmo Kiviniitty, Ahtainen: Toverit! Helsingin piirin ehdokas liittotoimikuntaan on Jouko Sillanpää. Loppu.

Puheenjohtaja: Matti Kiviniitty. Seuraavana Ilkka Kinnaslampi.

Matti Kiviniitty, Kissanmaa: Piirimme yksimielisenä ehdokkaana on piirimme puheenjohtaja Seppo Salminen.

Puheenjohtaja: Ilkka Kinnaslampi. Seuraavana Timo Valonen.

Ilkka Kinnaslampi, Hiirola: Hiirolan Sos.-dem. nuorisajaosto esittää liittotoimikuntaan Reijo Auvista.

Puheenjohtaja: Kiitoksia. Seuraavana on puheenvuoro Timo Valosella ja hänen jälkeensä Mauno Huttusella.

Timo Valonen, Kurva: Varsinais-Suomen piiri ehdottaa liittotoimikuntaan Turhan Salahetdin.

Puheenjohtaja: Kiitoksia. Ja Maunu Huttunen ole hyvä. Seuraavana Timo Saarinen.

Mauno Huttunen, Kajaani: Toveri puheenjohtaja, hyvät toverit. Oulun piiri esittää Matti Ahdetta liittotoimikuntaan sillä varauksella, että hänestä ei tule puheenjohtajaa.

Puheenjohtaja: Kiitoksia. Sitten Timo Saarinen. Hänen jälkeensä Verko Virolainen.

Timo Saarinen, Viiala: Toverit, kannatan Matti Kiviniityn tekemää ehdotusta.

Puheenjohtaja: Kiitoksia. Veikko Virolaisen jälkeen seuraavana Martti Kallio. Kallio on peruuttanut.

Veikko Virolainen, Tavastila: Kymenlaakson piiri esittää yksimielisesti liittotoimikuntaan Pekka Siukkola.

Puheenjohtaja: Voitto Nieminen ole hyvä. Seuraavana Mikko Rautiainen.

Voitto Nieminen, Herttoniemi: Toverit. Kimmo Kevätsalo esitti Jouko Sillanpään liittotoimikuntaan mutta esitän hänen lisäksi vielä Asko Seppäsen.

Puheenjohtaja: Mikko Rautiainen. Hänen jälkeensä Bror Nyman.

Mikko Rautiainen, Rovaniemi: Toveri puheenjohtaja. Lapin piiri on yksimielisesti Matti Ahteen takana hänen valitsemisekseen liittotoimikuntaan.

Puheenjohtaja: Seuraavana Nyman ja hänen jälkeensä Folke Sundqvist.

Bror Nyman, Vaasa: Vaasan piiri ehdottaa liittotoimikuntaan Markus Aaltosta.

Puheenjohtaja: Folke Sundqvist. Seuraavana Ilpo Manninen.

Folke Sundqvist, Vaasa ja CK: CK on piirikolcouksessaan päättänyt yksimielisesti ehdottaa ehdokkaakseen liittotoimikuntaan Folke Sundmania.

Puheenjohtaja: Seuraavana Ilpo Manninen ja toistaiseksi viimeinen — pyydetty puheenvuoro on Juhani Mannisella.

Ilpo Manninen, ASY: Hyvät toverit. Täällä on Helsingin piirin taholta tehty jo toinenkin ehdotus, mutta Helsingin piirin enemmistö tyytyy kyllä liittotoimikunnassa yhteenkin paikkaan ja Helsingin piirin ehdotus kuten täällä Kevätsalo jo teki on Jouko Sillanpää ja tämä ehdotus on tehty äänestyksessä jossa Sillanpää sai 15 ääntä ja 3 muuta ääntä annettiin muille ehdokkaille.

Puheenjohtaja: Kiitoksia^ Ja sitten Juhani Manninen ja sen jälkeen on puheenvuoro Timo Tuomella.

Juhani Manninen, TASY: Pyysin tämän puheenvuoroni sen takia, että tämä edellinen puheenvuoroni herätti niin paljon aggressioita ja väärinkäsityksiä, joten saanen siitä tässäkin yhteydessä puhua. Siinä ei ollut kysymys mistään henkflöparjauksesta vaan esimerkeistä. Koska sillä tuntui olevan niin suuri merkitys tälle kokouksen kululle, niin ei parjata.

Puheenjohtaja: Tämä nyt ei kuulunut oikein asiaan mutta Timo Tuomi ole hyvä.

Timo Tuomi, Turenki: Hyvät toverit. Esitän Etelä-Hämeen opposition ehdokkaan liittotoimikuntaan Hannu Piepponen.

Puheenjohtaja: Kiitoksia. Muitai puheenvuoropyyntöjä ei ole asia 13:sta esitetty, joten asia lähetettäneen menettelytapavaliokuntaan. Lähetetään. Seuraavana kohta 14 toimitetaan liittoneuvoston varsinaisten ja varajäsenten vaali. Sääntöjen mukaan liittoneuvostoon valitaan piirien asettamista ehdokkaista 16 varsinaista ja 16 varajäsentä. Siis kunkin piirin asettamista ehdokkaista yksi varsinainen ja yksi varajäsen. Ja lisäksi keskusjärjestön sääntöjen mukaan valitaan liittoneuvostoon 10 varsinaista ja 10 varajäsentä.

Järjestävä valiokunta on tehnyt tästä luonnoksen jonka mukaan ehdotukset jätettäisiin menettelytapavaliokunnalle eli siis tänne kirjallisina ja että lähetyskeskustelua ei menettelytapavaliokunnan käsittelyä varten suoriteta. Pyydänkin näin ollen piirien edustajia jättämään ehdotukset kirjallisina myöskin luonnollisesti suulliset esitykset täällä otetaan huomioon. Halutaanko esittää suullisina vai sovitaanko niin että otetaan vain kirjalliset esitykset vastaan ajan voittamiseksi ja sen jälkeen esitykset lähetetään menettelytapavaliokuntaan. Tässä kohdassa pyytäisin vielä erikoisesti selkeyttää kun tänne jätetään piirien esityksiä, pyydän nimenomaan mainitsemaan minkä piirin edustajasta on kysymys ja kuka on tarkoitettu varsinaiseksi jäseneksi ja kuka varajäseneksi. Asia kohta 14 katsottaneen tältä osin kokouksessa käsiteltyksi.

Seuraava asiakohta on 15. Toimitetaan liiton tilintarkastajien vaali 2 varsinaista ja 2 varalle. Pyydän tekemään ehdotuksia. Asia kohta 15 ei tunnu herättävän mielenkiintoa, joten asia lähetettäneen menettelytapavaliokuntaan, joka löytäne sopivat ehdokkaat keskusjärjestön tilintarkastajiksi ja näiden varamiehiksi. Lähetetään.

Otamme tässä käsiteltäväksi milteipä ilmoitusluontoisena asiana järjestöasiainvaliokunnan kokoonpanon. Kuten muistamme Keijo Suksen puheenjohtajana ollessa tuli Ritva Ailio Helsingistä valittua menettelytapavaliokuntaan. Nyt on esitetty toivomus että Pertti Jyrkisen varamies Stefan Berglund voisi näin ollen toi-

mia järjestöasiainvaliokunnan jäsenenä Ailion sijasta. Tällainen pieni muutos voitaneen hyväksyä. Hyväksytään. Ilmoitusasioita: Liittokokousedustajien matkakorvaukset voidaan myös tänään periä liittokokouksen kansliasta. Vielä ilmoitusasiaa ennenkuin lähdetään käsittelemään seuraavaa asiakohdtaa. Menettelytapavaliokunta, ohjelmavaliokunta, julkilausumavaliokunta samoin kuin järjestöasiainvaliokunta sijaitsevat kaikki rakennuksen kolmannessa kerroksessa, kanslian edestä lähtevät portaat seuraavaan kerrokseen. Sääntövaliokunnan työskentelytilat sijaitsevat ala-aulassa, työväenyhdistyksen toimistossa. Edelleen ohjelmavaliokunta 1, 2, 3, näitten työskentelytilat ovat vaatenaulakon vierestä menevässä nuorisokellarissa. Sitten siirrytään käsittelemään asiaa n:0 16. Liittotoimikunnan esitystä poliittiseksi ohjelmaksi. Alustavan puheenvuoron liittotoimikunnan puolesta käyttää Ulf Sundqvist. Menettelytavaksi esitän, että varsinaista keskustelua tässä vaiheessa ei käytäisi vaan että asiat lähetetään suoraan valiokuntiin ja vasta valiokunta työskentelyn jälkeen asiat otetaan yleiskeskustelun merkeissä täällä esille. Menettelytapa hyväksyttäneen.

Toveri Sundqvist. Ole hyvä.

Ulf Sundqvist: Toveri puheenjohtaja, hyvät liittokokouksetoverit. Tämän päivän poliittinen tilanne on monessa suhteessa vaikeampi kuin monta kertaa aikaisemmin. Takanamme on työväenliikkeen murskaava vaalitappio, joka on johtanut maamme tilanteeseen jota on nimetty parlamentaariseksi kriisiksi. Edessämme on taas joukko hyvin vaikeita ja välttämättömiä ratkaisuja. Niin tärkeitä että ilman muuta edellyttäisi maamme työväenliikkeen johtavaa asemaa, jotta näitten ratkaisujen avulla voitaisiin laajentaa kansanvaltaa, voitaisiin edistää työväen asemaa tässä ja toteuttaa tasa-arvoisuutta toisin sanoen toteuttaa sosialismia. Tämä nykytilanne on epäilemättä maamme kapitalistisen tuotantojärjestelmän aikaansaama tilanne. Me olemme kokeneet neljä vuotta jolloin meillä oli hallitus jossa oli työväenliikkeen enemmistö. Kuitenkin tämän hallituskauden aikana emme saaneet aikaan tuntuvia rakennemuutoksia, emme saaneet aikaan ratkaisuja jotka olisivat johtaneet sosialistisempaan politiikkaan, toisin sanoen me harjoitimme politiikkaa suuressa määrin porvarien ehdoilla. On todettu ns. kansanrintamahallituksesta, että sen aikana itse asiassa maamme pääomapiirit kykenivät parantamaan omaa asemaansa, on todettu että työväenluokan asema' monessa suhteessa polki paikallaan tai voidaan myös sanoa että se monessa suhteessa peräti heikkeni, jos esimerkiksi katsotaan työttömyyttä, työttömyyslukuja, jos katsotaan maastamuuttolukuja jne. Tämä tilanne johti sitten - porvarien murskaavaan vaalivoittoon, ja tässä vaiheessa meidän on aivan turha puhua siitä miten me mahdollisimman nopeasti voisimme muuttaa tätä maata sosialistiseen suuntaan, me elämme tällä hetkellä tilannetta jolloin meidän on pelastettava se mitä pelastettavissa on. Kuitenkin voidaan tietysti 'kysyä mitkä seikat johtivat tällaiseen tilanteeseen. Tässä suhteessa minusta työväenliikkeen on syytä mennä itseensä. Tämä koskee työväenliikettä kokonaisuutena. Ennen kaikkea kun vaalitulosta on analysoitu, on todettu että me emme puhuneet kieltä jota kansa olisi ymmärtänyt. Jos näin oli niin silloin meillä on todellakin syytä itsetutkiskeluun. On aivan selvää että me voimme muuttaa kielenkäyttöämme lähemmäksi kansaa, on aivan selvää että voimme puhua sellaista kieltä jota tämän maan proletariaatti ymmärtää ja meidän pitää puhua tällaisesta kieltä. Toisaalta kun vaalituloksesta on puhuttu on myöskin esitetty että me ehkä puhuimme liikaa sosialismista, että me ehkä olimme liikaa vasemmalla ja että ehkä me liikaa korostimme näitä tavoitteitamme. Jos näin on niin pidän tilannetta erittäin vakavana, jos tulemme tällaiseen tulokseen niin silloin me myöskin asetamme oman henkilöllisyytemme vaakalaudalle. Minun mielestäni pitää korostaa aatteellista valmiutta, pitää korostaa sosialistisia tavoitteita, pitää lähteä periaateohjelmamme esittämistä tavoitteista ja pitää myöskin samalla luoda kunnon toimintastrategia joka toimii yhteiskunnan kaikissa kehitysvaiheissa ja kaikissa tilanteissa. Näin ei tällä hetkellä ole, se on todettava sos.-dem. työväenliikkeen kohdalla. Puolueemme periaateohjelmasta on puhuttu varsin paljon viime aikoina. On todettu että puolueemme periaateohjelma todellakin tarjoaa monenlaisia ratkaisumalleja, että se on radikaali ohjelma, että sen perussävy on marxilainen ja että se on ohjelma

jota me voimme kehua siinä mielessä että se on radikaalempia ohjelmia jos otamme huomioon kaikki Länsi-Euroopan sos.-dem. puolueet. Näin todellakin on. Toisaalta täytyy sanoa että periaateohjelma kirjoitettiin vuonna 1952, ne ongelmat jotka tällä hetkellä ovat edessämme, ne ratkaisumallit joista meidän tänään pitäisi lähteä liikkeelle, ovat toisenlaisia kuin 18 vuotta sitten. Näin ollen on selvää että periaateohjelmaa on myöskin luettava kriittisesti, siitä on käynnistettävä syvä keskustelu joka tavoittaa puolueen kaikkia tasoja ja on aivan selvää, että me voimme joutua tilanteeseen jolloin periaateohjelmaa tulkitaan sos.-dem. puolueen sisällä aivan eri tavalla ja nämä erilaiset tulkintamahdollisuudet on selvitettävä. Periaateohjelma ei minun mielestäni riitä tällaisena strategiana, ei riitä toimintaohjelmaksi, se ei riitä tällaisena jokapäivän toimintaohjelmaksi. Se on liian teoreettinen, liian periaatteellinen ja liian abstrakti. Sitä varten on korostettava tällaisen toimintastrategian välttämättömyyttä ja samalla voidaan perustellusti mielestäni esittää, että sos.-dem. puolueelta puuttuu tänä päivänä vielä tällainen yksityiskohtainen toimintasuunnitelma, toimintalinjan hahmotelma. Meillä on joukko erityisohjelmia jotka hyväksyttiin Turun puoluekokouksessa vuosi sitten. Joissa esitetään syviä rakennemuutoksia, esitetään myöskin ainakin muutamissa sosialistisia ratkaisuja. Toinen asia on tietysti sitten se miten näitä ohjelmia toteutetaan, miten niitä sovelletaan käytäntöön. Ja tällä hetkellä on todettava että hyvin vähän näkyy merkkejä siitä että nämä ohjelmat olisivat todella sos.-dem. puolueen sisällä kaikkien jäsenten käytettävissä, kaikkien päätösten takana ja olisivat kaikkien toimintalinjojen lähteenä. On sanottu että ohjelmia on luettu liian vähän, että ohjelmat hyväksyttiin liian hätäisesti ettei saatu aikaan kunnan järjestökäsittelyä. Tuntuu siltä että nämä väitteet pitävät paikkansa ja silloin meidän pitää myöskin mennä itseemme, meidän pitää aloittaa uudelleen toimintastrategian luominen.

SNK:n roolista tässä työssä on puhuttu varsin paljon ja on todettu, että SNK:n pitää tuoda/juuri näitä asioita esille, että SNK:n pitäisi olla puolueen paha omatunto ja että SNK:n pitäisi vetää vasemmalle, että SNK:n tulisi aina muistuttaa puoluetta siitä että se on sosialistinen työväenpuolue ja että tarvitaan radikaaleja ratkaisuja. Näin luonnollisesti on ja siihen on pyrittävä. Kun eilen keskusteltiin hyvin vähän toimintakertomuksesta niin kävi selvästi ilmi että tällaista kritiikkiä voidaan esittää, voidaan esittää nykyisen SNK:n sisältä, SNK:n johdon sisältä, olemme olleet ehkä liian varovaisia ehkä liian hitaita ja kehitys on mitä suuremmassa määrin kulkenut SNK:n ohi. Minä ainakin itse toivoisin että tässä kokouksessa voitaisiin korjata tämä ja tuntuu myöskin siltä että se henki mikä tässä on edellyttää juuri tämänsuuntaisia ratkaisuja. Kolme vuotta on kulunut Jyväskylän liittokokouksesta ja nämä kolme vuotta on ollut erittäin tapahtumarikkaita. Jyväskylässä keskusteltiin pääasiassa SNK:n vapaa-aikapoliittisesta ohjelmasta. Jyväskylässä todettiin kolme vuotta sitten että tämä oli ainutlaatuinen ohjelma, että se meni varsin pitkälle ja että siinä todella pyrittiin muuttamaan struktuureja, muuttamaan rakenteita ja muuttamaan tämän yhteiskunnan kulkua. Kuitenkin tämä ohjelma koski vain erästä hyvin pientä osaa yhteiskunnasta, se koski sitä osaa jota sanotaan vapaa-ajaksi, ja voidaan perustellusti kysyä kuinka suuri ongelma tämä loppujen lopuksi on, tämän päivän yhteiskunnassa. Meillä on todellakin paljon tärkeämpiä asioita. Tämä osoittaa vain sen että kehitys SNK:ssa on kolmessa vuodessa mennyt erittäin nopeasti eteenpäin. Jyväskylän liittokokous valmisteli ja alusti erittäin hyvän keskustelulähtölohdan. Heti välittömästi Jyväskylän liittokokouksen jälkeen ruvettiin keskustelemaan SNK:n roolista, SNK:n tavoitteista, SNK:n mahdollisuuksista vaikuttaa sos.-dem. puolueeseen ja myös sos.-dem. puolueen aatteellisesta taustasta ja ideologisesta luonteesta. Tämä keskustelu johti siihen että SNK:n liittotoimikunta melko pian kokouksen jälkeen perusti ideologisen työryhmän, joka tuotti paperin nimeltä "SNK ja sosialismi". Tämä paperi oli melko laaja melko hyvä, se oli järjestökäsittelyssä, siitä käytiin erilaisissa seminaareissa myöskin keskustelua, ja tuotiin takaisin liittotoimikuntaan. Samalla liittotoimikunta myöskin asetti toimintapolitiittisen valiokunnan, joka sai tehtäväkseen laatia liitolle toimintaohjelman. Ja kun tämä toimintaohjelman ensimmäinen luonnos oli valmistunut havaittiin, että nämä ohjelmat itse asiassa olivat hyvin lähellä toisiaan ja että voitaisiin korjata tämä

ideologinen ohjelma juuri tällä toimintaohjelmalla. Oliko tämä sitten oikea ratkaisu vai ei, siihen en ota kantaa, olisi saattanut olla paikallaan lähteä myöskin tällaisesta ideologisesta ohjelmasta, pyrkiä teoreettisella tasolla ratkaisemaan muutamia ongelmia ja sen jälkeen ehkä suppeammassa muodossa ottaa kantaa näihin erityiskysymyksiin tämän periaatteellisen julistuksen pohjalta.

Nyt meillä on edessämme kuitenkin laajempi ohjelma, joka on toimintaohjelma nimeltään, joka lähtee ratkaisemaan yhteiskunnan ongelmia melko pitkälle, joka koskee yhteiskunnan jokaista sektoria ja joka menee varsin pitkälle yksityiskohtiin. Liittokokouksen on nyt sitten syytä ottaa kantaa onko tämä oikea muoto vai ei, voidaanko hyväksyä tällaista ohjelmaa, sitooko se liikaa vai eikö se ole tarpeeksi pitkälle menevä, onko muodoton jota myöskin on esitetty, vai onko se sellainen joka muodostaa hyvän keskustelupohjan. Minä en ota näihin asioihin kantaa se on kokouksen asioita.

Syy siihen että liittotoimikunta päätyi tällaiseen ohjelmaratkaisuun oli ennenkaikkea se, että SNK:lta on puuttunut toimintaohjelma, on puuttunut toimintastrategia. Me olemme ottaneet kantaa erityiskysymyksiin hyvin vaihtelevalla tavalla mutta me emme ole koskaan SNK:n historiassa kokonaisvaltaisesti tarkastelleet yhteiskunnan kehitystä, yhteiskunnan ongelmia ja niitä ongelmia, jotka kohdistuvat nimenomaan tyväestöön ja myöskin niitä seikkoja joiden pohjalta voitaisiin lähteä rakentamaan sosialismia. Mitään tällaista ei ole aikaisemmin esitetty ja tämä ohjelma pyrkii juuri nimenomaan olemaan jonkinlainen kokonaisvaltainen analyysi.

En lähde yksityiskohtaisesti käsittelemään tätä ohjelmaa, korostan kuitenkin muutamia seikkoja, jotka minun mielestäni tässä ovat päällimmäisenä. Ohjelma lähtee demokraattisen sosialismin analyysistä, toteaa että demokraattinen sosialismi edustaa jatkuvaa ideologista toimintaa, edustaa tavoitteita, joidenka päämääränä on toteuttaa sorrettujen parhaat ihanteet. Se toteaa että tavoite on riiston poistaminen, se toteaa että näihin tavoitteisiin pyritään rauhan, kansojen itsemääräämisoikeuden ja yhteistyön toteuttamiseksi. Ohjelmassa toteamme myöskin että tämän päivän maailma on mitä suuremmassa määrin eriarvoisuuksien maailma. Kansoja sorretaan jatkuvasti, sotia käydään ja nälkää nähdään. Tämä ei ole olotila jonka sosialidemokraatit voisivat hyväksyä. Näin ollen on selvää että on päästävä järjestelmään joka toimii tasa-arvoisuuden pohjalla, joka lähtee siitä että sorrettujen etuja ajetaan ja että rauhaa pystytään rakentamaan. Kun olemme ottaneet kantaa näihin eri ratkaisumalleihin ja todenneet että imperialismin muodostaa erään ja voidaan sanoa ainoan näiden ongelmien juuren. Itse asiassa on kysymys tänään imperialismiin ulottuvuudesta, on kysymys siitä mitä taistelua käydään kolmannessa maailmassa, on kysymys siitä mitä politiikkaa teollistuneet valtiot ja erityisesti Yhdysvallat harjoittavat kolmannessa maailmassa. Kun olemme ottaneet kantaa tähän kansainväliseen tilanteeseen olemme todenneet että kansainvälinen tilanne monessa suhteessa näyttää paranemisen merkkejä. Samalla on myös todettava että paikallisia ristiriitoja on olemassa erittäin runsaasti ja että niiden lukumäärä itseasiassa lisääntyy. Ja jos tarkastelemme mitä Aasiassa, Afrikassa ja Latinalaisessa Amerikassa tapahtuu, niin siellä käydään jatkuvaa taistelua ja siellä on useimmiten juuri yhtenä osapuolena Yhdysvallat ja Yhdysvaltain liittolaiset. Tämä on tosiasia Vietnamin, tämä on tosiasia Kam-Dodshassa, tämä on tosiasia myöskin Latinalaisessa Amerikassa.

Suomen yhteiskunnan perusongelma on nimenomaan kapitalistinen tuotantojärjestelmä. Sosialidemokraattien pitäisi pyrkiä luomaan järjestelmä, joka lähtee sosialistisista tavoitteista, järjestelmä, jossa voidaan toteuttaa tuotantovälineiden laajempaa yhteiskunnan omistusta, jossa voidaan toteuttaa taloudellista demokratiaa, jossa voidaan toteuttaa laitos-, yritys- ja muuta demokratiaa ja joka myös lähtee siitä että keskeiset viihtyvyyden ja ihmisten olotilan seikat ja niihin vaikuttavat tekijät ovat yhteiskunnan hallussa. Tämä koskee nimenomaan tonttimaata, ja kun tänään esimerkiksi puhutaan saasteongelmasta, niin on todettava että ne jotka saastuttavat ilmaa, merta jne. niin niiden myöskin pitäisi maksaa näistä asioista.

Me olemme talouspoliittisessa kohdassa varsin yksityiskohtaisesti ottaneet kantaa niihin asioihin jotka tällä hetkellä pitäisi saada aikaan, ja olemme huomanneet että ilman hyvin huomattavia sosialisointitoimenpiteitä me emme pääse tässä maassa pitemmälle. Me olemme esittäneet että tärkein ajankohtainen tehtävä on laajentaa yhteiskunnan taloudellisen toiminnan piiriä elinkeinoelämän tärkeimpiin kohteisiin jolloin syntyy mahdollisuudet suunnitelmallisuudelle ja tasarvon kaikenpuoliselle edistämiseksi. Tämän vuoksi on pankki, vakuutuslaitos, eläkerahastot, säätiöt, luonnonrikkaukset, tonttimaat, energian tuotanto ja jakelu, joukkokuljetusvälineet, apteekkilaitos sekä lääketeollisuus että keskeiset tuotantolaitokset saatettava yhteiskunnan hallintaan. Näitä toimenpiteitä tulee täydentää yhteiskunnan voiman lisäämisellä muilla alueilla kuten maanomistuksessa, matkailuelinkeinossa sekä osassa kauppaa ja kustannustoimintaa. Näihin toimenpiteisiin sosialidemokraattisen puolueen pitäisi myöskin olla valmis ja näitten tavoitteiden saavuttamiseksi on työskenneltävä joka tasolla ja kaikissa vaiheissa.

Me olemme yritysdemokratiasta tässä ohjelmassa todenneet että ilman laajempaa vaikutusvaltaa työpaikalla meidän on turha puhua taloudellisesta demokratiasta, me olemme esittäneet yritysdemokratiasta mallin josta hyvin voidaan keskustella, se lähtee mies ja ääni -periaatteen toteuttamisesta työpaikoilla, joidenkin mielestä tämä on utopiaa, joidenkin mielestä tämä ei tule toimimaan, tämä on vain eräs ratkaisumalli ja korostaisin että tämänkin mallin takana on kysymys siitä, miten valta jaetaan yrityksissä ja itse asiassa siitä miten valtaa siirretään yrittäjiltä ja pääomanomistajilta niille jotka vastaavat tuotannosta ja myyvät työnsä työnantajille. Tästä itseasiassa yritysdemokratiassa on kysymys ja siitä pitää keskustella laajasti.

Koulutuksen kohdalla olemme myöskin esittäneet melko pitkälle meneviä ratkaisuja, ennenkaikkea tässä johtolankana on se, että koulutuksen kaikilla tasoilla pitäisi toteuttaa ensinnäkin demokratiaa siinä määrin, että koululaitos toimii demokraattisella tavalla. Toinen kysymys joka liittyy tietysti tähän on se että kaikille on taattava yhtäläiset lähtömahdollisuudet, ja kaikille on myöskin tämän jälkeen taattava mahdollisuus palata koulutuslaitoksiin ja tällä tavalla hankkia itselleen uudelleen koulutusta, jatkokoulutusta jne.

Suomen koulutustoiminta on tällä hetkellä kriisitilanteessa ja murrosvaiheessa, me olemme tällä hetkellä toteuttamassa peruskoulua mutta samalla kun se on toteutuksessa olemme todenneet että peruskoulu mitä suuremmissa määrin tulee toimimaan samalla tavalla kuin aikaisempi koululaitos. Ja ellemme varsin pian pääse keskustelemaan tästä nuorisosaasteen koulutuksesta, ja myöskin koulutuksen luonteesta me olemme taas siinä samassa tilanteessa kuin aikaisemmin eli kaikilla oli mahdollisuus ja velvollisuus käydä kansakoulua, niin siirretään nyt tämä koulutusaste keskikoulun tasolle, mutta sen jälkeen se taas jää riippumaan taloudellisista mahdollisuuksista ja myöskin maantieteellisistä ja muista olosuhteista voidaanko kouluttaa kansalaisia vai ei. Näin ollen on selvästi siirryttävä yhteiskoulujärjestelmään, joka toteutetaan aina 18 ikävuoteen asti. Samalla koulutuksen luonne on muutettava siten että yleissivistävään koulutukseen kiinnitetään lisää huomiota. Eräs ongelma tämänpäivän koulutuksessa on juuri se, että tämä koulutustoiminta ei ole enää ajankohtainen, koulutetaan työttömiä ja koulutetaan ihmisiä, joilta puuttuu sitten ammatillinen pohja. Meidän pitää antaa koulutettaville niin paljon yleissivistävää koulutusta että he voivat joustavasti myöhemmässä vaiheessa muuttaa alaa ja voivat tällä tavalla seurata kehitystä. Ja edelleen mitä tulee koulu- ja opintodemokratiaan on lähdeittävä siitä että se on toteutettava mies ja ääni -periaatteen mukaisesti karkilla tasoilla esim. korkeakouluissa ja opistoissa ja myöskin kouluissa voidaan keskustella tästä.

Kriminaalipolitiikasta civan lyhyesti. Olemme todenneet kuten jo täällä eilen kävi selvästi ilmi, että Suomen lainsäädäntö on mitä suuremmissa määrin rikokkaitten lainsäädäntö, Suomen oikeuslaitos toimii niitten hyväksi joilla on varaa, ja käyhön erehdys on rikos kun sen sijaan rikkaan rikos on erehdys. Tämä on riittävän selvästi todettu monessa suhteessa, näin ollen meidän pitäisi lähteä muuttamaan meidän kriminaalipolitiikkaamme, meidän rikoslainsäädäntöämme ja tämän on tapahduttava melko pian.

Sosiaalipolitiikasta aivan lyhyesti. Me olemme esittäneet muutoksia lähinnä sen takia että sosiaalipolitiikka myöskin toimii tällä hetkellä rikkaitten hyväksi. On todettu esim. vakauttamisen aikoina että tulonsiirtojärjestelmä itseasiassa palvelee ylempiä sosiaaliryhmiä, kun sen sijaan ne jotka todellakin elävät puutteessa, monessa suhteessa ovat myöskin vailla sosiaaliturvaa ja tulonsiirtojärjestelmä toimii juuri tällä tavalla. Tänään olisi saatava aikaan muutos. Olisi lähdettävä siitä että sille joka tarvitsee maksetaan ja sille joka ei tarvitse niin sille maksetaan vähemmän.

Edelleen viimeinen kappale koskee kulttuuripolitiikkaa, ja siinä nähdäkseni tärkein seikka on se että on kiinnitetty huomiota siihen porvarilliseen hegemoniaan joka vallitsee tässä maassa, joka toimii erittäin tehokkaasti joka esim. selvästi johti porvaripuolueiden voittoon edellisissä vaaleissa. Minusta tämä vaalitulokset oli juuri hätkähdyttävä esimerkki siitä miten tämä hegemonia toimii kaikilla tasoilla tiedotusvälineissä, radiossa, televisiossa, lehdistössä ja myöskin poliittisessa keskustelussa puhumattakaan sitten koululaitoksesta ja muista samankaltaisista instituutioista.

Työväenliike on selvässä alakynnessä ja meidän pitää tuoda työväenliikkeen hegemoniaan sosialistinen hegemonia joka pystyy murtamaan tätä porvarien ylivaltaa, henkistä ylivaltaa. Se voidaan tehdä kiinnittämällä huomiota todellakin mielipiteen muodostukseen kaikilla tasoilla, se voidaan toteuttaa koulutuksessa, se voidaan toteuttaa yleisissä joukkotiedotusvälineissä, mutta siihen tarvitaan myöskin poliittista voimaa, siihen tarvitaan puolueen aatteellista valmiutta, siihen tarvitaan syvää keskustelua toimintastrategiasta, toimintalinjoista ja tavoitteista. Se ei riitä että me turvaudumme politiikassamme perinteisiimme, että me vetoamme periaateohjelmaamme ja toteamme että se on sosialistinen, että siinä sanotaan selvästi, että sosialismi on meidän tavoitteemme. Ei riitä myöskään se että me laadimme ohjelmia joita sitten ei sovelleta käytäntöön ja tuskin edes luetaan. Meidän pitää päästä niin joustavaan järjestelmään meidän puolellamme työväenliikkeessä että mielipiteenvaihto kulkee ylhäältä alaspäin ja alhaalta ylöspäin, meidän puolueessamme näin ei ole kaikissa tapauksissa tällä hetkellä. Tutkimukset sen sijaan ovat osoittaneet että sos.dem. puolueen sisällä vallitseva aatteellinen tilanne on suhteellisen heikko, meidän puolueemme jäsenten keski-ikä on yllättävän korkea ja ne kannat jotka on saatu esille juuri näiden tutkimusten avulla osoittaa että hyvin harva tietää mitä sosialidemokratia tarkoittaa, sosialismilla ja mihin sosialismiin me pyritään ja mitä olisi tehtävä aina kulloinkin joka tilanteessa. Tämä ei ole tyydyttävä tilanne, jos me voimme SNK:n avulla korjata tätä niin se on hyvä. On todettu tämän viime aikoina käydyn ideologisen keskustelun aikana että tämä ideologinen keskustelu olisi siirrettävä järjestöihin sisään, olisi käytettävä SNK:ta tähän tarkoitukseen ja me voisimme aloittaa tällaista pohdintaa juuri nuorisoliikkeessä. Jos päästään tähän niin tämä on minun mielestäni erittäin hyvä asia, silloin me voimme katsoa myös turvallisesti eteenpäin ja odottaa parempia tuloksia seuraavissa vaaleissa. Työväenliike ei kuitenkaan yksinomaan ole vaaliorganisaatio se on ehkä liian paljon muodostunut juuri sellaiseksi viime aikoina, se käynnistetään aina suurin piirtein vuoden verran ennen vaaleja silloin toiminta on tehokkaimmillaan, silloin pyritään aikaansaamaan aktiivimista, silloin haetaan ihmiset kotoa, työpaikoilta liikkeeseen. Työväenliike on itseasiassa enemmän, se on elämänmuoto, siihen pitää suhtautua siten että se toimii kaikista vaaleista ja jokapäiväisen politiikan tapahtumista riippumatta, se toimii sekä ammatillisella, poliittisella ja osuustoiminnallisella että myös muilla tasoilla. Ja tietoisuus on suurin ongelma, meidän pitää luoda sellaista tietoisuutta, että me löydämme voimme sitä käyttää myöskin poliittisen voimamme kartuttamiseksi. Näistä asioista on ehkä puhuttu liian vähän sos.dem. puolueessa, tämä saattaa olla Suomen koko työväenliikkeen ongelma ja on lähdettävä siitä että työväenliikkeen tappio viime vaaleissa oli tavallaan skandaalimainen. Ei enää saisi tapahtua vuonna 1970, että työväestö, joka sentään muodostaa valta-enemmistön Suomen kansalaisista häviää näin roimasti vaaleissa. Jossakin on vika, me voimme ryhtyä korjaamaan sitä. SNKm liittotoimikunta on pyrkinyt laatimaan ohjelman, jossa esitetään tiettyjä ratkaisumalleja ja toivon, että tästä

ohjelmasta keskustellaan vilkkaasti tässä kokouksessa, että se voi muodostua keskustelun pohjaksi niinkuin me olemme tarkoittaneetkin. Tähän tekstiin ei pidä suhtautua liian vakavasti, sitä voidaan muuttaa, mutta me toivomme joka tapauksessa että tästä saadaan aikaan keskustelua ja että voimme myöskin tässä kokouksessa siirtyä keskustelemaan asioista ja itse niistä ongelmista, jotka täällä hetkellä ovat meidän edessämme. Tähän asti niistä ei ole keskusteltu täällä kovin paljon.

Puheenjohtaja: Kiitän toveri Sundqvistia tästä alustavasta puheenvuorosta. Kokouksen aikaisemmin tekemän päätöksen mukaisesti tämä esitys lähetetään ohjelmavaliokunnille ilman yleiskeskustelua siten että ohjelmavaliokuntaan n:o 1 tulee käsiteltäviksi toimintaohjelman kohdat "demokraattinen sosialismi", "kansainvälisyys" ja "turvallisuus- ja puolustuspolitiikka", ohjelmavaliokuntaan n:o 2 tulee "hallinto", "talouspolitiikka", "työ, ympäristö ja asuminen", ohjelmavaliokuntaan n:o 3 tulevat asiakohdat "koulutus", "vapaa-aika" ja "kulttuuri", ohjelmavaliokunta n:o 4 saa kohdat "kriminaalipolitiikka" ja "sosiaalipolitiikka". Sitten toteaisiin vielä, että tässä asiakohdassa on myös käsiteltävinä esitykset n:o 15—26. Nyt sattuu olemaan niin, että esitykset n:o 25, 26 ovat saapuneet liian myöhään. Esityksen n:o 25 on tehnyt Kotkan Sos.dem. Nuorisosasto r.y. ja sen nimenä on "SNK:n liittyminen Suomen Luonnonsuojelu r.y:n järjestöjäseneksi". Esityksen n:o 26 on tehnyt SNK:n Tapiolan osasto ja tämä esitys koskee nuorten lomaa. Meidän on päätettävä haluaako kokous ottaa nämä esitykset myöskin käsittelemään vaikka ne ovat saapuneet liian myöhään. Oma esitykseni on, että ne otetaan. Otettaneen. Otetaan. Mutta koska tämä esitys n:o 25 on käsitykseni mukaan puhtaasti järjestöasia, sitä ei nähdäkseen voida lähettää mihinkään ohjelmavaliokuntaan vaan se tulisi käsitellä järjestöasiainvaliokunnassa ja tämä asia siirrettäneen esitysajan asiakohtaan 18. Meneteltäneen näin. Menetellään.

Sitten minulla on tiedotus valiokuntien kokoonkutsujille. Pyydän kokoonkutsuja ilmoittamaan valiokuntien kokoontumisajat minulle, jolloin ne voidaan tiedottaa. Voitte seurata kokouksen kulkua jonkin matkaa eteenpäin niin sen jälkeen pääsemme tähän asiaan. Sitten otettaneen vielä tässä yhteydessä noin tiedotusluonteisena esille ohjelmavaliokunta 4. kokoonpano. Valittu Pekka Malinen ei ole saapunut paikalle. Joensuun piiri esittää hänen tilalleen Erkki Grönniä. Tämä nyt ei ole aivan tiedotusluonteinen asia mutta voitaneen joensuulaisten mieliksi menetellä näin. Menetellään.

Tämän jälkeen otetaan käsiteltäväksi työjärjestyksen asiakohta 17. Käsitellään liittotoimikunnan esitykset liiton uusiksi säännöiksi ja piirien mallisäännöiksi sekä esitykset 1—7. Liittotoimikunnan puolesta asian esittelee Matti J. Laine.

Matti J. Laine: Hyvät toverit. SNK:n III liittokokous Jyväskylässä velvoitti liittotoimikunnan tutkimaan ja suunnittelemaan SNK:n sääntöjen ja organisaation kokonaisuudistusta ja laatimaan tästä esityksensä vuonna 1970 pidettävälle liittokokoukselle, huomioiden mahdolliset sääntömuutuskysymykset. Liittotoimikunta on tämän päätöksen mukaisesti asettanut työryhmän, johon ovat kuuluneet Keijo Näsi, Juhani Laven, Keijo Laine, Lauri Sivonen, Ulf Sundqvist ja Matti Laine. Ryhmä on kokoontunut viisi kertaa. Ryhmä on käynyt keskustelua organisaatiosta sääntöjen pohjalta ja päätenyt esittämään muutoksia, jotka liittotoimikunta on sen jälkeen kokouksissaan käsitellyt ja esittää nyt tämän liittokokouksen päätettäväksi. Liittotoimikunta on lähtenyt siitä, sääntömuutosesityksessään, että liiton sääntöjä ja piirijärjestöjen mallisääntöjä on muutettava mutta ei esitetä muutoksia perusjärjestöjen mallisääntöihin. Tavoitteena täällä sääntömuutoksella on saattaa organisaatiomme joustavammaksi ja nykyaikaa vastaavaksi.

Puheenjohtaja: Olisin tässä välissä keskeyttänyt Mattin esityksen ja esittänyt että menettelytapavaliokunta kokoontuu 12.00. He eivät ole kiinnostuneet järjestöpoliittisista asioista.

Matti J. Laine: Tältä pohjalta lähtien on liiton eri elimien ja johtoportaan toimintaa tarkasteltu ja pyritty selvittämään muutamia kysymyksiä, jotka ovat aiheuttaneet jopa tulkintavaikeuksia. Muutosesityksessä lähdetään siitä että liittokokous valitsee myös liiton pääsihteerin, joka on siten myös liittotoimikunnan jäsen, sekä liittoneuvoston puheenjohtajan. Liittoneuvostolle on annettu entistä keskeisempi rooli. Kun tähän asti piirijärjestöt ovat nimenneet liittoneuvostoon yhden jäsenen

varajäsenineen ja liittokokouksessa on valittu ns. lisäjäsenet niin tässä esityksessä lähdetään siitä, että piirijärjestöt valitsisivat kaksi edustajaa ja heille varaedustajat eikä lisäjäseniä enää valittaisi. Tämä lisäjäsenjärjestelmä on ollutkin hyvin erikoinen ja ainutlaatuinen. Tuskin missään nuorisojärjestössä on tunnettu tämänlaatuista käytäntöä. Siinä saattaa olla hyviäkin puolia, mutta liittotoimikunnan nyt tehty esitys tähtää piirijärjestöjen suoran edustuksen lisäämiseen. Esityksen mukaisesti liittoneuvosto kokoontuu sääntömääräisesti kaksi kertaa vuodessa, kevätkokoukseen ja syyskokoukseen. Tähänkin asti on ollut aina kaksi liittoneuvoston kokousta vuodessa, mutta syksyllä pidetty on ollut ylimääräinen kokous. Molemille kokouksille on kuitenkin säännöissä määrätyt asiat, jotka ne käsittelee. Tässä on huomioitava myöskin se että piirijärjestöjen mallisääntöjen muuttamisessa lähdetään samasta, siis siitä että piirikokous on kaksi kertaa vuodessa. Nämä uudistukset ovat jo monien vuosien käytännön sanelemia ja sen takia näitä esitetään. Erittäin merkittävä on se kohta, joka koskee liiton sääntöjen 12 §:ää. Sen kohdalla muutosesitys tähtää siihen että liittokokouksella on mahdollisuus päättää, ettei liittoveroa peritä. Tämä sääntöjen kohta esittää, että perusjärjestöjen edustus määräytyy edelleenkin jäsenmäärän mukaan, mutta perusteena ei ole liitolle tilitetty jäsenmaksu. Kun on esitetty kyselyjä, että mitä seuraa kun ei jäseniltä peritä mitään jäsenmaksua, on syytä huomauttaa, että tämän esityksen mukaan SNK:n yksityiset jäsenet maksavat jäsenmaksun mutta se jää kokonaisuudessaan perus- ja piirijärjestöille. Piirivero jää siis voimaan. Kun katsotaan esityksen mukaista 9 §:ää, voidaan havaita, että sen määräykset auttavat monella tavalla liittomme toimintaa. Perusjärjestöjen on pidettävä jatkuvasti jäsenluettelonsa kunnossa ja vuosittain toimitettava se mm. liitolle. Tämä edesauttaa myös toiminnan parempaa suunnittelua ja varsinkin yhteydenpitoa kaikilla tasoilla ja suoraan jäsenistöön. On edelleen huomattava että 8 § esitetään säilytettäväksi ennallaan, joten liittoverosta päättäminen on liittokokouksen asia, ja kokouksen päätös koskee tällöin vain liittokokouksetta. Se ei ole ainainen ja peruuttamaton päätös. 11 §:ään on tehty selvennys siitä, mitä jäsenjärjestöillä tarkoitetaan. Ylimääräistä liittokokousta koskeva kohta on siten että 5 piirijärjestöä voivat vaatia ylimääräistä kokousta. Saman pykälän viimeinen momentti antaa lisäaikaa nykyiseen verrattuna perusjärjestöille liittokokousasiakirjoihin tutustumiseen. Se on muutettu entisestä 4:stä viikosta 6 viikkoon. Liittotoimikunta keskusteli myös siitä voidaanko sääntöihin sisällyttää määräys eri elimiin valittavien henkilöiden yläikärajasta, mutta todettiin, että sitä ei voida sisällyttää. Tästä asiasta kokoukselle on tehty esitys. Esitys missä suositellaan, ettei yli 30 vuotiaita valittaisi. Piirijärjestöjen mallisääntöihin on esitetty tehtäväksi muutoksia. Piirikokous pidetään sääntömääräisenä kaksi kertaa vuodessa ja syyskokouksessa valitaan piiritoimikunta, mikä on eri menetelmä mitä tähän asti. Tämä lienee hyvä uudistus, sillä piiritoimikunta pääsee toimimaan täten koko kalenterivuoden alusta loppuun. Toinen merkittävä uudistus piirisääntöihin tulee kun myös perusjärjestöjen yksityisille jäsenille suodaan aloitteenteko-oikeus piirikokouksiin. Liittotoimikunta lähtee siitä, että nämä esitykset sekä liiton uusiksi säännöiksi että piirijärjestön uusiksi mallisääntöiksi käsiteltäisiin sääntövaliokunnassa. Näihin liittyy perus- ja piirijärjestöjen esityksiä, joissa on liittotoimikunnan lausunto mukana. Lopuksi on syytä todeta, että SNK:n kaltaisessa organisaatiossa kun tehdään sääntöihin muutoksia tulee niiden olla todella uudistuksia eikä vain semanttisia korjauksia. Säännöt ovat järjestöjen perustuslaki, joihin koko toiminta nojaa. Näistä säännöistä myös pitkälle riippuu miten demokratiaa halutaan käytännössä toteuttaa. Lopuksi vielä haluaisin tuoda esille, että liittokokousedustajille on jaettu myös tämän keltaisen nipun lisäksi erillinen moniste, koska tähän, joka on toimitettu perusjärjestöille, on tullut painovirhe ja siitä puuttuu piirijärjestöjen mallisääntöistä eräs kappale. Se on nyt myös liittokokousedustajien sailkussa, ja liittyy näihin piirijärjestöjen mallisääntöihin.

Puheenjohtaja: Kiitän Matti J. Lainetta tästä alustavasta puheenvuorosta. Tämä asiakohta käytäneen siten, että yleiskeskustelua ei käytäne tässä vaiheessa vaan asia lähetetään valiokuntaan. Meneteltäneen näin. Menetellään. Seuraavana asiakohtana on työjärjestyksen kohta 18. Käsitellään esitykset 8—14 ja tässä yhtey-

dessä käsitellään myös järjestöjen esitys n:o 25, äskeisen päätöksen mukaisesti. Halutaanko liittotoimikunnan taholta esitellä näitä asioita. Ei haluta. Yleiskeskustelua ei myöskään käydä tässä vaiheessa, vaan asia lähetetään valiokuntiin. Meneteltäneen näin. Menetellään. Näin on kokous edistynyt siihen pisteeseen, että valiokuntatyöskentely voidaan alkaa. Nyt on tarkoitus keskeyttää kokous ruokailutaukoa varten. Pidämme tunnin ruokatauon. Kello 13.00 kokouksen työskentely jatkuu valiokuntatyöskentelyn muodossa. Ja kello 16.00 kokousta jatketaan yleiskokouksen merkeissä, jolloin ruvetaan käsittelemään valiokunnista palanneita asioita. Ilmoittaisin vielä että menettelytapavaliokunta kokoontuu ruokailutauosta välittämättä klo 12.00. Sääntövaliokunta kokoontuu klo 14.00, ohjelmaryhmä n:o 1 kokoontuu alakerran huoneessaan klo 13.30 ja julkilausumavaliokunta kokoontuu klo 13.00. Ohjelmavaliokunta 2 kokoontuu välittömästi alakerrassa. Mikäli kaikki eivät ole selvillä valiokuntien kokoontumispaikoista niin tähän saadaan selvitys kokouskansliasta. Ilmoittaisin vielä valiokuntien kokouksutajille, että kokouksen kuluessa tehdyt muutosesitykset poliittiseen toimintaohjelmaluonnokseen ja järjestöjen esityksiin on saatavissa tämän kokouksen sihteeriltä välittömästi, jotta siis valiokuntatyöskentelyssä voitaisiin jo etukäteen ottaa huomioon mahdolliset muutosesitykset. Kiitoksia. Ohjelmaryhmä 3 kokoontuu omissa huoneissaan klo 14.

Puheenjohtaja Suksi: Meidän kaikkien odottama menettelytapavaliokunnan kokous jatkuu edelleenkin, joten emme pysty ottamaan esille kokouksen henkilövaalikohtia. Sen vuoksi olemme pakotettuja käsittelemään niitä työjärjestyksessä olevia kohtia, joissa on eri valiokunnista palanneet asiat. Näin ollen on parasta kohta kohdalta valiokunta valiokunnalta käydä läpi ketkä ovat kustakin valiokunnasta esittelijöitä.

Ennen kuin käymme käsittelemään näitä valiokunnista tulleita asioita luen sähkösanoman: "SNK:n liittokokous — työväentalo Kotka. Tervehdys työläisnuorison kokoukselle. Erkki Raatikainen". Ja tämän jälkeen sitten näihin valiokuntasioihin. Onko sääntövaliokunta saanut ehdotuksensa valmiiksi. Jos on niin pyydän sääntövaliokunnan puheenjohtajaa saapumaan puhujapöytäntöön.

Helena Pekkanen: Hyvät toverit. Sääntövaliokunta esittää seuraavaa: 1 § ennallaan, 2 §:ssä tuli yksimielisesti sellainen muutos, että täältä viimeisestä kappaleesta poistetaan kaksi sanaa "maan vapautta", jolloin viimeinen kappale tulisi kuulumaan seuraavasti: "Liitto toimii työväenluokan oikeuksia ja kansan itsenäisyyttä tukevassa sekä raittiita ja terveitä elämäntapoja edistävässä hengessä." Koska me katsoimme, että kansan itsenäisyys ja maan vapaus on toki aivan sama asia. On turhaa tehdä tällaisia toistoja. 3 §:län neljanteen kappaleeseen tulee muutos "ylläpitää yhteyttä muiden maiden sosialidemokraattisiin ja muihin edistyksellisiin nuorisjärjestöihin ja niiden yhteenliittymiin" siis nämä neljä sanaa "ja muihin edistyksellisiin nuorisjärjestöihin." 4 §:ssä ilmenneen ristiriidan vuoksi tänne loppukappaleeseen tulee lisäys "perusjärjestön liittoon hyväksymisestä päättää liittotoimikunta". 5 § ennallaan, 6 § ennallaan, 7 § ennallaan, 8 § ennallaan, 9 § ennallaan, 10 § ennallaan, 11 § hyväksyttiin liittotoimikunnan esittämässä muodossa äänin 7—4 sillä lisäyksellä, että tuossa missä sanotaan "ylimääräinen liittokokous pidetään milloin liittotoimikunta katsoo sen tarpeelliseksi tai jos vähintään viisi (5) piirijärjestöä jne." niin tähän tuli korjaus "jos vähintään 1/4 piirijärjestöistä." 12 § ennallaan, 13 §:ään tuli muutos äänin 6—5 "jokaisen edustajan valtuus on osoitettava asianmukaisella oikeaksi todistetulla perusjärjestön vuosikokouksen pöytäkirjanotteella, joka on vähintään kolme viikkoa ennen liittokokousta toimitettava liittotoimikunnalle". . . . . varauksin."

14 §:stä äänin 6—4 poistettiin kohta b eli liiton pääsihteerin valinta, 15 § ennallaan, 16 § hyväksyttiin liittotoimikunnan esittämässä muodossa äänin 10—1 syystä, että H:gin piirillä oli tästä oma esityksensä. 17 § ennallaan. 18 §:stä jäi luonnollisesti tämä pääsihteerin pois, koska se poistettiin tuosta viimeistä edellisestä pykälästä, joten tähän tulee muutos 12 jäsentä plus puheenjohtaja 19 § tämä liittotoimikunnan esitys on aiheeton, 20 § ennallaan, 21 § niinkään sekä 22 § myöskin.

Puheenjohtaja: Jos mentäisiin yhdet säännöt kerrallaan niin saataisiin joku tolkku tähän. Olisiko mahdollista että luovutat tänne ne muutosesitykset.

Helena Pekkanen: Minä täsmennän. Kun sanoin että ennallaan, niin se tarkoittaa liittotoimikunnan esitystä, eikä vanhoja sääntöjä, kai sen jokainen käsitti. Jos ei käsittänyt niin toivotaan että käsitti nyt.

Puheenjohtaja: Olemme kuulleet sääntövaliokunnan esityksen Sosialidemokraattisen Nuorison Keskusliiton uusiksi säännöiksi. Teen seuraavan käsittelytapaehdotuksen. Me käsittelemme nämä säännöt pykälä pykälältä. Täällä on pyydetty kyllä hyvin paljon sääntöjä koskevia puheenvuoroja ja ymmärtäisin että nämä ovat sellaisia yleiskeskustelupuheenvuoroja, mutta me emme varmaan saa tästä täyttä selvyyttä elleimme käy näitä pykälä pykälältä. Tällöin tulisi käydä selville mihinkä kukin puheenvuoron pyytävä haluaa puheenvuoronsa käyttää. Puheenvuoro Virkkunen.

Niilo Virkkunen: Toveri puheenjohtaja, eräs lisäys sääntövaliokunnan puheenjohtajan esitykseen koskien liiton sääntöjen 18 §:n muotoa, jos minä lukisin sen sellaisena kuin sääntövaliokunta sen ehdottaa: "Liiton lainmukaisena hallituksena toimivaan liittotoimikuntaan kuuluu liittokokouksen valitsevat puheenjohtaja ja kaksitoista muuta jäsentä, joista vähintään yksi ruotsinkielisen piirijärjestön edustaja. Liittotoimikunta valitsee keskuudestaan varapuheenjohtajan." Siis tämä "vähintään yksi". Sillä tahdottiin eliminoida pois se, että liittotoimikuntaan ei voitaisi valita kuin yksi ruotsinkielinen jäsen.

Puheenjohtaja: Göran Åberg.

Göran Åberg, HKI: Toveri puheenjohtaja, esitän tässä sääntövaliokunnan jäsenenä erivän mielipiteeni sekä myös H:gin Sos.dem. nuorisopiirijärjestön esitykset eri sääntöjen kohtiin. H:gin Sos.dem. nuorisopiirijärjestö esittää liiton sääntöihin pykälään 11 seuraavaa muutosta. Kysymys on liittokokouskaudesta. "Varsinainen liittokokous pidetään joka toinen vuosi viimeistään kesäkuussa", sekä 12 §, joka koskee liittokokousedustajien valintaa. H:gin Sos.dem. nuorisopiiri ehdottaa: "että liittokokousedustajat valitaan piireittäin suoritettavalla jäsenäänestyksellä niin että edustajia liittokokoukseen valitaan kaikkiaan 200 henkilöä. Piireittäin edustajien määrä jakautuu piirien tilittämien jäsenmäärien suhteessa". Edelleen, että liittotoimikunnan esitys pykälään 14 hyväksyttäisiin sellaisenaan sekä tähän liittyvä esitys pykälässä 18.

Puheenjohtaja: Täällä on varsin paljon pyydettyjä puheenvuoroja, joista osa on yksilöity pykälä koskeviksi ja osa on yksilöimättä. Täällä on puheenvuorot Keijo Näsi, Markus Aaltonen, Oili Koivisto, Voitto Nieminen, joissa ei ole pykäläkohtia. Voisiko nämä puheenvuoron pyytäjät käydä täällä sanomassa, niin pääsemme pykäläkohtaiseen käsittelyyn.

Puheenjohtaja: Nyt voimme käydä käsittelemään liiton sääntöjä niin että käymme pykälä pykälältä nämä säännöt läpi. Hyväksyttäneen. 1 §:n ei ole pyydetty puheenvuoroja. Sääntötoimikunta esittää että hyväksyttäisiin liittotoimikunnan esityksen mukaisesti. Hyväksytään. 2 §:ään sääntövaliokunta esittää, että poistettaisiin sanat "ja maan vapautta", voitaneen hyväksyä. Hyväksytään. 3 §:ään lisäyksenä sääntövaliokunta esittää "ylläpitää yhteyttä muiden maiden sosialidemokraattisiin ja muihin edistyksellisiin nuorisjärjestöihin". Tähän ei ole pyydetty puheenvuoroja. Sääntövaliokunnan esitys voitaneen hyväksyä. Hyväksytään. 4 §:n sääntövaliokunnan esitys on, että perusjärjestön liittoon hyväksymisestä päättää liittotoimikunta koskien 4 §:n viimeistä momenttia. Puheenvuoro Kimmo Kevätsalo.

Kimmo Kevätsalo, H:gin ASY. Hyvät toverit. Nyt viimeksi esitetty muutosesitys s ii fct että perusjärjestön Hyväksymisestä liittoon päättää liittotoimikunta antaa liittotoimikunnalle mahdollisuudet tehdä sen tyyppistä epädemokraattista työtä, jota me emme tietenkään halua suosia. Käytännössähän tämä merkitsee sitä, että mikäli se liittotoimikunta, joka on tullut valituksi tuntee asemansa uhatuksi mm. sillä tavalla, että aktiivisuus ratkaisevassa määrin kasvaa useilla sellaisilla alueilla, joilla tällä liittotoimikunnalla ei ollut kannatusta. Silloin liittotoimikunta voi estää jokaisen tällaisella alueella syntyvän perusjärjestön hyväksymisen liittoon perusteella tai toisella eli pystyy tukkimaan sen suuntaisen aktiviteetin, joka toimii mahdollisesti istuvaa liittotoimikuntaa vastaan, varsinkin kun liitto-

kokousedustajat valitaan perusjärjestöjen kautta. Minä en halua missään tapauksessa osoittaa epäluottamusta liittotoimikuntaa kohtaan, joka on demokraattisesti liittokokouksessa valittu mutta korostan sitä, että meidän ei ole syytä laittaa sääntöihin sellaisia pykäläiä, jotka mahdollistavat senkaltaisen menettelyn, että aktiivisuus tukahdutetaan mikäli se on aktiivisuutta istuvaa liittotoimikuntaa vastaan. Minun mielestäni ainoa mahdollinen tapa tässä tilanteessa on se, että perusjärjestön hyväksyy liittoon asianomainen piiritoimikunta. Tällä tavalla me turvaamme sen, että liittotoimikunta ei saa edes halua käyttää tätä pykälää hyväkseen. Me tietysti pyrimme siihen, että muutoksen mahdollisuudet koko yhteiskunnassa ja myös liitossa aina ja jatkuvasti laajenevat. Siitä syystä kannatan täällä Göran Åbergin aikaisemmin tekemää ehdotusta, että 4 § hyväksyttäisiin siinä muodossa että "perusjärjestön liittoon hyväksymisen ehtona on, että se hyväksytään jäseneksi alueensa piirijärjestöön", "perusjärjestöjen jäsenten tulee olla Suomen kansalaisia" kuuluu tämän pykälän loppuosa. Se on tässä kokousedustajille jaetussa esityksessä tämä vasemman puoleinen pykälä. Vain tällä tavalla me pystymme estämään epäterveen osastoihin kohdistuvan junttapolitiikan.

Puheenjohtaja: Puheenvuoro Pertti T. Hyvönen.

Pertti T. Hyvönen, Myllypuro: Toveri puheenjohtaja, hyvät toverit. Minä pidän tätä toveri Kevätsalon esitystä hieman epäterveenä tämän sääntökysymyksen kohdalla sikäli, että meidän pitää muistaa ennenkaikkea se, että perusjärjestöt ovat ensisijaisesti liiton perusjärjestöjä. Piiriorganisaatio on sitten väliorganisaatio, joka toimii sitten alueellisena **y'iclyiVulineenu perusjörjjesiOjén** ja iii'on välillä. Näissä säännöissä ei missään kohdassa sanota, eikä edellytetä, eikä edes vihjaista, että tämän tarkoituksena on estää määrättyjen osastojen liittyminen keskusliittoon. Jos halutaan valottaa asiaa molemmilta puolilta niin yhtä lailla voidaan epäillä, että jos tämä kohta säilytetään ennallaan niin piirijärjestöt voivat estää joidenkin perusjärjestöjen hyväksymisen liittoon. Minusta kysymys liiton sääntöjen sekä yhdistyslain mukaan on sellainen että perusjärjestöt ovat ensisijaisesti keskusliiton perusjärjestöjä, valtakunnallisen yhdistyksen jäsenjärjestöjä. Olen sitä mieltä, että tämän sääntövaliokunnan esitys tulisi hyväksyä.

Puheenjohtaja: Puheenvuoro Virkkunen.

Niilo Virkkunen, Liittotoimikunta: Toveri puheenjohtaja. Kimmo Kevätsalolle vastinetta äsken esittämänsä puheenvuoroon. Kimmo Kevätsalon olisi ehkä hyvä lukea myöskin piirijärjestöjen sääntöjen 6 §, jossa sanotaan: "Piirijärjestön jäseneksi piiritoimikunta hyväksyy piirin alueella olevat liiton perusjärjestöiksi hyväksytyt". Jos Kevätsalon esityksen mukaisesti vietäisiin liiton säännöt lävitse, tässä olisi sellainen ristiriita olemassa, että liitto ei voi liittona valita perusjärjestöä jne. Joten tämän ristiriidan selvittämiseksi pitäisi liittotoimikunnan ensin valita perusjärjestö, koska perusjärjestö on liiton eikä piirin jäsen.

Puheenjohtaja: Pyydettyjä puheenvuoroja 4 §:ään ei ole, keskustelu päättynyt. On tullut liittotoimikunnan esityksestä poikkeava ehdotus sääntötoimikunnalta ja myöskin ehdotus joka hyväksyisi nykyiset säännöt siinä muodossa kuin ne tämän sääntöviikkosen vasemmalla puolella ovat. Tämä on ratkaistava äänestämällä. Teen sellaisen äänestusehdotuksen että äänestettäisiin edustajakorttia nostamalla ja ensin nostaisivat edustajakorttinsa ylös ne, jotka ovat sääntöjen ennallaan pitämisen kannalla ja sitten ne, jotka ovat tämän muutoksen kannalla. Äänestusehdotus voitaneen hyväksyä. Hyväksytään.

Stefan Berglund, H:gin kiltä: Toveri puheenjohtaja, hyvät toverit. En lialua keskustella tästä sääntömuutoksesta vaan äänestystavasta. Minä olin järjestöasiainvaliokunnan kokouksessa ja sinne tuli neitonen ja kertoi että eräät edustajat ovat hukanneet korttinsa ja oli kysymys siitä pitääkö heille antaa uusia kortteja. Järjestöasiainvaliokunta oli sitä mieltä, että heille ei tietenkään voida antaa uusia kortteja, koska tällöin voisi tapahtua vilppiä näissä koeäänestyksissä. Asia siirrettiin järjestävään valiokuntaan mutta tietävästi sitä ei ole käsitelty puheenjohtajien kesken. Näin ollen katson että tässä vaiheessa ei voida tällaista äänestystä suorittaa, koska jotakin väärää saattaa tapahtua, jos käytetään näitä lippuja. Minä toivoisin, että tässä otettaisiin jokin toinen menettelytapa ja meitä informoitaisiin siitä missä vaiheessa tämä asia nyt on.

Puheenjohtaja: Informaatio on seuraava. Kysymys on yhdestä ainoasta kadotetusta lipusta, joka on kokousedustajalle annettu. Voitaisiinko menetellä siten, että nyt kun äänestys suoritetaan lippuja kohottamalla niinkuin toivon, niin jos sitten muutaman äänen marginaalilla enemmistö todetaan niin sitten suoritetaan nimenhuutoäänestys. Niinkuin aamuisin suoritettussa nimenhuudossa olette todenneet, se vie noin puoli tuntia aikaa ja näin ollen tämän yhden äänestyslipun vuoksi olisi melkoinen ajanhaaskaus lähteä suorittamaan nimenhuutoäänestystä. Voidaanko tämä tulkintani hyväksyä. Hyväksyttäneen. Ja nyt suoritetaan sitten tämä lippuäänestys sillä tavoin, että ensin nostavat korttinsa ylös ne edustajat, jotka ovat sääntöjen ennallaan pitämisen kannalla. Pyydän äänenlaskijoita tulemaan tänne eteen toteamaan tilanteen. Äänestyskortit ylös. Siis ne, jotka ovat neljännen pykälän ennallaan säilyttämisen kannalla. Ne, jotka ovat tämän neljännen pykälän vasemman puoleisen esityksen kannalla. Liput ylös. Tämä on myöskin Åbergin ja Kevätsalon esitys. Liput alas. Ne jotka ovat muutosesityksen kannalla, kortit ylös. Voivatko äänenlaskijat todeta, että tämä on enemmistö vain mennäänkö laskemaan. Laskekaa nyt nämä. Kädet alas. Me olemme joutu-neet tähän tilanteeseen, kun olemme lähteneet käsittelemään liiton sääntöjä pykälä pykälältä. Tämä on tietysti aika harvinainen tapahtuma, yleensähan sääntöjen valmistelu tulisi suorittaa siten, että niistä voidaan tehdä kertaratkaisu. Kun näin ei voida tehdä niin olemme varmoja ja vakuuttuneita siitä, että tässä syntyy epäselvyyttä ja tässä kuuluu tätä kaunista kesäistä iltaa varmasti hyvin paljon. Ja nyt äänenlaskijoiden ilmoituksen mukaan ei läheskään kaikki olleet selvillä siitä mistä äänestivät. Olisi tietysti välttämätön edellytys, että kokousedustajilla olisi tästä selvyyttä. Ja sen vuoksi me otamme tämän harjoituksena uudelleen. On hyvä päästä tässä vauhtiin eikä Tiutisiin. Kun liittotoimikunta on esittänyt, että 4 § säilytettäisiin entisessä muodossa, niin sääntötoimikunta on tehnyt esityksen, jota myöskin täällä on kannatettu, että neljännen pykälän viimeinen momentti ei pysyisi ennallaan, vaan se muutettaisiin kuuluvaksi että, "perusjärjestön liittoon hyväksymisestä päättää liittotoimikunta". On kysymys siis kahdesta vaihtoehdosta. Jos tämä kohta säilytetään ennallaan niin sanottaisiin "perusjärjestön liittoon hyväksymisen ehtona on, että se hyväksytään jäseneksi alueensa piirijärjestöön. Perusjärjestön jäsenten tulee olla Suomen kansalaisia".

Tämän vaihtoehdon välillä on ratkaistava. Teemme nyt tämän harjoittelun uudestaan. Siis ne, jotka ovat tämän pitemmän, siis viimeksi luetun vaihtoehdon kannalla, joka pitäisi säännöt entisessä muodossaan, nostavat nyt edustajakorttinsa ylös ja äänenlaskijoiden toivomuksesta riittävän korkealle että voidaan laskenta suorittaa. Äänestyskortit ylös. Liput alas. Liput ylös niiltä, jotka ovat tämän muutoksen kannalla. Tässä harjoittelun päätteeksi voin kertoa että kun me teemme näitä sääntömuutoksia niin että ne voisivat mennä yleensä läpi, niin että yhdistysrekisteritoimisto voisi ne hyväksyä, niin sääntöjemme mukaan pitää olla 2/3 enemmistö niitä hyväksymässä. Tämä äänestys päättyi 98—65, joka merkitsee sitä että 2/3 hyväksymistä tälle muutokselle ei tullut. Siis sääntöjen neljäs pykälä säilyi ennallaan. Olenko tulkinnut kokouksen mielipiteen oikein. Hyväksyttäneen. Virkkunen on pyytänyt puheenvuoron työjärjestykseen.

Niilo Virkkunen: Toveri puheenjohtaja: Täällä tehty päätös siitä, että sääntöjen 4 § pidetään ennallaan merkitsee sitä että piirijärjestöjen sääntöjen 6 § on muutettava. Esitän että tämä koko sääntöhomma palautettaisiin takaisin sääntövaliokunnan käsittelyyn.

Puheenjohtaja: Harvinaista kyllä Virkkunen puhuu hyvin järkevää tekstiä. Mutta asiallisesti ottaen on niin, että jos me lähdemme näitä sääntöjä läpi kallaamaan kohta kohdalta siis näitä muutosesityksiä, joita tulee kolmekin eräisiin kohtiin, niin me saamme kyllä Tiutisen ja kaljapaikat unohtaa. Se on aivan varma asia. Mutta jos me saamme sääntövaliokunnalle lähetetyksi tervettä järkeä melkoinen nipun, että se yrittäisi kompromeserata tai toteaisi sen, että ei näiden sääntöjen uudistuksia ole mahdollista tässä kokouksessa toteuttaa, jolta pohjalta kokous voisi tätä asiaa käsitellä. Tiedustelen voiko kokous yhtyä siihen mielipiteeseen, että tämä sääntöesitys kokonaisuudessaan palautetaan sääntötoimikunnalle. Voitaneen näin hyväksyä. Hyväksytään. Vielä näistä säännöistä sen verran,

että täällähän on viimeisenä kohtana piirirajoja koskeva kysymys, joka aikaisemman päätöksen mukapn on lähetetty järjestöasiainvaliokuntaan, mutta järjestöasiainvaliokunta on todennut että asia kuuluu luonteeltaan sääntövaliokunnalle. Voitaneen aikaisempaa päätöstä muuttaa siten, että tämä asia lähetetään sääntövaliokuntaan. Hyväksyttäneen. Hyväksytään.

Tämän jälkeen siirrymme kokouksen työjärjestyksen kohtaan 12. Mutta ennenkuin luovutan menettelytapavaliokunnan esittelijälle puheenvuoron, ilmoitan sääntövaliokunnan kokoontuvan klo 18. Paikka lienee selvillä.

Menettelytapavaliokunnan puolesta asian esittelee Marcus Lyra.

Marcus Lyra: Toveri puheenjohtaja, menettelytapavaliokunnan sihteerinä minulla on ilo esitellä päätökset. Menettelytapavaliokunta aloitti kokouksensa jo klo 12 ja on nyt tehnyt päätöksensä puheenjohtaja- ja liittotoimikuntakysymyksessä. Kuitenkin valiokunta päätti esittää tässä vaiheessa vain puheenjohtajaratkaisunsa ja puheenjohtajavaalin jälkeen välittömästi ehdotuksensa liittotoimikunnaksi. Valiokunnan päätös SNK:n puheenjohtajasta on seuraava: "Menettelytapavaliokunta suosittelee yksimielisesti että SNK:n puheenjohtaja valittaisiin tovereista Risto Laakkonen, Matti Ahde ja Ulf Sundqvist".

Puheenjohtaja: On kuultu menettelytapavaliokunnan ehdotus. Asian johdosta on pyydetty puheenvuoroja. Käytäneen keskustelu. Keskustelu alkaa. Ensimmäinen puheenvuoro Markus Aaltonen Seinäjoen Sos.-dem. Nuorisio-osasto. Seuraavana Teuvo Vatanen SNK Uusimaa.

Liittokokouksen järjestyssäännön mukaan puheenvuorot on luovutettava pyyntöjärjestyksessä. Nyt on kuitenkin käynyt niin että ehdokkaana oleva Matti Ahde on pyytänyt puheenvuoron, voitaneen hänelle antaa puheenvuoro ensimmäisenä. Hyväksytään.

Matti Ahde: Toveri puheenjohtaja, hyvät toverit. Ottaen huomioon nykytilanteen ja vallitsevat olosuhteet katson parhaaksi luopua ehdokkuudestani. Erinäisten vaiheiden jälkeen olemme päätyneet tilanteeseen, että ehdolla on kaksi puheenjohtajakandidaattia. Erilaisten vaiheitten yhteydessä on kiertänyt myös erilaisia huhuja. Haluan ilmoittaa teille kokousedustajat, hyvät toverit, että olen koko tämän puheenjohtajakandidaattiajan ollut Oulun piirin puheenjohtajaehdokas enkä kenenkään ulkopuolisten. Toivon tulevalta puheenjohtajalta voimakasta sosialistista mielenlaatua ja innokasta halua toimia nuorisoliittomme parhaaksi. Tavoitteena toiminnassa olkoon sosialismi, demokratia, itsenäinen kansa sekä yhteistyön maailma.

Puheenjohtaja: Seuraava Markus Aaltonen Seinäjoen Sos.-dem. Nuorisio-osasto. Hänen jälkeensä Hannu Vesa Savion Sosialidemokraatit ry:n nuorisosaasto.

Markus Aaltonen, Seinäjoki: Toveri puheenjohtaja, hyvät toverit. Jo vuonna -67 Jyväskylässä Seinäjoen Sos.-dem. Nuorisio-osasto oli vaatimassa SNK:n roolin ja linjan voimakasta muutosta. Silloin me ainoana perusjärjestönä Vaasan piiristä äänestimme Antti-Veikko Perheentuvan puolesta. Silloin olimme edistyksellisen vähemmistön kanssa samassa rintamassa. Nyt tuntuu siltä että Seinäjoen Sos.-dem. Nuorisio-osasto on edistyksellisen vasemmiston ja enemmistön kanssa toveri Risto Laakkosen takana. Hyvät toverit, Vaasan piiristä myös Vaasa kannattaa toveri Risto Laakkosta.

Puheenjohtaja: Hannu Vesa. Seuraavana Erkki Tuomioja.

Hannu Vesa, Savio: Hyvät toverit tässä vaiheessa ei ole enää kovin tarpeellistakäynnstoa^iimiraän puhemyllä, toteaisin vain että SNK:n Uudenmaan piiri pysyy edelleen ylivoimaisen enemmistönsä kanssa toveri Risto Laakkosen takana. Pyydämme kannatustanne.

Puheenjohtaja: Puheenvuoro Erkki Tuomioja. Seuraavana Aarne Kiuru Jyväskylän Akateeminen Sos.-dem. Yhdistys.

Erkki Tuomioja, eduskuntaryhmä: Toveri puheenjohtaja, hyvät toverit. Sen jälkeen kun toveri Ahde on kieltäytynyt ehdokkuudesta on vallinta suoritettava Sundqvistin ja Laakkosen välillä. Pidän näin syntyynyttä tilannetta sangen valitettavana. En siitä syystä, että pitäisin erimielisyyttä myöskin henkilöasioista, joka on luettava poliittisten kysymysten joukkoon, suinkaan pahana asiana, päinvastoin. Sillä järjestö, joka pelkää tehdä päätöksensä demokraattisella eikä vain jär-

jestöllisellä menettelytavalla ei ole voimakas ja vahva järjestö ja SNK ei enää tämän kokouksen alettua ole heikko järjestö. Valitettavana pidän syntyneitä tilannetta siksi, että äänestyksessä esille tuleva jakautuma on epämieliekäs eikä tule välttämättä edistämään liiton tulevaa toimintaa. On käynyt varsin selvästi näinä päivinä ilmi, että liittokokousedustajien suuri enemmistö toivoo tämän liittokokouksen tekevän sellaisia poliittisia ratkaisuja, ja näihin luen myös henkilöky-symykset, jotka merkitsevät selvää sosialistista linjanvetoa ja SNKm muotoutumista entistä tehokkaammaksi taistelujärjestöksi sosialistisen aatteen toteuttami-seksi. Molemmat ehdokkaat edustavat tietyn vivahde-eroa tätä pyrkimystä. Myös molempien ehdokkaiden kannattajien joukossa on tämän pyrkimyksen edustajia. En liity molempien ehdokkaiden vertailuun, koska niissä kertyy sekä hyviä että huonoja puolia molemmille, eivätkä ne ole oleellisia. Valinta on tehtävä liiton tulevia tehtäviä silmälläpitäen. Olen tullut siihen tulokseen että parasta liitolle ja sen tulevaisuudelle olisi valita se ehdokas, jonka takana selvästikin ovat piirit, osastot ja toverit kentällä, jotka menneenäkin toimintakautena ovat olleet liiton kehityksen kärjessä ja joiden tukeen tulevan puheenjohtajan on varauksetta voi-tava luottaa, tämän perusteella asetun kannattamaan toveri Risto Laakkosta ja toivon että kaikki kokouksen uudistushaluiset voisivat tähän mahdollisimman pal-jon yhtyä ja ryhmittä. Kiitos.

Puheenjohtaja: Seuraava puheenvuoro Arne Kiuru ja hänen jälkeensä Mauno Huttunen.

Arne Kiuru. IASY: Toveri puheenjohtaja, hyvät toverit. Keski-Suomen piiri ei ole niin yksimielinen puheenjohtajakandidaatista kuin täällä on ilmoitettu. Jyväskylän Akateeminen Sos.-dem. Yhdistys kannattaa Risto Laakkosta.

Puheenjohtaja: Mauno Huttunen hänen jälkeensä Ilpo Manninen Helsingin Akateeminen Sos.-dem. Yhdistys.

Mauno Huttunen, Kajaani: Toveri puheenjohtaja, hyvät toverit. Ilmoittaisin tämän kieltäytymisen jälkeen, jonka Matti Ahde teki, että Oulun piirin enemmistö, mitään varsinaista ryhmäkokousta ei ole ollut, mutta niiden keskustelujen perusteella mitä on suoritettu, on Oulun piirin edistykselliset sosialidemokraatit toisen työläisehdokkaan Risto Laakkosen takana. Haluaisin myös nuorisoliittolaitoverit, tulipa valituksi puheenjohtajaksi kuka tahansa, että antaisimme hänelle varauksetoman luottamuksensa ettei häntä ruvettaisi syömään heti tänä iltana.

Puheenjohtaja: Seuraava puheenvuoro, Ilpo Manninen. Hänen jälkeensä Kauko Viitala.

Ilpo Manninen. Helsingin ASY: Eräät seikat viittaavat siihen, että toveri Laakkosen vastavoimat ovat hädissään. Tätä kuvastaa se että sekä Joensuun piiri että Kymen piiri, joissa on tiedetty olevan enemmistö Sundqvistin kannattajia, ovat tehneet sellaisen päätöksen enemmistöllä että koko piirin täytyy olla enemmistön takana ja että äänestysliput on näytettävä vierustoverille. Hyvät toverit. Tällaista ei välttämättä tarvitse tehdä, mikään piirikokousedustajien keskeinen päätös ei velvoita tällaiseen ja kehoitankin, että jokainen toveri äänestää sen mukaan miten perusosasto on evästännyt heitä.

Puheenjohtaja: Folke Sundman. Seuraavana Kaarle Konga.

Folke Sundman, Helsinki: Toveri puheenjohtaja, hyvät toverit. Haluan vain toistaa CK:n kannan, ylivoimainen enemmistö asettuu Risto Laakkosen taakse.

Puheenjohtaja: Seuraava Kaarle Konga. Sitten Esa Kaisalmi.

Kaarle Konga, Itä-Hakkila: Toveri puheenjohtaja, hyvät toverit. Nyt tämä puheenjohtajakysymys on siinä vaiheessa että jäljelle on jäänyt kaksi erittäin edistyksellistä ehdokaista. Uudenmaan piiri oli ennen eduskuntavaaleja hyvin voimakkaasti Ulf Sundqvistin taikana ja tehtiin hyvin voimakkaasti työtä Sundqvistin hyväksi. Ja samassa suhteessa oli myös kannatus liiton puheenjohtajaksi mutta siinä vaiheessa kun Sundqvist tuli valituksi eduskuntaan, niin siinä vaiheessa tuli esiin mielipide, ettei ole hyväksi alkaa sos.-dem. nuorisoliikkeessä keskittämään liikaa tärkeitä tehtäviä samojen henkilöiden niskoille vaikka ne olisivatkin hyviä. Mutta meillä on paljon hyviä henkilöitä eikä ainoastaan muutama yksi tai kaksi, joten oman osastoni edustajana ja varsin laajalti myöskin Uudenmaan piirin edustajana kannatan että toveri Risto Laakkonen tulee valituksi SNK:n puheenjohtajaksi.

Jorma Hyvönen, Lahti: Toverit kiitän Mikko Puhakkaa tästä hauskaasta piristyksestä ja ilmoitan samalla että Etelä-Hämeen piiri on lähes kauttaaltaan Risto Laakkosen takana.

Puheenjohtaja: Kimmo Kevätsalo ja hänen jälkeensä Tuomo Saarinen.

Kimmo Kevätsalo, Helsingin ASY: Toveri puheenjohtaja, hyvät toverit. Kun me tulimme 7–8 vuotta sitten sosialidemokraattiseen toimintaan opiskelijoina mukaan niin tässä liikkeessä oli valtavan paljon sellaisia, jotka sanoivat, että opiskelijoita ei pidä sotkea työliikkeeseen. Risto Laakkonen oli jo kuitenkin silloin niitä työläisiä, jotka halusivat yhdistää nämä voimat. Hän oli jo silloin se henkilö, joka näki että on tärkeää että sosialidemokraattinen liike kerää kaikki voimansa yhteen. Sen pohjana on tietysti erityisesti tuotannossa olevien työläisten voimat.

Puheenjohtaja: Viimeisenä esiintyy Tuomo Saarinen.

Tuomo Saarinen, Pori: Toveri puheenjohtaja, hyvät toverit. Päivän tapahtumien jälkeen ovat satakuntalaiset harkinneet asiaa uudelleen ja yhtä edustajaa lukuunottamatta olemme Risto Laakkosen takana.

Puheenjohtaja: Pyydettyjä puheenvuoroja ei ole. Keskustelu päättynyt. Menettelytapavaliokunta on ehdottanut liiton puheenjohtajaksi kolmea henkilöä. Menettelytapavaliokunnan ehdotukseen on sisällynyt toverit Ahde, Sundqvist ja Laakkonen. Heistä Ahde on kieltäytynyt ehdokkuudesta. Hänen kieltäytymisensä voitaneen hyväksyä. Hyväksytään. Jäljellä on kaksi ehdokasta Sundqvist ja Laakkonen. On suoritettava vaali. Kehoitetaan äänestysvaliokuntaa tulemaan tänne ylös äänestystä valvomaan. Äänestysvaliokuntaan kuuluvat Kari Leppänen, Heikki Suomela, Jorma Öhman, Kari Rouhiainen ja Sirpa Kaskimo. Suoritetaan vaali, vaali suoritetaan siten että täältä luetaan, tämä on nimenhuutoäänestys, edustajaluettelosta kunkin nimi ja täällä olevaan vaaliurnaun pudotetaan salkusta löytyvä äänestyslipuke, joka leimataan ennen urnaan pudottamista. Onko äänestysohjeet tulleet selviksi? Todetaan. Suoritetaan vaali!

Liittokokous jatkuu. Otetaan käsiteltäväksi järjestöasiainvaliokunnasta palanneet asiat. Valiokunnan puolesta suorittaa esittelyn Keijo Näsi. Alustusviikkosen sivu 45, esitys n:o 8 siitä lähdemme liikkeelle.

Keijo Näsi, liittotoimikunta: Hyvät toverit. Järjestöasiainvaliokunnalle oli annettu tehtäväksi käsitellä ja antaa omat lausuntonsa asioista 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14 ja 25. Järjestöasiainvaliokunta totesi, että piirirajoja koskeva esitys n:o 7 ei kuulu järjestöasiainvaliokunnalle ja niinpä se siirrettiin sitten myöhemmässä vaiheessa toiseen valiokuntaan, koska se nimenomaan koskee piirijärjestöjen sääntöjen 1 pykälää ja siinä kolmatta momenttia. Sitten n:o 8, joka koskee luottamus- ja toimihenkilöiden ikärajoitusta, josta liittotoimikunta on antanut oman lausuntonsa ja liittotoimikunta on lausunnossaan yhtynyt Könönpellon ty:n nuorisosaoston esitykseen. Myöskin valiokunta yhtyy liittotoimikunnan antamaan lausuntoon.

Seuraavana kohta 9. Piiriohjaajapalkkaus. Valiokunta tuo kantanaan esille seuraavaa: "Edustajakokous velvoittaa pikaisesti liittotoimikunnan asettamaan työryhmän tutkimaan ja antamaan selvityksen piirijärjestöille annettavasta taloudellisesta tuesta, piirijärjestöjen asettamiseksi keskenään samanarvoiseen asemaan. Taloudellinen tuki olisi saatettava sellaisissa piireissä, missä ei ole mahdollisuutta päätoimisen ohjaajan palkkaukseen, puolipäiväohjaajan palkkaukseen, piirijärjestöjen toimi- ja luottamushenkilöiden matka- ja päivärahakuluihin ja toimintatarvikkeisiin, toisin sanoen piirien taloudellisiin toimintatarpeisiin. Edelleen veloitetaan liittotoimikunta asettamaan työryhmän selvittämään piirijärjestötoiminnan uudelleen organisointia koulutus- ja valistustoiminnan osalta."

Puheenjohtaja: Pyydettyjä puheenvuoroja ei ole. Valiokunnan esitys voidaan hyväksyä. Hyväksytään.

Näsi: Kohta n:o 10, joka koskee Tampereen ja Vaasan piirin rajoja. Siitä on liittotoimikunta antanut lausuntonsa ja valiokunta yhtyy liittotoimikunnan lausuntoon.

Puheenjohtaja: Voitaneen hyväksyä. Hyväksytään!

Keijo Näsi: Kohdat 11 ja 12 käsiteltiin yhtenä kokonaisuutena ja myös kohdan 12 osalta oltiin yhteydessä julkilausumavaliokuntaan, jota osittain kohta 12 koskee. Valiokunta yhtyy Tampereen Sosialidemokraattiset Nuoret r.y.m. ponteen

sillä lisäyksellä, että sinne väliin tulee yksi lause. Sivulla 46, siis sen toinen kapale, joka alkaa "eri poliittisten järjestöjen sisäisen työn jne". Sen lauseen jälkeen, joka loppuu "...ikun järjestöjen päämäärät ovat yhdentävät" siitä katkaistaan ja pannaan sinne väliin lause, joka kuuluu: "Yhteistyön tulee tapahtua muiden järjestöjen vastaavien elinten kanssa". Muuten täysin muuttumattomana.

Puheenjohtaja: Voitaneen hyväksyä. Hyväksytään.

Keijo Näsi: Sitten esitys n:o 13, joka koskee retkeilypäiviä. Liittotoimikunta on antanut lausuntonsa ja valiokunta yhtyy liittotoimikunnan lausuntoon.

Puheenjohtaja: Voitaneen hyväksyä. Hyväksytään!

Keijo Näsi: Esitys n:o 14, joka koskee Nuorin Siivin lehteä. Valiokunta toteaa: "Edustajakokous velvoittaa liittotoimikunnan asettamaan työryhmän selvittämään mahdollisuuksia Nuorin Siivin lehden muuttamiseksi viikottain ilmestyväksi jäsenleheksi. Edelleen edustajakokous valtuuttaa liittotoimikunnan kantamaan jäsenmaksujen yhteydessä ns. lehtiveroa, jos lehti muuttuu jäsenleheksi alkavan liittokokouksen aikana." Tällä tavalla mahdollistettiin ylimääräinen lehtivero, joksi sitä nimitettiin tai toisin sanoen tämän taloudellisen puolen hoitaminen. Siis pääasiallinen velvoite koskee tuota lehden muuttamisen tutkimista.

Puheenjohtaja: Tähän kohtaan on pyydetty puheenvuoro. Pertti Paasio.

Pertti Paasio: Hyvät toverit. Kiinnittäisin tässä huomiota tuohon varsinaiseen lehtiasiaan. Tuossa tuli valiokunnan esitys siitä, että liitto julkaisisi viikottaista jäsenlehteä ja valtuuttaisi liittotoimikunnan keräämään lehtiveron. Tämä on tietysti vain esitys asian tutkimiseksi, mutta kysyisin ensinnäkin onko kyseinen valiokunta harkinnut sitä, mitä tämä kaikki tulee maksamaan ja miten suuri tämä lehtivero olisi. Täällä on erittäin paljon kiinnitetty huomiota siihen että SNK:n jäsenmäärää pitää lisätä ja luulen, että lehtiveron kerääminen saattaisi olla jäsenmäärää vähentävä tekijä. En tiedä onko asia näin, mutta kysyisin vain että onko valiokunta kiinnittänyt huomiota nimenomaan taloudellisiin kysymyksiin ja onko se kiinnittänyt huomiota siihen mitä jäsenmaksun kohoaminen tällä lehtiverolla tulisi vaikuttamaan jäsenmäärän kehitykseen. Ja miten tämä taas tulisi vaikuttamaan SNK:n kaikkeen muuhun harrastustoimintaan. On tietysti selvää että viikottain ilmestyvä lehti on mukavampi kuin nykyinen käytäntö n. TO kertaa vuodessa tuleva lehti, mutta ellei toimikunta ole näitä asioita käsitellyt niin olisi minusta erittäin suotavaa, että niitten pohtimiseksi tämä esitys voitaisiin palauttaa valiokunnan valmisteltavaksi. En voi tehdä tästä esitystä mutta ehkä saan vastauksen.

Puheenjohtaja: Vastaus Keijo Näsi.

Keijo Näsi: Valiokunnassa keskusteltiin hyvinkin pitkään tästä lehtikysymyksestä, mutta voin vastata Paasion tekemään kysymykseen, ettei markkamääristä ollut mitään selvää tietoa. Toisaalta kun muistaa kuinka usein lehtiasiaa on keskusteltu edustajakokouksissa, niin valiokunnan esitys puoltaa siinä mielessä paikkaansa, että tuollainen perusteellinen selvitys erilaisista mahdollisuuksista tehdään ja ihmisten tietoon saatetaan, senhän jälkeen vasta sitten käytännön ratkaisuihin ryhdytään.

Puheenjohtaja: Seuraava puheenvuoro Sivonen.

Lauri Sivonen: Hyvät toverit. Minä puhun Nuorin Siivin lehden toimittajana. Mikä ei suinkaan ole ollut mikään mieluisa tehtävä, olkoonkin että se on ollut mielenkiintoinen ja kiehtova. Tämä kysymys Nuorin Siivin lehdestä on ollut pysyvän huolen aihe ja jatkuvan keskustelun kohde. On esitetty mahdollisuuksia, että lehti lopetettaisiin. On esitetty mahdollisuutta, että sen muotoa muutettaisiin esim. sanomalehden muotoiseksi tai jäsenleheksi niinkuin täällä tuotiin esille. Minun henkilökohtainen käsitykseni on se, että tulee ratkaista se julkaistaanko lehteä vai ei. Ja minusta tuntuu henkilökohtaisesti siltä, että tämä valiokunnan ehdotus ei ole kovin hyvä. Osaksi niillä perusteilla, jotka Pertti Paasio toi esille ja osaksi siksi että se sitoisi aivan varmasti yhden henkilön työajan ilman, että voidaan osoittaa mistä löydetään siihen tarvittavat rahat. Kyllä niitä työryhmiä on ollut ennenkin, jotka ovat pohtineet tätä lehteä, mutta niillä työryhmillä ei henkilökohtaisen käsitykseni mukaan ole mahdollisuus edetä mihinkään uusiin ratkaisuihin.

Puheenjohtaja: Folke Sundqvist.

Folke Sundqvist, Vaasa: On aivan selvää, että me emme toimikunnassa pystyneet puhumaan markkamääräistä. Siellä ei ole sellaisia henkilöitä, jotka näistä asioista tietäisivät. Mutta sitä vastoin siellä syntyi ajatus tästä lehtiverosta ja se otettiin tähän mukaan. Nyt ehdottaisin, että tästä suoritettaisiin jonkinlainen koeäänestys että tiedettäisiin voiko tällaista menettelyä ajatella ja sen jälkeen palautettaisiin valiokunnalle. Meidän olisi asiaa eteenpäin vietäessä hyvä tietää onko mahdollista saada viikottain ilmestyvä lehti ja onko jäsenkunta valmis maksamaan siitä pienen jäsenveron tai lehtiveron.

Puheenjohtaja: Pyydettyjä puheenvuoroja ei ole, kohdassa on lähtökohtana valiokunnan ehdotus. Täällä on esitetty ehdotuksia ja myöskin muita mielipiteitä, mutta valiokunnan ehdotus voitaneen hyväksyä, koska täällä ei ole muita kannattettuja ehdotuksia tehty tämän työryhmän asettamisesta selvittämään mahdollisuuksia. Hyväksytään.

Keijo Näsi: Seuraava kohta, kohta 25 siellä kansisivun lopussa. SNK:n liittyminen Suomen luonnonsuojeluliitto r.y. järjestöjäseneksi. Kotkan Sos.-dem. Nuorisosasto on tehnyt siitä esityksensä, liittotoimikunta on antanut siitä lausuntonsa ja järjestöasiainvaliokunta yhtyy liittotoimikunnan antamaan lausuntoon.

Puheenjohtaja: Voitaneen hyväksyä. Hyväksytään. Näin ollen ovat järjestöasiainvaliokunnasta tulleet asiat tulleet loppuunkäsittellyiksi.

Ilmoitusasia. Ohjelmavaliokunta n:o 4 kokoontuu huomonaamulla klo 8.00 asianomaisessa huoneessa.

Palaamme työjärjestyksen kohtaan n:o 12. Liiton puheenjohtajan vaalin tuloksen julistaminen. Vaalilautakunnan antaman tiedon mukaan vaalissa annettiin ääniä yhteensä 198, joista äänistä ei yhtään ääntä hylätty. Ulf Sundqvist sai vaalissa 108 ääntä. Jos saisin kertoa tämän vaalin tuloksen kokonaisuudessaan, siis voinen toistaa, että Ulf Sundqvist sai ääniä 108 ja Risto Laakkonen 90. Näin ollen liiton puheenjohtajaksi on valittu Ulf Sundqvist, vahvistettaneen vaalin tulos. Vahvistetaan.

Puheenvuoro on liiton uudella puheenjohtajalla Ulf Sundqvistilla.

Ulf Sundqvist: Hyvät toverit. Haluan kiittää kokouksen minulle osoittamasta luottamuksesta. On monta kertaa tältä paikalta todettu, että se tilanne, joka on ollut vallitsevana tässä kokouksessa juuri tämän puheenjohtajakysymyksen kohdalla, on ollut epämiellyttävä, se on ollut sangen vaikea ja jonkun mielestä ehkä peräti inhottava. Näin ehkä voidaan myös sanoa tämän vaalin jälkeen, se oli todellakin hankala tilanne. Se oli taas kerran tilanne sos.-dem. puolueen sisällä, jossa ilmeisesti sittenkin henkilöasiat näyttelevät suurempaa osaa kuin itse asiat, itse ongelmat, itse mielipiteet. On sanottu kaikkien ehdokkaiden olevan suurin piirtein samaa mieltä asioista, mutta on ehkä olemassa vivahde-eroja. Olen jäävi kommentoimaan näitä lausuntoja mutta omalta osaltani sanoisin että varsin suuri yksimielisyys vallitsee näiden puheenjohtajaehdokkaiden joukossa. On aivan selvää että kun on kysymys näin suuresta puolueesta ja näin suuresta liitosta kuin Sos.-dem. Nuorison Keskusliitto, on olemassa mielipide-eroja. Ei voida väittää, ettei näin olisi, ei voida väittää, että kysymys olisi yksinomaan siitä että kaikki olivat suurin piirtein samaa mieltä, että on olemassa vivahteita, että meillä on katto korkealla ja seinät levällään. Meidän piirissämme esiintyy huomattavasti ristiriitoja, esiintyy huomattavasti eriäviä mielipiteitä. Nämä ristiriidat eivät leikkaa puoluetta millään tavoin sukupolvijakautuman mukaisesti. Ne eivät myöskään leikkaa meidän puoluekenttää minkään alueellisen jakautuman mukaisesti. On sanottu, että meillä on oikeistolaisia ja vasemmistolaisia sos.-dem. puolueen piirissä, on käytetty myös muita adjektiiveja. Minä itse totean, että olemme eri mieltä asioista, olemme eri mieltä asioista, jotka todellakin ovat periaatteellista laatua. Keskustelun sos.-dem. puolueen piirissä pitäisi jatkua, sen pitäisi koskea puolueen ideologisia tavoitteita, sen pitäisi koskea puolueen jokapäiväistä toimintaa aina pitäen mielessä että sos.-dem. puolueen tavoite on sosialismin tavoittaminen.

Tältä pohjalta SNK:n pitää lähteä liikkeelle myöskin tämän kokouksen jälkeen. Luulen että siihen on mahdollisuuksia. Tähän mennessä on keskusteltu nimenomaan henkilökysymyksistä. Seuraava kohta tässä on liiton toimintaohjelma, joka näin sos.-dem. puolueen mittakaavassa menee varsin pitkälle, ja siitä voi-

daan keskustella varsin laajasti täällä ja on aivan selvää, että se mielipide, jonka tämä kokous omaksuu niin sitä myös ryhdytään ajamaan hyvin tehokkaasti ja aivan viipymättä tämän kokouksen jälkeen. Näin pitää olla, tämä kokous on ollut hengeltään erittäin hyvä, se on ollut uudistusmielinen, on lähdetty siitä että SNK:ta pitää uudistaa ja ilmoitan, että omasta mielestäni olen valmis tekemään kaikkeni tämän työn toteuttamiseksi.

On aivan selvää että ehdokkaitten taustaryhmät olivat koostumukseltaan erilaisia, oli erilaisia ryhmiä, oli erilaisia sopimuksia ja vaikka ehdokkaat kuten jo sanoin olivat suurin piirtein samaa mieltä asioista, niin tällaista esiintyy suuressa kokouksessa ja varsinkin kun se on näin suuri, kun tämä SNK:n liittokokous. Toivon kuitenkin, että tämä ratkaisu, joka ehkä monen mielestä on ollut huono, joka ehkä monen mielestä takaa sen että SNK:ssa ei ehkä tapahdu sen kummempaa, toivon että voidaan toiminnalla osoittaa ja esittää tämän kokouksen jälkeen että muutoksia todellakin on tapahtunut, mutta korostaisin yhtä seikkaa ja se on että yhtenäisyys säilyisi. Tämän toivon vilpittömästi sen takia, että se voima, jota SNK täällä hetkellä edustaa on erittäin tarpeen meidän puolueemme piirissä. On todettu, että SDP on monessa suhteessa kalkkeutunut, on todettu että me olemme arkipäiväisessä ohjelmassamme etääntyneet meidän periaateohjelmastamme ja on todettu, että me teemme ehkä liian herkästi kompromisseja ja ei kompromisseja vasemmalla vaan kompromisseja oikealla. SNK:n asia on pitää huolta siitä, että näin ei tapahtuisi jatkossa. SNK:n pitää olla se paha omatunto, josta on puhuttu ja tämä olkoon tämän kokouksen lähtökohta. Muistuttaisin lopuksi mieliin, että meillä on kaksi vuotta aikaa seuraavaan puoluekokoukseen. Viime puoluekokouksessa Turussa kokousedustajien joukossa oli neljä 30 vuotiasta edustajaa. Tämä olkoon haaste tälle kokoukselle, SNK:n uudelle johdolle eli liittotoimikunnalle. Seuraavassa puoluekokouksessa pitää olla lisää nuoria vaikuttamassa ja vaikuttamassa siihen suuntaan mitä nämä päätökset täällä edellyttävät. Tämä on meidän velvollisuutemme puolueen piirissä ja tämä on myöskin meidän toimintamme tavoite. Ensimmäinen tavoite on rakentaa sosialidemokratiaa, rakentaa työväenliikkeen toimintaa tässä maassa, ja se tapahtuu sekä SNK:n omassa toiminnassa että luonnollisesti myöskin puolueen toiminnassa. Mutta jotta se tapahtuisi puolueen toiminnassa tehokkaasti se edellyttää, että me voimme vaikuttaa puolueeseen ja että me voimme vaikuttaa nimenomaan siellä missä puolue tekee periaatteellisia ja pitkälle meneviä ratkaisuja. Ja tämä on mielestäni tällainen sopiva lähtökohta tälle uudelle toiminnalle. Kiitoksia.

Puheenjohtaja: Työjärjestyksen kohta n:o 12 loppuunkäsitlety.

Ilmoitusasia: Ryhmä 3 aamulla kello 8.00 omassa huoneessaan.

Kokous keskeytetään siten, että jatketaan menettelytapavaliokunnan kokoukseen klo 19.45.

Ryhmä 2 klo 8.00 kokous. Menettelytapavaliokunta välittömästi omaan huoneeseensa. Järjestävän valiokunnan jäseniä pyydetään välittömästi puheenjohtajakorokkeelle.

Puheenjohtaja: Kokous jatkuu. Ensinnäkin pari ilmoitusasiaa. Julkilausumavaliokunta kokoontuu aamulla klo 8.00. Talon edessä on sininen Mercedes Benz bussi joka kuljettaa illanviettoon sinne halukkaita.

Åberg on pyytänyt sääntövaliokunnan työskentelyä koskevan puheenvuoron. Ole hyvä.

Göran Åberg: Hyvät toverit. Sääntövaliokunta käsitteli toisessa kokouksessaan liiton sääntökysymystä. Valiokunta ei päässyt yksimielisyyteen liiton sääntöjen neljännessä pykälästä. Erimielisyyden katsottiin yksimielisesti vaikuttavan valiokunnan työskentelyyn niin haittaavasti, että se pyytää tehtävästään eroa.

Puheenjohtaja: Tämä sääntöasia muodostuu ilmeisesti tässä konferenssissa melkoisen ongelmalliseksi, niinkuin aikaisemmin ilmapäivällä totesimme. Näin siitä syystä, että sääntöjen tullaan hyväksytyksi tulee saada 2/3 enemmistö taakseen tässä kokouksessa. Sääntövaliokunnan työskentely jo tämä dramaattinen eronpyyntö tuovat ilmi sen että sääntöuudistusta on vaikea tässä kokouksessa toteuttaa tai saada läpi. Tässä olisi kuitenkin tämän sääntövaliokunnan eronpyynnön johdosta jotakin päätettävää. Tekisin sellaisen esityksen, että pääsi-

simme eteenpäin, että kun kokous on kerran valinnut itselleen valiokunhataniini kesken kokousta ei millekään valiokunnalle eroa myönnettäisi. On eri asia jos me joudumme huomenna toteamaan, että tämä valiokunta ei ole työssään onnistunut ja tekemään sen mukaiset johtopäätökset. Olenko tulkinnut oikein? Voitaneen hyväksyä. Hyväksytään. Vuorossa kohta n:o 13 toimitetaan liittotoimikunnan jäsenten vaali. Sen lisäksi tullaan kuulemaan menettelytapavaliokunnan esitys liittoneuvoston jäsenten ja varajäsenten valitsemisesta. Mutta ensin kohta n:o 13 liittotoimikunnan jäsenten vaali ja pyydän menettelytapavaliokunnan edustajaa esittämään ehdotuksensa.

Tapani Kontula: Toveri puheenjohtaja. Jos toveri puheenjohtaja ja liittokokous hyväksyvät niin haluaisin esitellä sekä esityksen liittotoimikunnaksi että liittoneuvostoksi tässä samassa puheenvuorossa ja sen jälkeen käymme tätä keskustelua. Ilmeisesti näin sallitaan tehdä. Menettelytapavaliokunta lähti tätä koko ongelma vyyhtiä purkamaan siitä näkökohdasta, että tapahtui mitä tahansa, tuli puheenjohtajaksi kuka tahansa, voitti täällä mikä suunta tahansa, niin liitto on pidettävä yhtenäisenä. Meillä on oltava sellainen instrumentti, jota voi soittaa vaikka hyvä muusikko ottaa äänen vaikka huopatossusta. Tässä mielessä liittotoimikuntaa ja liittoneuvostoa muodostaessamme olemme pyrkinet tasoittamaan niitä erimielisyyksiä, joita sekä alueelliset että poliittiset asenteet ovat mahdollisesti aikaansaaneet. Liittotoimikunnaksi esityksemme on lähes yksimielinen vain yhden ehdokkaan kohdalla jouduimme äänestämään.

Luen nyt tämän esityksen: CK:n edustajaksi Folke Sundman, Matti Ahde, Markus Aaltonen, — Kevätsalo ei ehdi kirjoittaa, soitko Liikasen nimen jo — Erkki Liikanen, Tuomo Saarinen, Hannu Vesa, Jouko Sillanpää, Matti Mikkonen, Seppo Salminen, Raija Kurki, Pekka Siukkola ja sitten vastoin Varsinais-Suomen menettelytapavaliokunnassa olleen jäsenet mielipidettä äänestyksen jälkeen äänet menivät 11—5, ehdotamme Varsinais-Suomen edustajaksi Pentti Väänästä. Tähän kohtaan liittyy myös Liisa Espolan eriyvä mielipide. Sitten liittoneuvosto. Tässä pyrimme nimenomaan siihen että ne piirit, jotka eivät saaneet edustajaa liittotoimikuntaan saivat korvausta tästä. Ensinnä Mikkelin piiri: Varsinaiseksi edustajaksi Reijo Auvinen ja hänen henkilökohtaiseksi varamiehekseen Vesa Laamanen, lisäjäseneksi Antti Leskinen ja varamieheksi Tellu Laukkanen, Tampereen piiri: varsinaiseksi jäseneksi Aarre Rinne ja hänen henkilökohtaiseksi varamiehekseen Ahti Jokinen ja lisjäseniä ei ollut, Satakunnan piiri: varsinaiseksi jäseneksi Mikko Sedig, henkilökohtaiseksi varaedustajaksi Timo Nurmi, lisjäseniä ei hyväksytty, Uusimaa: varsinaiseksi Kauko Viitala, varalle Kalevi Rajala, lisjäseniksi Heikki Loppi ja hänen varamiehekseen Jukka Tuominen sekä lisjäseniksi Risto Laakkonen ja hänen varamiehekseen Risto Vähätaho. Joensuun piiri: varsinaiseksi edustajaksi Jorma Leppänen, hänen varamiehekseen Jorma Kettunen, lisjäseniksi Reijo Vaaranta ja hänen varamiehekseen Ulla Toiviainen, Vaasan piiri: varsinaiseksi Osmo Leppänen ja hänen varamiehekseen Erkki Vuorensivu, ei lisjäseniä, Kymi: varsinaiseksi Jouko Erkkola, hänen henkilökohtaiseksi varamiehekseen Pauli Kähärä, ei lisjäseniä, Etelä-Saimaa: varsinaiseksi Ilkka Westergren ja hänen varamiehekseen Eino Pirhonen, lisjäseneksi Mikko Puhakka, hänen varamiehekseen Pertti Kuusitunturi, Oulu: varsinaiseksi edustajaksi Jarmo Syväterä, varamieheksi Ilmo Mäenpää, CK: Stig-Eric Vikström varsinaiseksi ja hänen varamiehekseen Hans Streng sekä lisjäseneksi Rolf Johansson ja hänen varamiehekseen Nancy Lökfors, Etelä-Häme: varsinaiseksi edustajaksi Reijo Uhrgren ja hänen varamiehekseen Mauri Järvinen, lisjäseniä ei ole, Kuopio, varsinainen on Pertti Kähkönen ja hänen varamiehensä Antti Martikainen, lisjäseneksi Juhani Partanen ja hänen varamiehekseen Matti Schulman, Lappi: varsinaiseksi Kauko Kumpulainen ja hänen varamiehekseen Pertti Pirttikangas, lisjäseneksi Leena Matilainen ja hänen varamiehekseen Jaakko Tulkki, Varsinais-Suomi: varsinaiseksi Liisa Espola ja hänen varamiehekseen Timo Valonen, lisjäseneksi Pertti Paasio ja hänen varamiehekseen Jouko Hurme, Helsinki: varsinaiseksi Taito Pasanen, hänen varamiehekseen Henry Uotila, lisjäseniä ei ole, Keski-Suomi: Pentti Mäkinen varsinaiseksi, hänen varamiehekseen Teuvo Piitulainen sekä lisjäseneksi, koska Keski-Suomi jäi ilman liittotoimikuntapaikkaa, Raimo Mäkinen ja

hänen varamiehekseen Juhani Partanen. Kuten sanottu olemme täysin yksimielisiä tämän liittoneuvoston suhteen menettelytapavaliokunnassa ja myös täysin yksimielisiä liittotoimikunnasta lukuunottamatta Turun vaihdosta, josta jouduttiin äänestämään. Kaikki muut jäsenet ovat yksimielisyyden tulos. Lisäksi menettelytapavaliokunta edelleen noudattaa tätä yhtenäisyyden ja voimakkaan suuren liiton periaatetta ja liiton pitämistä sellaisena, päätti ehdottaa, että liittokokous suosittelee että tuleva liittotoimikunta valitsee varapuheenjohtajaksi Matti Ahteen Oulusta. Lisäksi edelleen yksimielisesti menettelytapavaliokunta päätti ehdottaa liittoneuvostolle, että kun se valitsee puheenjohtajaa niin se valitsisi puheenjohtajaksi Risto Laakkosen.

Puheenjohtaja: Tässä asiassa on pyytänyt ensimmäisen puheenvuoron liiton puheenjohtaja Sundqvist. Ole hyvä.

Ulf Sundqvist: Toveri puheenjohtaja, hyvät toverit. Turhaa toistamatta sitä mitä Tapani Kontula jo sanoi niin haluaisin kertoa, että olin mukana menettelytapavaliokunnan työskentelyn viimeisessä vaiheessa, jossa päädyimme siihen listaan, jonka Kontula toi täällä esille. On aivan selvää, että tällaisesta listasta, kun tässä ei ole 200 nimeä, eikä ole edes 100 nimeä niin aina löytyy eräviä mielipiteitä. Tämä on kuitenkin lista, joka on syntynyt syvän pohdinnan ja harkinnan tuloksena. Itse olen henkilökohtaisesti varma siitä, että tämä liittotoimikunta, jota täällä ehdotettiin on sellainen, että se todellakin pyrkii ja pystyy toteuttamaan sitä mitä minä puheenjohtajavaalin jälkeen totesin. Olen varma siitä, että tämä liittotoimikunta tässä kokoonpanossa sitoo yhteen ne eri ryhmitymät ja ne eri siivet, jotka tässä kokouksessa ovat esiintyneet ja toivon todellakin kuten jo edellä sanoin, että me voimme lähteä täältä pois sisäisesti solidaarisesta SNK:n liittokokouksesta. Toivon, että todellakin tällaista yhteistyön halua esiintyy ja että me voisimme päätyä yksimielisesti liittotoimikuntaan, menettelytapavaliokuntahan on esittänyt äänestystä vain yhden jäsenen kohdalla, jos äänestetään Turun edustajasta niin äänestetään pois, onhan tässä kokouksessa aikaisemminkin äänestetty mutta toivon että tämä lista muilta osin pitäisi paikkansa.

Puheenjohtaja: Kun täällä on yhtäaikaaisesti esitetty kaksi vaaliasiaa niin voitaisiinko sopia siitä, että lähtisimme tästä helpommasta päästä eli kohdasta 14. Liittoneuvoston varsinaisten ja varajäsenten vaali. Keskustelu alkaa. Keskustelu päättyy. Menettelytapavaliokunnan esitys on hyväksytty.

Hannu Vesa on pyytänyt työjärjestyspuheenvuoron. Ole hyvä.

Hannu Vesa: Toveri puheenjohtaja, hyvät toverit. Esittäisin vain tässä yhteydessä, että liittokokous yhtyisi myös tämän liittoneuvoston puheenjohtajakysymyksen kohdalla menettelytapavaliokunnan suositukseen, mikäli näin tapahtuisi me Uudellamaalla olisimme erittäin iloisia. Kiitos.

Puheenjohtaja: Teimme asiaa koskevan päätöksen äsken. Vuorossa työjärjestuksen kohta 13. Toimitetaan liittotoimikunnan jäsenten vaali. Tähän on pyydetty melkoisen paljon puheenvuoroja. Minä pyytäisin että käytettäisiin lyhyitä puheenvuoroja, ensimmäinen puheenvuoro Brun Nyman Vaasan ty:n nuorisosaostosta. Hänen jälkeen Arvi Lähteenmäki.

Nyman ei pidä, Arvi Lähteenmäki, hänen jälkeensä Aarno Peltola.

Arvi Lähteenmäki, Leppävaara: Toveri puheenjohtaja, hyvät toverit. Edustan täällä Uuttamaata ja esitän liittotoimikuntaan Heikki Kettunen Karakalliosta ja samalla esitän, että liittotoimikunnan jäsenet palautetaan menettelytapavaliokuntaan.

Puheenjohtaja: Seuraava puheenvuoro Peltola. Hänen jälkeensä Liisa Espola.

Aarno Peltola, Porvoo: Toveri puheenjohtaja, hyvät toverit. Kannatan toveri Lähteenmäen tekemää ehdotusta.

Puheenjohtaja: Liisa Espola. Hänen jälkeensä Erkki Leskinen.

Liisa Espola, Turku: Hyvät toverit. Haluaisin tässä tuoda esille Varsinais-Suomen piirin kannan mahdollisesta liittotoimikunnan ehdokkaasta. Muiden piirien kohdalla on hyvin pitkälle kunnioitettu piirien kannanottoja. Varsinais-Suomen kokousedustajat ovat yksimielisesti Turhan Salahetdinin kannalla. Me olemme todenneet että Pen*ti Väänänen on piiritasolla kieltäytynyt luottamustehtävistä

viime piirikokouksessa kiireittensä takia, joten katsomme, että hän ei ehdi tätäkään tehtävää hoitamaan. Ehdotan, että Varsinais-Suomen kantaa kannatettaisiin eli oltaisiin sitä mieltä että Pentti Väänänen vaihdettaisiin Turhan Salhetdiniin.

Puheenjohtaja: Puheenvuoro Erkki Leskinen. Hänen jälkeensä Teppo Parikka. Erkki Leskinen, Kallistahti: Haluaisin esittää mielipiteeni menettelytapavaliokunnan puheenjohtajan esittämään listaan liittotoimikuntaan valittavista henkilöistä. Jätin kirjallisen erimielisyyteni esityksestä Auvinen—Liikanen. Piirin enemmistö yhtyy menettelytapavaliokunnan kantaan eli Liikasen kannalla.

Puheenjohtaja: Puheenvuoro Teppo Parikka. Hänen jälkeensä Kaisalmi.

Teppo Parikka, Korso: Toveri puheenjohtaja, hyvät toverit. Me innokkaat laakkoslaiset emme ole pettyneitä emmekä aio lyödä kapuloita rattaisiin. Tämä menettelytapavaliokunnan ehdotus on mielestämme erittäin hyvä ja se luo hyvät työskentelymahdollisuudet liittomme uudelle puheenjohtajalle ja hänen työllensä me tulemme myöskin antamaan tukemme. Toivon että kokous voisi yksimielisesti yhtyä tähän menettelytapavaliokunnan esitykseen ja ilmoitan että Uudenmaan piirin kokousedustajien ryhmä on menettelytapavaliokunnan esityksen takana. Se ääni mikä täältä kuului varmaan ei ollut Uudeltamaalta.

Puheenjohtaja: Esa Kaisalmi. Hänen jälkeensä Timo Tuomi.

Esa Kaisalmi, Kerttuli: Toveri puheenjohtaja, hyvät liittokokoustoverit. Menettelytapavaliokunta on ehdottanut Pentti Väänästä Turhan Salahetdinin tilalle. Nyt on kuitenkin niin, että Pentti Väänänen on piirin puitteissa kieltäytynyt piirin tehtävistä kiireittensä takia, siksi me toivomme, että meidän piirimme kanta otettaisiin esiin ja oltaisiin Turhan Salahetdinin kannalla, jolla on ehdottomasti enemmän aikaa liittotoimikunnassa olla kun hänellä ei ole paljon muita esteitä. Ei muuta.

Puheenjohtaja: Timo Tuomi.

Timo Tuomi, Turenki: Toveri puheenjohtaja, hyvät toverit. Etelä-hämäläiset eivät ole yksimielisiä tästä liittotoimikunta ehdokkaasta ja ehdotankin liittotoimikuntaan Hannu Piepposta.

Puheenjohtaja: Mauno Huttunen, hänen jälkeensä Voitto Penttinen.

Mauno Huttunen, Kajaani: Toveri puheenjohtaja, hyvät toverit. Kun on nyt esiintynyt erilaisia mielipiteitä menettelytapavaliokunnan esityksestä toivoisin, että tässä vaiheessa kun liittoneuvosto on lyöty lukkoon niin liittokokousedustajat pysyisivät menettelytapavaliokunnan esityksen takana. Jos näin ei tule käymään, on syytä asettaa kyseenalaiseksi liittoneuvoston paikkojen jako myöskin.

Puheenjohtaja: Voitto Penttinen.

Voitto Penttinen, Hämeenlinna: Menettelytapavaliokunnan esitys on mitä onnistunein ja minä odotan, että arvoisat liittokokousedustajat todella toimivat tämän mukaisesti. Se mikä tässä yleissilmäyksellä ottaa heti silmään on se, että tästä on tarkoitus tehdä poikakerho, yksi tyttö sinne joukkoon on mahtunut meidän Raija Kurki Hämeenlinnasta. Jos tästä vaali muodostuu niin toivoisin, että menettelytapavaliokunnan puheenjohtaja luettelisi jokaisen ehdokkaan perään myös sen piirin.

Puheenjohtaja: Pertti Hyvönen.

Pertti Hyvönen, Myllypuro: Toveri puheenjohtaja. Koska käydyssä keskustelussa on tullut useita **Kannatettuja** esityksiä sen lisäksi mitä menettelytapavaliokunta on ehdottanut, minusta tuntuu että tämä liittotoimikuntakysymys kaipaa vielä keskustelua. Täällä on korostettu sitä, että liittotoimikuntakysymyksessä nimenomaan pitäisi säilyttää tämä liiton kokonaisuus ja minusta tuntuu, että sitä ei parhaiten säilytetä tällä tavalla. Kun nyt näyttää siltä että joudutaan menemään vaaliin ja että tämä asia ratkaistiin tässä jonkinlaisella äkkivaalilla niin ehdotan, että asia lähetetään takaisin menettelytapavaliokuntaan niin että keskusteluja ja neuvotteluja voidaan jatkaa.

Puheenjohtaja: Timo Valonen.

Timo Valonen, Kurva: Me Varsinais-Suomen edustajat todella pahoittelemme sitä seikkaa että tilanne on päässyt tällaiseksi, toisin sanoen että ryhmän päätöstä ei ole otettu huomioon, varsinkin kun päätöksen ovat aiheuttaneet edellämäinitut Varsinais-Suomen edustajien esittämät perusteet. Toivomme että kun tätä liitto-

toimikunnan paikkaa ja yleensä koko liittotoimikunnan kokoomusta ruvetaan käsittelemään, mahdollisesti äänestetään tai tehdään jotakin muuta, niin kokousedustajat, muutkin kuin varsinaissuomalaiset, olisivat sikäli solidaarisia että kannattaisivat ehdokastamme Turhan Salahetdiniä edellämainituin perustein.

Puheenjohtaja: Raimo Oksanen.

Raimo Oksanen, Toukola: Toveri puheenjohtaja. Ei mitään uutta länsirintamalla toisin sanoen minun nimeni on moneen kertaan täällä lausuttu mutta minulla ei ole mitään kerrottavaa siltä osin. Mutta haluaisin puuttua tähän liittotoimikuntakysymykseen sen vuoksi, että tämä kulunut kolme vuotta on tuonut ilmeisestikin jonkinlaista demokratiaa SNK:laiseen toimintaan syystä siitä, että yhtyvät edelliseen puhujaan, että asiaa ei lähetetä enää menettelytapavaliokuntaan vaan ratkaistaan se heti.

Puheenjohtaja: Juhani Pitkänen peruutti puheenvuoronsa, Eino Pirhonen.

Eino Pirhonen, Lappeenranta: Hyvät toveri! Kyllä tämä Kotka tietysti on viime edustajakokouksessa meitä helsinkiläisiä oli liittotoimikunnassa neljä edustamassa, ja täällä hetkellä vain yksi, ja näin ollen uskon, että tämä menettelytapavaliokunnan esitys liittotoimikunnaksi on erittäin kannatettava ja olen sitä mieltä että on syytä siirtyä suoraan äänestykseen koska palauttaminen menettelytapavaliokuntaan pitkittäisi ainoastaan tämän illan kokouksen kulkua. Ei muuta.

Puheenjohtaja: Heikki Loppi. Hänen jälkeensä Juhani Pitkänen.

Heikki Loppi, Otnnipmi: Toveri puheenjohtaja. Uudenmaan piirin edustajat kaunis"ja kiva kaupunki mutta kyllä täältä tekisi jo mieli ensi viikolla poiskin päästä, että eiköhän yhdytä tähän menettelytapavaliokunnan esitykseen ja Etelä-Saimaan sos.dem. nuorisopiirijärjestö hyväksyy tämän esityksen täysin.

Puheenjohtaja: Pyydettyjä puheenvuoroja ei ole. Keskustelu päättynyt. Keskustelun aikana on tenty kannatettu ehdotus siitä, että asia palautettaisiin uudelleen menettelytapavaliokunnan käsiteltäväksi, meidänkin on ensin ratkaistava tämä kysymys. Pyydän ääntenlaskijoita tulemaan tänne. Tämä äänestys tapahtuu äänestyskorttia käyttäen. Siten, että pyydän ensiksi nostamaan edustajakorttinsa niitä edustajia, jotka ovat palauttamisen kannalla.

Nyt täällä on useita kannatettuja ehdotuksia. Meidän on suoritettava vaali vai suorittaisimmeko ratkaisun koeäänestyksellä, siten että katsoisimme minkälaisen kannatuksen menettelytapavaliokunnan esitys saa. Tällä voitettaisiin melkoisesti aikaa, käsittääkseni tämä kokouksen taholta hyväksytään ja pyydänkin hrottamaan äänestyskortit ylös. Niitä, jotka ovat menettelytapavaliokunnan ehdotuksen kannalla. Liput alas. Tulkitsisin, että täällä kokouksessa varsin suuri enemmistö on ollut menettelytapavaliokunnan esityksen konnalla. Esittäisin näin ollen että varsinaista vaalia ei tarvitsisi suorittaa, vaan että menettelytapavaliokunnan ehdotus on näin ollen tullut vahvistetuksi. Hyväksyttäneen. Hyväksytään. Työjärjestyksen kohta 13 loppuunkäsitlety.

Välillä muutama ilmoitusasia. Tiutiseen lähtevät vesibussit Kirkkokadun päästä. Ohjelmavaliokunta n:o 2 kokoontuu aamulla, sääntövaliokunta kokoontuu aamulla klo 8.30. Kehoitän menemään toveri-illanviettoon mahdollisimman runsaasti. Ohjelmavaliokunta n:o 2 kokoontuu aamulla klo 8.00.

KOLMAS KOKOUSPÄIVÄ

18. toukokuuta 1970

Puheenjohtaja: Kokoustyöskentelyä jatketaan. Suoritetaan nimenhuuto.

Puheenjohtaja: Kiitoksia. Pyydän niitä, jotka ovat tulleet nimenhuudon jälkeen ilmoittautumaan kokouksen sihteerille. Asioiden käsittely aloitetaan työjärjestyksen asiakohdalla n:o 15, toimitetaan liiton tilintarkastajien vaali. Kaksi varsinaista ja kaksi varalle, menettelytapavaliokunta on tehnyt esityksensä, jonka mukaan varsinaisiksi tilintarkastajiksi valittaisiin Antti Moisio ja Hilikka Kujala, tilintarkastajien varamiehiksi esitetään Pentti Ketolaa ja Viljo Virtasta. Halutaanko puheenvuoroja. Ei haluta. Keskustelu päättynyt. Tilintarkastajiksi on valittu edellämainitut henkilöt ja samoin varatilintarkastajiksi.

Olemme saaneet tiedotuksen julkilausumavaliokunnalta. Valiokunta ehdottaa että Koriste Vienti Oym lakossa olevien työntekijöiden tukemiseksi järjestettäisiin kokousedustajien ja kokousta seuraavien keskuudessa rahankeräys. Toimenpide voitaneen hyväksyä ja jättää kokousvirkaillijoiden suoritettavaksi. Hyväksyttäneen. Hyväksytään.

Siirrymme käsittelemään valiokunnista palanneita asioita. Ensimmäinen puheenvuoro on sääntövaliokunnan puheenjohtajalla Göran Åbergilla. Haluaisin vielä tässä vaiheessa alleviivata sitä seikkaa, että meillä on hyvin kireä aikataulu. Ohjelman mukaisesti meidän pitäisi saada kokoustyöskentely päättymään klo 13 ja asioita on aikamoinen liuta vielä jäljellä, joten pyydän erikoisesti huomioimaan puheenvuorojen käytössä asiallisuuden ja puheenvuoron mahdollisimman harkitun käytön.

Göran Åberg: Hyvät toverit. Sääntövaliokunta on edelleenkin siinä tilanteessa missä se oli eilen, eli meidän eropyyntömme on yhä edelleen voimassa. Kuitenkin neuvottelujen tuloksena päätimme kokoontua tänä aamuna. Henkilökohtaisesti sääntövaliokunnan jäsenenä haluan kokoukselta evästyksen näistä kahdesta suurinta ristiriitaa aiheuttavasta pykälästä. Tämä ensimmäinenhän, johon jo eilen pysähdyimme oli tämä liiton sääntöjen neljäs pykälä. Jossa vastakkain oli esitys vanhasta säännöstä, joka kuuluu: "Perusjärjestön liittoon hyväksymisen ehtona on, että se hyväksytään jäseneksi alueensa piirijärjestöön." Ja liittotoimikunnan toveri Virkkusen suullisen informaation kautta tullut esitys kuuluu: "Perusjärjestön liittoon hyväksymisestä päättää liittotoimikunta." Tässä monistuksessa, joka teille on jaettu on esityksenä liittotoimikunnalta, että tämä pykälä pidettäisiin ennallaan, joten tästä ei ole yleistä tietoa kokoukselle annettu vaan se on tuotu suoraan meille. Erimielisyydet jakautuivat eilen äänestyksessä 6—4 sääntöjen ennallaan pysymisen puolesta. Henkilökohtainen kantani on se, että me olemme tässä kokouksessa tehneet loistavia päätöksiä demokraattisen sosialismin eteenpäinviemiseksi, miksi me muuttaisimme sääntöjä epädemokraattisemmaksi tässä tapauksessa. Tästä sääntöpykälästä tullaan myös vetoamaan siihen, että mikäli se säilyy ennallaan niin se olisi ristiriidassa liiton sääntöjen 6 pykälän kanssa. Henkilökohtainen käsitykseni kuitenkin on tästä kohdasta, jossa sanotaan, että "jäsenjärjestöjen liittoon hyväksymisen ja siitä erottamisen suorittaa liittotoimikunta jäljempänä mainituin rajoituksin" on aivan sopusoinnussa tämän neljännen pykälän viimeisen kappaleen kanssa. Toisena tuleva ristiriitakohta on liiton sääntöjen 14 pykälä, jossa liittotoimikunta esittää liiton pääsihteerin valintaa liiton liittokokouksessa. Käsittäakseni kuitenkin liittotoimikunta on vetänyt jollakin tavoin tätä päätöstään takaisin ja samoin muistaakseni tasaäänin tuolla sääntövaliokunnassa pyyhittiin tästä tämä kohta b muutosesityksestä ylitse. Äänin 4—6 liittotoimikunnan esitys jäi vähemmistöön, joka tapauksessa tämä kysymys on myös erittäin tärkeä ja toivon, ja esitänkin, että liittokokous suorittaa koeäänestyksen liiton sääntöjen neljänestä ja neljänestätoista pykälästä evästyksenä tämän esityksen jälkeen kokoontuvalle sääntövaliokunnalle. Tämä edellyttää, että me saamme ylivoimaisen ääntenemmistön asioiden taakse, jolloin me todennäköisesti pääsemme näissä säännöissä eteenpäin ja saamme jotain aikaan. Pyydän että puheenjohtaja suorittaa siitä äänestysmenettelyn esittämisen.

Puheenjohtaja: Seuraava puheenvuoro on Voitto Niemisellä.

Voitto Nieminen, Herttoniemi: Hyvät toverit. Näissä liiton säännöissä ja piirin säännöissä on aivan selvä ristiriita, piirijärjestöjen säännöissä sanotaan, että täytyy ensiksi olla hyväksytty liittoon ennenkuin voidaan hyväksyä piirijärjestöön ja liiton säännöissä on taas asia aivan päinvastoin. Nyt minusta olisi aika hyvä esitys, joka on tullut sinne sääntövaliokuntaan, että "perusjärjestön liittoon hyväksymisestä päättää liittotoimikunta". Perustellen sillä että nämä molemmat, kun ovat itsenäisiä järjestöjä, heidän päättävät molemmat omista asioistaan. Meillä H:gin piirissä on tästä keskusteltu aika paljon koska meillä on kolme sellaista osastoa täällä edustettuna, jotka on hyväksytty liittoon viime vuonna, mutta piiriin heitä ei hyväksytty ennen viime piirikokousta ja nämä osastot ovat Alko-
läisten, Rautatieläisten ja Sos.dem. Kilta. Tässä minusta piirijärjestö voi taktikoida,

jos se jätetään tällaiseksi ja koska siellä on ristiriita niin se täytyisi saada korjattua sekä piirijärjestön että liiton sääntöjen kohdalta.

Puheenjohtaja: Stefan Berglund. Seuraavana Hannu Vesa.

Stefan Berglund, H:gin Kilta: Toveri puheenjohtaja, hyvät toverit. Kannatan tässä Voitto Niemisen esitystä, että liiton sääntöjä muutettaisiin neljännen pykälän kolmannen momentin kohdalla seuraavasti: "Perusjärjestön liittoon hyväksymisestä päättää liittotoimikunta. Perusjärjestöjen jäsenten tulee olla Suomen kansalaisia". Tätä ehdotan samoin perustein kuin Voitto Nieminen. Minä edustan perusjärjestöä nimeltä H:gin Sos.dem. Killan nuorisosaasto ja meillä tosiaan sattui ikävä juttu sillä meidät oli hyväksytty liiton jäseneksi, mutta vaikka meidän aperiit oli jätetty piiriin hyvissä ajoin ennen vuosikokousta, muistaakseni kaksi uukautta, ja näin oli tapahtunut muistaakseni näitten kaikkien kolmen järjestön kohdalla ja kuitenkin piiri ei voinut hyväksyä meitä, koska piiritoimikunta ei kokoontunut jostain ihmeellisestä syystä. Näin voidaan siis menetellä edelleenkin jos nämä säännöt jäävät ennalleen. Eli jos on joku epämielinen perusjärjestö, niin voidaan jättää tämä perusjärjestö hyväksymättä piiriin. Minun mielestäni tämä ei ole oikein ja sen vuoksi olen Voitto Niemisen ehdotuksen kannalla.

Puheenjohtaja: Kiitoksia. Samalla esitän, että puheenvuorot tässä asiassa rajoitetaan jo nyt pyydettyihin. Rajoitetaan. Hannu Vesa.

Hannu Vesa, Savio: Toveri puheenjohtaja, hyvät toverit. Mikäli asioita tarkasteltaisiin puhtaalta valtapolitiiselta kannalta, olisi hyvä yhtyä siihen näkemykseen että kaikki perusjärjestöt hyväksytään yksinomaan liittotoimikunnassa. Tämä ei ole kuitenkin moraalisesti pitävä kanta. Meidän piirillämme on erittäin hyviä kokemuksia tämän liittokokouksen valmisteluajalla ja olemme niitten perusteella sillä kannalla, että ehtona liittoon hyväksymiselle tulee olla se, että se on hyväksytty myös alueensa piirijärjestöön. Kaikissa selkeää demokraattista menettelyä noudattavissa järjestöissä jäsenen hyväksyminen seuraa kaavaa alhaalta ylöspäin eikä ylhäältä alaspäin. Tämä korostaisi samalla myös piirijärjestön merkitystä, joka minun mielestäni on ensiarvoisen tärkeää tulevalle liittokokouskaudella. Me emme kykene luomaan SNK:n kenttää, sanotaan nyt näin sotakieleltä lainausta ottaaksemme, "elävää voimaa", ellei me anneta sen elävän voiman itse päättää siitä miten se toimii. Nähdäkseni ei liittotoimikunnan asia ole antaa suuntaviivoja ja suorittaa sitä arviota, jota sääntöjen mukaan edellytetään kun osasto hyväksytään, nimittäin säännöissä on maininta siitä että osaston pitää olla myös toimiva osasto, toisin sanoen että se harjoittaa sosialidemokraattista nuorisotyötä. On erittäin tärkeää että piirijärjestöt kykenevät tarkistamaan sen, että nämä perusjärjestöt harjoittavat sosialidemokraattista nuorisotyötä ja tällä kertaa siitä on ollut suhteellisen hyvää myönteistä jälkeä että näin on tehty. Kiitos.

Puheenjohtaja: Pertti T. Hyvönen. Hänen jälkeensä Mauri Mäkipirtti.

Pertti T. Hyvönen, Myllypuro: Toveri puheenjohtaja, hyvät toverit. Toveri Vesa esitti tässä erinomaista itsekritiikkiä kun hän ei luota siihen liiton päätäntävaltallemme, johon hänet eilen on täällä valittu. Mutta lisäksi minusta tämä näkökanta, jonka mukaan piirijärjestöjen tulisi ensin saada hyväksyä perusjärjestöt eikä Mitto, edustaa sellaista näkemystä, ettei tunneta oikein hyvin tätä järjestörakennetta, joka nimenomaan tällaisella keskusliitolla on. Yhdistyslain mukaan on nimenomaan ja ensisijaisesti tällaisella liitolla nämä perusjärjestöt, joista tässä on kysymys. Tässä mielessä olisi varsin luonnollista, että se yhdistys, jonka jäsenistä on kysymys saa itse päättää kenet se hyväksyy jäsenikseen ja kenet ei, ilman että siihen tulee mitään tällaista alueellista yhteistoimintaelintä rajoittamaan tätä liittotoimikunnan päätäntävaltaa. Sitten tässä liiton sääntöjen neljännessä pykälässä tai tässä muutoksessa todetaan että perusjärjestön liittoon hyväksymisen ehtona on että se hyväksytään jäseneksi alueensa piirijärjestöön. Sen sijaan piirijärjestöjen sääntöjen 6 §:ssä sanotaan että piirijärjestön jäseneksi piirijärjestö hyväksyy piiriin alueella olevat liiton perusjärjestöiksi hyväksytyt rekisteröidyt yhdistykset sekä nämä osastot. Kannatan täällä Voitto Niemisen tekemää esitystä, että hyväksyttäisiin tämä muutosesitys, jonka mukaan liittotoimikunta päättää jäseneksi hyväksymisestä, mutta esitän samalla että mikäli tämä esitys ei saa riittävää kannatusta taakseen niin sääntövaliokunta asioita käsitellessään

edelleen ottaa huomioon tämän piirijärjestöjen sääntöjen kuudennen pykälän, koska nämä ovat selvässä ristiriidassa keskenään niin että siihen tulee sitten vastaava muutos.

Puheenjohtaja: Mauri Mäkivirta ja hänen jälkeensä Kimmo Kevätsalo.

Mauri Mäkivirta: Hyvät toverit. Minä olen yksi niistä, joiden pöytäkirjat tulivat piiriin liian myöhään. Meitä ei sen takia hyväksytty. Nyt ihmettyttää tällainen ruikutus parin toverin taholta, kun he eivät saaneet piirin jäsenyyttä. Hehän saivat liittotoimikunnalta valtuudet mutta minä en saanut ja tämän vuoksi juuri sanoisin että kannattaisin toveri Åberkin ehdotusta, ja olen sitä mieltä että se on oikea koska tässä jää liittotoimikunnalle pelin varaa josta minä olen elävä esimerkki siitä miten voidaan toimia. Kaikki myöhästivät mutta pari saa äänioikeuden mutta yksi ei saa, joten missään mielessä en voi ymmärtää tällaista toimintaa mitä toveri Nieminen tai Hyvönen ehdottivat. Sillä ei ole mitään demokratian kanssa tekemistä. Se on varmaan tämän kokouksen kuluessa tullut kaikille selväksi, että eihän tämä ole muuta kuin vallan kasautumista, mitä toveri Vesakin täällä tarkoitti. Kyllä minä katsoisin, että kyllä piirijärjestöllä tulee olla oikeus päättää omista jäsenistään.

Puheenjohtaja: Kimmo Kevätsalo.

Kimmo Kevätsalo, H:gin ASY: Toveri puheenjohtaja, hyvät toverit. Kun kokous nyPön saanut toimitetuksi nämä alkuvalmistelut ja pääsee varsinaiseen poliittiseen keskusteluun niin kiinnostavaa on, että jo ensimmäinen varsinainen poliittinen keskustelu käydään sääntöjen puitteissa. Kiiinnostavaa myöskin on, että keskustelua käydään nimenomaan siitä millä tavalla päätösvaltaa tietäntyyppisissä asioissa pitää käsitellä. Ja vastakkain on kaksi kantaa, toinen kanta on se että päätöksenteko liiton toiminnan kannalta hyvin oleellisessa kysymyksessä siirretään mahdollisimman ylös, mahdollisimman pieneen yksikköön, ylimpään ja pienimpään liiton toiminnassa olevaan yksikköön eli liittotoimikuntaan. Toinen vaihtoehto on myöskin ollut esillä ja se on että päätöksenteko pudotetaan alaspäin sinne missä useimmat ihmiset pääsevät päättämään asioista. Tämä on selväpiirteinen poliittinen kysymys eikä millään lailla juridis-teknillinen ja minun ymmärtääkseni tämä liittokokous tekee nyt ratkaisunsa sen välillä keskitetäänkö valtaa vai hajoitetaan valtaa. Tällaisessa kysymyksessä, jonka sisältönä on mm. se että tätä valtaa voidaan käyttää junttatyöhön mikäli se on keskitettyä. Tietysti sitä voidaan käyttää myöskin junttatyöhön silloin kun se on hajoitettu mutta paljon pienemmissä puitteissa paljon pienempään junttatyöhön. Minun ymmärtääkseni jokainen, joka pitää tavoitteenaan demokraattisen sosialismin toteuttamista, pitää tavoitteenaan myös sitä, että päätöksentekoa kaikissa mahdollisissa asioissa pudotetaan alaspäin lähemmäksi ihmisiä siinä elämäntilanteessa, jossa he joka päivä toimivat. Sääntöjen nykyinen muoto pitää sisällään nimenomaan tämän vaihtoehdon. Tästä syystä kannatan sääntöjen säilyttämistä ennallaan. Asiaan liittyy myös toinen käytännöllisempi kysymys ja se on se että valtaosaltaan esim. liittokokouksessa päätöksenteko tapahtuu nimenomaan piirien puitteissa. Jos nyt viedään tässä tämä jäsenosastokysymys piirien käsistä pois niin samalla estetään piirejä toimimasta omien tavoitteittensa esim. selväpiirteisten alueellisten tavoitteiden hyväksi ja aktivoimaan ihmisiä nimenomaan tähän toimintaan. Tämä ei tietenkään ole sosialidemokratian hengen ja etujen mukaista. Täältäkin pohjalta piirisääntöjen säilyttäminen ennallaan la vastaavat korjaukset piirijärjestöjen sääntöihin ovat paikallaan. Kannatan siis Åbergin tekemää ehdotusta.

Puheenjohtaja: Keskustelu on tältä osin päättynyt. Keskustelun kuluessa sääntövaliokunnan puheenjohtaja on pyytänyt sääntövaliokunnalle evästyksiksi koeäänestyksen suorittamista, suoritamme koeäänestyksen sääntöjen neljännen pykälän kolmannelta momentista. Pyydän niitä kokousedustajia, jotka ovat sillä kannalla, että momentti säilytetään ennallaan toisin sanoen että perusjärjestön liittoon hyväksymisen ehtona on, että ne hyväksytään jäseneksi alueensa piirijärjestöön, nostamaan edustajakorttinsa. Pyydän äänestysvaliokunnan jäseniä suorittamaan jonkinlaisen arviolaskelman. Tämän jälkeen pyydän niitä, jotka ovat sen

kannalla että perusjärjestön liittoon hyväksymisestä päättää liittotoimikunta nostamaan edustajakorttinsa.

Suoritamme koeäänestyksen liiton sääntöjen 14 pykälästä. Pyydän niitä, jotka ovat sitä mieltä että liiton pääsihteeri valitaan liittokokouksessa nostamaan edustajakorttinsa. Kiitoksia. Tämän jälkeen pyydän niitä, jotka ovat sitä mieltä että liittotoimikunta valitsee pääsihteerin nostamaan korttinsa. Selvä vähemmistö, tämän jälkeen sääntövaliokunta lienee tyytyväinen saamiinsa evästyksiin ja asia palautetaan sääntövaliokunnan käsittelyyn, joka mahdollisimman pian tuonee esityksensä kokoukselle. Sääntövaliokunnan jäseniä pyydetään kokoontumaan välittömästi kokoukseensa.

Puheenjohtaja: Seuraavaksi siirrymme käsittelemään asiakoota n:o 16 pyytäisin ohjelmavaliokuntien puheenjohtajia tuomaan minulle ilmoituksen siitä missä vaiheessa heidän työnsä on. Pyytäisin uudelleen tiedustella onko ohjelmavaliokunnissa saatu mitään aikaiseksi.

Tilanne näyttää siltä, että emme päässe yleiskokouksessa eteenpäin ellemme keskeytä tätä valiokuntatyöskentelyä varten. Jatkamme yleiskokousta klo 10.30 ja pyydämme valiokuntia pitämään kannanotoissaan kiirettä.

Järjestöasianvaliokunnan jäseniä pyydetään myöskin kokoontumaan omaan huoneeseensa.

Puheenjohtaja: Kokouskäsittelyä jatketaan, otamme esille asian n:o 16. Käsitellään liittotoimikunnan esitys poliittiseksi ohjelmaksi, sekä eräitä esityksiä. Käsitteilyjärjestys on se, että ensin ohjelmavaliokuntien puheenjohtajat esittelevät ohjelmaryhmiensä aikaansaannokset ja tämän jälkeen käydään yleiskeskustelu ja sen jälkeen hyväksytään kohta kohdalta. Onko ohjelmavaliokunnan 1 puheenjohtaja valmis?

Ei ole vielä valmis. Entä 2? Ei liene valmis aikaansaannoksineen. Entä 3?

Ohjelmavaliokunta n:o 3 Erkki Liikanen: Meillä käytiin ensin yleiskeskustelua näiden ohjelmakohtien luonteesta yleensäkin. Ja oltiin varsin yksimielisiä siitä, että ne eivät täytä poliittiselle toimintaohjelmalle asetettavia vaatimuksia sikäli, että niistä puuttuu sekä analyysi nykyisistä olosuhteista, että selkeät toimintaohjeet, selkeä strategia. Mutta toisaalta taas katsoimme, että tässä on pohja keskustelulle, josta on helpompi lähteä eteenpäin. Olemme tehneet molempia ohjelmakohtia sekä koulutusta että vapaa-aikapoliittikkaa koskevat ponnet, joissa pyrimme antamaan liittotoimikunnalle tehtäviä. Me olemme käyneet lävitse nämä vaatimukset sen takia, että liittotoimikunnan olisi helpompi tehdä nimenomaan tämän päivän kysymyksiin kannanottoja. Olemme käyneet niitä yksityiskohtaisesti läpi. Koulutusosassa emme puutu lainkaan perusteluihin. Luen tämän ponnen, joka koskee kysymystä kokonaisuudessaan:

Käyn nyt nämä vaatimukset läpi, ne me käsitelimme. Sivu 30: Tässä on kysymys ainoastaan siitä että olemme pyrkineet joitakin epäselviä kohtia poistamaan, sellaisia joista ei selkeää ja johdonmukaista tulkintaa voida tehdä ja lisänneet muutamia sanoja ja muutaman vaatimuksen. Ensinnäkin että "SNK vaatii, että laaditaan kokonaisvaltainen koulupoliittinen ohjelma", se vaatimus ehdotetaan poistettavaksi epäselvyyden vuoksi. Tässä ei todeta, että keneltä se vaatii, kuitenkin täällä vaaditaan että yhteiskunnassa olisi laadittava kokonaisvaltainen kokonaisuunnittelu. Mikäli se liittyy tähän niin ei mikään yhteiskunnallinen eikä valtiollinen elin voi mitään koulutus suunnitelmaa laatia. Valiokunta ehdottaa tämän vaatimuksen poistamista, mutta viitataan tältäkin osin myöhemmin tehtävään pönteeseen. Sen jälkeen vaatimus 13 nähdäkseni "että tehdään vakaumuksellinen opetus mahdolliseksi" valiokunnassa keskusteltiin tästä suhteellisen paljon ja katsoimme sen poistamisen tarpeelliseksi tällä hetkellä sen takia, että sen hyväksyminen tässä tilanteessa lähinnä merkitsisi jonkun uskonnon opetuksen hyväksymistä eikä ole realistista olettaa että kapitalistisen yhteiskunnan koulutusjärjestelmässä esim. vakaumuksellista poliittista opetusta, joka vastaisi työväenluokan näkemyksiä, voida antaa. Ehdotamme tämän vaatimuksen poistamista tällaisena. Sitten täällä on yksi kohta, neljänneksi alimmainen, "että korkeakouluissa toteutetaan demokraattinen hallinto" muutetaan: "että koululaitoksessa toteutetaan

demokraattinen hallinto" ja seuraavaksikin pieni korjaus "että poliittinen toiminta sallitaan kouluissa" muutetaan niin että "poliittista toimintaa suositaan kouluissa" ja yhden vaatimuksen lisäämme näiden joukkoon se on seuraava: "että rinnakkaista opintomateriaalia sisällytetään lukusuunnitelmaan". Tällä tarkoitetaan sitä, että olisi mahdollista esim. historian opetuksen yhteydessä käyttää opiskelussa rinnakkaista materiaalia, joka olisi ehkä tämän varsinaisen aineiston kanssa ristiriidassakin esim. että meillä olisi eri historiallisista käsityksistä lähtevää materiaalia yhtäaikaan käytettävänä opetuksessa. Sitten, että SNK saisi kokonaisvaltaisen koulutuspoliittisen ohjelman on valiokunta tehnyt seuraavan ponsiehdotuksen: "Liittokokous edellyttää, että SNK:n liittotoimikunta asettaa työryhmän, jonka tehtävänä on valmistella liitolle kokonaisvaltainen koulutuspoliittinen ohjelma. Ohjelmaan tulee sisältyä seuraavat pääkohdat: koulun historiallinen kehitys tuotantovoimien ja tuotantotekniikan kehittymisen yhteydessä, analyysi koulutuksen asemasta ja iehtävästä tämän hetken kapitalistisessa yhteiskunnassa, sosialististen työväen etujen mukaisen koulutuspolitiikan tavoitteiden asettelu, sosialistinen vaihtoehto esikoulun, peruskoulun, nuorisosteiden kolmannen asteen sekä jatko- ja uudelleen koulutuksen uudistamisesta, sekä keinojen ja voimavarojen selvittely asetettujen tavoitteiden saavuttamiselle."

Puhenjohtaja: Julkilausumavaliokunnan jäseniä pyydetään välittömästi omaan kokoushuoneeseensa.

Erkki Liikanen: Sitten tämä toinen on sivulla 37 "vapaa-aika ja kulttuuri". Tästä totesimme saman kuin edelläkin. Tämä on vähän sirpaleohjelma, on erilaisia asioita koottu otsikon vapaa-aika ja kulttuuri alle. Pohjois-Hämeestä on tullut valiokunnallemme ehdotus, jonka mukaan sivulla 39 kolmas kappale poistetaan lukuunottamatta viimeistä lausetta ja valiokunta yhtyy tähän esitykseen. Toisin sanoen kolmas kappale tulee kuulumaan seuraavasti: "Urheilu ja liikunta on demokratisoitava kansainvälisellä, kansallisella ja paikallisella tasolla." Tämä merkitsee siis sitä, että valiokunta ei nähnyt välttämättömyytenä valtakunnallisen urheiluliiton perustamista tässä muodossaan kuin tässä esitetään. Sitten näihin yksityiskohtaisiin vaatimuksiin. Täällä vaatimuksissa on joitakin sellaisia, joita me periaatteessa kylläkin hyvällä tahdolla kannatimme, mutta nimenomaan niiden epäselvyyden vuoksi haluamme poistettavaksi. Sivun 41 esimerkkinä, nähdäkseni 16. vaatimus "että mistään kuvallisesta, kirjallisesta tai suullisesta esityksestä ei rangaista eikä sen esittämistä voida kieltää" tämä on senverran laaja kysymys, että meidän valiokuntamme katsoi, että tätä tällaisenaan me emme voi kannattaa ja ehdotamme sen poistamista. Esimerkkinä haluan ottaa sen mitä valiokunnassa todettiin, että esim. tässä tilanteessa me emme voi vapaasti sallia fascistisen informaation levittämistä. Sitten seuraava tai kaksi kohtaa väliin ja sitten tulee tällainen "että kilpaurheilun määrärahoja vähennetään kuntoliikunnan hyväksi" tästä meillä oli pitkään keskustelua ja totesimme sen että tällä hetkellä Suomessa ja suomalaisessa työväenliikkeessäkkin tämän vaatimuksen esittäminen ei varmasti saa osakseen kovinkaan suurta vastakaikua. Olimme valiokunnassa yksimielisiä siitä että emme halua mennä ehdottamaan kilpaurheilulta määrärahoja pois tässä mielessä ja ehdotamme, että tämä kohta muutetaan kuulumaan että "määrärahoja kuntoliikunnan hyväksi lisätään". Sitten seuraava joka liittyy tuohon edelliseen "että muodostetaan valtakunnallinen urheiluliitto" se poistetaan. Viitataan perusteluihin, joilla poistimme myös tämän kappaleen. Sitten seuraava: "että radio- ja televisiopolitiikka ilmentää edistyskäsitystä, monipuolisia palveluksia ja kaikkien väestöpiirien huomioon ottamista." Valiokunnassa keskusteltiin myös tästä ja katsottiin, että meidän tehtävämme on tällä hetkellä korostaa työväen etujen mukaista politiikkaa. Tähän asti ovat porvarit kyllä pitäneet huolen omistaan. Ehdotamme sanamuodoksi seuraavaa: "että radio- ja televisiopolitiikka ilmentää edistyskäsitystä, monipuolisia palveluksia ja palvelee työväestön etuja" Sitten seuraavalle sivulle sivu 42 "että kulttuuri ja viihdeohjelmat arvioidaan uudelleen". Koska tämä ei varsinaisesti sisällä mitään niin valiokuntamme ehdottaa tämän poistamista tässä muodossaan. Seuraava kohta: "että lupamaksukysymyksissä edetään harkiten". Uskon, että koko liittokokous on siitä aivan samaa mieltä, mutta katsoimme, että tämän erityistä mainitsemista ei

torvita tässä yhteydessä. Toinen vaihtoehto olisi tietysti, että ei edetä harkiten, mutta uskon että kyllä työväenliikkeessä tällaisissa kysymyksissä tulemme etene-
mään harkiten kaikesta huolimatta. Joka tapauksessa ehdotamme sen vaatimuksen
oistamista. Sitten seuraava: "että mainonta lopetetaan". Tästä meillä oli paljon
keskustelua ja totesimme, että mainonta liittyy olennaisena osana kapitalistiseen
järjestelmään ja ryhmässämme tuotiin esille muiden muassa sellainen näkökanta
että siirtyminen sosialismiin on tällä hetkellä huomattavasti realistisempi kysymys
kuin mainonnan lopettaminen yhtäkkiä. Ja katsoimme tämän olevan tällaisenaan
aivon liian epärealistinen vaatimus ja muutamme tämän niin että "TV-mainonta
lopetetaan". Sitten tähän esitetty ponsi: "Liittokokous edellyttää, että laaditaan
yhteiskunnan luokkarakenteen pohjalta vapaa-aika- ja kulttuuripoliittinen ohjelma,
joka selvittää millä tavoin ja missä muodoissa vapaa-ajan käyttö ja kulttuuri-
politiikka voivat palvella ja voidaan saattaa palvelemaan sosialismiin siirtymistä".

Puheenjohtaja: Pyydän sen ohjelmavaliokunnan puheenjohtajaa, joka on saa-
nut työnsä valmiiksi esittelemään tulokset. Huomauttaisin tässä välissä, että ko-
kouksen alussa tekemän päätöksen mukaisesti suoritetaan kokouksessa kokous-
edustajien ja kokousta seuraavien keskuudessa Koriste Vienti Oy:lle rahankeräys.
Seppo Puhakka suorittaa tämän keräyksen.

Näyttää siltä, että mikään ohjelmavaliokunta ei ole vielä saanut työtään val-
miiksi. Esitän, että käymme keskustelua ohjelmavaliokunta 3:n alasta. Siis koulu-
tuksesta, vapaa-ajasta ja kulttuurista. Tähän on pyytänyt puheenvuoron Lauri
Sivonen.

Lauri Sivonen: Hyvät toverit. Aivan yksityiskohta sivulla 30, siellä on ollut
sellainen kohta aikaisemmin kuin "että tehdään vakaumuksellinen opetus mah-
dolliseksi" ja valiokunta esittää sitä poistettavaksi. Minä ehdottaisin, että sen
tilalle tulee se ponsi, jota valiokunta esittää eli "että rinnakkaista opetusmate-
riaalia lisätään lukusuunnitelmaan" koska valiokunnan esityksessä sitä ei ollut
mainittu. Toinen huomautukseni koskee sitä, että muutos ponsissa merkitsee
myös muutosta itse tekstiin ja täten sivulla 28 toisella palstalla kolmas kokonainen
kappale, siitä pitää poistaa viimeinen virke sekä lisätä aikaisemmin hyväksytyyn
ponnen mukainen teksti. "Rinnakkaista opetusmateriaalia on lisättävä lukusuun-
nitelmaan".

Puheenjohtaja: Puheenvuoro Liikasella.

Erkki Liikanen: Meiltä jäi sivulla 31 pieni lisäys pois. Se on kuudes alhaalta
"että opettajien jatkokoulutus saatetaan pakolliseksi". Se tulisi kuulumaan "että
opettajien jatko- ja uudelleen koulutus saatetaan pakolliseksi." Katsoisin, että valio-
kunta voi ilman muuta yhtyä Sivosen esityksiin, vaikka ei ole kokousta ollut.

Puheenjohtaja: Lauri Sivosella on puheenvuoro "vapaa-aikaan".

Lauri Sivonen: Hyvät toverit. Tämä valiokunta esitti, että sivulta 39 vasem-
malta puolelta poistettaisiin toisesta kokonaisesta kappaleesta suurin osa ja jätet-
täisiin jäljelle yksi virke. Minusta tuntuu, että tämä loppuosa, joka jäisi jäljelle
jäisi liian irralliseksi ja niinpä kannattaisi harkita sitä että poistettaisiin koko kap-
pale. Valiokunta esitti, että radio- ja televisio poliittikkaa koskevaa ponna muu-
tettaisiin siten, että se ilmentäisi edistyksellisyyttä, monipuolisia palveluksia ja
palvelisi työväen etuja. Minusta **tuntuu, että valiokunnalle on** sattunut joku vää-
rinyymmärrys. Nimittäin tämä kohta tarkoittaa sitä, että esim. yötyöntekijät tulevat
huomioiduksi radion ja tv:n ohjelmissa. Tämä edistyksellisyys tarkoittaa sitä, että
työväestön edut tulevat huomioiduksi.

Puheenjohtaja: Seuraava puheenvuoro on Jorma Hyvösellä ja huomautan
että kaikki muutosesitykset on tehtävä kirjallisena.

Jorma Hyvönen, Lahti: Toverit. Minä puutun tähän koulutuskysymykseen. Juuri
kun olin viemässä puheenvuoropyyntöä niin täällä tuli valiokunnan esittelijä puhu-
maan juuri siitä asiasta tai tuomaan lisäyksen siihen asiaan mihin halusin puut-
tua. Mutta vaikka yhdyin tähän korjaukseen en malta olla puhumatta asiasta.
Vuonna 1968 kesällä pidettiin Kangasniemellä SNK:n koulupoliittinen seminaari,
joka myös antoi asiasta julkilausuman. Jo silloin kiinnitin huomiota tähän opet-
tajien uudelleen- ja jatkokoulutukseen, mutta tätä kohtaa ei kiireiden vuoksi saatu
julkilausumaan silloin. Olen erittäin iloinen, että asia nyt tulee esiin koska pidän

tätä koulunuudistuksen kannalta eräänä kaikkein tärkeimpänä ja huomioitavana! kohtana. Tällä hetkellä on todettava, että vaikka kouluissamme on opettajia oppilaisiinsa nähden liikaa, meiltä silti puuttuu ammattitaitoisia, päteviä ja edistyksellisiä opettajia. Tämän ajan opettajat ovat jäljessä ajastaan ja huomattavasti siitä ajasta minkä tämä koulunuudistus tulee luomaan. Sen takia on hyvin tärkeitä puuttua juuri tähän opettajien koulutukseen, opettajien jatko- ja uudelleen koulutukseen ja opettajien kaikinpuolisen ammattitaidon kohottamiseen ja mikäli mahdollista objektiivisuuden korostamiseen. Koska nykyään opettajat voivat muokata hyvin paljon taantumuksellisia mielipiteitä oppilaisiaan. Siihen he ovat kasvatuksen ja koulutuksen mukaan hyvin mukautuneet. Koko koulunuudistus tulee menemään ainakin suurilta osin mönkään ellemmme pysty huolehtimaan siitä, että myös ja nimenomaan opettajat koulutetaan. Eräs toinen tähän asiaan liittyvä kysymys on koulupsykologien virat. Tällä hetkellä tilanne maassamme on se, että psykologeja valmistuu vuosittain huomattavasti enemmän mitä näitä pystytään sijoittamaan koulutustaan vastaaviin tehtäviin. Toisaalta valmistuu myös opettajia enemmän kuin mitä heitä pystytään sijoittamaan. Olen saanut tietooni, että nyt pyritään kouluttamaan näistä opettajista psykologeja eikä suinkaan näistä psykoogeista opettajia, kuten asia minusta pitäisi pikemminkin olla. Tosin on tietenkin ymmärrettävä, että psykologien tehtävä tässä yhteiskunnassa on sopeuttaa yksilöt systeemiin. Mutta toisaalta pitää ottaa myöskin huomioon yksilön henkilökohtaiset ongelmat, joita psykologia ei pysty selvittämään. Mutta toisaalta jos meillä on ammattitaidottomia tai huonosti kurssiluontoisilla menetelmillä koulutettuja opettajia koulupsykologeina, kehitys tulee vinoutumaan huomattavasti. Tässä kohtaa en tule tekemään mitään esitystä mutta yhdyin valiokunnan esittämään vaatimukseen opettajien uudelleen- ja jatkokoulutuksesta. Kiitos.

Puheenjohtaja: Kiitoksia. Seuraava puheenvuoro Voitto Niemisellä.

Voitto Nieminen, Herttoniemi: Hyvät toverit. Puutun tähän vapaa-aika- ja kulttuuripoliittiseen ohjelmaan ja siihen kohtaan missä puhutaan tästä valtakunnallisesta urheiluliikkeestä. Meillähan Suomessa on työväenliike voimakkaasti korostanut tätä omaleimaisuuttaan, että ollaan erikseen, mutta myöskin on urheilijoiden keskuudessa nimenomaan toivottu, että päästäisiin yhteen liittoon, että nämä tällaiset luokkarajat poistuisivat urheilukentiltä. Se ei ole mikään urheiluasia, että urheillaan luokkatietoisesti. Kyllä meidän tässä pitää päästä pikkuhiljaa selvemille vesille, on saatava yhtenäinen liitto, jossa voimme todella taistella tasaveroisesti porvaria vastaan. Yhdessä liitossa me voimme taistella mutta emme erikseen omassa keskuudessamme porvaria vastaan. Siis yhdessä liitossa kun taistellaan ja yhdessä kun yritetään keskittää voimamme niin silloin me saamme jotain aikaan mutta tällä tavalla me olemme jo vuosikymmenet yrittäneet ja yrittäneet saada jotain aikaan mutta meitä on vain syrjitty.

Tämä on urheilullisen tasa-arvon heikentämistä, jos me pyrimme siihen mitä tämä valiokunta on esittänyt eliä poistamme tämän kohdan tästä ohjelmasta. Esitän, että tämä kohta tulee säilytettäväksi ohjelmassa alkuperäisessä muodossa.

Puheenjohtaja: Huomaan vielä kerran, että kaikki muutosesitykset on tuotava kirjallisena puheenjohtajalle. Tämän jälkeen on Kuuselalla puheenvuoro.

Jaakko Kuusela: Toveri puheenjohtaja, kun kaikki ambiittipuheenvuorot on nyt käytetty niin tässä voi vanhana nuorisoliittolaistoverina ottaa kantaa kuntoliikuntapolitiikkaan. Minä ihmettelen sitä näkökohtaa, joka valiokunnalla oli, se oli varsin kilpaurheiluintoinen. Kun minulla ei ole sitä pahetta ollut koskaan niin minä en voi kuvitella, että työväenliikkeen pitäisi vaatia valtiota satsaamaan tolkkomasti kilpaurheiluun, kun samalla aikaa voitaisiin vaatia, että kun kerran komeljantereita tarvitaan niin maksettakoon näille palkka ja otetaan se niiltä, jotka näitä komeljantereita haluavat katsella. Sitä vastoin valtion tuen suhdetta tulee muuttaa niin, että yhä laajemmat kansanjoukot pääsevät liikunnan piiriin valtion tuella. On aivon mieletöntä kustantaa suuria edustusurheilijamääriä samaan aikaan kun me rappeudumme täällä. Meidän pitää lähteä siitä, että valtion tuki entistä selvemmin ohjataan kuntoliikuntatoimintaan. Tässä mielessä kannatan sitä ehdotusta, joka on alkuperäinen, joka on liittotoimikunnan esityksen mukainen.

Puheenjohtaja: Seuraava puheenvuoro Juhani Mannisella. Esitän, että puheenvuorot rajoitetaan pyydettyihin. Hyväksytään.

h^hnnj Mnninprj, Tampereen ASY: Hyvät toverit. En ollut paikalla täällä silloin lam tätä valiokunnan työtä esiteltiin, mutta tietääkseni siinä ei puuttunut ollenkaan televisioon, lähinnä väritelevisioon, sen kehittämiseen. Minusta siihen pitäisi todella puuttua, koska näyttää siltä, että niitä ruvetaan todella rakentamaan tavallaan niinkuin väkisin että mukaudutetaan ihmiset siihen että on ostettava väritelevisio, se on kaunis ja hieno. Mutta tähän sisältyy myös sellainen vaara, että tämä vaikuttaa myös ohjelmasisältöön, koska väritelevision kannalta olisi kannattavaa, että ohjelman pitäisi olla sellaista, että nämä värit pääsevät oikeuksiinsa. Mitä ne ohjelmat sitten olisivatkin, tietenkin kauniita muotinäytöksiä, viihdettä, kaikenlaista tuollaista puppua. Television tehtävä on välittää tietoa, eikä väreillä ole aivan epäoleellinen seikka tässä suhteessa. Esim. poliittinen keskustelu, mitä merkitystä siinä on väreillä. Väri vaikuttaisi automaattisesti ohjelman sisältöön. Ohjelmaa kehitetään niin että rahanvalta ja mainostajat tästä hyötyisivät. Samaten nämä kustannukset ovat erittäin suuria, niillä kustannuksilla ei tosiaan pystytä vaikuttamaan siihen että me saisimme tosiaan parempaa tietoa. Esittäisin vaadittavaksi, että luovuttaisiin väritelevision kehittämiseen ja pantaisiin kaikki varat toisen ohjelmayksikön kehittämiseen, siis tv-kakkoseen.

Puheenjohtaja: Jorma Hyvönen. Hänen jälkeensä Kaisalmi.

Jorma Hyvönen, Lahti: En ymmärrä sitä esitystä, joka täällä esitettiin äsken, ja joka lähtäisi yhteen ainoaan valtakunnalliseen urheilujärjestöön, muullaiseksi esitykseksi kuin taantumukselliseksi. Tämä on isku vasten työväestön kasvoja. Me emme voi hyväksyä tällaista. Me emme pysty sulautumaan SVUL:ään jo yksistään SVULm sääntöjen mukaan. Sitäpaitsi työväen urheiluliikkeellä on aina ollut hyvin tärkeä sija työväestön ja työväestön nuorison kasvattamisessa työväenliikkeen henkeen, tätä ei missään tapauksessa tule SVUL nyt eikä tulevaisuudessa tekemään, se on aivan varma asia. Jos me lähdemme tälle tielle me lähdemme päin taantumusta. Ei taistelemaan taantumusta vastaan vaan taantumuksen kanssa vasten edistystä. Minä kannatan sitä esitystä, tai korjaan, olen sitä mieltä, että työväenliikkeen urheiluliittojen pitää liittyä yhteen. Mutta jyrkästi sanoutua irti porvarillisesta urheilupolitiikasta. Meidän pitää tukea sen suuntaisia ehdotuksia, jotka kehittävät työväenliikkeen urheilujärjestöjen yhdistymistä. Loppu.

Puheenjohtaja: Esa Kaisalmi ja hänen jälkeensä Juhani Partanen.

Esa Kaisalmi, Kerttuli: Ohjelmavalioikunnan jäsenenä haluan huomauttaa toveri Kuuselalle, että toivottavasti hän ei ole käsittänyt väärin näitä kuntoliikuntaan tarkoitettuja määrärahoja. Voin todeta, että me olimme aika yksimielisiä siitä että kilpaurheilua on aika mukava seurata, mutta lähinnä ajamme takaa sitä, että kilpaurheilumäärärahat on jaettava tasapuolisemmin oikeampiin paikkoihin, että niistä pääsevät usemmat ihmiset hyötymään. Myös kuntoliikunta on tärkeä ja minusta vielä tärkeämpi kuin kilpaurheilu, onhan se meidän kansamme rappeutumisen takia jo ehdotonta.

Sitten joku väläytti tuosta väritelevisiosta, niin minulle tuli mieleen että me olisimme niillä määrärahoilla, joita on laitettu väritelevision kokeiluun saatu hyvin laaja kakkosverkko kautta valtakunnan. Ja työmiehellä ei kyllä ole varaa ostaa 3—4 tuhannen markan väritelevisiota. Mutta kanavaa hänen on helppo vaihtaa. Ei muuta.

Puheenjohtaja: Juhani Partanen.

Juhani Partanen, Pielavesi: Toveri puheenjohtaja, hyvät toverit. Asiani koskee näitä valiokuntatyöskentelyjä. 60-vuosiluku on ollut keskustelujen vuosikymmen. Nyt kun yhteiskuntapoliittisessa keskustelussa on saavutettu sellainen taso josta suurin osa myös SNK-laisia jäseniä on ulkopuolella, on syytä tarkistaa liiton menettely- ja toimintatapoja. Kun tämänhetkinen tilanne kentällä on suhteeton ja tieto asioista on harvoilla ryhmillä, jotka tietoa hyväksi käyttäen pystyvät johtamaan suhteettoman laajoja joukkoja. Tästä johtuen on kentällä lisättävä koulutusta jotta saavutettaisiin tiedollinen tasa-arvoisuus jäsenistön keskuudessa. Hyvät toverit; emme voi toteuttaa sosialistisia päämääriä ennenkuin kentän ihmiset saadaan tiedollisesti ymmärtämään sosialismin tarkoitus. Jos menetellään niinkuin

tähän asti menevät asiat entistä monimutkaisemmiksi, keskusteluissa edetään yhä pidemmälle tulevaisuuden oloista ja kehityksestä tulee tavalliselle kansalaiselle yhä utopistisempi vaikutelma. Nyt on SNK:n luotava poliittisen ohjelman rinnalle myös poliittinen toimintaohjelma, jossa on otettava huomioon vähäisemmän tiedon omaavat yksilöt. Tällä poliittisella toimintaohjelmalla käynnistetään kenttä koko laajuudessaan palvelemaan demokraattisia pyrkimyksiämme. Kiitos.

Puheenjohtaja: Kiitoksia. Keskustelu tämän ohjelmavaliokunnan esityksen johdosta on päättynyt. Pitkäselle huomauttaisinkin että hänen puheenvuoron pyyntönsä tuli sen jälkeen kun puheenvuorot oli jo rajoitettu.

Sitten pyytäisin ohjelmavaliokunta 4:n puheenjohtajaa esittelemään valiokunnan työskentelyä.

Arvo Kämppe: Toveri puheenjohtaja, hyvät toverit. Ensinnäkin tästä ohjelmavaliokunta 4:n työskentelystä, jonka aiheena piti olla kriminaali- ja sosiaalipoliittikka, toteaisin pienenä nuhteluna tämän systeemin suunnittelijoille, että ei ollut tarpeeksi suunniteltu ketä laitetaan tähän valiokuntaan ja siitä oli seurauksena että tämä meidän porukkamme ainoa todellinen asiantuntija jäi ulkopuolelle ja sen takia valiokunta päätti yksimielisesti kutsua H:gin sosialistiseuran nuorisajaostoa edustamaan toveri Kaarina Suonion asiantuntijaksi ja hänen ansiokseen lankeaa suurin osa tämän ohjelmavaliokunnan työstä. Ja pyydän että kokouksen johto lausui sen takia erityisen kiitoksen asiantuntijalle.

Tähän kiitosesityspyyntöön voitaneen yhtyä.

Siis nyt itse asiaan. Aiheena piti olla kriminaalipoliittikka ja sosiaalipoliittikka. Ja me tartuimme siihen että tämä kriminaalipoliittikka on vain osa yhteiskunnan kontrollipoliittikkaa ja kaiken lisäksi vielä pieni osa, suurin osa jäi ulkopuolelle. Ja sen takia me esitämme että otettaisiin kolmas kohta näiden kahden lisäksi kontrollipoliittikka ja oikeusturva. Kriminaalipoliittikka sisältää mitä suuremmissa määrin luokkaluonnetta ja se unohtaa hyvin tärkeät asiat. Meillä on tästä kontrollipoliittikasta teksti jonka nyt ensin aion lukea.

"IV ohjelmavaliokunta esittää seuraavaa:

Kontrollipoliittikka ja oikeusturva

Kontrollipoliittikka kaikissa muodoissaan toteuttaa yhteiskunnan luokkaluonnetta. Valtaapitävät porvarit määräävät mitä toimintoja kontrolloidaan, ketä kontrolloidaan ja miten kontrolloidaan.

Kontrolli kohdistuu toimintoihin, jotka vaarantavat valtaa pitävän luokan edut ja suojaavat toimintoja, jotka ovat valtaapitävän luokan etujen — vallan säilyttämisen — mukaisia.

Työväenluokka on kautta historiansa saanut taistella porvariston yhteiskunnan kaikilla tasoilla harjoittamaa epädemokraattista kontrollia vastaan. Työväenliikkeen ei pidä antaa hämätä itseään porvarillisen luokkaedun mukaisella yhteiskuntarauhan ja "normaalikäyttäytymisen" vaatimuksella.

Työväenluokan tavoitteena on kaikissa olosuhteissa mahdollisimman tehokkaasti toimia yhteiskuntajärjestelmän perusteelliseksi muuttamiseksi.

Tämän vuoksi on jyrkästi torjuttava kaikki poikkeuslain tapaiset yritykset, joilla pyritään työväenluokan totaaliseen kahlintaan mielivaltaisen "levottomuustilan" rauhoittamisen nimissä. Ensisijaisesti työväenluokan pyrkimyksiä vastaan suunnattu suojelupoliisin harjoittama poliittinen vaino on lopetettava. Tämä tapahtuu lopettamalla Suopon toiminta ja siirtämällä sen harvat jossain määrin tarpeelliset tehtävät muille elimille. Yksilökohtaista kontrollipoliittikkaa toteutetaan sosiaalihuollon (laki päihdyttävien aineiden väärinkäyttäjien huollosta, irtolaislaki, lastensuojelulaki), kriminaalihuollon ja terveydenhoidon (mielisairaslaki) alueella. Kontrollipoliittikan luokkaluonne on näilläkin alueilla ilmeinen. Esim. vähäisistä omaisuusrikoksista rikoslaisissa säädetyt rangaistukset ovat suhteessa moninkertaiset verrattuna tyypillisiin valkokaulusrikoksiin, kuten veronkierto, ka-

vallukset jne. Lisäksi kontrollikoneisto kohdistaa toimenpiteensä samojen toimintojen kohdalla etupäässä työväestöön. Tämä ilmenee mm. juopumuspidätyksinä. Kysymys siitä millä keinoin kontrolloidaan, riippuu kontrolloitavan varallisuudesta ja sosiaalisesta asemasta. Esim. varaton psyykkisesti häiriintynyt joutuu laitoshoitoon vasta häiriön vaikeassa vaiheessa, kun taas varakkaampi voi valita hoitoon hakeutumisen, sen ajankohdan, muodon ja hoidon muodon. Siitä, mistä virkamies pidätetään viranhoidosta, tuomitaan työmies vapausrangaistukseen.

On selvää, että kontrollipoliittisen toiminnan luokkaluonne, joka toimii työväestön turvaa vastaan, on poistettava myös yksilökohtaisista toimenpiteistä.

Ihmisten oikeusturvaa, joka on erityisen huono sosiaalihuollossa ja mielisairaslain nojalla tapahtuvissa kontrollitoimenpiteissä, on lisättävä. Vapaudenriistoja on vältettävä ja ne on tehtävä määräaikaikaisiksi myös silloin kun vapaus menetetään "hoidon varjolla."

Valitusoikeuksia viranomaisten päätöksistä on lisättävä ja valituksen esittäminen myös suullisesti on tehtävä mahdolliseksi.

Ihmisten oikeusturvaa kavennetaan. Kontrollipoliitikkaa laajemmassa mielessä on myös erilaisten luotto- ym. tietorekistereiden pito. Kaikki rekisterit on yhteiskunnallistettava ja tietojen käyttöön on liitettävä riittävä luottamuksellisuussuoja."

Edelläolevan perusteella ohjelmavaliokunta esittää että täysin uusina ponsina otettaisiin seuraavat ponnet:

SNK vaatii että:

- Paljastetaan kontrollipoliitikan luokkaluonne
- Vastustetaan poikkeustilalainsäädäntöyrityksiä
- Lakkautetaan Suojelupoliisi
- Yksilön oikeusturvaa sosiaalihuollon ja mielisairaslain nojalla tapahtuvissa kontrollitoimenpiteissä on lisättävä rajoittamalla vapaudenriistoja ja lisäämällä valitusmahdollisuuksia
- Kaikki luotto- ym. tietorekisterit on otettava yhteiskunnan haltuun ja tietojen käyttöön on liitettävä riittävä luottamuksellisuussuoja.

Toivon että kokous suhtautuisi myönteisesti tähän täysin uuteen otsikkoon. Ohjelmavaliokunta katsoi yksimielisesti että mikäli edelleenkin pitäydytään vain kriminaalipoliitikan käsittelyyn se ilman muuta tukee luokkajakoa.

Sitten itse kriminaalipoliitikkasta. Siinä otettiin lähtökohdaksi se esitys. Aion käydä sitä lävitse kohta kohdalta perusteluineen. Aivan alkua haluttiin muuttaa: "Kriminaalipoliitikan epäkohdat: vanhentunut lainsäädäntö, ankaruus, epätasa-arvoisuus". Otimme yhden periaatteellisen kannan: halusimme poistaa mahdollisimman pitkälle sanan oikeudenmukaisuus. Onhan kiistatta omistavan luokan kannalta täysin oikeudenmukaista riisto, mutta meidän käsityksemme mukaan se oikeudenmukaisuus on tasa-arvoisuutta ja haluamme korvata tämän sanon oikeudenmukaisuus joka paikassa sanalla tasa-arvoisuus.

Toisessa, kohdassa tässä esityksessä sanotaan: "Nykyinen rikoslainsäädäntö perustuu huomattavilta osiltaan vanhentuneisiin asenteisiin", halusimme poistaa sanat "vanhentuneisiin asenteisiin" ja korvata ne sanoilla "porvariston luokkaetujen säilyttämiseen". Siis tämä lause tulisi kokonaisuudessaan kuulumaan: "Nykyinen rikoslainsäädäntö perustuu huomattavilta osiltaan porvariston luokkaetujen säilyttämiseen ja huolimatta välttämättömästä asenteiden muuttumisesta ei muutosta ole tapahtunut lainsäädännössä." Seuraavaksi oli esitetty: "Niinpä tuomiot ovat edelleen jyrkkiä eikä käytännössä oteta huomioon esimerkiksi sellaisia tekijöitä kuin kasvuolosuhteet, työttömyys ja perhevaikeudet." Halusimme tämän kokonaan poistettavaksi. Perusteluna, että tällä hetkellä nimenomaan otetaan huomioon sellaiset olosuhteet kuin työttömyys. On aivan varmaa, että kun tuomion saa työtön niin varmaan hän joutuu istumaan mutta sellainen jolla on valtion pysyvä virka saa ehdollisen tuomion. Seuraavassa kappaleessa sanotaan: "Kansainvälisestikin katsoen ankaraa rikoslainsäädäntöä on tämän vuoksi kokonaisuudessaan uusittava", esitämme tätä vielä jyrkemmäksi, siis muoto "ankara rikoslainsäädäntö on uusittava". Edelleen tämän kappaleen lopussa sanotaan: "Kun lain kirjain käytännössä sovelletaan, on välttämätöntä täten ottaa huomioon syytetyn taloudelliset, sosiaaliset ja muut olot". Esitämme että se lause poistettaisiin,

viittaa aikaisemmin esittämäni. Siten tulee sivu 31 vasemmalla viimeinen kappale siellä sanan "poikkeavuuden" lainausmerkkeihin, on kyse seksuaalisista poikkeavuuksista ja lisätään rangaistavien tekojen ryhmään ympäristön saastuttaminen ja tuhoaminen. Sitten sivu 31 oikealla ylhäällä kappale "Rikas ja köyhä ihminen ovat nykyisin erilaisessa asemassa oikeudessa. Kun lain soveltajina on useimmiten ylempiin sosiaaliryhmiin kuuluvia, on lainkäytöllä joskus luokkaluonnetta" Olemme sitä mieltä että lainkäytöllä ei ole JOSKUS luokkaluonnetta sillä on aina luokkaluonnetta, poistettakoon sana joskus.

Seuraavan kappaleen alussa "Tämän epäkohdan poistamiseksi olisikin tärkeää kehittää sellainen kunnallinen oikeusapujärjestelmä", on tehtävä sellainen vaatimus: "On kehitettävä kunnallinen oikeusapujärjestelmä jne." Toiseksi viimeinen kappale oikealla sana "yhdenlainen" korvataan sopivammalla sanalla "yksilajinen". Sitten on aivan alhaalla viimeisessä kappaleessa "Erityisen tärkeänä on pidettävä sitä, että vankien asemaa vankilahenkilökuntaan nähden parannetaan" emme halua mitään vertausta siitä kehen nähden parannetaan, haluamme vain että vankien asemaa parannetaan ja että vankilahenkilökunnan koulutukseen kiinnitetään erityistä huomiota. Sitten esitämme vaatimuksen että vankien oikeutta lomiin on parannettava. Ja tällä vaatimuksella haluaisimme poistettavaksi sanat "ja sukupuolisten tarpeiden tyydyttämiseen on parannettava". Katsomme että kun he saavat lomia niin se riittää tälläkin alueella.

Sitten sivu 32 ylhäällä oikealla, täällä ponsien yläpuolella on painovirheestä johtuen teksti: "rikoksesta epäiltyyn tai rikoksen suorittaneeseen kohdistetaan poliisien ja vankilahenkilöstön taholta painostusta ja väkivaltaa" ne muutettavaksi seuraavasti: "On kiinnitettävä huomiota rikoksesta epäiltyjen oikeusturvan parantamiseksi sekä tutkintavaiheessa että oikeuskäsittelyssä". Vielä lisättäväksi sitten tähän kriminaalijuttuun toiseksi viimeiseen kappaleeseen "yhteiskunnan etujen mukaista on käyttää varoja kriminologiseen tutkimukseen josta on hyötyä rikoksen selvittämisessä, tutkittaessa rikoksen aiheuttaneita olosuhteita ja syitä, sekä käytettyjen rangaistusten tosiasiallisia seuraamuksia", haluaisimme tutkittavaksi niitä tosiasiallisia seuraamuksia joita rangaistuksista on. Näitä vastaavat muutokset ponsiin olisi tämän kriminaalipolitiikan osalta. Ja sitten kolmantena kohtana oli tämä sosiaalipolitiikka. Sivun 32 aivan viimeinen lause: "Tähän mennessä harjoitetun sosiaalipolitiikan tavoitteena on ollut turvata eri tekijöistä jne" haluaisimme sen kuuluvan seuraavassa muodossa: "Tähän mennessä harjoitetun sosiaalipolitiikan tavoitteena on ollut turvata eri tekijöistä — kuten vanhuuden, sairauden, työkyvyttömyyden, työttömyyden, lapsien ja synnytyksen vuoksi — aiheutuvien taloudellisten menojen peittäminen. Sosiaalipolitiikka on ulottunut monille alueille ja se on tehnyt ihmisen elämän turvallisemmaksi, samalla ollaan pääsemässä irti köyhäinhoitoajatuksista on päästy vaiheeseen jossa sosiaaliturva on periaatteessa melkein kaikkien ulottuvilla, käytännössä kuitenkin alueelliset ja tiedolliset erot estävät tämän toteutumisen". Olemme sitä mieltä että sosiaaliturvajärjestelmä on niin monimutkainen että liian moni yksinkertainen köyhä tipahtaa pykälän väliin.

Sitten terveydenhoidossa on toinen kappale jossa oikeudenmukaisuus sanan tilalle haluaisimme sanan tasa-arvoisuus. Sitten sairausvakuutusjärjestelmästä. Sivulla 33 haluaisimme sen kuuluvan seuraavasti: "Yksityistä riistoa on pyritty lieventämään sairausvakuutusjärjestelmällä siinä kuitenkaan onnistumatta. Lakia on kehitettävä edelleen kattamaan täysimääräisenä kaikki tutkimukset, lääkkeet ja lääketarvikkeet sekä palvelukset, minkä ohella oma vastuu-aika on poistettava ja päivärahat nostetaan tasolle joka turvaa tasa-arvoisen toimeentulon. Myös synnytyyden säännöstelystä aiheutuvat kulut on asetettava sairausvakuutuksen piiriin. Sairausvakuutusjärjestelmää on pyrittävä pitämään väliaikaisena ja tavoitteena on oltava ilmaishoito. ei riitä pelkkä sairausvakuutus, on sirryttävä täydelliseen ilmaishoitoon". Edelleen sivulla 34 oli esitetty että kodinperustamiseen olisi maksettava 1.000—2.000 markan kodinperustusavustus, haluaisimme sen hieman pyöreämmäksi, "olisi maksettava kohtuullinen kodinperustusavustus", sitä olisi paras tutkia mikä olisi paras ja oikeudenmukaisiin järjestelmään. Sitten sivun 34 alhaalla on tällainen lause "Sukupuoliyhdyntä ilman lapsensaantia ei tarvitse ny-

kyisin olla sattuman varassa". Me emme oikein käsittäneet tämän lauseen sisältöä ja katsoisimme että se voitaisiin poistaa. Aloitetaan vaan että "Sukupuoliopetusta ja perhesuunnittelua onkin toteutettava jo varhain".

Sitten toiseksi viimeinen kappale tästä perhepolitiikasta. Missä puhutaan abortista. Haluaisimme sen kuuluvaksi näin: "Kun yhteiskunnan on kuitenkin hyväksyttävä periaate siitä että vain toivotut lapset synnytetään on sovellettava naisen omaan harkintaan perustuvaa raskauden keskeytysperiaatetta". Haluaisimme sinne lisättäväksi nämä sanat "naisen omaan harkintaan perustuvaa raskauden periaatetta".

Ja viimeisen kappaleen loppuun haluaisimme että lisättäisiin seuraava teksti "Yhteiskunnan tulee lisätä heikkoon taloudellis-sosiaaliseen asemaan joutunutta puolisoa", ei riitä että lapsesta huolehditaan, pitää myöskin puolison asema turvata.

Sitten kappale "vähemmistöt" siinä haluaisimme romuttaa heti alusta lähes kaikki. Tämä meidän ohjelmamme mikäli se tulisi sellaiseksi kuin esitetty, leimattaisi vähemmistöiksi mm. ruotsin kielisen kansanosan, romanit ja saamelaiset, tietysti he ovat vähemmistöjä jotka ovat olemassa, mutta sen sijaan emme hyväksyisi ajatusta, että leimaisimme sellaiset ryhmät kuin sukupuoliset vähemmistöt, uskonnolliset vähemmistöt ja ennen kaikkea emme haluaisi olla sitä mieltä että pasifistit on vähemmistö. Ja tämän kappaleen esitämme poistettavaksi kokonaan, että me emme luokittale ketkä ovat vähemmistöjä ja ketkä ei. Kaikille vähemmistöille on ominaista että heihin kohdistuu syrjintää ja ylenkatsontaa enemmistön ja erilaisten yhteisöjen toimesta ja siksi niiden edut eivät tule huomioiduksi yleisellä enemmistöpolitiikalla.

Kielikysymyksen kohdalla haluaisimme poistettavaksi seuraavan kohdan "Maamme ruotsinkielinen vähemmistö on kielen suhteen turvattu". Toteaisimme vain että maamme on kaksikielinen. Sitten olemme optimisteja kun aivan alhaalla sivulla 34 sanotaan: "Romaanien asemaa voidaan parantaa asenteiden muuttuessa", haluaisimme todeta: "Romaanien asemaa parantuu asenteiden muuttuessa". Pelkkä asenteiden muuttuminen riittää ilmeisesti parantamaan. Sitten sivulla 35 "Sukupuolisia poikkeavuuksia kohtaan tunnetut ennakkoluulot ovat johtaneet jne" äsken juuri esitin että emme hyväksyisi käsitystä että on sukupuolisia poikkeavuuksia, siksi esittäisimme että poistettaisiin koko tämä kappale.

Sitten viimeinen kappale tässä kohdassa vähemmistöt, "Toimintaa, joka opettaa ihmiset suhtautumaan oikein erilaisuuksiin" tämän sanan oikein haluaisimme korvata sanalla "sallivasti". Mennään sitten kohtaan huumaaavat aineet siellä sanon "henkilökohtainen" haluaisimme korvata sanalla "yksilökohtainen". Kappale 2 kokonaan poistettavaksi, se on pelkkää hölynpölyä. Sitten toinen kappale ylhäällä sivulla 35 oikealla sanan autoritääriinen korvaisimme suomenkielisellä.

Sitten eteenpäin: kappale: "Alkoholipolitiikkamme on tähän asti perustunut erilaiseen raittiuskasvatukseen" siinä on tuo sana "erilaiseen" sitä me emme oikein käsittäneet ja ehdotamme sitä poistettavaksi. Ja sitten vielä viimeinen muutos, toiseksi viimeinen kappale alhaaltapäin "Narkoottisten aineiden käyttöä ei saa kriminalisoida, sillä se on reaktio, ei rikos". Näitä sanoja "sillä se on reaktio, ei rikos" esitämme kokonaisuudessaan poistettavaksi.

Kiitoksia.

Puheenjohtaja: Kiitoksia. Tietääkseni ensimmäisen ja toisen ohjelmaryhmän työ ei ole vielä valmis, joten käymme nyt yksityiskohtaista keskustelua kriminaalipolitiikasta, sosiaalipolitiikasta ja kontrollipolitiikasta. Ensimmäisen puheenvuoron on pyytänyt Kimmo Kevätsalo. Hänen jälkeensä on puheenvuoro, Pertti T. Hyvösellä.

Kjnrpp kpvjrfsnl, Helsingin ASY: Toveri puheenjohtaja, hyvät toverit. Tämä äsken kuullun ohjelmavaliokunnan työ on osoittanut varsin selvästi sen että koko tämä kirjanen, jota kutsutaan esitykseksi poliittiseksi ohjelmaksi, on oleellisilta osiltaan puutteellinen. Sen analyysi on puutteellinen, se ei ole kyennyt selvittämään sitä mistä syystä yhteiskunnassa tapahtuu tiettyjä asioita. Sen sijaan tämän ohjelmavaliokunnan työ esitti todella kiitettävästi, näin lyhyessä ajassa laaditaksi, myös näitä syitä la tällä tavalla loi todella perusteita sellaiselle, mm.

kontrollipoliittiselle kannanotolle joka sosialidemokraattisen nuorison keskusliitolle kuuluu. Pyysin tämän puheenvuoron vain siksi että korostaisin sitä hyvää työtä mitä tämä ohjelmavaliokunta on tehnyt, toisaalta korostaakseni sitä että tästä esityksestä poliittiseksi ohjelmaksi ei ole poliittiseksi ohjelmaksi.

Puheenjohtaja: Pertti T. Hyvönen ja hänen jälkeensä Junani Manninen.

Pertti T. Hyvönen, Myllypuro: Haluaisin ensin tiedustella puheenjohtajalta onko tarkoitus käydä periaatteellista keskustelua tästä ohjelmasta tämän yksityiskohtaisen keskustelun jälkeen. Puheenjohtaja ilmoitti että periaatteellista keskustelua käydään tämän yksityiskohtaisen keskustelun jälkeen, joten en puutu tämän ohjelman periaatteelliseen luonteeseen, sen sijaan haluaisin kiinnittää huomiota tämän sosiaalisen ohjelman kohtaan jossa käsitellään tätä perhepolitiikkaa. Tässä todetaan että: "Perhepolitiikan tavoitteena on perheellisydestä aiheutuvien ylimääräisten rasitteiden ja erilaisin toimenpitein jne" tämä on tietysti se lähtöperusta tässä kysymyksessä, mutta minusta tämä perhepoliittinen ohjelmakohta lähtee liikkeelle niistä vanhoista ja perinteellisistä käsityksistä joita on käytetty nykyisin perheestä, eli tämä lähtee siitä käsityksestä että perheen muodostaa isä, äiti ja mukulat tai jompi kumpi vanhemmista ja mukulat. Sen tähden esitän tässä kohtaa että liittokokous ottaa kannakseen sen että perhepoliittisia toimenpiteitä suunniteltaessa ja toteutettaessa perhettä ei pidä nähdä perinteellisten rajoitusten kannalta vaan että perhepolitiikan tulee koskettaa kaikkia asianomaisia ryhmiä. Lapsiperheitä ja ei-lapsiperheitä, yksinäisiä joilla on lapsia ja joilla niitä ei ole. Siis että tässä perhepolitiikassa perhe nähtäisiin paljon huomattavasti laajempina kuin nykyinen, minun mielestäni, porvarillinen perhekäsitys on.

Puheenjohtaja: Seuraava puheenvuoro Juhani Mannisella ja hänen jälkeensä Veikko Rantilä.

Juhani Manninen, TASY: Tässä kriminaalipoliitiikan yhteydessä tuli selville että se on luokkaluontemen mutta ei käynyt selväksi onko sosiaalipoliitiikan yhteydessä sama asia. Nykyinen sosiaalipoliittikkahan on todella sellainen joka tukee sellaisia joilla on rahaa, esim. äitiyspäivärahaa maksetaan niille enemmän joilla on suurempi palkka. Tämä ei todellakaan ole tulonsiirtoa rikkailta köyhille vaan ehkä päinvastoin.

Tämä linja tulee ottaa huomioon myös sosiaalipoliitiikan taholla että kautta linjan se tapahtuu myös näin että se ei ole mitään tulonsiirtoa, tulontasausta sosiaalipoliittikka itse asiassa vaan tukee nimenomaan näitä eri tulonsaajia.

Oli todella hyvä tuossa kohdassa "vähemmistö" että se poistettaisiin kokonaan, tämä liittotoimikunnan esityshän sisältää myös sen, että n.s. kapitalistit ovat tietty vähemmistö. Täällä on sellainen lause: "että yhteiskunnan on muutettava suhtautumistaan ja tuettava vähemmistöjä" niitä vastaanhan me taistelemme, sen sijaan enemmistöhän täällä kärsii ja jota sorretaan työpaikoilla, siis työväestö.

Puheenjohtaja: Veikko Rantilällä puheenvuoro ja hänen jälkeensä Kaj Holmberg.

Veikko Rantilä, Nokia: Hyvät toverit. Ohjelmavaliokunta 4 äskeisistä muutosesityksistä toveri Kämppe unohti lisäyksen, joka tuli kriminaalipoliitiikan alle ensimmäiseksi kappaleeksi ja se kuului seuraavasti: "kriminaalipoliittikka ja sen ongelmat ovat osittain seurausta yhteiskuntarakenteesta. Tästä johtuen kriminaalipoliittikka on nähtävä osana yhteiskuntapolitiikkaa. Kriminaalipoliitiikan sisältöä ja seurauksia on arvioitava tätä taustaa vastaan."

Puheenjohtaja: Sitten on sana Kaj Holmbergin hallussa.

Kaj Holmberg, Kirkkonummi: Esittäisin lisäponnen tähän kriminaalipoliittiseen ohjelmaan, joka osittain tulee tähän — että vankien oloja parannetaan piiriin, mutta joka on hiukan tarkennettu ja kuuluu erääseen asiaan johon ei vielä ole puututtu. Esittäisin että hyväksyttäisiin seuraava ponsi. "SNK vaatii, että vangin henkilökohtaisia kontakteja ei katkaista ja että vangin on saatava tavata vaimonsa kahdenkesken", siis nimenomaan kahdenkesken vankilassa, "ellei loma-järjestelmää saada aikaan".

Matti Nieminen, Kerava: Toveri puheenjohtaja, hyvät toverit. Kannatan askeista muutosesitystä hyvin lämpimästi.

Puheenjohtaja: Pyydettyjä puheenvuoroja ei tässä vaiheessa ole, keskustelu päättynyt. Pyydän tiedustella ohjelmavaliokunta 1 ja 2 puheenjohtajilta missä vaiheessa heidän kohdaltaan työskentely on.

Liittokokous on suorittanut keräyksen Koriste Oy:n lakossa oleville työntekijöille tuotto 246 mk 21 penniä minkä liittokokouskanslia toimittaa asianomaisille työntekijöille.

Joudumme hetkisen odottamaan valiokunta 1 esitystä.

Tässä yhteydessä ilmoittaisin, että pääjuhla alkaa Sibeliuspuistossa klo 14. Kulkue pääjuhlaan järjestäytyy Fuksin niityllä linja-autoaseman lähistöllä klo 13 lähtien. Tarkoitus on että kokousta jatkettaisiin pääjuhlan jälkeen ja pyytäisin kokousedustajia saapumaan liittokokoussaliin klo 15.30. Puheenjohtaja Paasio on esittänyt toivomuksen että julkilausumavaliokunnan työn tulos esiteltäisiin liittokokoukselle vielä ennen pääjuhlaan siirtymistä ja tässä yhteydessä puheenjohtaja Paasio aikoo myös käyttää itse puheenvuoron.

Pieni tauko kun odotamme julkilausumavaliokunnan työn tuloksen saapumista ja tämän välin voimme käyttää Risto Laakkoseen tutustumiseen. Toveri Risto Laakkonen ole hyvä.

Pyydän saada esitellä toveri Risto Laakkosen jota tämä liittokokous on päättänyt suosittelalla liittoneuvoston tulevaksi puheenjohtajaksi.

Risto Laakkonen: Toveri puheenjohtaja, hyvät toverit, liittokokousoverit. Jokainen liittokokous on aina merkittävä välivaihe kaikessa järjestöllisessä kehityksessä. Nyt päättyvä liittokokous on eräs merkittävä välivaihe siinä aatteellisessa uudistustyössä ja keskustelussa, jota sosialidemokraattinen järjestökokonaisuutemme jatkossakin välttämättä tarvitsee. Liittokokouksen tekemät poliittiset ja henkilöratkaisut ennakoivat sitä profiilia minkä puolue tulee saamaan 70 luvun lopulla. Samalla ratkaisut merkitsevät eräiden henkilökohtaisen aseman, lähes lainsuojatoman aseman, muuttumista puolueessa laillistetuksi jäsenasemoksi. Liittokokouksen päätökset, poliittiset päätökset, ohjelmapoliittiset päätökset, ennakoivat sitä kehitystä mikä 70 luvulla tulee muovaamaan porvarillista yhteiskuntaa, sen kuvaa. SNK:n olisi siis luonnollisesti pitänyt toimia sosialidemokraattisen työväenliikkeen jatkuvana uudistajana aikaisemmin. Emme olisi tässä liittokokouksessa, emmekä tätä edeltäneessä kokouksessa, törmänneet niin epäoleellisiin asioihin. Ne jotka vuonna -64 olivat sitä mieltä että poliittisen työväenliikkeen, sosialidemokraattisen ja kommunistisen työväenliikkeen tulisi erottavien tekijöiden asemasta etsiä yhdistäviä tekijöitä ja päästä tilanteeseen jossa yhteinen hallitusvastuu saattaisi olla mahdollinen, heidän asemansa nuorisoliikkeessä oli tuolloin erittäin vaikea. Ne, jotka vilpittömästi ovat osoittaneet odotuksensa periaateohjelmaamme, demokraattiseen sosialismiin, jotka ovat aktiivisesti osallistuneet erilaiseen rauhan-työhön niin kansallisella kuin kansainvälisellä tasolla ja kaikki ne jotka ovat vilpittömästi työskennelleet opiskelijoiden ja toisaalta työläisnuorten, jotka ovat meidän ensisijaiset jäsenemme, lähentämiseksi toisiinsa ja kaikki ne jotka ovat vilpittömästi **Kokeneet** itsensä 70 luvun kansainvälisen työväenliikkeen kokonaisuuden jäseniksi ja työntekijöiksi. Kaikki nämä nuoret ovat käsitykseni mukaan moraalisesti ja järjestöllisesti tämän kokouksen voittajat, jos me voittajia yleensä pyrimme hakemaan. Samalla kokous on merkinnyt monille uutta kontaktia nimenomaan siihen työhön jota me kaikki yhdessä lähdemme kokouksesta sosialidemokraattisen työväenliikkeen puolesta tästä eteenpäin niin poliittisen ja ohjelmallisen toiminnan muodoissa harjoittamaan. Me voimme verrata sosialidemokraattista työväenliikettä mäntään joka kulkee sylinterissä, me tiedämme minkälainen se sylinteri on, ja tuo sylinteri voi kuvata meitä ympäröivää maailmaa ja yhteiskuntaa. Ja mäntä ei yleensä koskaan järjestöllisestä jäykkyydestä johtuen pääse täyttämään koko sylinteriä, se ei tavoita sen laitoja ja tästä syystä on olemassa aina nuoria ihmisiä jotka tekevät tuon tarpeellisen työn, täyttävät tuon tyhjän alueen rauhantyyöhön osallistumisella, marraskuun liikkeeseen ja muihin vastaaviin toimintamuotoihin. Me olemme kaikki samalla kasvamassa vastuulliseen osallistumiseen jatkuvasti ja me olemme osia työväenliikkeen ihmisten ennen meitä tekemästä työstä ja me olemme samalla tämän päivän kaikissa ratkaisuissa huo-

missäpäivän mahdollisuus. Ja jokaisessa järjestössä työväenliikkeessä on puheenjohtaja ja päätöksentekoon eri vaiheissa tarvittavat henkilöt, toverit, valitaan demokraattisesti yhdessä kuten tässäkin kokouksessa. Tätä kokousta on voimakkaasti pelätty niiden taholta, jotka sitkeästi pyrkivät pitämään järjestömeän hidasliikkeisenä. Kokousta ja sen mahdollisia ratkaisuja on voimakkaasti pyritty ennakoimaan sosialidemokraattisessa lehdistössämme. Samalla kun me varmistamme sosialidemokraattisen lehdistön jatkuvuuden me tulemme toimimaan sen voimistamisen puolesta, meidän tulee rakentaa puolueemme piiriin demokraattisemmin toimiva lehdistö jonka suhtautuminen sosialidemokraattisen liikkeen kaikkiin jäseniin on tasapuolinen. Myös toimitsijoiden tulee noudattaa tasapuolisuutta koska me kaikki yhdessä olemme heidät tehtävänsä palkanneet. Jokaisen puheenjohtajaehdokkaan takana oli nuoria ihmisiä jotka kanavoivat yhteiskunnallisia odotuksiaan tässä kokouksessa jonkun puheenjohtajaehdokkaan kautta, kokous loppuu mutta meistä kukaan ei lopu vaan me luomme SNK:sta yhdessä sosialidemokraattisen kokonaisuuden tarvitseman voimakkaan sosialistisen nuorisoliikkeen. Me tiedämme että vastavalittu puheenjohtaja Ulf Sundqvist ja uusi liittotoimikunta pystyy tämän työn yhdessä suorittamaan. Toverit, haluan lopuksi kiittää kokouksen niitä tovereita jotka monenlaisista painostuksista huolimatta pitivät minua sosialidemokraattisen nuorisoliikkeen jäsenenä. Meidän jokaisen välillä on monenlaisia kynnyksiä ja etäisyyksiä joiden ylitse ainoastaan aika tuo meidät lähemmäksi toisiaan. Meillä on myös jokaisella omat henkilökohtaiset rajoituksemme ja rajamme. Tahdon vielä kiittää kokousta saamastani luottamuksesta ja ennenkaikkea suosituksesta että minut valittaisiin liittoneuvoston puheenjohtajaksi. Kiitos, teille jokaiselle.

Puheenjohtaja: Kokousta jatketaan, ohjelmavaliokunta 1 työskentelyn esittely ja siinä tapauksessa että julkilausumavaliokunta saa työnsä päätökseen ennen ohjelmavaliokunta 1 työn esittelyn päättymistä, kokous tältä osin siirtyy käsittelemään julkilausumavaliokunnan työtä.

Hyvät ystävät! Kuten muutkin valiokunnat on ohjelmavaliokunta 1 miettinyt osakseen tulleita kysymyksiä ja tehnyt ohjelmaluonnokseen tietynlaisia muutoksia, jotka aion esittää tässä. Ensinnäkin valiokunta esittää ettei tätä poliittista ohjelmaa käsitellä eikä hyväksyttäisi poliittiseksi ohjelmaksi. Vaan se olisi SNK:n poliittisia kannanottoja. Esitys ei ole valiokunnan käsityksen mukaan riittävän hyvä ja perusteellinen ollakseen poliittinen ohjelma. Mitä ensinnäkin tulee ensimmäiseen kappaleeseen jonka otsikko on "demokraattinen sosialismi" valiokunta ehdottaa että otsikko muutettaisiin kuulumaan pelkästään "socialismi". Ja perusteluina sulkeissa tämän jälkeen lukee ei voi olla demokratiaa ilman socialismia. Sitten varsinaiset tekstin muutosehdotukset. Sivu 5 kappale 1 ja lause 2. Muutettaisiin seuraavanlaiseksi: "Täten se jatkaa työskentelyä riiston poistamiseksi, ihmisoikeuksien turvaamiseksi ja laajentamiseksi sekä tasa-arvon toteuttamiseksi kaikilla elämän aloilla mikä on mahdollista vain murskaamalla kapitalistiset valtarakenteet". Sitten virke 3 muutetaan alkavaksi sanalla "socialismi", nimenomaan kun otsikko muutettiin niin muutetaan kaikki vastaavat kohdat. Sitten kappale 2 lause 1 ehdotetaan muutettavaksi seuraavanlaiseksi: "Huolimatta niistä edistysaskelistista, joita poliittisen, ammatillisen, sivistyksellisen ja osuustoiminnallisen työväenliikkeen toimesta on kaikkialla otettu muiden edistyksellisten ryhmien myötävaikutuksella, ilmentää tämän päivän maailma yhä sodanuhkaa, kansojen sortoa, vapauden rajoittamista ja epätasa-arvoisuutta sekä työtätekevän luokan riistoa. Tämän vuoksi sosialidemokratia asettaa pääpainon työväenluokan taisteluun kapitalistisen taloudellisen järjestelmän murskaamiseen. Koska tämä riisto ja luokkataistelu muodostaa kaikkien luokkataistelujen perustan ja tekee todellisen oikeudenmukaisuuden ja tasa-arvon kaikki mahdottomaksi". Seuraavana ehdotetaan muutettavaksi kappaleen kolme ensimmäistä lausetta, muutosehdotus on seuraava: "Koska oikeudenmukainen maailma voi toteutua maailmanlaajuisten muutosten myötä, sosialidemokratia näkee tärkeimpinä tehtävinään rauhan turvaamisen ja aseriisunnon, kansainvälisen yhteistoiminnan edistämisen, kansojen itsemääräämisoikeuden tukemisen, kansainvälisen tasa-arvon saavuttamisen sekä yhteiskunnallisen oikeudenmukaisuuden toteuttamisen kaikkialla pyrkimällä sosia-

listiseen maailmaan". Sen jälkeen kappale neljä josta ensimmäinen lause-ehdotus: "Koko sodanjälkeistä ajanjaksoa on leimannut suurvaltaryhmittymien lisääntynyt vaikutus, keskinäinen erimielisyys monista kysymyksistä ja aseistautumiskilpa". Kappale 8 lause 2: "Teollistuneet valtiot, erityisesti Yhdysvallat ja muut kapitalistiset maat ja niistä käsin toimivat yksityiset yritykset ylläpitävät työn ja raaka-aineitten riistoa, sekä säilyttävät raha- ja kauppajärjestelyt epäoikeudenmukaisina". Sitten sivu 6 ja lause 1: "Ihmiskunnan suuri osa elää alistettuna ja sortettuna, ja vain harvoissa maissa on toteutettu mahdollisuuksia kunnolliseen toimeentuloon, sivistykseen ja turvallisuuteen. Tämänlaisessa järjestelmässä sosialidemokratian toiminta tavoitteidensa hyväksi tapahtuu olosuhteista ja toiminnan tuloksellisuudesta riippuen eduskunnassa hallitusvastuussa, kunnallisissa elimissä, puolueen, työväenjärjestöjen sekä painostusryhmien avulla. Poliittisissa oloissa jotka mahdollistavat kansan työtätekevän enemmistön ratkaisevan päätösvallan Kehitys tapahtuu rauhanomaisesti, muissa oloissa on tarpeen vaatia muitakin keinoja". Viimeksi mainittu lause on lainaus SDP:n periaateohjelmaryhmän perusteluista. Sitten sivu 6 josta kappale 5: "Koska tämä järjestelmä ei ole kuitenkaan riittänyt takaamaan kyllin syvälle käypää poliittista päätöksentekoa, sen uudistaminen on nähtävä kiireelliseksi tehtäväksi, koska parlamentaarisuuden mahdollisuudet ovat rajoitetut kun taloudellinen valta on harvoilla, on sosialistiin päämääriin toimivien työväenliikkeen joukkojen toimintoja jatkuvasti kehitettävä. Joukkovoiman käyttö on työväen ainoa keino ajaa vähänkin pidemmälle meneviä muutosesityksiä myös eduskunnassa. Perustuslain tähänastisen tulkinnan porvarillinen luokkasisältö on paljastettava ja murskettava." Sen jälkeen kappale 8 ja lause 2: "Myöskään valtiollisella yritystoiminnalla ei ole ollut mahdollisuutta toimia tehokkaana vastavoimana, koska se on ollut suppea, vailla kiinteitä tavoitteita ja irrallaan poliittisesta päätöksenteosta ja koska se toimii täysin kapitalistisin liikeperiaattein." Tämän lisäksi tämän 8:n kappaleen loppuun ehdotan myös lisäystä joka kuuluu "Maamme eri osien eriarvoinen kehittäminen, työttömyys, kunnollisten ja huokeiden asuntojen puute, saastekysymys ja muut yhteiskunnalliset ongelmat edellyttävät välttämättä työn ja pääoman ristiriidan näkemystä, sen ratkaisemista työväenluokan tarpeiden mukaisesti. Taloudellisten voimavarojen oikea käyttö, työn tulosten tasa-arvoinen jakaantuminen ja koko yhteiskunnan oikeudenmukainen kehittäminen voi tapahtua vain sosialistisen suunnitelmatalouden puitteissa." Tämän jälkeen kappale 10 josta toinen virke ehdotetaan kuuluvaksi: "Muutoksen kautta on myös mahdollisuudet poistaa laajalle levinneet porvarilliset arvostukset jotka usein estävät ja hidastavat uudistustyötä, sekä luoda luokaton yhteiskunta, jonka toteuttaminen vaatii sosialismin periaatteiden soveltamista käytäntöön kaikilla aloilla."

Sivu 7 kappale 2 josta lause 2 "Tällöin alkava kehityskulku voi kuitenkin onnistua vain mikäli nähdään että kaikki asiat ovat toisistaan riippuvia ja että yhteiskunnan uudistamisella on oltava kokonaisvaltainen luonne ja että yhä useammat ratkaisut riippuvat kansainvälisestä kehityksestä." Kappale 4 ehdotetaan alkavaksi "Sosialidemokraatit ovat kehittäneet." Kappaleen 6 toinen lause: "Näissä kannanotoissa jotka liittokokouskauteksi 1970—73 määrittelee SNK:n poliittisen toiminnan tavoitteet SNK ilmaisee millaisella tavalla se haluaa soveltaa sosialismin periaatteita nykyisessä tilanteessa." Närrä vähäiset muutokset kohtaan "demokraattinen sosialismi."

Sen jälkeen käsittelimme kohtaa "Kansainvälisyys", sen alaotsakkeita. Sivun 8 kappale 1, joka on aivan sama kuin 7 sivun kappale 11, sodat eri puolilla maailmaa järkyttävät rauhaa. Valiokunnan käsityksen mukaan ei maailmanrauha vallitse silloin kun Vietnamin ja monessa muussa paikassa soditaan, tämän perusteella on väärin kutsua esim. Vietnamin sotaa levottomuudeksi saatika paikalliseksi levottomuudeksi. Sitten kappale "Kehitysyhteistyö". Kappaleella on valiokunnan käsityksen mukaan liberalistinen sosialistiseksi kannanotoksi soveltu-maton sisältö ja henki. Koska aikaa uudelleen kirjoittamiseen ei ole valiokunta esittää että se jätetään pois ja kehoitetaan liittotoimikuntaa laatimaan sosialistinen esitys. Tämän jälkeen sivulla 9 oleva kappale 8 kohta Suomen ulkopoliittikka josta toinen lause. "Paasikiven—Kekkosen linja puolueettomuuspolitiikan

aikana Suomi on saavuttanut tunnustusta halustaan pysyä suurvaltaryhmittymien ulkopuolella ja lisääntyneestä aktiivisuudesta jne."

Sitten sivulla 10 on ponnet: niihinkin toimikunta puuttui ja teimme erilaisia ehdotuksia. Ensinnäkin ponsi 4 joka kuuluu: "että kansainvälistä suunnittelua edistetään" ryhmä ehdottaa että tämä ponsi poistetaan koska ryhmä katsoo että tämä on jotensakin turha, tyhjä ponsi. Sitten ponsi 6 tilalle, ponsi kuuluu ennen: "että sotilasliitot puretaan, tukikohdat ja sotajoukot vedetään muista maista pois sekä aseiden tuotanto, kokeilu, varastointi ja vienti lopetetaan" valiokunta ehdottaa että ponsi päätettäisiin seuraavanlaiseksi: "että kapitalistinen sotilasliitto NATO puretaan, tukikohdat ja sotajoukot vedetään muista maista pois, sekä aseiden tuotanto, varastointi ja vienti lopetetaan." Nämä toimenpiteet mahdollistavat muiden sotilasliittojen purkamisen. Tämän jälkeen ponsi 9, tai tämän jälkeen käytiin keskustelua ponsi 9:stä: ponsi kuuluu: "että valvotaan ja tilastoidaan kehitysmaihin kohdistuvia investointeja ja kehitysapua" valiokunta ehdottaa että ponsi päätettäisiin seuraavanlaiseksi: "että suomalaisten yritysten imperialistiset sijoitukset kehitysmaissa tutkitaan ja että tutkimustulokset julkistetaan tehokkaasti."

Sen jälkeen ponsi 11 "kehitysapu nousee vuoteen 1975 mennessä..." ehdotetaan että "kehitysapu nousee vuoteen 1975 mennessä vähintään 1 prosenttiin bruttokansantulosta, ja että annetaan sellaisille maille, joissa se koituu kansan hyväksi." Muut ponnet tässä hyväksyttiin. Lisäksi ryhmä ehdottaa että kohtaan hyväksyttäisiin kaksi uutta ponna jotka kuuluvat seuraavasti: — "että USA:n ja sen liittolaisten sotajoukot vedetään pois Kaakkois-Aasiasta, että Kaakkois-Aasian kansat saavat itse päättää omasta kohtalostaan ja että maamme hallitus toimii aktiivisesti näiden vaatimusten toteutumiseksi."

Puheenjohtaja: Pyydän toveri Valosta keskeyttämään esittelynsä ja tämän jälkeen pyydän että toveri Piepponen siirtyisi esittelemään julkilausumavaliokunnan työtä.

Toveri Loppi Piepposen tilasta suorittaa esittelyn.

Heikki Loppi: Toveri puheenjohtaja, hyvät toverit. Julkilausumavaliokunta on käsitellyt varsin monia asioita kansainvälisistä asioista Tiutisten tiekysymyksiin asti ja tosin monenlaisia kannanottoja on tullut. Todettakoon että viimevaiheessa olemme joutuneet tekemään erilaisia kompromisseja tässä asiassa, ja tämä julkilausuma ei ole enää kirjalliselta tasoltaan sellainen kuin se oli aikaisemmin koska tästä on poistettu muutamia kohtia eri henkilöiden toivomuksesta. Meillä on julkilausumavaliokunnassa kaksi julkilausumaa, toinen on varsinainen pääjulkilausuma, toinen on fyöläisnuorisojulkilausuma, jonka tekstiä minulla ei vielä ole, se on monistettavana mutta sen lisäksi sähke Kotkan kaupunginvaltuustolle, Koskien Tiutisten tiekysymyksiä. Ehkä luen tämän kokouksen yleisjulkilausuman sellaisenaan kuin se näiden monivaihteisten kompromissien jälkeen on:

"SOSIALIDEMOKRAATTISEN NUORISON KESKUSLIITON IV LIITTO-KOKOUKSEN JULKILAUSUMA KOTKASSA 16.—18. 5. 1970

Tämän päivän kansainvälistä tilannetta leimaa erityisesti Yhdysvaltojen imperialistinen valtapolitiikka sekä kapitalististen maiden toteuttama kolonialismi ja uskonalismi. Tämän politiikan seurauksia ovat teollisuusmaiden ja kehitysvaltioiden väliset lisääntyvät varallisuuserot, jotka heijastuvat talouden, sosiaalisen elämän ja kulttuurin alueille.

Osoituksena tästä ovat kehitysmaiden jatkuva taloudellinen riisto sekä sodat Kaakkois-Aasiassa ja Lähi-Idässä. Taloudellisella ja sotilaallisella tuella ja painostuksella johtavat kapitalistiset teollisuusmaat pitävät yllä niille suosiollisia hallituksia monissa maissa. SNK tukee sorrettujen kansojen vapausliikkeiden taistelua rauhan edellytysten, demokratian ja edistyksen puolesta.

Kansainvälisen kapitalismin riisto ei koske pelkästään kehitysmaita, vaan myös kehittyneiden teollisuusmaiden työläiset joutuvat jatkuvasti kokemaan sen vaikutuksen. Taloudellista kehitystä leimaa pääoman kansainvälistyminen ja

kasaantuminen. Vallitsevat läntiset talousliittoutumat ovat luoneet turvakseen mahtavia sotilasliittoja.

Työväenliikkeen kansainvälinen yhteistoiminta ja solidaarisuus ei ole kehittynyt yhtä nopeasti kuin pääoman kansainvälistyminen. Työläisten ryhtyessä taisteluun jossakin teollisuusmaassa on kansainvälisillä suuryrityksillä mahdollisuus kohdistaa sijoituksensa muihin maihin. Täten ne voivat painostaa yksityisten maiden ammatillista työväenliikettä ja ovat usein onnistuneet torjumaan työläisten oikeutetut vaatimukset.

Oikea johtopäätös tästä on, että kaikkien maiden työläisten on ryhdyttävä aktiivisesti tukemaan toisiaan taistelussa kansainvälistä kapitalismia vastaan. Viime aikoina onkin ollut havaittavissa selviä merkkejä poliittisen tietoisuuden lisääntymisestä useiden läntisten teollisuusmaiden ammattiyhdistysliikkeissä.

Pääoman kansainvälinen ja kansallinen kasautuminen johtaa myös Suomessa yhä suureneviin luokkaristiriitihin. Tämä ilmenee työväestön elinehtojen kiristymisenä sekä lisääntyvänä työläisten oikeutettuna taisteluna työpaikoilla. SNK:n liittokokous pitää tätä taistelua osoituksena työväenluokan halusta kamppailla kapitalismia vastaan ja antaa työläisille kaiken tukensa tässä toiminnassa.

Työn ja pääoman välisen ristiriidan kiristyminen näkyy myös maamme poliittisessa elämässä. Oikeistovoimien voimakas hyökkäys työväenluokkaa vastaan johti viime vaaleissa siihen, että väestön enemmistöä edustavat työväenpuolueet jäivät eduskunnassa vähemmistöön.

Tasa-arvon toteuttaminen ja demokratian laajentaminen ovat sosialidemokratian keskeisimpiä vaatimuksia. Pyrkimys tasa-arvoon sisältää myös kestävien laadullisten muutosten vaatimuksen. Sosialidemokratian tulee pyrkiä voimakkaasti tasoittamaan suomalaisen yhteiskunnan suuria tuloeroja. Sen täytyy myös vaatia ihmisille laajat mahdollisuudet vaikuttaa päätöksiin työpaikoilla ja oppilaitoksissa.

Vaatiessamme päätösvaltaa työntekijöille joudumme aina taistelemaan työnantajia ja heidän juoksupoikiaan, poliittista oikeistoa vastaan. Työväestön etujen puolustamiseksi on turvaututtava työväenpuolueiden yhteistoimintaan sekä ammattiyhdistysliikkeen voimaan.

SNKm tehtävä on kasvattaa työläisnuoriso tiedostamaan paikkansa muuttavassa yhteiskunnassa ja tajuamaan siinä vallitsevat ristiriidat. SNK:n on toimitettava sosialidemokratian uudistajana byrokratisoituvan järjestökoneiston sisällä ja kaikessa yhteiskunnallisessa toiminnassa sosialismin toteuttamiseen pyrittäessä. SNK on työläisnuorison poliittinen etujärjestö. Sen voimaa on vahvistettava sosialidemokratian ja työläisnuorison päämäärien ja periaatteiden, sosialismin ja demokratian, toteuttamiseksi. SNK:n on lisättävä aktiivista osallistumistaan kunnallisissa, maakunnallisissa ja valtakunnallisissa kysymyksissä sekä lisättävä vaikutustaan työpaikoilla ja ammattiyhdistysliikkeessä. Sosialidemokraattisen puolueen on luotava entistä paremmat mahdollisuudet SNK:n jäsenille vaikuttaa puolueen organisaatiossa. Liittokokous toteaa, että SNK tulee toimimaan työväenhenkisen sosialidemokratian tietoisena etujoukkona."

Puheenjohtaja: Kiitoksia. Keskustelu julkilausumaluonnoksen johdosta alkaa, koska pyydettyjä puheenvuoroja ei ole, katson keskustelun päättyneeksi. Kokous voinee hyväksyä esitetyn julkilausumaluonnoksen SNK:n IV:n liittokokouksen julkilausumaksi. Pyydän vielä toveri Loppia esittelemään ns. työläisnuorisojulkilausuman.

Loggi: Työläisnuorisojulkilasumaa minulla ei ole, koska se ilmeisesti on monistettavana, mutta sen sijaan pyydän ehdottaa julkilausumavaliokunnan ehdotuksena sähkeen lähettämistä Kotkan kaupunginvaltuustolle, tämä liittyy Tiutisten tiekys/myksiin ja sen tarkoituksena on se että kun liittokokous pidetään jollakin paikkakunnalla, sinne tulee kokousedustajia hirveä määrä ja kun he lähtevät pois mitään ei jää jäljelle, sen takia on paikallaan että liittokokousedustajat puuttuvat joihinkin paikallisiin kysymyksiin myöskin, ehdotamme siis seuraavankaltaisen sähkeen lähettämistä:

'SÄHKE KOTKAN KAUPUNGINVALTUUSTOLLE

SNK:n liittokokousedustajilla oli illanvietto Tiutisten työväentalolla. Matka illanviettopaikalle osoitti SNK:laisille kulkuyhteyksien heikkoudet. Liittokokous toteaa, että tien rakentaminen Tiutisiin on välttämätöntä ja toivoo, että Kotkan kaupunki ja Kymi Oy tekevät sitä koskevat lopulliset päätökset ja valmistelut pikaisesti. Tiutislaiset tarvitsevat kunnollisen tien kulkuyhteydekseen mantereelle.

Liittokokous toteaa lisäksi, että Kymijoen ja Suomenlahden saastuminen on estettävä ja vaatii ns. Urpalanjoki-suunnitelman hylkäämistä. Kymijoen varrella on toteutettava likaajakohtainen jätevesien puhdistus. Saastumisen ehkäisemiseksi on kaikkialla ryhdyttävä nopeisiin toimenpiteisiin."

Puheenjohtaja: Kokous voinee hyväksyä edellä esitetyn edelleen lähetettäväksi Kotkan kaupunginvaltuustolle, hyväksytään.

Kokoukselle on saapunut pari sähköä. Luen ensimmäisen ja kenties kokousta eniten kiinnostavan sähköen. "SNK:n liittokokous, työväentalo. Kotka. Syntynyt reipas tyttö, Raimo Oksanen". Toveri Kimmo Kevätsalo haluaa pitää puheenvuoron äskeisen johdosta, tämä voitaneen myöntää.

Kimmo Kevätsalo: Toveri puheenjohtaja, hyvät toverit. Vaikka olemme kotoisin samasta piiristä niin voin vaikuttaa että minulla ei ole osaa eikä arpaa tapahtuneeseen. Siitä huolimatta esitän että kokous onnittelee Oksasen perhettä tapahtuneen johdosta.

Puheenjohtaja: Järjestävä valiokunta toimittanee asianmukaisen toivotuksen Oksasen perheelle. "SNK:n liittokokous, työväentalo, Kotka. Liittoverit, kiitokset huomionosoituksesta, estyneenä saapumasta kokoukseen toivotan menestystä ja hyviä päätöksiä, Tommi Moilanen." Toveri Loppi pyydän sinua saapumaan pönttöön esittämään työläisjulkilausuman.

Sihteeri esittelee.

Toveri puheenjohtaja ja hyvät toverit. Minä luen tämän tekstin, tämä on julkilausumavaliokunnan yksimielinen esitys.

"TYÖLÄISNUORISOJULKILAUSUMA

SNK:n liittokokous toteaa, että nuoret ovat työmarkkinoilla eriarvoisessa asemassa muihin nähden ja yhteiskunnan toimenpiteet ovat olleet riittämättömiä jättäen nuorten työntekijäin kysymykset toissijaiseksi.

Kapitalistisen talousjärjestelmän harvinaisesta rakenteesta johtuvat uusiutuvat työttömyyskaudet aiheuttavat turvattomuutta toimeentulossa ja elämismahdollisuuksissa ja siitä joutuvat kärsimään eniten nuoret työntekijät ja ammattiinvalmistuvat.

Palkkakysymyksessä on pyrittävä tasa-arvoisuuteen, joka ulottuu myös nuoriin työntekijöihin.

Pyrittäessä turvaamaan jatkuva työllisyys ja saavuttamaan tasapainoinen teollisuus, maatalouden ja palveluelinkeinojen yhteiskunta, on keskeiseksi edellytykseksi katsottava julkisen osuuden lisääminen talouselämässä sekä pitkän tähtäimen suunnitelmallisuus.

Työvoimapolitiittiset ratkaisut tulee tehdä tulevaisuutta ennakoiden. Aktiivinen työvoimapolitiikka edellyttää tarvittavan muuttoliikkeen edistämistä syrjäseudulta asutus- ja teollisuuskeskuksiin.

Tässä tulee ensisijaisesti pyrkiä voimakkaiden alueellisten keskustusten luomiseen. Muuttoliike on liian yksipuolisesti suuntautunut Helsingin ympäristöön ja aiheuttanut siellä vaikeita ongelmia.

Menestyksellisen työvoimapolitiikan välttämätön edellytys on nuorien keskuudessa koulutus, joka ikään, sukupuoleen, asuinpaikkaan tai varallisuuteen katsomatta on kaikkien ulottuvilla. Kun siirrytään koko opetuslaitoksemme käsittävään yhtenäiseen koulutusjärjestelmään, on turvattava jo peruskoulusta lähtien eriävien **Kouluteiden** kautta mahdollisuus **korkeampaan** opetukseen. Ammatti-, jatko- ja uudelleen koulutus on **saatettava** kokonaisvaltaiseksi ja riittävän pitkäjänteiseksi ja yhteiskunnan tulee kantaa vastuu sekä sen kustannuksista että koulutettavien

taloudellisesta asemasta. Uudelleenkoulutusjärjestelmä on uudistettava siten, että se koskee yleensä uudelleenkoulutusta, mikä pohjautuu jatkuvaan itsensä kouluttamiseen, ilman lopullisen päästötodistuksen tavoittelemista.

Ammattikoulutukseen liittyvä jatko- ja uudelleenkoulutus on keskitettävä varsinaisten ammatillisten oppilaitosten yhteyteen. Ammattikoulutukseen on sisällytettävä ammattiyhdistysliikkeen toiminnan ja periaatteiden opetus.

Työlainsäädännön uudistaminen on välttämätöntä yhteiskunnan kehittymisen myötä. Erityisesti tämä koskee nuoriin työntekijöihin kohdistuvia määräyksiä. Tavoitteeksi on otettava tasa-arvon toteuttaminen työlainsäädännössä mutta toisaalta nuoret työntekijät on määriteltävä erityisasemaan. Ammatissa vielä kokemattomat nuoret tarvitsevat joustavan ammattiinsopeutumisajan. Kiihkeä työrytmi vaatii nuorille enemmän vapaa-aikaa. Vapaa-aikana ja samoin myös työn ohella on nuorilla oltava mahdollisuudet haluamaansa opiskeluun.

Työnantajien tarve saada nuoret mahdollisimman nopeasti mahdollisimman tuottaviksi, on asetettava kyseenalaiseksi. Nuoren työntekijän itsensä yhteiskunnan sekä työnantajan kannalta on edullista, että nuori saa kenittyä rauhassa ja tasapuolisesti ammattiinsa. Nuorten työsuojelulain ja työsopimuslain tehokas käytännön soveltaminen edellyttää ammattientarkastuslain pikaista uudistamista. Uudistuksen tavoitteena pitää olla laajan ja tehokkaan ammattientarkastusverkoston luominen. Tarkastajat on nimettävä henkilöistä, jotka nauttivat järjestäytyneen työväestön luottamusta.

SNK:n liittokokous odottaa ammattiyhdistysliikkeen ja poliittisen työväenliikkeen päättävistä ja lujaa toimintaa näiden tavoitteiden toteuttamiseksi.

Liittokokous vetoaa kaikkiin työntekijöihin entistä suuremman solidaarisuuden saavuttamiseksi työpaikoilla työntekijöiden keskuudessa. Se edellyttää suurempaa järjestäytymistä ammattiyhdistyksiin ja poliittiseen työväenliikkeeseen."

Puheenjohtaja: Tähän julkilausumaan on Juhani Manninen pyytänyt 1 min. puheenvuoron. Peruuttaa puheenvuoronsa. Kokous voinee hyväksyä tämän julkilausumaesityksen työläisnuorisojulkilausumakseen. Hyväksytään.

Kokouksen työskentely tältä osin keskeytetään ja pyydän kaikkia tovereita siirtymään tämän jälkeen ns. Fuksin niitylle jossa järjestetään kulkueeseen jossa siirrytään pääjuhlapaikalle, jonne lähdetään klo 13.30.

Kokouksen työskentely jatkuu, täällä on kaksi työjärjestyspuheenvuoroa, luovutan ensimmäisen Lauri Sivoselle.

Lauri Sivonen: Hyvät toverit. Tämä kokous vaikuttaa kestävän kauemmin kuin ennalta osattiin arvata. Tässä salissa aletaan pelaamaan bingoa klo 19. Mikä edellyttää että tämä kokous loppuisi huomattavasti sitä aikaisemmin koska nämä pöydät haittaavat bingon pelaamista. Tällä kokouksella on paljon asioita, olisi paljon asioita käsiteltävänä nimittäin liittotoimikunnan esitys SNK:n poliittiseksi ohjelmaksi, jonka osalta valiokunnat ovat esittäneet runsaasti muutosehdotuksia, ja lisäyksiä. Minusta tuntuu että valiokunnat ovat joutuneet työskentelemään suuren kiireen alaisina. Niinpä jos he ovat tehneet muutoksen johonkin ponteen, eivät ole tehneet sitä varsinaiseen tekstiosaan ja näin näyttää esiintyvän suurta ristiriitaisuutta näitten kesken ja minusta tuntuu siltä että jos tällainen päätösluettelo, poliittinen ohjelma, miksi sitä kutsutaankin hyväksyttäisiin niin se olisi mitä suuremmassa määrin ristiriitainen ja kun paikalla on näin vähän henkilöitä, niin voidaan perustellusti kysyä edustaako se SNK:n liittokokouksen käsitystä ia siten myös liiton jäsenistön käsityksiä. Tämän perusteella ehdotan, käytyäni keskusteluja vanhan ja uuden liittotoimikunnan joidenkin jäsenen kanssa, kokousedustajien kanssa että tämä asia palautetaan liittotoimikunnalle.

Puheenjohtaja: Kiitoksia. Seuraava puheenvuoro on Pertti Paasiolla.

Pertti Paasio: Hyvät toverit. Paljolta yhtyen siihen mitä toveri Sivonen sanoi ja toteaisin että meidän kokoustekniikkamme ja kokousjärjestelymme ovat ilmeisen puutteelliset, ei ole osattu varautua siihen, että bingo saattaa keskeyttää tämän kokouksen. Nyt on todettu moneen kertaan että tämä ohjelma ei täytä täällä esitettyjä vaatimuksia ja näissä väitteissä on paljon perää. Vaikka en ole kokousedustaja niin luulen osaavani asettua useimpien kokousedustajien ase-

maan sikäli, että kun esityksiä tulee liukunauhalla valiokunnista, osa pyödälle osa pöntöstä, niin on todella epätodennäköistä että liittokokous pystyy ottamaan kantaa näihin asioihin. Ohjelman valmistamiseksi ja tähän liittotoimikunnalle ilmeisesti joka tapauksessa annetaan olisi hyvä jos tämä voitaisiin palauttaa liiJTofoimikunnalle valmisteltavaksi, niin että tämä kokous sikäli kuin tämä vielä mikään kokous on, voisi demokratian nimissä tehdä tällaisen päätöksen. Enempää Sivosella kuin minullakaan ei liene esitysoikeutta tässä kokouksessa mutta tuon tämän omana kantamani julki.

Puheenjohtaja: Haluaisin todeta toveri Paasiolle että kyllä kai tätä meidän sääntöjemme mukaan on edelleenkin kokouksena pidettävä. Sitten on seuraava Puhakka työjärjestyspuheenvuoro.

Puhakka: Esitän että tämä poliittinen ohjelma lähetetään takaisin liittotoimikuntaan jotta se voisi tarkemmin perehtyä tähän ohjelman sisältöön. Ja jätetään käsittelemättä työjärjestyksen 16 kohta.

Puheenjohtaja: Kiitoksia. Seuraava puheenvuoro Kimmo Kevätsalolla.

Kimmo Kgvntsallo: Toverit. Ei tämä ole ensimmäinen kerta kun bingo lyö laudalta työväenliikkeen politiikan tekemisen. Mutta toveri Sivosella paremmin kuin toveri Paasiollakaan ei ole esitysoikeutta esitän omasta puolestani että tämä asia palautettaisiin liittotoimikunnalle edelleen valmisteltavaksi ja kehiteltäväksi. Tämä on tärkeää siitakin syystä että kuten täältä puhujapaikalta useaan otteeseen on todettu, tästä paperista ei ole poliittiseksi ohjelmaksi. Enintään sitä voidaan kutsua paperiksi kannanotoksi joihinkin kysymyksiin tai myös poliittisiksi mielteiksi jos niin halutaan. Tämä ei kuitenkaan voine tarkoittaa sitä että tältä kokoukselta vietäisiin oikeus käydä poliittista keskustelua ja uskon että olisi välttämätöntä että käytäisiin saatekeskustelu, evästyskeskustelu tälle poliittiselle ohjelmalle, jotta valittu liittotoimikunta kykenee tekemään sitten magnetofoninauhalle puhutun saatekeskustelun pohjalta uuden esityksen tuleville kokouksille. Tästä syystä ehdotankin että samalla kun tämä palautetaan takaisin liittotoimikunnan käsiteltäväksi me käymme evästyskeskustelun tässä kokouksessa. Tämä on tärkeää siitakin syystä että me olemme nyt lähdössä uudelle sosialistiselle tielle.

Puheenjohtaja: Hyvönen Pertti T. ole hyvä.

Pertti T. Hyvönen: Niin hyvät toverit. Minulla on suuri ilo ja kunnia saada kannattaa toveri Kevätsalon tekemää ehdotusta, olen myös hänen kanssaan siitä samaa mieltä että meidän on paikallaan käydä tästä evästyskeskustelu, mutta toivottavasti se tehdään lyhyesti ja nasevasti, koska on vielä muitakin asioita.

Puheenjohtaja: Veikko Rantilä oliko sinun puheenvuorosi työjärjestykseen liittyvää. Rantilälle ei tässä vaiheessa myönnetä puheenvuoroa. Keskustelun kuлуessa on tullut käsittääkseni esille esitys kannatettuna että poliittinen ohjelma tulisi palauttaa liittotoimikunnan valmisteltavaksi, mutta sen sijaan lähetekeskustelu olisi syytä käydä. Rajoitetun ajan vuoksi esitän kuitenkin että lähetekeskustelu päätettäisiin klo 17 mennessä. Luen välillä sähkeen, joka on saapunut kokoukselle: "Sosialidemokraattisen työläisnuorison liittokokous, työväentalo, Kotka. Kestit vainot valkean maan. Kotkan Seudun Opiskelevan Nuorison Yhteiskunnallinen Seura r.y." Yleiskeskustelu alkaa, tähän mennessä on pyydettyjä puheenvuoroja seuraavasti: Sundqvist Folke, Juhani Pitkänen, Kaarina Suonio, Ilpo Manninen, Pertti T. Hyvönen, ja muita puheenvuoropyydyttäjiä pyydän tekemään pyyntönsä minulle.

Ensimmäisenä Folke Sundqvist.

Folke Sundqvist: Pitemmittä perusteluita esitän, että liittokokous velvoittaa liittotoimikunnan laatimaan SNK:lle kunnallispoliittisen tavoiteohjelman, jonka tulee olla valmiina ennen seuraavia kunnallisvaaleja.

Puheenjohtaja: Kiitoksia, sitten puheenvuoro Juhani Pitkäsellä ja hänen jälkeensä Kaarina Suoniolla.

Juhani Pitkänen: Toveri puheenjohtaja, hyvät sosialistitoverit. -Kun me katselemme sosialidemokraattisen liikkeen kansainvälistä kuvaa me emme voi olla toteamatta sitä varsin valitettavaa seikkaa, että eurooppalainen sosialidemokraattinen liike on toiminnassaan varsin yleisesti asettunut tosiasiallisesti kapita-

listien tukijoiden puolelle sikäli että sosialidemokratia on pikemminkin yrittänyt saattaa yhteiskunnalliset olot sellaiseen tilaan joka mahdollisimman kitkattomasti antaisi kaiken iatkua. Sosialidemokratia sinänsä on toteuttanut tällaista luokkasopeuttajan roolia, työn ja pääoman välisen sovittamattoman ristiriidan sovitteluyritystä. Tässähän on kaksi perussyötä. Toisaalta on omaksuttu ohjelmallisesti luokkakantaisuuden linjalta horjuvia käsityksiä ja toisaalta käytännössä näitä ohjelmia toteutettaessa on valitettavan usein sorruttu obsurnitistin tyyppiiseen menettelytapaan. Eräs aivan keskeinen kysymys sosialidemokratian sisällön kannalta on suhtautuminen demokratiaan, suhtautuminen sosialismiin. Mehän tiedämme kaikki että ei ole olemassa mitään demokratiaa irrallaan tämän käsitteen luokka sisällä, on ainakin kysymys siitä kenen demokratiasta puhutaan. Meidän suomalainen demokratiamme paljolta viittaa siihen klassilliseen kreikkalaiseen demokratiaan jossa varsin suuri osa kansasta oli ilman minkäänlaista vaikutusmahdollisuutta ratkaisevissa asioissa. Kun otamme käsiteltäväksi porvarillisen tulkinnan ja liitämme tähän eteen porvarillisen sanan demokraattinen, me saamme sanan demokraattinen sosialismi, joka muuten löytyy tästä meidän poliittisen toimintaesityksemme ensimmäiseltä sivulta. Tämä sanonta jossa sinänsä ei ole mitään pahaa sitä on kuitenkin tarkasteltava siltä kannalta mitä tämän sananparren esiintuominen tarkoittaa. Henkilöt, jotka innokkaammin pyrkivät puhumaan demokraattisesta sosialismista, monta kertaa pyrkivät tällä samalla tuomaan ilmi syvän epäluulonsa jopa vastenmielisyytensä sosialismin käytännön sovellutuksia kohtaan. He viittaavat puhumalla demokraattisesta sosialismista siihen että sosialismi ei ole sinänsä demokraattista vaan että siihen täytyy tulla tuo demokraattinen että kaikille tulisi selväksi mistä on kysymys. Me tiedämme itse että sosialismi on demokratiaa, sen sijaan demokratiasta meillä on varsin monenlaisia käsityksiä, suomalainen demokratiakäsitys on kuten alussa mainitsin aika pitkälle tähän porvarilliseen käsitykseen yhtyvä. Jos me taas haluamme liittää sanat demokratia ja sosialismi yhdeksi sanapariksi kuvaamaan sitä yhteiskuntajärjestelmää johon me pyrimme, niin katsoisin paremminkin että meidän pitää tätä häilyvää käsitettä demokratia määrittää että tällä meidän kaikkien yhteisesti tuntemalla käsitteellä sosialismi josta sanasta siis muodostuu sosialistinen demokratia. On olemassa sosialistista demokratiaa, on olemassa porvarillista demokratiaa. Me pyrimme tähän jälkimmäiseen. Kun minä katselin tätä sosialidemokratiakuvaa laajemmalta niin meidän täytyy nähdä kuitenkin yksi seikka, Suomen Sosialidemokraattinen Puolue ei kaikkien sosialidemokraattisten puolueiden joukossa suinkaan kuulu siihen taantumuksellisempaan. Tämä meidän täytyy ehdottomasti nähdä. Kun katselemme SDP:n politiikkaa sosialistisessa internatioonalissa kyllä meidän täytyy huomata aivan selvä aatteellinen ero tässä, suhtautumisessa mm. jyrkkään antikommunismiin. Suomalaisessa kommunismissa ollaan vähitellen luopumassa antikommunistisista toimintalinjoista. Tämä merkitsee sosialidemokratian selvää asettumista työväen yhteisrintamaan taistelussa suomalaisen kapitalistisen yhteiskuntajärjestelmän kumoamiseksi ja sosialismin toteuttamiseksi. Tämä SNK:n iv liittokokous on käsittäökseni osoittanut sosialistista taistelumieltä, nyt on tehtävämme vahvistaa organisaatiomme yhä laajempaan ja työtarmoisempaan jäsenkenttään perustuvaksi. Ja samalla ohjata kaikki voimamme jokapäiväisen ja jokapaikkaisen kamppailun linjoille. Me emme saa unohtaa enää niinkuin aika paljon on unohdettu se että meidän poliittinen toimintamme ei tahdo tavoittaa ihmisiä heidän jokapäiväisissä vaikeuksissaan. Me pidämme paljolta huolta organisatorisesta ja teknisestä kehityksestä ja sen mahdollisimman kitkattomasta sujumisesta mutta me emme niin paljon ota kantaa ihmisten jokapäiväisiin vaikeuksiin, me olemme vieraantuneet siinä mielessä ihmisistä. Tässä on tietysti saatava muutos. Näen että sosialidemokraattisen nuorison linja on oikeaan analyysiin perustuvassa toimintalinjassa, jota toteutetaan määrätietoisesti ja teräksen lujan organisaation SNK:n avulla.

Puheenjohtaja: Kaarina Suonio ja hänen jälkeensä Ström.

Kaarina Suonio: Toveri puheenjohtaja, hyvät toverit. Täällä on esitetty toivomus että täällä keskusteltaisiin ohjelman sisällöllisestä puolesta ja sitä on tehty täällä niin paljon kuin on keritty. Minä puuttuisin hieman ohjelman muodolliseen

uoleen, sillä sekin on, siitä tulee asia joka luo kuvan SNK:sta siinä vaiheessa kun ohjelma valmistuu ja kun se virallisesti hyväksytään ja julkistetaan. Tässä ohjelmaehdotuksessa joka on tärkeä ja joka on vaatinut jo paljon työtä, mutta tulee vielä ilmeisesti vaatimaan lisää työtä, on mielestäni puutteita kolmella tasolla. Luultavasti osa näistä puutteista on jo korjaantunut valiokuntatyöskentelyn aikana. On puutteita rakenteessa, tyyliässä, on puutteita myös asioiden perustelun tasolla. Rakenteessa ehkä pahin puute on se että kun leimallisesti on toivottu että tämä oli kokonaisuohjelma, niin se ei tällä hetkellä sitä ole. Se on joukko erillisiä ohjelmia ja jotka ovat yksissä kansissa. Nyt kuitenkin jatkokäsittelyssä olisi pyrittävä siihen että tästä saataisiin kokonaisuohjelma myös siinä mielessä että sen eri osat koordinoituisivat yhteen ja että sinne ei jäisi sisäisiä ristiriitoja. Samalla toivoisin että sinne liitettäisiin katsaus kehitysaluepolitiikkaan, sellaista ohjelmaa ei meillä vielä ole ja nyt tässä ohjelmaehdotuksessa on jopa sellaisia kohtia, jotka minun mielestäni ovat vastakkaisia niille pyrkimyksille joita on pidettävä tärkeänä kun ajatellaan kehitysaluepolitiikan edelleen viemistä. Tyyllilliset puutteet olette varmasti kaikki sieltä huomanneet, siellä on aika paljon sana-helinää, fraaseja, jotka eivät sinänsä sano yhtään mitään, turhia aasinsiltoja, aika paljon toistoja. Tällaisen ohjelman täytyy olla hyvin iskevä ja jäntevä ja kun vertasin ohjelmaehdotusta muiden puolueiden nuorisoliittojen laatimiin ohjelmiin niin oli ikävää todeta että kyllä ne kaikki muut olivat tältä osiltaan parempia. Mutta tämä on tietysti hyvin helppo asia korjata. Tässä tyyllillisessä kohdassa tai tämä on oikeastaan sisällöllinenkin kohta, olen kiinnittänyt huomiota siihen että voittopuolisesti useimmiten esiintyvä sana, lukuunottamatta sidesanoja on oikeudenmukaisuus, jota käytetään jatkuvasti kuvaamaan SNK:n vaatimuksia. Oikeudenmukaisuus sanana on hyvin vaarallinen koska se on täysin mielivaltaisen. Siihen on jo täällä kiinnitetty huomiota. Aina kun käytetään sanaa oikeudenmukaisuus, se tulisi sitoa määreisiin jotka osoittavat mitä me tarkoitamme oikeudenmukaisuudella, esim. tasa-arvon, tai sitten se tulisi korvata sellaisella sanalla joka tarkkaan esittää sisällön. Ei ole mitään muuta yleispätevää määritelmää sanalle oikeudenmukaisuus kuin se että noudatetaan voimassaolevaa oikeutta. Ja nythän on niin että kaikkein suurimmat vääryydet on tehty tällaisen oikeudenmukaisuuden nimissä. Kolmas taso on sitten asioiden analyysit ja asioiden perustelut ja niihin täällä on jo kiinnitetty huomiota, haluaisin kyllä kertoa että sieltä kyllä löytyy joitakin vääriä asiatietoja ja toivon mukaan korjaantuvat kun ohjelmaa kehitetään. Mielestäni kokous on tennyt erittäin viisaan päätöksen kun se ehdottaa että ohjelma lähtee jatkokäsittelyyn. Siinä on tavattoman hyvä pohja ja se kannattaa laatia iskeväksi, teräväksi ja hyvin perustelluksi poliittiseksi ja toiminnalliseksi ohjelmaksi. Kiitos.

Puheenjohtaja: Kiitoksia. Per-Erik Ström ja hänen jälkeensä Ilpo Manninen. Ström: Hyvät ystävät, toveri puheenjohtaja. Kannatan Sundqvistin tekemää ehdotusta kunnallispoliittisen ohjelman tekemisestä ennen tulevia kunnallisvaaleja. Puheenjohtaja: Ilpo Manninen ja sitten Pertti T. Hyvönen.

Ilpo Manninen: Toveri puheenjohtaja. Me kaikki varmaankin olemme lehdistä jo joitakin aikoja sitten huomanneet että tähän maahan tulee ns. valtiövieraaksi Persian shaahi kesäkuun loppupuolella, tähänastisten tietojen mukaan 22 kesäkuuta. Varmasti myös tämän kokouksen osanottajat myös tietävät mikä mies tämä shaahi on ja millainen maa hänen maansa on, se maa jonka johdossa hän on. Sitä tuskin tarvitsee sen laajemmin selittää tälle kokoukselle, todettakoon kuitenkin lyhyesti, että Persia ilmeisesti on niitä iljettävimpiä esimerkkejä siitä kuinka jokin länsimainen kapitalistinen monopoliryhmittymä voi sitoa jonkun kehitysmaan johtoklikin omiin pyyteisiinsä kansanvaltaenemmistöä vastaan. Tämä Persiassa pelaa ennenkaikkea öljykysymyksissä. Tätä vierailua ajatellen teen nyt valitulle liittotoimikunnalle seuraavan ponsiehdotuksen: Samalla kun liittokokous toteaa, että Persian shaahin vierailu maassamme ei ole suotava, se edellyttää valitulta liittotoimikunnalta, että se tehokkaasti ryhtyy tarvittaviin toimenpiteisiin, jotta Persian kansalle solidaarisen edistyksellisen työläis- ja opiskelijanuorison syvä vastenmielisyyttä tätä tyrannia kohtaan tulisi kyllin selvästi ilmaistuksi.

Puheenjohtaja: Kiitoksia. Seuraava Pertti T. Hyvönen ja hänen jälkeensä Markus Aaltonen.

Pertti T. Hyvönen: Kannatan heti näin aluksi Ilpo Mannisen tekemää esitystä. Niinkuin jo aikaisemmin esitin mielipiteenäni sen että SNK:n pitää jatkossa ja tulevaisuudessa ottaa voimakas ote siihen ulospäin esiintymiseen mitä mahdollisesti tullaan suorittamaan. Minusta tämänkaltainen tapahtuma eli tämän Persian shaahin vierailu Suomessa on yksi sellainen missä tätä tilaisuutta pitää käyttää hyväkseen. Korostan kuitenkin sitä tässä yhteydessä että tällaisia tilaisuuksia järjestettäessä se pitää valmistella erittäin huolellisesti. Ja näiden tilaisuuksien arkaluontoisuus on myös syytä ottaa huomioon siinä tapauksessa kun on kysymyksessä virallinen valtiovierailu. Mutta uskon myös että meillä on myös monia eri tapoja osoittaa selvästi käsityksemme siitä mikä meillä tällaisesta herrasta on olemassa. Kannatan myös tässä yhteydessä Kaarina Suonion esitystä kehitysaluepoliittisesta ohjelmasta. Kun olen keskustellut eri piirien ihmisten kanssa, erityisesti näiden kehitysaluepiirien ihmisten kanssa, niin on tullut monta kertaa esille se niin hyvä kuin onkin että SNK:lla on näitä ohjelmia, tosiasioita Latinalaisesta Amerikasta, Afrikasta jne., niin aivan yhtä tarpeellista on että niiden rinnalla on olemassa "tosiasioita kehitys-Suomesta", "tosiasioita Lapista", "tosiasioita Pohjois-Karjalasta" jne. Ja nämä ohjelmat eivät missään tapauksessa ole ristiriidassa keskenään siinä mielessä että kun näiden alueiden ongelmia niin meillä kuin muissakin maissa selvitetään, niin huomataan selvästi ne samankaltaisuudet jotka aiheuttavat näitä ongelmia näille alueille. Myös tässä poliittisessa ohjelmassa puhutaan joukkovoiman käytöstä ja todetaan se että meidän toiminnassamme tätä markkinatalousjärjestelmää, kapitalismia, vastaan tulisi käyttää hyväksemme työväenliikkeen joukkovoimaa. Olen samaa mieltä tämän ohjelman kanssa, mutta olen myös sitä mieltä että tätä joukkovoiman käyttöä pitää voida laajentaa. Pitää löytää enemmän muotoja tämän joukkovoiman käytölle ja suunnata ne eri alueille, eikä tyytyä ainoastaan siihen vanhakantaiseen joukkovoiman esiintymiseen mitä työväenliikkeen toiminnassa on tähän saakka totuttu. Yhtenä tällaisena käsityksenä missä joukkovoiman merkitys nimenomaan nykyaikana muodostuu erittäin tärkeäksi ja suureksi on se että elämme nimenomaan kulutusyhteiskunnassa. Ja tällöin tulee kuvaan erityisesti meidän kaikkien ihmisten asema kuluttajina. Meidän järjestelmämme perustuu siihen että tuotetaan suuri määrä kulutushyödykkeitä ja tämän järjestelmän toimiminen edellyttää sitä että näitä hyödykkeitä ostetaan ja käytetään. Me tietysti tarvitsemme joka päivä erilaisia kulutustavaroita, mutta me ostamme ja käytämme myös lähes joka päivä huomattavan määrän sellaisia kulutustavaroita, joita emme lainkaan tarvitse. Ja joita meille markkinoidaan ja syötetään erilaisen mainonnan ja ohjauksen avulla. Tästä syystä minusta SNK:n eräänä keskeisempänä poliittisena kysymyksenä olisi nimenomaan oman kuluttajapoliittisen ohjelman laatiminen. Tämä kysymys nuorisjärjestölle on erittäin tärkeä ja välttämätön myös siksi että nuorisoa nimenomaan käytetään häikäilemättömästi hyväksi tässä kulutusyhteiskunnan markkinoinnissa. Me olemme muotitietoisia, me ostamme niitä vaatteita, joita meille myydään sen takia että niissä on nyt joku uudempi vivahde, me olemme muotitietoisia, mutta tekemällä näin me tuemme ja vahvistamme tämän nykyisen järjestelmän voimassaoloa. Ja jos ajatellaan joukkovoiman käyttöä tämantapaisissa kysymyksissä niin minulla on se käsitys, että jonkun tuotantolaitoksen pysäyttäminen lakon muodossa ei ole vaikutuksiltaan niin laaja ja pitkälle menevä kuin se, jos me pystymme organisoimaan joukkovoimamme nimenomaan suhtautumisesaan joihinkin kulutushyödykkeisiin. Me voimme paikallisen tai ehkä laajemman lakon avulla pysäyttää jonkun tuotantolaitoksen, mutta jos me pystymme organisoimaan joukkovoimaa jonkun kulutushyödykkeen kohdalla esim. kieltäytymällä yksinkertaisesti ostamasta ja käyttämästä joitakin kulutustarvikkeita, niin me voimme tällä tavalla vaikuttaa jopa tuotantosuuntiin ja niiden kehittymiseen. Se tietysti edellyttää pitkälle menevää näitten asioiden keskustelua ja niiden selvittämistä, ja minusta nimenomaan SNK:n tehtävänä olisi saavuttaa nuorison keskuudessa sellaista asennekasvatusta että nuoriso oppisi harkitsemaan ja kriittisesti suhtautumaan kaikkeen siihen kamaan ja törkyyn mitä meille päivittäin

tarjotaan. Tämä kysymys on tärkeä myös luonnonsuojelukysymysten kannalta jotka nyt ovat nousseet voimakkaasti esille, koska tämä luonnon ja ympäristön saastuminen perustuu hyvin pitkälti ja oikeastaan nimenomaan tähän kulutusyhteiskuntaan. Sitten pienenä evästyksenä liittotoimikunnalle tästä poliittisesta ohjelmasta, täällä oli kohta jossa käsiteltiin näitä sotilasliittoja. Minä pidän liittotoimikunnan esitystä siitä kohdasta jossa esitetään Naton ja Varsovan liitton purkamista puutteellisena, mutta samalla pidän tätä esitystä joka tuli ohjelmavaliokunnasta pinnallisena, siinä esitetään että näiden sotilasliittojen purkamisen tapahtuu siten, että ensin puretaan Nato ja sen jälkeen muka sitten poistuisivat muut sotilasliitot. Minä pitäisin tätä esitystä pinnallisena sen takia että nämä sotilasliitot ovat nimenomaan ilmentymä niistä suurvaltapolitiikan välisistä valtataisteluista joita käydään ja toisaalta niistä taloudellisista kysymyksistä nimenomaan tästä kansainvälisestä kapitalismista joka on olemassa. Siis paras tapa poistaa niin Nato kuin Varsovan liitto on se että toimitaan näitten muiden ohjelmakohtien pohjalta joita tässä esitetään nimenomaan vastustamalla tätä kansainvälistä kapitalismia. Nämä sotilasliitot ja esim. juuri tämä Nato ei ole kuin yksi ilmentymä tästä kansainvälisestä kapitalismista ja näin ollen jos Nato poistetaan se saa seurakseen jonkin muun ilmiön jolla näitä poliittisia näkemyksiä ja etuja pyritään puolustamaan. Siitä syystä esitänkin evästykseksi jos tässä poliittisessa ohjelmassa kajotaan tähän kysymykseen liittotoimikunnan käsittelyn jälkeen että siellä pitää todeta se että kaikki sotilasliitot on purettava. Siis tämä liittotoimikunnan esitys on puutteellinen siinä mielessä että meillä on olemassa myös muita sotilasliittoja kuin Nato ja Varsovan liitto, näitä Aasian, ja mitä kaikkia niitä onkaan.

Tämä kysymys sosialismista ja demokraattisesta sosialismista on varsin mielenkiintoinen ja kaipaa varmaan nimenomaan SNK:laisten keskuudessa keskustelua. Tätä keskustelua käytäessä me käytämme sanoja "demokratia", "sosialismi", "demokraattinen sosialismi", "sosialidemokratia" ja näyttää hiukan siltä niinkuin Pitkänenkin täällä totesi että joillakin ihmisillä on taipumusta säikähtää sanaa "sosialismi", yhtä lailla näyttää kuitenkin siltä että joillakin ihmisillä on tapana säikähtää sanaa "demokratia". Minusta ei ole mitään syytä olla käyttämättä sanayhdistelmää "demokraattinen sosialismi" samoin kuin ei pidä pelätä käyttää sanoja "demokratia" tai "sosialismi", yhtä vähän kuin käyttää käsitettä "sosialidemokratia". Koska meillä on tällä hetkelläkin maailmassa monenlaista sosialismia. On keskusjohtoista sosialismia, neuvostoliittolaista sosialismia, kiinalaista sosialismia, tšhekkoslovakialaista sosialismia, titolaista sosialismia, etelävietnamilaista sosialismia, ruotsalaista sosialismia ja toivon mukaan myös jonkin ajan kuluttua myös suomalaista sosialismia. En usko kuitenkaan että meillä on mahdollisuuksia siihen että se sosialismi mitä maapallolla tulee esiintymään on koskaan kovin yksiselitteistä, ja tästä syystä me jatkossakin tuleme asioita käsitellessämme käyttämään niistä erilaisia käsitteitä. Tähän keskusteluun sosialismista ja demokratiasta on minusta kyllä liittynyt hiukan haitallisiakin piirteitä. Ja tarkoitan tällä nimenomaan sitä ns. vasemmistolaiseksi suuntaukseksi kutsuttua suuntausta. En siinä mielessä että pelkäisin myöskään sanaa "vasemmistolainen", vaan siksi että tässä keskustelussa mitä on käyty on hyvin leimaa antavana tunnelmana ollut tällainen vasemmalta ohi mentaliteetti. Parhaat kättentaputukset parvekkeelta esim. sille joka heittää vasemmistolaisemman huulen täältä. Ja minusta tällainen vasemmalta ohi huutokauppapolitiikka ei ole oikein sopivaa. Sitten hiukan evästyksenä uudelle liittotoimikunnalle sikäli kuin meillä on keskusteltu nuorisoliikkeen ja sos.dem. puolueen suhteista. Minulla on kuitenkin se käsitys, että meidän jäsenistömme enemmistö on sitä mieltä että näitä suhteita pitää rakentaa nimenomaan sos.dem. puolueeseen päin, eikä ulospäin siltä. Ja tässä suhteessa jäsenistö tulee seuraamaan erittäin tarkasti uuden liittotoimikunnan työtä myös näissä kysymyksissä.

Ja lopuksi haluaisin vielä kun oli puhetta tästä vasemmalta ohi politiikasta esittää käsitykseni siitä, että kun nykyinen liittotoimikunta on ehtinyt joitakin kuukausia istua ja harrastaa politiikkaansa en epäile hetkeäkään etteikö SNK:ssa olisi vasemmistonoppositio.

Puheenjohtaja: Kiitokset. Seuraava puheenvuoro Markus Aaltosella ja seuraava Kimmo Kevätsalo.

Markus Aaltonen: Toveri puheenjohtaja, hyvät liittoverit. Mikäli tämä liittotoimikunnan esitys hyväksyttäisiin SNK:n poliittiseksi ohjelmaksi on se erittäin puutteellinen siltä osin mikä koskee sosialidemokraattista strategiaa yhteiskunnan muuttamiseksi, niitä keinoja, menettelytapoja, joilla kapitalistinen järjestelmä muutetaan sosialistiseksi. Sosialismin toteuttamistavoissa on työväenliikkeessä ollut aina hyvin erilaisia mielipiteitä. Käytännössä noudatetun sosialidemokraattisen strategian mukaan muutokset yhteiskunnassa tapahtuvat toteuttamalla lainsäädäntöteitse jatkuvia reformeja. Joukkotoimintaa yhteiskunnallisen muutoksen aikaansaavana voimana on sosialidemokraattisessa työväenliikkeessä yleensä suhtauduttu kovin penseästi. Sosialidemokraattisen Puolueen periaateohjelman mukaan sosialidemokraattiset keinot yhteiskuntamuutoksen aikaansaamiseksi ovat parlamentallisia ja rauhanomaisia. Tämän kohdan tulkinnassa on ollut aivan ilmeisiä väärintymmärryksiä tai voidaan puhua ahtaasta tulkinnasta, ja niinpä tuo rauhanomainen menettelytapa on usein ymmärretty samanlaisena kuin parlamentallinen elin sosialidemokraattisena keinona yhteiskunnan muuttamiseksi on pidetty ainoastaan työskentelyä eduskunnassa. Kuitenkin on todettava että tähän saakka noudatetulla strategialla ei ole missään kyetty toteuttamaan sosialismia ja tämä ero on johtanut siihen että käytännössä on jopa luovuttu sosialistisista tavoitteista. Sosialidemokraatit ovat suhtautuneet usein liian hyväuskoisesti porvarillisen demokratian tarjoamiin mahdollisuuksiin. Mikäli me sosialidemokraatit emme tarkista käytännössä toteuttamiamme keinoja on meidän tunnustauduttava kapitalismin tukipylväiksi. Elleimme pyri löytämään sellaisia ei-väkivaltaisia keinoja, joilla yhteiskuntajärjestelmän muuttaminen on mahdollista, on meidän turha hurskastella puheilla sosialismista. Sosialismin toteuttamiseksi meidän tulee laajentaa toimintamme käsittämään yhteiskuntakoneistomme kaikki osat. Poliittisen vallan käyttö ei ole ainoa eikä ehkä tehokkainkaan keino demokratian toteuttamiseksi. Esim. taisteluissa työpaikoilla on pyrittävä luomaan eräänlaista rinnakkaisvaltaa työntekijöiden erilaisten painostus- ja valtaelinten muodossa. Olen jättänyt poliittiseen toimintaohjelmaan muutosesityksen koskien nimenomaan tätä sosialidemokraattista strategiaa ja olen havainnut että ohjelmavaliokunta 1 on tämän muutosesityksen sisällyttänyt omaan ehdotukseensa. Se kuuluu seuraavasti: "Koska parlamentarisuuden mahdollisuudet ovat rajoitetut, kun taloudellinen valta on harvoilla, on sosialistisiin päämääriin pyrkivän työväenjoukkoliikkeiden toimintamuotoja jatkuvasti kehitettävä. Joukkovoiman käyttö on työväen ainoa keino ajaa vähänkin pidemmälle meneviä muutosesityksiä myös eduskunnassa. Ja ohjelmavaliokunta on todennut vielä että perustuslain porvarillinen luokkaluonne **On** paljastettava. Haluaisin liittotoimikuntaa varten tuoda esille tämän strategia-kysymyksen tärkeyden se on erittäin oleellinen silloin kun puhutaan nimenomaan sosialidemokraattisessa työväenliikkeessä sosialismin toteuttamisesta.

Puheenjohtaja: Kimmo Kevätsalo.

Kimmo Kevätsalo: Toverit. Me olemme sosialidemokraattisessa liikkeessä eläneet 60-luvulla erittäin mielenkiintoisessa kehitysvaiheessa. Me olemme huomanneet yllättäen että kulttuuri on luokkaluonteista, me olemme huomanneet että kontrollipoliittikka, oikeudenkäyttö, lainkäyttö on luokkaluonteista, me olemme huomanneet että kuluttamisenmuodot ovat luokkaluonteisia, että esim. kehitysaluekysymyksiin liittyy luokkakajoa. Mikäli tämä huomioidenteko menee yhä perusteellisemmaksi ja syvenee me tulemme ennemmin tai myöhemmin pääsemään yhtä pitkälle perustavissa kysymyksissä kuin sosialidemokraattinen liike pääsi silloin kun se perustettiin. Me olemme kehitymässä hyvään suuntaan. Nimittäin silloin kun sosialidemokraattinen liike perustettiin ja kun sen silloiset jäsenet tekivät selvitystä sen silloisesta tilasta he huomasivat yksityiskohtien kautta tekemällä johtopäätöksiä että me elämme luokkayhteiskunnassa. Ja että yhteiskunnan muuttaminen on yhteiskuntaluokkien välistä kamppailua. Ja että sosialismiin siirtymisen merkitsee omistavan luokan poistamista. On hyvä että me olemme hiljalleen taas tulemassa tähän erittäin hyvään ja tarkkaan näkemykseen. Ja se mikä on ollut tässä esitykseksi poliittiseksi ohjelmaksi pahinta, on juuri se että se ei ole

vielä tätä johtopäätöstä tehnyt vaikka siinä aika pitkälle on kyllä huomattu näiden erityisalueiden luokaluonne. Mutta ei ole laskettu yhteen 1+1 tai ei ainakaan ole saatu kahta. Nyt on kuitenkin aivan selvä asia että kun tällainen analyysi tehdään ja nimenomaan ainakin silloin kun on kysymys tämän tyyppisestä siis yhteiskuntaluokkatyyppisestä määrätietoisen kamppailusta, me tulemme hyvin nopeasti suhtautumaan myös useihin päivänpoliittisiin kysymyksiin vähän toisella tavalla. Tässä mielessä tämä liittokokous on ollut varsin merkittävä kokous. Me esim. olemme hyväksyneet sen tosiasian että ministerinä olo ei ole itse tarkoitus. Kun edellinen liittotoimikunta teki tätä koskevan päätöksen me emme ole katsoneet tarpeelliseksi muuttaa sitä, siis me seisomme sen takana että ministerien on lähdettävä ulos hallituksesta tällä hetkellä koska se on työväestön etujen vastainen.

Se vaara joka meidän tämän hetkiseen tilanteeseemme liittyy, on kuitenkin se että me annamme liian suuren painon ohjelmien tekemiseen ja joudumme tällä tavalla varsin hankalaan kierteeseen jossa sosialidemokraattinen puolue juuri nyt on. On laadittu hyvin perusteellisia erityisohjelmia, mutta ei ole tehty päätöksiä että nämä ohjelmat on otettava myös määrätietoisen toteuttamisen kohteeksi. Tämä on käytännössä merkinnyt sitä että käytännön politiikka ja ohjelmoit ovat ristiriidassa keskenään. Käytännön politiikka ei tähtää ohjelman määrätietoiseen toteuttamiseen. Siitä syystä on selvää että kun SNK nyt laatii itselleen poliittista ohjelmaa niin on selvää että kun se tekee selvän ja kirkkaan analyysin siitä mikä yhteiskunnallinen tila on, se myös pyrkii selvittämään ne voimavarat joilla meidän asettamamme sosialistisia tavoitteita toteutetaan. Että se tekee ne aivan päivänkohtaisesta tilanteesta lähtien johdonmukaisesti ja selvästi. On aivan varmaa että pelkillä hyvillä ohjelmilla ei tätä yhteiskuntaa sosialistiseksi muuteta.

Ja ymmärtääkseni tämä on nyt juuri se mitä me odotamme uudelta liittotoimikunnalta. Että me aloitamme määrätietoisen sosialismin tähtäävän politiikan ja jossa ohjelmalliset tavoitteet jatkuvasti yhdistetään käytännöllispoliittiseen toimintaan, jossa keinoja jatkuvasti tarkistetaan ja muutetaan että ne todella palvelevat työväestön itselleen asettamia tavoitteita. Jolloin me voimme myös palata keskeisempään kohtaan periaateohjelmassamme, eli kysymykseen siitä onko tiemme parlamentaarinen vai ei. Periaateohjelmassa sanotaan että tiemme on parlamentaarinen demokraattisessa yhteiskunnassa, muussa yhteiskunnassa käytetään muita keinoja, jos me huomaamme että parlamentaariset keinot eivät auta, niin me huomaamme samalla että tämä yhteiskunta ei ole demokraattinen siispä me käytämme myös muita keinoja. Kiitos.

Puheenjohtaja: Kokous jatkuu! Lataus tuli niin äkkiarvaamatta. Täällä on vielä puheenvuoro Veikko Rantilällä ja Stefan Berglundilla.

Veikko Rantila: Hyvät toverit. Aikaisemmat puheenvuoron käyttäjät ovat oikeassa siinä sanoessaan että liittotoimikunnan esitys poliittiseksi toimintaohjelmaksi ei täytä nimensä mukaisia vaatimuksia. Ja kyseisestä ohjelmasta voidaan löytää vielä sen lisäksi mitä aikaisemmin on mainittu muitakin puutteellisuuksia. On ensinnäkin ne ristiriitaisuudet joihin täällä on viitattu ja sitten vielä olisi sglvät luopumiset työväenliikkeen teoreettisesta perustasta marxilaisuudesta. Eräänä esimerkkinä tästä toimikoot sosiaalipoliittikan ohjelmakohta jossa korvausperusteiksi esitetään verotusarvon mukaisia korvauksia, ilmeinen johtopäätös tällaisesta vaatimuksesta on se, että tunnustetaan se että kapitalistit ovat omalla työllään hankineet omaisuutensa ja ovat näinollen oikeutettuja saamaan siitä myös käyvän hinnankorvauksen ja tämä on ilmeinen luopuminen työväenliikkeen teoreettisesta perustasta. Ja tähän täytyy saada muutoksia, ei voida hyväksyä tällaista periaatetta, ihmiselle tulee korvata oman työnsä tuloksista ja kukaan ei voi omalla työllään hankkia sellaisia omaisuuksia mitä suomalaisilla kapitalisteilla tällä hetkellä on.

Ohjelmassa on jätetty käsittelemättä tärkeitä kohtia, siinä on mainittu se että nykyistä kapitalismin tilaa ei ole eritelty, se on tärkeä puutteellisuus, eikä ole eritelty sen asettamia käytännöllisiä vaatimuksia työväenliikkeelle. Kansainväliseltä kohdalta voisi mainita erään tärkeän laiminlyönnin, ei välitetty puhua sanaakaan Etelä-Vietnamin kansallisen vapautusrintaman, Pohjois-Vietnamin demokraattisen tasavallan tunnustamisesta joskin on mainittu kylläkin Saksojen kysymys ja Sakso-

jen tunnustaminen. Eräs keskeinen heikkous koko ohjelmassa on se, että ohjelmassa todellakin otetaan periaatteelliselta kannalta kantaa asioihin, vaaditaan perustuslain muuttamista, vaaditaan yritysdemokratiaa, mutta ei puututa kysymyksiin miten toteuttaa näitä. Aivan ilmeistä on että parlamentarismien keinot ovat rajoitetut, perustuslakia ei muuteta parlamentarismien keinoilla, eikä yritysdemokratiaa toteuteta parlamentarismilla keinoilla, nykyisillä edellytyksillä ja nykyisissä olosuhteissa. Lisä puutteellisuutena voin mainita sen että kansainvälistä imperiaalisuutta ei ole eritelty kansainvälisen kapitalismin kehitys ja imperialismi ja sen vaikutusta suomalaisen työväenliikkeen asemaan. Ohjelmassa vaaditaan Suomen yksipuolista aseistariisunutta ja tässä kohdin jätetään jälleen käsittelemättä se miten tähän tullaan menemään, miten tämä tullaan suorittamaan, aivan ilmeinen laiminlyönti, tiedä sitten onko se tietoinen, onko kartettu tällä kipeitä kysymyksen asetteluja, mutta monilta osin ohjelma vaikuttaa juuri tyypilliseltä hurskaskatelulta. Esitetään edistyskellisiä tavoitteita, mutta ei lähennytä niitä käytännölliseltä kannalta, siltä kannalta miten niitä toteutetaan. Ohjelmassa on useita ilmauksia joista voi selvästi päätellä sen että ollaan pitkälti tietämättömiä tai tarkoituksellisesti vältetään tai ei tunnusteta marxilaisen luokkateorian pätevyyttä. Ei tunnusteta sen realisuutta kapitalistisessa yhteiskunnassa, nimittäin ohjelmassa hyvin usein puhutaan kansan kokonaisuuden huomioonottamista, yhteisen edun mukaisesta talouspolitiikasta, puhutaan edelleen radio- ja televisiopolitiikan kohdalla, tosin siihen valiokunnat ovat esittäneet muutoksia, väestöryhmien huomioonottamisesta ja niin edelleen. Tällaisia ilmauksia sieltä löytää vilisemällä ja näistä todellakin selvästi voi päätellä sen, tulla siihen johtopäätökseen, jonka äsken tein. Ja eräässä kohdin kysymyksessä valtakunnallisesta urheiluliitosta, sen voisi liittää laajempaan kokonaisuuteen joka myös osoittaa että tällainen vaatimus on ilmeinen todistus marxilaisesta luokkateoriasta luopumisesta, nimittäin työväenliikkeen kannalta jos ryhdytään vaatimaan valtakunnallista urheiluliittoa niin taustalla on varmasti oletamus tai näkemys siitä että valtiolla on kapitalistisessa yhteiskunnassa jonkinlainen itsenäinen asema, muutenhan tällainen vaatimus olisi jo sinänsä mieletön. Ja tässä tapauksessa tullaan kysymykseen siitä mikä on todella valtion asema, onko valtio itsenäinen kapitalistisessa yhteiskunnassa ja kaiken sen tiedon pohjalta mitä yksikin henkilö joka nyt on suomalaistakin kapitalismia eritelty tulee tulokseen että valtiolla ei ole autonomista asemaa yhteiskuntaluokkien välisessä taistelussa, valtio on voimakkaamman luokan väline. Toivoisin että näissä kohdissa kun liittotoimikunta käsittelee uudestaan poliittista ohjelmaa niin tekisivät muutoksia jotka palauttaisivat selvän sosialistisen hengen tähän ohjelmaan ja korjaavat ne ristiriitaisuudet mitä on.

Puheenjohtaja: Kiitoksia. Ja viimeisen puheenvuoron käyttää Stefan Berglund.

Stefan Berglund: Hyvät toverit. Aion puhua aivan lyhyesti, minulla on yksi ehdotus, korjausehdotus, koskee sosiaalipoliittista osaa, ja alaotsikkona on vähemmistöt. Minä olen vähemmistössä elikä äidinkieleni on ruotsi, mutta niinkuin ohjelmassa näkyy meidän asiat on jo hyvin. Toisin on kuitenkin toisen väestöryhmän osalla, nimittäin saamelaiden. Tässä lukee näin: "Saamelaiden mahdollisuudet perus- ja ammattikoulutukseen omalla kielellään sekä työnsaanti ovat Lapissa vähäisiä. Kun nämä oikeudet on kuitenkin turvattava on ratkaisuksi omaksuttava yhteispohjoismaiset ja kansalliset toimenpiteet, sekä romaanien, saamelaiden jne. Kuitenkin olisi erittäin tärkeätä saamelaisille saada oma kielensä hyväksytyksi valtakunnan vähemmistökieleksi. Aivan yhtäläillä ja samoin perustein kuin meillä suomenruotsalaisilla on asianlaita. Sen takia ehdotan että SNK ottaa poliittiseen ja nimenomaan sosiaalipoliittiseen ohjelmaan kohdan missä vaaditaan että saamelaiden kieli hyväksytään valtakunnalliseksi kieleksi suomen kielen rinnalle, niissä kunnissa pohjoisessa jossa saamen kieli on todella yleinen. Nythän me tiedämme että on olemassa monia saamelaislapsia jotka eivät voi kerta kaikkiaan käydä koulua niinkuin me muut, he eivät voi mennä 7-vuotiaana kouluun koska he eivät osaa suomea, niissä yleensä opetetaan suomen kielellä. Tämä on yksi epäkohta joka pitäisi poistaa ja minä ehdotan että tämä saamenkieli tulisi rinnastaa ainakin näissä pohjoisissa kunnissa suomen kieleen.

Puheenjohtaja: Kiitoksia. Mikko Rautiainen tämän jälkeen.

Mikko Rautiainen: Toveri puheenjohtaja, minä tietysti lappalaisena yhdyn edelliseen puhujan ja kannatan täysin hänen tekemäänsä esitystä. Sitten täällä on puhuttu kehitysaluepoliittisesta ohjelmasta, tämä ohjelma olisi erittäin tärkeätä saada, koska sosialidemokraatteja on aina yleensä syytetty siitä että he eivät olisi huomioineet kehitysalueita ja siellä olevia ongelmia. Valitettavasti me lappalaiset olemme hyvin usein saaneet todeta että näin onkin. Kun me viime vaalien aikaan yritimme tehdä vaalityötä sosialidemokraattien vaalivoiton hyväksi, me jatkuvasti törmäsimme sellaisiin sosialidemokraattien johtomiesten lausuntoihin, jotka eivät missään tapauksessa olleet myönteisiä sosialidemokraatteja ajatellen. Eikä yksinomaan tarvitse ottaa lausuntoja vaan myöskin teot ovat osoittaneet että sosialidemokraatit eivät ole huomioineet kehitysalueilla olevia ongelmia. Siksi olisikin erityisen tärkeätä että SNK ei unohtaisi kehitysalueiden ongelmia vaikka puolue ne olisikin unohtanut ja SNK:n tulisi toimia juuri siihen suuntaan, että kehitysalueillakin olevat ihmiset saisivat mahdollisuuden elää tässä yhteiskunnassa tasa-arvoisesti. Näillä perusteluin esitänkin että uusi liittotoimikunta ottaisi uudessa kehitysaluepoliittisessa ohjelmassa erikoisesti sydämenasiakseen kehitysalueet ja pyrkiisi toimimaan kokonaisvaltaisen kehitysalueiden ongelmia käsittelevän ohjelman luomiseksi jota myöskin voitaisiin käyttää. Tämän ohjelman valmistuminen olisi tärkeätä siksikin että puolueella ei ole minkäänlaista ohjelmaa kehitysalueista ja tämä olisi minusta SNK:takin ajatellen erittäin myönteinen toimenpide jos SNK pystyisi luomaan tällaisen ohjelman. Toivon että liittotoimikunta huomioisi tämän asian ja toimisi niin että me saisimme tämän ohjelman. Kiitos.

Puheenjohtaja: Keskustelu poliittisesta toimintaohjelmasta on päättynyt! Totean että liittokokous on päättänyt palauttaa työjärjestyksen asiakohdan 16 liittotoimikunnan valmisteltavaksi, käyty saatekeskustelu samoin kuin ohjelmavaliokuntien kirjalliset työn tulokset annetaan evästyksiksi liittotoimikunnalle. Liittotoimikunta valmistanee myös kehitysaluepoliittisen, kunnallispoliittisen ja kuluttajapolitiittisen ohjelman seuraavalle liittokokoukselle. Totean myös että liittokokous hyväksyyne Ilpo Mannisen ponnin liittotoimikunnalle. Hyväksyttäneen, hyväksytään!

Totean että asiakohda 16 on loppuunkäsitelty!

Tämän jälkeen siirrymme työjärjestyksen asiakohtaan 17, pyydän sääntövaliokunnan puheenjohtajan paikalle esittelemään valiokunnan työn tulokset.

Taisto Tapio: Toveri puheenjohtaja, hyvät toverit. En ole sääntövaliokunnan puheenjohtaja vaan esittelijä. Sääntövaliokunta pienten alkuvaikeuksien jälkeen pääsi suhteellisen helposti yksimielisyyteen esityksessään. Tosin tämä esitys on nyt sellainen että siitä nyt joudutaan tietysti täällä äänestämään, siitähän huolimatta että sääntövaliokunta esittää tämän esityksen hyväksyttäväksi sellaisenaan. Mutta katsotaan. Eilisessä kokouksessa nuijittiin pöytään kolme ensimmäistä pykälää ?ästä, joten sääntövaliokunta katsoo että näitä pykälä ei tarvitse enää käsitellä, jatketaan suoraan neljännessä pykälästä, toivon että kokous yhtyy tähän. Neljännessä pykälässä sääntövaliokunta esittää että vanha pykälä sellaisenaan hyväksytään. Kuten myös siitä edelleen emme esitä muutoksia ennenkuin 11 pykälään. 11 §:ssä yhdyimme liittotoimikunnan esitykseen, korjaan aikaisempaa puhettani, me pysymme vanhojen sääntöjen kannalla mutta 9 §:ssä me yhdyimme nimenomaan tähän korjausesitykseen. 11 §:ssä me kannatamme liittotoimikunnan esitystä muilta osin paitsi tältä kohdin jossa mainitaan että "viisi piirijärjestöä jne" me esitämme tämän 5 tilalle 'A osaa piirijärjestöistä, "tai jos vähintään 'A piirijärjestöistä kokoustensa perusteella jne", tässä nyt on kysymys ainoastaan tällaisesta seikasta että mehän emme tiedä piirijärjestöjen määrää pysyväisesti, sehän saattaa muuttua ja silloin kai on paikallaan tällainen osittelu eikä suoranainen luku. Sitten hyväksymme liittotoimikunnan esitykset aina pykälään 18 asti. Pykälässä 18 ehdotamme lisättäväksi yhden sanan "vähintään", tähän kohtaan jossa sanotaan että "ja yksitoista muuta jäsentä ja joista vähintään yksi ruotsinkielisen piirijärjestön edustaja". Koska sääntövaliokunta tulkitsi niin tämän vanhan pykälän että esim. tällä hetkellä kun on valittu Ulf Sundqvist liiton puheenjohtajaksi, häntä mainitaan ruotsinkieliseksi silloin ei tarvittaisi CK:sta ollenkaan liitto-

toimikunnassa edustajaa. Ja siihen lisätään niinkuin siinä mielessä tämä sana vähintään että tämä on perusteena. Näillä muutoksilla ehdotamme liiton säännöt hyväksyttäväksi.;

Jos piirin sääntöjuttu otetaan samaan syssyyn niin siinä ehdotetaan muutettavaksi 6 § siten että siitä ehdotetaan poistettavaksi "liiton perusjärjestöiksi hyväksytyt" eikä muuta. Ja 8 § tulisi liittotoimikunnan erillisen esityksen mukaisesti, eikä sitten muuta.

Puheenjohtaja: Pyytäisin tiedustella mitä pykälää Göran Åbergin pyytämä puheenvuoro tarkoittaa. Olemme kuulleet sääntövaliokunnan esityksen säännöiksi ja ryhtyimme käsittelemään keskusliiton sääntöjä.

Eilen päivällä löimme lukkoon kolme ensimmäistä pykälää ja voimme kai menetellä siten että käymme säännöt läpi pykälä pykälältä ja 4 §:n kohdalla on Hannu Vesa pyytänyt puheenvuoron.

Hannu Vesa: Toveri puheenjohtaja, hyvät toverit. Uudenmaan piirin käsityksen mukaan tämä 4 § pitäisi kokonaan muotoilla uudestaan siten, että vastaava kohta myöskin piirin säännöissä muutettaisiin, oikea tapa käsitellä perusjärjestöjen jäsenyyttä on se, että se tulee liittotoimikunnan käsittelyyn piiritoimikunnan käsittelyn kautta. Tämä muutos ei liene enää tässä liittokokouksessa teknillisiä myöskin fyysisten- ja psyykkisten vaikeuksien vuoksi mahdollista, tästä syystä Uudenmaan piiri vielä tässä vaiheessa mielihyvin yhtyy liittotoimikunnan esitykseen ja on tyytyväinen siinä mielessä että sääntövaliokunta on muuttanut kansansa liittotoimikunnan kannan mukaiseksi. Kiitos.

Puheenjohtaja: Tämän saman pykälän kohdalle on pyytänyt puheenvuoron myös Stefan Berglund, ole hyvä.

Stefan Berglund: Hyvät toverit. Pysyn edelleen kannassani tarkoittaen tätä 4 §:n kolmatta momenttia ja toivoisin sen kuuluvan: "Perusjärjestöjen liittoon hyväksymisestä päättää liittotoimikunta. Perusjärjestöjen jäsenten tulee olla Suomen kansalaisia". Kiitän.

Puheenjohtaja: Pykälä 4:n kohdalla keskustelu päättynyt, pyydetty puheenvuorot ovat käytetyt, ja totean että Stefan Berglund on tehnyt muutosesityksen, jota ei kuitenkaan ole kannatettu joten sääntöjen 4 pykälä on hyväksytty liittotoimikunnan esittämässä muodossa. 5 pykälä hyväksyttäneen, hyväksytään. 6 § hyväksyttäneen, hyväksytään, 7 § hyväksyttäneen, hyväksytään. 8 § hyväksyttäneen, hyväksytään. 9 § hyväksyttäneen sääntövaliokunnan esittämässä muodossa, hyväksytään. 10 § hyväksyttäneen, hyväksytään. 11 § tämän pykälän kohdalle on pyytänyt puheenvuoron Helena Pekkanen.

Helena Pekkanen: Hyvät toverit. Esitän Tampereen piirin kannan tähän 11 §. Tampereen piiri on sitä mieltä että liittokokous on pidettävä joka toinen vuosi, olemme sitä mieltä että se lisäisi toimintaa kentällä ja lisäisi demokratiaa.

Puheenjohtaja: Tämän jälkeen Matti Kiviniitty.

Matti Kiviniitty: Toveri puheenjohtaja, hyvät toverit. Kannatan Helena Pekkanen tekemää ehdotusta että liittokokous pidetään joka toinen vuosi.

Puheenjohtaja: Keskustelu pykälä 11 kohdalta on päättynyt. Jatkettaneen sentään vielä keskustelua pykälä 11 osalta, Voitto Nieminen.

Voitto Nieminen: Niin hyvät toverit. Kun nämä vanhat säännöt pidetään suurinpiirtein ennallaan niin pidetään ne myöskin tällä kohtaa ja ehdotan että kokoonnumme edelleen 3 vuotiskausin.

Puheenjohtaja: Kaisalmi.

Kaisalmi Varsinais-Suomi: Olemme Varsinais-Suomessa sillä kannalla että pidettäisiin liittokokous edelleenkin joka kolmas ja että V« piirijärjestöistä pitäisi olla ylimääräisen liittokokouksen takana. Tätä perustelisin tätä joka kolmas vuosi kokoontuvaa liittokokousta sillä että tällä hetkellä kun meidän yhteiskuntajärjestelmämme on tällainen kun se on, te tiedätte sen surkean tilanteen se on erittäin kapitalistinen, niin meillä on edessä sellainen tilanne että meiltä loppuu varmaan varat kesken jos käytämme joka toinen vuosi kokoontuvaa liittokokousta, joten toivon että Tampereen piirikin ajattelisi tätä kapitalistista puolta asiassa.

Puheenjohtaja: Jouko Erkkola.

Jouko Erkkola: Toveri puheenjohtaja, hyvät toverit. Tässä pykälässä on jo tehty ehdotus että liittokokous pidettäisiin joka toinen vuosi ja myöhemmin näissä säännöissä on ehdotus että pääsihteeri valittaisiin liittokokouksessa. En tiedä sitä mitä se merkitsee jos me joka toinen vuosi valitsemme pääsihteerin. Ja liittokokouksessa teemme tämän ratkaisun. Mielestäni nämä kysymykset on ratkaistava yhdessä lähinnä pääsihteerin osalta, Kymenlaakson piiri on aikaisemmin keskustellut asiasta ja pitänyt demokratian laajentamisen kannalta merkityksellisenä joka toinen vuosi järjestettävää liittokokousta, mutta tiedämme että ne hankaluudet jotka ovat tällaisen kokouksen taloudellisella järjestelypuolella, ovat liian ylivoimaiset ja en tiedä mikä tällä hetkellä on tarkasti meidän piirimme kanta. Luulen että tämä kysymys tässä kokouksessa edellyttäisi pitempää harkintaa nimenomaan sen takia että tämä sidonnaisuus tähän pykälään 14 tulisi selvitettyksi.

Puheenjohtaja: Juhani Manninen, koskeeko tämä pykälää 11.

Juhani Manninen: Hyvät toverit. Sehän nyt on kumma perustelu että me emme voi pitää liittokokousta joka toinen vuosi sen takia että me elämme kapitalistisessa yhteiskunnassa. Meidän pitää pitää liittokokous mahdollisimman usein että me pystymme murskaamaan tämän kapitalistisen yhteiskunnan. Täällä on koko ajan valiteltu sitä että me emme saa valtiolta varoja sen takia kun me emme pysty paisuttamaan omaa budjettiamme, tämän avulla me pystymme sitä paisuttamaan, saamme enemmän avustuksia valtiolta, ja sitten minä haluaisin vielä puuttua siihen miksi me emme voisi valita pääsihteeriä joka toinen vuosi, eihän meidän ole pakko valita eri pääsihteeriä joka kerta, voimmehan valita saman pääsihteerin uudestaan toisessa liittokokouksessa, valitaanhan hallitukseenkin pääministeri ja sen toiminta-aika saattaa hyvin olla vain yksi kuukausi, se on parlamentarismia, pääsihteeri nauttii liiton ja liittokokouksen luottamusta. Että se olkoon vaihdettavissa koska vain.

Puheenjohtaja: Pertti T. Hyvösellä puheenvuoro.

Pertti T. Hyvönen: Hyvät toverit. Asetun myös kannattamaan tätä nykyistä liittokokoukselta, asetun sitä kannattamaan taloudellisilla mutta myös toiminnallisilla kysymyksillä. Jos katsotaan esim. tämän liittokokouksen työskentelyä ja sitä että se lähetti uudelle liittotoimikunnalle pitkälti sellaisia asioita joita sen olisi täällä pitänyt hyväksyä. Tällainen tilanne saattaa toistua monissa muissakin liittokokouksissa. Tästä syystä kahden vuoden väli saattaa johtaa sellaiseen tilanteeseen, että meiltä menee ensimmäinen vuosi aikaa siihen että yritämme saada kuntoon pidetyn liittokokouksen päätöksiä, jollain tavoin koordinoida ne päätökset ja sitten lähteä toteuttamaan niitä ja se toinen vuosi meiltä menee sitten uuden liittokokouksen valmisteluissa. Minä en katso myöskään että tämä nykyisen liittokokouksen säilyttäminen kaventaasi millään tavoin demokratiaa, siitä syystä että me juuri hyväksyimme sen, että V4 piirijärjestöstä pystyy tarvittaessa kutsumaan uuden liittokokouksen koolle ja toisaalta seuraavia asioita on tämän toisen liiton ylintä päätäntävaltaa käyttävän liittoelimemme aseman vahvistaminen, eli liittoneuvoston aseman vahvistaminen, sen kokoontumiskertojen lisääminen kahteen ja tämän liittoneuvoston puheenjohtajan valitsemisen liittokokouksessa.

Puheenjohtaja: Kiitoksia. Puheenvuorot tämän pykälän kohdalta rajoitettaneen, mutta annettakoon Kimmo Kevätsalolle vielä tilaisuus.

Kimmo Kevätsalo: Toverit. Täytyy olla kummallinen käsitys liiton toimiston työskentelystä jossa toimistolta menee vuosi aikaa tällaisen liittokokouksen valmisteleeseen. Mikäli tilanne on tällainen niin on syytä ruveta miettimään miten toimiston työtä tehostettaisiin tai sitten sitä mihin toimisto todella tekee työtä.

Puheenjohtaja: Kiitoksia. Keskustelu on päättynyt. Keskustelun kuluessa on Helena Pekkanen Mannisen ynnä muiden kannattamana tehnyt sääntöjen 11 pykälän ensimmäiseen momenttiin muutosesityksen joka poikkeaa nykyisestä ja sääntövaliokunnan esittämästä sanamuodosta. Pekkasen esitys tarkoittaa sitä, että liittokokoukset pidettäisiin joka toinen vuosi tähän astisesta käytännöstä poiketen. Suoritettaneen äänestys. Pyydän äänestysvaliokuntaa asettumaan paikoilleen.

Pyydän niitä jotka ovat Helena Pekkasen esityksen kannalla, jonka mukaan liittokokouskausi lyhennettäisiin kahdeksi vuodeksi, nostamaan edustajakorttinsa ylös. Tämän jälkeen pyydän niitä jotka ovan vanhan käytännön kannalla nostamaan edustajakorttinsa ylös. Totean että 2-vuotiskauden takana on ollut 55 liittokokous-edustajaa ja 3-vuotisen kauden kannalla on 29. Tarvittavaa 2/3 enemmistöä ei ole syntynyt, joten liittokokouskausi säilyy ennallaan. 11 §:n 1 momentti on loppuun käsitelty. Muilta osin liittokokous voinee hyväksyä sääntövaliokunnan esityksen, hyväksyttäneen, hyväksytään. Pykälä 12 hyväksyttäneen sääntövaliokunnan esitys, hyväksytään. Pykälän 13 kohdalla on Stefan Berglund pyytänyt puheenvuoron.

Stefan Berglund: Toveri puheenjohtaja, hyvät toverit. Ehdotan että liiton 13 pykälä ja sen toinen momentti muutettaisiin seuraavaksi: "Jokaisen edustajan valtuudet on osoitettava asianmukaisella oikeaksi todistetulla perusjärjestön vuosikokouksen pöytäkirjan otteella, joka on vähintään 3 viikkoa ennen liittokokousta toimitettava liittotoimikunnalle, kuitenkin nk. pakottavan esteen varauksin."

Puheenjohtaja: Kiitoksia. Keskustelu pykälän 13 kohdalta on päättynyt. Anteeksi, täällä Taisto Tapio haluaa käyttää vielä puheenvuoron.

Taisto Tapio: Toveri puheenjohtaja, hyvät toverit. Tässä sääntövaliokunta esitti tätä "forse majour" näin varauksin tätä pykälää alunperin mutta asiaan paremmin perehdyttyämme tämä ei ole aiheellista, koska sellaiset pakottavat syyt jotka tässä tulevat kysymykseen, ne eivät mitään vaikuta asiaan, laki tuntee tämän, yhdistyslaki tuntee tämän niin että sitä ei tarvitse säännöissä sanoa. Ja tällaiset tapaukset joihin nähdäkseni myös toveri Stefan perustaa esityksensä on Halkian ja Alkolaisten juttu niin siinä ei suinkaan ole tällaisesta syytä kyse vaan kokonaan jonkin henkilön huolimattomuudesta tai tahallisuudesta estämisestä, mutta sitä ei voida lukea tällaiseksi pakottavaksi syyksi. Kiitos.

Puheenjohtaja: Keskustelu pykälän 13 osalta on päättynyt, totean että keskustelun kuluessa Stefan Berglund on ehdottanut ns. "forse majour" varausta asetettavaksi tähän pykälään ja tätä esitystä ei ole kannatettu ja toisaalta vaikka sitä olisi kannatettu niin en olisi ottanut sitä äänestykseen koska se on juridisesti täysin mahdoton toteuttaa tällaisissa sääntömuutosasioissa. Lainoppi tuntee tällaisen käsitteen pääasiassa kauppaoikeuden piirissä jolloin esim. joku hankintasopimus on mahdotonta toteuttaa ylivoimaisen, luonnonesteen, sodan, kapinan tai jonkun muun takia että näissä yhteyksissä sitä ei voida käyttää, eikä yhdistysrekisteritoimisto sitä hyväksyisi. Pykälä 13 toisin sanoen hyväksyttäisiin sääntövaliokunnan esittämässä muodossa, hyväksytään. Pykälä 14 hyväksyttäneen, hyväksytään. Pykälä 15 hyväksyttäneen, hyväksytään. Pykälä 16 hyväksyttäneen, hyväksytään. Pykälä 17 hyväksyttäneen, hyväksytään, anteeksi olen tässä hivenen hätäinen. Tähän on Göran Åberg pyytänyt puheenvuoron, anteeksi eipä ollut pykälään 17 joten tämä pykälä hyväksyttäneen, hyväksytään. Pykälä 18 hyväksyttäneen sääntövaliokunnan hyväksymässä muodossa, hyväksytään. Pykälään 19 on Göran Åberg pyytänyt puheenvuoron.

/ Göran Åberg: Aivan selvennykseksi lyhyesti toveri Tapion esitykseen. Sääntövaliokunta on liittotoimikunnan esityksen kannalla tässä pykälässä.

Puheenjohtaja: Pykälä 19 hyväksyttäneen sääntövaliokunnan esittämässä muodossa, hyväksytään. Pykälä 20 hyväksyttäneen, hyväksytään. Pykälä 21 hyväksyttäneen, hyväksytään. Pykälä 22 hyväksyttäneen, hyväksytään. Tämän jälkeen otamme käsiteltäväksi SNK:n piirijärjestön säännöt. Pykälä 1, käsittelyjärjestys on pykäläkohtainen kuten äskenkin, pykälä 1 hyväksyttäneen sääntövaliokunnan esittämässä muodossa, hyväksytään. Pykälä 2 hyväksyttäneen, hyväksytään. Pykälä 3 hyväksyttäneen, hyväksytään. Pykälä 4 hyväksyttäneen, hyväksytään. Pykälä 5 hyväksyttäneen, hyväksytään. Pykälä 6, tässä yhteydessä on ensimmäisen puheenvuoron pyytänyt Pertti T. Hyvönen.

Pertti T. Hyvönen: Toveri puheenjohtaja. Tämän sääntöjen muuttamisen syy on välttämätön sen takia joka tapahtui liiton sääntöjen 11 §:n kohdalla, mutta sääntövaliokunnan sanamuoto jätti tämän sääntökohdan roikkumaan ilmaan irrallisena koska se olisi kuulunut, että "piiritoimikunta hyväksyy piirin alueella olevat rekisteröidyt yhdistykset jne." jäsenikseen, ehdotan tämän kohdan kuulii-

maan siten että piirijärjestön jäseniksi piiritoimikunta hyväksyy piirin alueella olevat SNK:n säännöt ja periaatteet hyväksyvät rekisteröidyt yhdistykset.

Puheenjohtaja: Saanko kirjallisena. Voitto Nieminen seuraava puheenvuoro.

Voitto Nieminen: Hyvät toverit. Tähän SNK:n piirijärjestöjen sääntöihin: "piiritoimikunta hyväksyy piirin alueella olevat rekisteröidyt yhdistykset" ja sen (isäksi minä haluaisin tämän rekisteröidyt yhdistykset muutoksen mikäli piirijärjestö ei ole käsitellyt anomusta 1 kuukauden kuluessa sen jättämisestä, ottaa liittotoimikunta asian käsiteltäväksi, siis tässä niinkuin haluan poistaa sen poliittisen taktiikkapelin mitä meilläkn piiritoimikunta on viime kaudella pelannut ja tällä tavalla jäänyt muutamia osastoja meidän piirikokouksesta pois vailla edustus-oikeutta. Samalla kannatan Hyvösen tekemää muutosehdotusta näihin sääntöihin.

Puheenjohtaja: Saanko kirjallisena Niemisen esityksen. Seuraava puheenvuoro Hannu Piepposella, hänen jälkeen Göran Åberg.

Hannu Piepponen: Toverit. Kannatan toveri Hyvösen ja toveri Niemisen tekeviä ehdotuksia.

Puheenjohtaja: Kiitoksia. Göran Åberg, hänen jälkeensä Kimmo Kevätsalo.

Göran Åberg: Toverit. Sääntövaliokunta käsitteli tätä kysymystä näiden molempien kysymysten kohdalla. Meillä oli aivan samat ehdotukset useaankin otteen esillä tämän pykälän kohdalla, ehkä hieman toisella tavalla, ehkä hieman täsmällisemmin vielä tehtynä kuin nämä ovat. Oli kysymys tällaisesta määrätystä takuuajasta, oli myös kysymys tästä että täytyykö täsmentää tätä kohtaa jossa sanotaan että minkälaiset rekisteröidyt yhdistykset hakevat tätä jäsenyyttä ja me asiantuntijoiden lausunnon jälkeen totesimme yksimielisesti, että näitä ei yksinkertaisesti tarvita, se sanamuoto mikä tässä nyt on se aivan yhtä hyvin ajaa myös nämä kaksi asiaa kuin se että ne olisivat mainittuina tässä.

Puheenjohtaja: Kimmo Kevätsalo, hänen jälkeensä Berglund. Berglund luopuu.

Kimmo Kevätsalo: Toverit. Tosiasia on se, että molemmat näistä vaadituista edellytyksistä sisältyvät jo näihin sääntöihin, liittotoimikunnalla on ratkaisuvallta viime kädessä luonnollisista syistä samaten myös tässä liiton säännöissä mainitaan mitkä osastot ovat kelpollisia jäseniksi joten on aivan tarpeetonta toistaa niitä täällä pitkin tätä sääntökokoelmaa.

Puheenjohtaja: Kiitoksia. Pertti Hyvönen, ole hyvä.

Pertti Hyvönen: Toveri puheenjohtaja. Ei se minusta ole aivan sama jättää tätä kohtaa pois näistä säännöistä. Sen takia että kun perusjärjestöjä hyväksytään piirin jäsenyyteen niin siinä vaiheessa eivät nämä liiton säännöt vaikuta vaan vasta siinä vaiheessa kun niitä hyväksytään liiton jäsenyyteen, ja jos tämä kohta jätetään näin irralliseksi, niin se merkitsee sitä että nämä piirijärjestöt voivat hyväksyä jäsenikseen mitä tahansa rekisteröityjä yhdistyksiä, tai sen lisäksi puolueyhdistyksen alaisia jaostoja. Minusta kuitenkin on erittäin tarpeellista tähdentää että piiri hyväksyy jäsenikseen nimenomaan SNK:n säännöt ja toiminnan hyväksyviä rekisteröityjä yhdistyksiä, siis että tämä näkyy myös näitten perusjärjestöjen säännöissä.

Puheenjohtaja: Keskustelu pykälä 6 osalta on päättynyt, täällä on tehty kaksi kannatettua ehdotusta jotka poikkeavat nykyisin voimassa olevista säännöksistä, käsittelemme nämä ensin. Otamme ensimmäisenä Pertti T. Hyvösen esityksen. Hän esittää ensimmäiseen pykälään siis kuudennen pykälän ensimmäiseen momenttiin seuraavaa kohtaa: "Piirijärjestön jäseneksi piiritoimikunta hyväksyy piirin alueella olevat SNK:n säännöt ja periaatteet hyväksyvät rekisteröidyt yhdistykset" sekä sellaiset Suomen Sosialidemokraattisen Puolueen perusjärjestöt jne.". Pyydän niitä henkilöitä jotka kannattavat Pertti T. Hyvösen esitystä nostamaan eaustajakorttinsa ylös ja äänestysvaliokuntaa työhön. Tämän jälkeen pyydän niitä jotka ovat sääntövaliokunnan ehdotuksen osalta elikä sääntöjen ennallaan säilyttämisen kannalla nostamaan edustajakorttinsa ylös. Totean että tilanne on laskemattakin täysin selvä, Pertti T. Hyvösen ehdotus ei ole saanut tarvittavaa kannatusta taakseen. Sitten meillä on Niemisen tekemä esitys, mikäli ymmärsin oikein niin tämä tulisi 6 pykälän 1 momentin jälkeen: "Tämä muutosesitys koskee myöskin samaista 1 momenttia. Nieminen esittää että ensimmäinen

momentti muutettaisiin kuuluvaksi seuraavaksi: "Piirijärjestön jäseneksi piiritoimikunta hyväksyy piirin alueella olevat liiton perusjärjestöiksi hyväksytyt rekisteröidyt yhdistykset, mikäli piirijärjestö ei ole käsitellyt anomusta yhden kuukauden kuluessa sen jättämisestä ottaa liittotoimikunta asian käsiteltäväkseen." Pyydän niitä jotka ovat toveri Niemisen ehdotuksen kannalla nostamaan edustajakorttinsa ylös. Tämän jälkeen pyydän laskemaan edustajakortit alas. Tämän jälkeen pyydän niitä edustajia jotka ovat nykyisen sääntöjen kohdan kannalla nostamaan edustajakorttinsa ylös. Totean ilman laskemista että toveri Niemisen esitys ei ole saanut tarvittavaa enemmistöä. Säännöt säilyvät tältä osin entisellään ja muilta osin liittokokous voinee hyväksyä sääntövaliokunnan esityksen. Hyväksytään. 7 pykälä hyväksyttäneen, hyväksytään. 8 pykälä hyväksyttäneen sääntövaliokunnan esittämässä muodossa, hyväksytään. 9 pykälä hyväksyttäneen, hyväksytään. 10 pykälä hyväksyttäneen, hyväksytään. 11 pykälä hyväksyttäneen, hyväksytään. 12 pykälä hyväksyttäneen, hyväksytään. 13 pykälä hyväksyttäneen, hyväksytään. 14 pykälä hyväksyttäneen, hyväksytään. 15 pykälä hyväksyttäneen, hyväksytään. 16 pykälä hyväksyttäneen, hyväksytään. 17 pykälä hyväksyttäneen, hyväksytään. 18 pykälä hyväksyttäneen, hyväksytään. Esitän vielä että liittokokous sekä keskusliiton että piirijärjestöjen sääntöjen osalta myöntäneen liittotoimikunnalle yleisvaltuudet joidenka mukaan liittotoimikunta saa suorittaa ne korjaukset joita kenties tarvitaan jotta oikeusministeriö säännöt hyväksyisi, mihinkään periaatteellisiin muutoksiin liittotoimikunnalle; ei ole oikeutta tässä asiassa. Tällainen esitys hyväksyttäneen, hyväksytään. Asia on loppuunkäsitelty.

Totean vielä tässä yhteydessä, että perusjärjestöjen esitykset 1 ja 7 katsottaneen näiltä osin tulleen käsitellyiksi sääntömuutosasioiden yhteydessä, katsottaneen, katsotaan. Asia on loppuunkäsitelty.

Tämän jälkeen meillä on käsiteltävä työjärjestyksen kohta 17 b jos saan nimittää sitä siten. Asiakohta 10 joka siirrettiin kokouksen työjärjestyksessä tänne. Asia koskee jäsenmaksun suuruutta ja tilitystapaa ja se kuuluu seuraavasti: "Koska liittotoimikunnan ehdotus sääntöjen 12 §:n muutokseksi on täällä hyväksytty, jossa määritellään liittokokousperustaksi laskettavaksi liittokokousta edeltäneen vuoden joulukuun 31. päivän jäsenmäärän perusteella, ehdottaa liittotoimikunta että liittovero poistetaan." Liittotoimikunnan esitys voitaneen hyväksyä, asia on loppuunkäsitelty. Tämän jälkeen siirrymme työjärjestyksen kohtaan 20, päätetään pöytäkirjan painattamisesta. Tähän asiakohtaan on toveri Siukkola pyytänyt puheenvuoroa.

Siukkola: Toverit. On se hyvä että liittokokouskausi on ollut kolme vuotta, sillä muuten Jyväskylän pöytäkirja olisi ollut vuoden myöhässä, toivottavasti seuraava tulee aikaisemmin.

Lauri Sivonen: Ensinnäkin minä haluaisin oikaista toveri Siukkolaa siitä että Jyväskylän liittokokouspäätöksen mukaan Jyväskylän kokouksen pöytäkirja ei ole myöhässä. Toiseksi minä rohkensin esittää tälle kokoukselle esityksen, että tästä kokouksesta tehtäisiin päätöspöytäkirja sillä muunkaltainen pöytäkirja, sellainen kuin Jyväskylän kokouksesta on tehty on kallis.

Puheenjohtaja: On pyydetty puheenvuoro. Eero Kuokkanen.

Eero Kuokkanen: Minä kannatan toveri Sivosen esitystä ja ehdotan sen lisäksi, että tämä pöytäkirja monistettaisiin, että siitä tulisi mahdollisimman halpa, koska tällainen loistopainos tulee maksamaan kohtuuttoman paljon.

Puheenjohtaja: Pitkänen.

luhani—Eitkdierj,. Toveri puheenjohtaja, hyvät toverit. Pitempään tässä asiaa perustelematta esitän että pöytäkirja monistetaan keskustelupöytäkirjana, joka monella tapaa on mielenkiintoinen luettava jälkeinpäin niille ihmisille jotka asioita seuraavat näinä vuosina ja näinä vuosikymmeninä. Jälkimmäiset lähinnä historioitsijoita. Kannatan tätä monistamista, sillä mielestäni ei ole mitään syytä rasittaa liiton taloutta tarpeettomilla painatuskustannuksilla mikäli monistuksella päästään ratkaisevasti halvempaan tulokseen, niin uskon että sikäli se on puolettavissa.

Puheenjohtaja: Kaarina Suonio.

Kaarina Suonio: Kannatan Pitkäsen ehdotusta samoilla perusteilla ja olen

sitä mieltä että tämän liittokokouksen keskusteluita ei kannata olla julkaisematta.

Puheenjohtaja: Marita Tapaninen, ole hyvä.

Marita Tapaninen. Toveri puheenjohtaja, hyvät toverit. Tämä monistaminen ei tule kyllä yhtään sen halvemmaksi kuin näin laaja pöytäkirja on kysymyksessä ja toivoisin että liittokokous ei tekisi sellaista päätöstä.

Puheenjohtaja: Hannu Rajala.

Hannu Rajala: Hyvät toverit. Monistaminen tulee varmasti paljon halvemmaksi, on aivan turhaa pistää 10.000 markkaa tällaiseen paperiin, se voidaan käyttää paljon parempaan tarkoitukseen tämä raha ja Uusimaa tulee kannattamaan yksimielisesti että keskustelupöytäkirja monistettaisiin.

Puheenjohtaja: Näkyy olevan useammanlaista ilmaa kokouksessa. Mikäli olen ymmärtänyt keskustelun hengen oikein, kokous katsoo pöytäkirjan monistamisen riittävän, mutta ei liene täysin varmaa siitä katsotaanko pelkästään päätöspöytäkirja riittäväksi vai halutaanko myös säilyttää keskustelu tuleville polville ja näin ollen saada tällainen keskustelupöytäkirja ja esitän että liittokokous toteaa että ensinnäkin lähdetään monistetun pöytäkirjan linjoille, mutta että äänestettäisiin siitä tuleeko päätöspöytäkirja vai tehdäänkö täydellinen pöytäkirja. Pyydän niitä henkilöitä — oliko työjärjestykseen — Pitkäsellä päätökseen.

Pitkänen, H:gin piiri: Esitin äsken että pöytäkirja monistetaan mikäli sillä säästetään liiton menoja, täsmennän äskeistä esitystä tai se on erilainen kuin edellinen, muutan sitä kuulumaan seuraavaksi: Kokous valtuuttaa monistamis- ja cainatusmenetelmän välillä tekemään ratkaisun hinnan mukaan, päätyen tietenkin halvempaan mahdolliseen. Tämähän on järkevää, eihän ole mitään järkeä äänestää mitään pitempiä selvityksiä ilman että kumpi valitaan, toiset katsovat että monistaminen on halvempaa, toiset katsovat että painatuskustannukset ilman muuta nousevat korkeammiksi, ja sitten taas toisennäköistä mielialaa on jopa pöytäkirjassa käyty esittämässä, minusta halvin tie tässä on valittava mutta siiltä pysyn tässä keskustelupöytäkirjaehdotuksessa.

Puheenjohtaja: Liittokokous voinee olla yksimielinen siitä että liiton toimisto valtuutetaan ottamaan hinnoista selkoa. Mutta pyydän niitä henkilöitä jotka kannattavat päätöspöytäkirjaa nostamaan korttinsa ylös. Teen päätösesityksen.

Hyvönen, Hämeenlinna: Tässä on nyt ilmeisesti pieni rike, sikäli että ei tehty ehdotusta tästä päätöspöytäkirjasta, vaan on tehty kannatus, minun käsittääkseni Sivosella ei ole esitysoikeutta.

Puheenjohtaja: Puheenjohtaja teki päätösesityksen ja katson sen riittävän tässä kokouksessa. Kiitoksia. Pyydän niitä henkilöitä jotka kannattavat päätöspöytäkirjaa nostamaan korttinsa ylös. Ei löytynyt ainuttakaan, joten kokous on yksimielisesti päättänyt monistaa taikka painattaa mitenkin sitten tulee edullisemmaksi keskustelupöytäkirjan. Järjestövaliokunnan taholta esitettiin minulle jokin aika sitten työjärjestyspyyntö, pysytäänkö tässä pyynnössä vielä. Katson että ei tässä pyynnössä pysyt, joten tämä kohta on loppuunkäsitelty. Ohjelmassa seuraa kokouksen päättäminen, ja tässä yhteydessä luovutan puheenvuoron liiton uudelle puheenjohtajalle Ulf Sundqvistille.

Ulf Sundqvist: Hyvät liittokokousedustajat, arvoisat kutsuvieraat, hyvät toverit. Sosialidemokraattisen Nuorisliiton Keskusliiton IV liittokokous on päättymässä, erittäin pitkä esityslista on käyty loppuun ja me olemme lähdössä Kotkasta. Kokouksen puheenjohtaja totesi täällä pari minuuttia sitten että kokouksessa taitaa olla monenlaista ilmaa ja toteaisin näin lopuksi, että kokouksessa on todellakin ollut monenlaista ilmaa mutta minun mielestäni kuitenkin hyvin raikastaa ilmaa ja totean että kuten täällä myöskin on aikaisemmin todettu monta kertaa että tämä kokous on ollut kokous joka muodostaa erään uuden vaiheen alkamista SNK:n taipaleella ja kirjoitamme tänä vuonna 1970 olemme alkaneet uuden vuosikymmenen ja SNK on myöskin ottanut uuden aimon askeleen eteenpäin. Tämän sanon lähinnä sen takia että ne keskustelut joita täällä on käyty ovat minusta olleet ajanmukaisia, ne ovat olleet pitkälle meneviä ja ne ovat olleet riittävän uudistusmielisiä ja luulen että voin tulkita kokouksen mielipiteen jos totean että kokous on edustanut sitä voimaa jota sosialidemokraattisen nuorisoliikkeen pitää omata jotta se voi yhdessä puolueen kanssa toteuttaa sosialismia,

tasa-arvoa, **kansanvaltaa** tässä maassa. Olen varma siitä että se uusi liittotoimikunta joka tässä valittiin tulee tekemään kaikkensa kokouksen päätösten toteuttamiseksi ja uusien linjojen luomiseksi. Olen myös varma siitä että ne muut elimet lähinnä liittoneuvosto, joka valittiin tässä tulee tukemaan sitä tässä työssä. Katson että se henki joka on vallinnut tässä kokouksessa on ollut myönteinen, kokouksessa on esiintynyt ristiriitoja, mielipide-eroja, on käyty vilkasta keskustelua mutta niin pitää tapahtua näin suuressa kokouksessa, joka itse asiassa on suurempi kuin puolueen puoluekokous vuosi sitten ja tämä minusta sanoo jo aika paljon, ja toivon että seuraavassa liittokokouksessa on vielä enemmän vaikka maksaakin vielä enemmän ja toivon että se uusi työ jonka nämä uudet liiton elimet nyt alkavat tuottaa tuloksia myöskin kokouksen toivomassa mielessä. Haluan näin **Kokouksen** lopussa kiittää uuden liittotoimikunnan ja uuden liittoneuvoston puolesta siitä luottamuksesta, joka meille tässä kokouksessa on osoitettu ja samalla toivon että nämä uudet elimet saavat liiton järjestöjen ja jäsenten aktiivisen tuen osakseen. Kiitän vilpittömästi kunniajäseniä joita on hyvin vähän enää paikalla ja kutsuvieraita siitä mielenkiinnosta ja siitä aktiivisesta osanotosta jota he ovat osoittaneet tässä kokouksessa. Olisin myöskin halunnut osoittaa kiitoksen sanat puolueen puheenjohtajalle toveri Paasille joka erittäin aktiivisesti ja osaaottavasti on seurannut puoluetolimikunnan valtuuttamana edustajana nuorisoliiton kokousta. Haluaisin myöskin kiittää erityisesti toimiston työntekijöitä siitä työstä jota he ovat tehneet tämän kokouksen onnistumiseksi ja samalla osoittanut vilpittömät kiitokseni kokouksen paikallisille järjestäjille, puolueen ja nuorisoliiton jäsenille ja järjestöille jotka ovat varmistaneet sen että tämä Kotkan liittokokous on onnistunut erittäin hyvin, jotka ovat tehneet työtä yötä päivää sekä ennen kokousta että sen aikana ja jotka myöskin ensinnäkin hoitivat sen että kokouksen aikana on vallinnut kaunis sää ja että kokoukseen saatiin erittäin onnistuneita tilaisuuksia joista mainittakoon tämä ulkoilmajuhla tänä päivänä joka oli varsin näyttävä merkki siitä mihin me pystymme kun käytämme joukkovoimaa. Haluaisin erityisesti myöskin kiittää vanhan liittotoimikunnan jäseniä siitä työstä jota he ovat suorittaneet liiton hyväksi viime liittokokouksen aikana ja lausun siis kiitokset Taisto Tontille, Jaakko Kuuselalle, Terttu Tuomelle, Pauli Kähärälle, Eila Pokkiselle, Niilo Virkkuselle, Keijo Näsille, Juhani Lavenille, Pentti Tornille ja Jouko Almilille, jotka ovat kuuluneet tähän vanhaan liittotoimikuntaan. Kaikki nämä ovat nyt jättäneet nuorisoliiton johtoelimet ja toivon että ovat nyt mukana rakentamassa meidän kanssamme liittoa myöskin tulevaisuudessa. Haluan kiittää myöskin liittoneuvoston vanhoja jäseniä siitä mitä ovat tehneet liiton hyväksi. Aivan erityisesti haluan lausua kiitokset liiton entiselle puheenjohtajalle, jota pyydän saapumaan tänne korokkeelle, joka on kuuden vuoden aikana toiminut sos.dem. nuorison keskusliiton puheenjohtajana. Väinö Vilponiemi valittiin SNK:n johtoon vuonna 1964 eli viisi vuotta sen jälkeen kun SNK oli perustettu ja Vilponiemi on ollut mukana SNK:n perustamisesta lähtien. Hän on suorittanut erään merkittävän työn sos.dem. nuorisoliitolle, se on ollut erittäin vaikea tehtävä, se on ollut tehtävä joka on ollut vaikea lähinnä sen takia että kun SNK perustettiin vuonna 1959 alettiin alusta, se oli sosialidemokratialle erittäin vaikeaa aikaa, sos.dem. puolue oli lyöty ja oli ei suuri puolue vaan keskisuuri puolue. Tässä vaiheessa nuorisoliiton rooli oli erittäin merkittävä ja voimme todeta että kymmenessä vuodessa sos.dem. nuorison keskusliitto on kasvanut sekä jäsenmäärältään että voimaltaan ja tämän rakennuskauden aikana Väinö Vilponiemi on ollut tämän liiton johdossa. Haluan vanhan liittotoimikunnan puolesta kiittää sinua Väinö siitä mitä olet tehnyt tämän liiton hyväksi, totean että mielipiteet eivät vanhassa liittotoimikunnassa aina olleet missään mielessä yksimielisiä, käytiin hyvin purevaa keskustelua tässä liittotoimikunnassa, mutta uskaltaisin väittää että me kuitenkin kaikki omalla tavallamme yritimme viedä liittoa eteenpäin ja korostaisin sitä että me keskustelimme aina asioista, mielipiteet koskivat asioita eikä henkilökysymyksiä ja sanoisin että se yksimielisyys ja solidaarisuus joka vallitsi liittotoimikunnassa oli varsin merkittävä. Haluan vanhan liittotoimikunnan puolesta luovuttaa sinulle pienen lahjan ja toivon että se muistuttaa sinua kaudesta jona olet toiminut SNK:n puheenjohtajana.

Suurin kiitos tämän kokouksen lopussa lankeaa kuitenkin kaikille SNK:n jäsenille, niille, jotka ovat täällä olleet edustamassa omia järjestäjiään ja myöskin niille, jotka lehtereillä ovat erittäin aktiivisesti ottaneet osaa tämän kokouksen työskentelyyn ja ovat antaneet tälle kokoukselle väriä. Näihin sanoihin päätän tämän oman esiintymiseni tällä kertaa ja esitän vielä kerran kiitokset sekä omasta että uuden liittotoimikunnan puolesta. Kiitoksia.

Vilponiemi: Toveri liiton puheenjohtaja, hyvät toverit. Olen erittäin yllättynyt tästä huomionosoituksesta jonka kohteeksi olen joutunut. Minä pyydän kiittää stävänäisistä sanoista ja tästä lahjasta jonka olen saanut. Totesin liittotoimikunnan viimeisessä kokouksessa viime perjantai-iltana että kyllä varmasti näinä vuosina mitä minun henkilökohtaiseen panokseeni liiton johdossa tulee on monta kertaa sellainen satakuntalainen ja porilainen jäykkäniskaisuus tullut esteeksi sille että ehkä en aina ole oikealla tavalla osannut asennoitua niihin muutoksiin joita tämä aikakausi on nuorisoliikkeeltä vaatinut. Se olkoon minun syntyni ei sitä saa laskea SNK:n synniksi. Minun mielestäni ne vuodet mitä taakse on nyt jätetty ovat olleet, minä yhdyin siihen mitä liiton puheenjohtaja sanoi, erittäin merkityksellisiä, tämä liittokokous osoittaa että vankka pohja, laaja pohja, SNK:n tulevaisuudelle on luotu. Minä yhdyin kaikkeen siihen mitä liiton uusi puheenjohtaja sanoi kokouksen luonteesta ja niistä tehtävistä joita tämä kokous nyt on liitolle antanut. Minä pyydän kiittää kaikkia SNK:laisia, menköön teidän välityksellanne jotka nyt täällä olette kautta maan kiitos näistä vuosista joissa itse olen saanut olla mukana. Minulla ei ole ketään vastaan mitää pahaa sanottavana, minulla on vain hyvää sanottavaa niistä vuosista, joita olen saanut SNK:ssa olla ja näiden värikkäiden vaiheiden jälkeen joilla tämä kokous on loppuaan kohti kulkenut. Tässä viimeisinä tunteina kokouksessa on mielet vallannut semmoinen yhtenäisyys ja yhtenevä henki, se onkin oikein. Näin täytyykin sosialidemokraattisessa nuorisoliikkeessä olla. Minä pyydän oikein sydämestäni Ulf Sundqvistille toivottaa menestystä liiton uutena puheenjohtajana siitä huolimatta että me näinä vuosina olemme monta kertaa ehkä olleet harjakset vastakkain ja olen tainnut joskus häntä tarpeettomastikin arvostella, mutta olen kuitenkin hänessä havainnut erittäin kypsyneen ja kehittyneen nuorisoliittolaisen ja sen vuoksi olen erittäin iloinen että hän nyt on nuorisoliiton puheenjohtaja liittomme laivaa kuljettamassa. Minä toivotan sinulle Ulf oikein sydämestäni hyvää menestystä ja samaa toivon uudelle liittotoimikunnalle ja liittoneuvostolle. Olkoon yhtenäinen SNK tästä edespäin kaikkien meidän yhteinen pyrkimys, se on minun mielestäni välttämätöntä, jotta SNK voisi voimistua, jotta se voisi uudistua, jotta voisi voittaa suomalaisen nuorison sosialidemokratialle. Kiitos, hyvää menestystä.

Puheenjohtaja: Ennenkuin päätämme kokouksen esitän että tovereiden Vilponiemi ja Sundqvist johdolla kaikki yhdessä laulamme Kansainvälisen.

— Kansainvälinen —

Julistan SNK:n IV:n liittokokouksen päättyneeksi.

Kokouksen puolesta

Väinö Vilponiemi

Taisto Toivonen

Keijo Suksi

Marita Tapaninen

Matti J. Laine

Jarmo Kallio

Marttij'Koivisto

Pöytäkirja tarkastettu ja hyväksytty

Ossi Siren

Veikko Virta

LIITTOKOKOUKSEN EDUSTAJALUETTELO PIIREITTÄIN

Socialdemokratiska Ungdomsklubbarnas Central-Kommitte

Esbo Soc.dem. ungdomsklubb, Denise Granström
Ekenäs Svenska Socialdemokratiska Ungdomsklubb, Gerd Grabber
Hammars Socialdemokratiska Ungdomsklubb — Sosialidemokraattisen Nuori-
son Keskusliitto Hämärin Nuoret, Jack Blomberg
Helsingfors Socialdemokratiska Ungdomsklubb r.f., Folke Sundman
Jakobstads sv. Soc.dem. Ungdomsklubb r.f., Per-Erik Ström
Karis—Billnäs Socialdemokratiska Ungdomsklubb r.f., Holger Wickström
* Socialdemokratiska Studentföreningen, Marcus Lyra
Iolkis sos.dem. ungdomsklubb r.f., Nancy Löktors
Vasa socialdemokratiska ungdomsklubb, Folke Sundqvist

Etelä-Saimaan piirin Sos.dem. Nuorisjärjestö r.y.

Imatran Sos.dem. Nuoriso-osasto r.y., Kari Lindström
Lappeenrannan Sos.dem. tym nuorisajaosto, Eino Pirhonen
Lauritsalan Sos.dem. Nuoriso-osasto r.y., Ilkka Westergren
Rasilan Sos.dem. tym nuorisajaosto, Pertti Pitkänen
Vuoksenniskan Sos.dem. Nuoriso-osasto r.y., Mikko Puhakka

Helsingin piirin Sos.dem. Nuorisjärjestö r.y.

Akateeminen Sos.^«™ Yhdisty' r,y i Kimmo Kevätsalo, Ilpo Manninen, Reijo
Ollikainen
Alppilan Sosialistiseuran nuorisajaosto, Juhani Pitkänen
Arabian Sos.dem. Nuoret, Keijo Hämäläinen
Helsingin Eteläinen Sos.dem. Nuoriso-osasto r.y., Ossi Siren
Helsingin Sos.dem. Kilta r.y:n nuorisajaosto, Stefan Berglund
Helsingin Sos.dem. Nuorisoyhdistys r.y., Henry Uotila
Helsingin Sosialistisen Seuran nuorisajaosto, Kaarina Suonio
Herttoniemen Sos.dem. Nuoret r.y., Voitto Nieminen
Kontulan Sosialidemokraattiset Nuoret, Esko Nieminen
Kulosaaren Sos.dem. Nuoret r.y., Raimo Grönqvist
Myllypuron Sos.dem. Nuorisajaosto, Pertti T. Hyvönen
Nuorten Taideryhmä 63 r.y., Timo-Erkki Herno
Puotinharjun Sos.dem. Nuoret, Ritva Ailio
Rautatieläisten Sos.dem. nuoriso-osasto, Reino Snicker
Sosialidemokraattisen Nuorison Ohjelmaosasto, Göran Åberg, Tuula Salminen
Tapanilan Sos.dem. Nuoriso-osasto r.y., Maija Tammelin
Toukolan Sos.dem. Nuoret r.y., Raimo Oksanen

Hämeenlinnan piirin Sos.dem. Nuorisjärjestö r.y.

Forssan Sos.dem. Nuoriso-osasto r.y., Taito Toivonen
Hämeenlinnan Sos.dem. Nuoriso-osasto r.y., Voitto Penttinen
Hämeenlinnan ty:n nuorisajaosto, Markku Toivonen
Iittalan Sos.dem. Nuoret r.y., Jorma Huovilainen
Lahden Sos.dem. Nuoriso-osasto r.y., Jorma Hyvönen
Launosten Sos.dem. Nuoriso-osasto r.y., Juhani Räsänen
Leppäkosken Sos.dem. Nuoriso-osasto r.y., Eila Halme
Napialan Sos.dem. Nuoriso-osasto, Ilpo Valtonen
Pekolan ty:n nuorisajaosto, Kari Kapanen
Riihimäen ty:n nuorisajaosto, Taisto Tapio
Toijalan Sos.dem. Nuoriso-osasto r.y., Pentti Moisio
Turengin Sos.dem. Nuoriso-osasto r.y., Timo Tuomi
Valkeakosken Sos.dem. Nuorisoyhdistys r.y., Hannu Piepponen
Virolan ty:n nuorisajaosto, Hannu Alanoja
Ypäjän ty:n nuorisajaosto, Tauno Tamminen

Joensuun piirin Sos.dem. Nuorisjärjestö r.y.

Enon Sos.dem. Nuorisokerho r.y., Jorma Leppänen
Joensuun Sos.dem. Nuoret r.y., Jouko Naumanen, Kari Penttinen
Joensuun Sos.dem. Opiskelijat r.y. Hannu Hirvonen
Jöngunjoen ty:n nuorisajaosto, Martti Martikainen
Juuan ty:n nuorisajaosto, Erkki Gröhn
Kemien ty:n nuorisajaosto, Vesa Koljonen
Liperin ty:n nuorisajaosto, Kari Rouhiainen
Pankakosken Sos.dem. Nuoret r.y., Anne Keronen
Selkien ty:n nuorisokerho, Einari Martikainen
Outokummun Sos.dem. yhdistyksen nuorisajaosto, Martti Puranen
Ylämyllyn ty:n nuorisokerho, Pekka Vatanen

Keski-Suomen piirin Sos.dem. Nuorisjärjestö r.y.

Jyväskylän Akateemisen Sos.dem. yhdistyksen nuorisajaosto, Aarne Kiuru
Jyväskylän Työväenyhdistyksen nuorisajaosto, Pentti Mäkinen
Keijon Sos.dem. nuoriso-osasto r.y., Ritva Ahonen
Kinkomaan ty:n nuorisajaosto, Hannu Taavitsainen
Kypärämäen ty:n nuorisajaosto, Jukka Roinila
Muuramen SNK:n Nuoret, Kauko Salminen
Pihlputaan ty:n nuorisajaosto, Jorma Hämäläinen
Suolahden Työn Nuoret r.y., Teuvo Piitulainen
Säynätsalon Sos.dem. Nuoriso-osasto r.y., Juhani Partanen
Tikkakosken Sos.dem. Nuoret r.y., Ilmo Ohtonen
Vaajakosken SNK:n Nuoret r.y., Arvo Virenius

Kuopion piirin Sos.dem. Nuorisjärjestö r.y.

Iisalmen Sos.dem. Nuoriso-osasto r.y., Matti Schulman
Kuopion Sos.dem. Nuoriso-osasto r.y., Pertti Kähkönen
Könönpellon ty:n nuorisajaosto, Ensio Gustafsson
Pielaveden Sos.dem. ty:n nuorisajaosto, Juhani Partanen
Rautalammin ty:n nuorisajaosto, Eero Leskinen
Varkauden Sos.dem. Nuoret -69 r.y., Antti Martikainen

Kymenlaakson Sosialidemokraattinen Nuorisopiiri r.y.

Haminan Sosialidemokraattiset Nuoret r.y., Jukka Hyvönen
Inkeröisten Sos.dem. Nuoriso-osasto r.y., Pekka Siukkola
Karhulan läntinen Sos.dem. Nuoriso-osasto r.y., Jorma Horto
Karhulan Sos.dem. Nuoriso-osasto r.y., Matti Kurki
Koivulan Sos.dem. nuorisosaasto, Risto Spännäri
Kotkan Sos.dem. Nuoriso-osasto r.y., Kaija Oinonen
Kouvolan Sos.dem. Nuoriso-osasto r.y., Jouko Erkkola
Kuusankosken Sos.dem. Nuoriso-osasto r.y., Matti Kallio
Länsi-Kotkan Sos.dem. nuorisosaasto, Sirpa Kaskimo
Metsolan Sos.dem. Nuoriso-osasto r.y., Risto Nieminen
Myllykosken Sos.dem. Nuoret Nuoret r.y., Esko Liikkanen
Pyhtään Sos.dem. Nuoriso-osasto r.y., Seppo Backman
Summan Sos.dem. Nuoriso-osasto r.y., Kalle Porkka
Tavastilan Seudun Sos.dem. Nuoret r.y., Veikko Virolainen
Tiutisen Sos.dem. Nuoriso-osasto r.y., Urpo Kauranen

Lapin piirin Sos.dem. Nuorisjärjestö r.y.

Aavasaksan Sos.dem. nuorisosaasto, Taisto Krans
Petäjäkosken Sos.dem. nuorisosaasto, Jouko Salmela
Rovaniemen Sos.dem. Nuoriso-osasto r.y., Mikko Rautiainen
Tornion Sos.dem. nuorisosaasto, Jaakko Tulkki

Mikkelin piirin Sos.dem. Nuorisjärjestö r.y.

Aholahden ty:n nuorisosaasto, Anita Auvinen
Enonkosken Seudun Sos.dem. nuoriso-osasto r.y., Erkki Redsvén
Heinolan Sos.dem. Nuoriso-osasto r.y., Reijo Auvinen
Hirolan Sos.dem. nuorisosaasto, Ilkka Kinnaslampi
Juvan Sos.dem. nuoriso-osasto r.y., Veli Penttinen
Kallislahden ty:n nuorisosaasto, Erkki Leskinen
Mikkelin Sos.dem. Nuoriso-osasto r.y., Erkki Liikkanen
Mäntyharjun Sos.dem. Nuoret r.y., Pertti Vepsä
Pihlajalahden ty:n nuorisosaasto, Seppo Seppänen
Pieksämäen Sos.dem. Nuoriso-osasto r.y., Jorma Poikolainen
Punkasalmen Sos.dem. ty:n nuorisosaasto, Reino Loikkanen
Rantasalmen Sos.dem. Nuoriso-osasto r.y., Atso Tuppurainen
Savonlinnan Sos.dem. Nuoriso-osasto r.y., Tauno Jaakkola
Sulkavan Sos.dem. Nuoriso-osasto, Sakari Lappalainen
Sysmän Sos.dem. nuorisosaasto, Juhani Lindholm

Oulun Sos.dem. Nuorisjärjestö r.y.

Haukiputaan Sos.dem. nuorisosaasto, Matti Ukkola
lin Sos.dem. ty:n nuorisosaasto, Jouko Moilanen
Kajaanin Sos.dem. Nuoret r.y., Mauno Huttunen
Kuhmon Sos.dem. nuorisosaasto, Seppo Piirainen
Laanilan Sos.dem. ty:n nuorisosaasto, Juhani Ilmarinen
Martinniemen Sos.dem. Nuoriso-osasto r.y., Helvi Niemelä
Muhoksen Sos.dem. nuorisosaasto, Jarmo Syväterä
Otanmäen Sos.dem. Nuoriso-osasto r.y., Pentti Virtanen
oulu Opiskelijain Sos.dem. Yhdistyksen nuorisosaasto, Jyrki PNGgprjeji

Oulun Sos.dem. Nuoriso-osasto r.y., Seppo Säkkinen, Kai Vierimaa
Oulunsalon sos.dem. ty:n nuorisajaosto, Risto Karvonen
Pateniemen Sos.dem. ty:n nuorisajaosto, Seppo Perkiö
Piippolan Sos.dem. ty:n nuorisajaosto, Anneli Aho
Raanen Sos.dem. nuorisajaosto, Kaisu Siitonen
Toppilan Sos.dem. ty:n nuorisajaosto, Kaisu Valtonen
Ylivieskan Sos.dem. nuorisajaosto, Ilmo Mäenpää

SNK:n Satakunnan Piiri r.y.

Euran Sos.dem. Nuoriso-osasto r.y., Timo Nurmi, Mikko Sedig
Harjavallan Sos.dem. Nuoriso-osasto r.y., Heimo Virolainen
Merikarvian ty:n nuorisajaosto, Mikko Laaksonen
Panelian ty:n nuorisajaosto, Veikko Mäki
Parkanon ty:n nuorisajaosto, Matti Salo
Porin Sos.dem. Nuorisoyhdistys r.y., Tuomo Saarinen, Tapani Kontula
Reposaaren Sos.dem. nuoriso-osasto r.y., Aatos Tall
SNK:n Huittisten osasto, Arvo Kämpö
Vammalan Sosialidemokraatit r.y:n nuorisajaosto, Lassi Kuoppala
Vähärauman ty:n nuorisajaosto, Päivi Nordling

SNK:n Uudenmaan Piiri r.y.

Etelä-Espoon Sos.dem. Nuoret r.y., Leo Svahn
Helsingin maalaiskunnan Sos.dem. kunnallisjärj. nuorisajaosto, Juha Lindfors
Järvenpään Sos.dem. Nuoriso-osasto r.y., Junani Kekki
Karakallion Sos.dem. Nuoret r.y., Leif Pousar
Karjaan Sos.dem. Nuoret r.y., Eero Kuokkanen
Karkkilan sos.dem. työläisnuoriso-osasto r.y., Totti Niinivirta
Kauklahden Sos.dem. Nuoret r.y., Esa Lahtinen
Keravan Sosialistinen Työläis- ja Opiskelija nuoriso-osasto, Matti Nieminen
Kirkkonummen Sos.dem. r.y:n nuorisajaosto, Kai Holmberg
Korson Sos.dem. nuoriso-osasto r.y., Teppo Parikka
Laaksoalahden Sos.dem. Nuoret r.y., Pentti Loiske
Leppävaaran Sos.dem. Nuoret r.y., Arvi Lähteenmäki
Lonjan Sos.dem. Nuoret r.y., Jorma Öhman
Monninkylän Sos.dem. nuorisajaosto, Jorma Kaukiainen
Nummelan Sos.dem. Nuoret r.y., Jorma Ståhlstedt
Otaniemen Sosialistiseuran nuorisajaosto, Heikki Loppinen
Savion Sosialidemokraatit ry:n nuorisajaosto, Hannu Vesa
SNK:n Hyrylän Nuoret, Kalevi Harsunen
SNK:n Hyvinkään Nuoret r.y., Simo Virtanen
SNK:n Itä-Hakkilan Nuoret r.y., Kaarle Konga
SNK:n Järvenpään osasto, Olli Torkkeli
SNK:n Mankkaan Nuoret r.y., Risto Vähätalo
SNK:n Orimattilan nuoriso-osasto, Pekka Jantunen
SNK:n Porvoon Nuoret r.y., Aarno Peltola
Strömforsin ty:n nuorisajaosto, Veikko Virta

Tampereen Piirin Sos.dem. Nuorisjärjestö r.y.

Aitolahden Sos.dem. Nuoret r.y., Jukka Ojanen
Kissanmaan—Uudenkylän Sos.dem. Nuoret, Matti Kiviniitty
Koivistonkylän ty:n nuorisajaosto, Martti Kallio

Kuhmoisten ty:n nuorisajaosto, Kalevi Jokinen
Kuljun Sosialidemokraatit ry:n nuorisajaosto, Pirjo Rekonius
Lempäälän Sos.dem. Nuoret, Lea Jokela
Mäntän Sos.dem. Nuorisosaosto r.y., Matti Piilinen
Nokian Sos.dem. Nuorisosaosto r.y., Veikko Rantila
Sammon Sos.dem. nuorisosaosto, Helena Pekkanen
Siuron Sos.dem. Nuorisosaosto r.y., Leena Grönstrand
Sääksjärven Sos.dem. nuorisajaosto, Risto Linden
Tahmelan Sos.dem. Nuoret, Jarmo Jantunen
Tampereen Sos.dem. Nuorisajaosto, Juhani Manninen,
Oili Koivisto
Tampereen Sos.dem. Nuoret r.y., Aarre Rinne, Ahti Jokinen
Tampereen tv:n nuorisajaosto, Heikki Kanerva
Viialan Sos.dem. Nuorisosaosto r.y., Timo Saarinen
Ylöjärven Sos.dem. toveriseuran nuorisajaosto, Keijo Honkanen

Vaasan läänin Sos.dem. Nuorisopiiri r.y.

Alavuden Sos.dem. nuorisosaosto r.y., Marja-Leena Kari
Kokkolan Sos.dem. Keskusteluseuran nuorisajaosto, Osmo Leppänen
Pietarsaaren Sos.dem. Työläisnuorisosaosto r.y., Erkki Vuorensivu
Seinäjoen Sos.dem. Nuorisosaosto r.y., Markus Aaltonen
Vaasan ty:n nuorisajaosto, Bror Nyman

Varsinais-Suomen Sos.dem. Nuorisopiiri r.y.

Hannunniityn Sos.dem. nuorisajaosto, Heikki Näätä
Kaarinan ty Uurtaja r.y:n nuorisajaosto, Reima Huovala
Kerttulin Sos.dem. nuorisajaosto, Esa Kaisalmi
Kurvan Sos.dem. Nuorisajaosto, Timo Valonen
Littoisten Sos.dem. Nuoret r.y., Pertti Tuominen
Pansion Sos.dem. nuorisajaosto, Hannu Suhonen
Pääskyyvooren Sos.dem. nuorisajaosto, Harri Ruuttu
Salon Sos.dem. nuorisoyhdistys r.y., Pertti Aitio
SNK:n Turun Veteraanit r.y., Ritva Grönlund
SNK Uudenkaupungin nuorisoyhdistys r.y., Raimo Nieminen
Turun Sos.dem. Killan Nuorisajaosto, Turhan Salahetdin
Turun Sos.dem. Nuorisoyhdistys r.y., Liisa Espola
Alko, Mäkivirta